

MICHAEL SINCLAIR

**pactul
dolarului**

MICHAEL SINCLAIL

Pactul dolarului

În românește de Costache Popa

Editura Univers
București - 1974

Cuprins

UNU	9
DOI	14
TREI	26
PATRU	35
CINCI	48
ŞASE	58
ŞAPTE	66
OPT	74
NOUĂ	82
ZECE	90
UNSPREZECE	103
DOISPREZECE	120
TREISPREZECE	137
PAISPREZECE	155
CINCISPREZECE	166
ŞAISPREZECE	180
ŞAPTESPREZECE	199
OPTSPREZECE	207
NOUĂSPREZECE	216
DOUĂZECI	228
DOUĂZECI ŞI UNU	249
DOUĂZECI ŞI DOI	268

Drept lămurire: evenimentele din cartea de față pot fi considerate ca și cum s-ar întâmpla peste câțiva ani, cu începere de acum. Dar nici pe departe nu e o carte de anticipație, iar acțiunea din ea, în anumite împrejurări, s-ar putea desfășura chiar și acum.

Lui M.D.D.S. și I.S.

Sunt încă departe de a fi expert. Roțile vădeau o voință a lor proprie pe care totuși trebuia s-o domin atât cât îmi îngăduia puterile. Cu toată asprimea vântului de mare, eram ud learcă de sudoare când nu mă aflam decât la jumătate distanță de marginea drumului.

Ingram, spectator indiferent față de pofta mea subită de mișcare și aer curat, coborî din Rover și veni în spatele meu. Dar cum Ingram dispune de facultatea de a percepe când ești ursuz, simțind în ce dispoziție mă aflu, se abținu să-și ofere ajutorul. Am să ajung acolo și singur.

În spatele meu, nisipul, stâncile și fluxul în creștere. Un castel de nisip, clădit cu știința de expert a vreunui copil din partea locului, mai experimentat decât oricare puști venit din capitală, în ciuda pereților bine fortificați cu scoici și pietricele împotriva mării, era treptat măcinat de valurile ce-l înconjurau.

Mi-am împins căruciorul de invalid spre drum, pe-o pantă pe care un copil de doi ani, neajutat, ar fi putut-o urca într-o clipă, totuși, ajuns în vârf, am stat să mă odihnesc, satisfăcut de isprava mea. Am pus piedică roților mari și m-am întors iarăși cu fața spre mare. Peretele dinspre țărm al castelului de nisip se scufunda încetisor într-o grămadă anonimă de mâl ud, în timp ce mă uitam la el, și numai turnul central rămăsese nevătămat. Apa ajunsese aproape de

marginea de sus a buruienilor maritime și soarta construcției depindea numai de retragerea neîntârziată a fluxului și de potolirea vântului de ianuarie.

Ingram se întoarse la mașină plesnindu-și mâinile, enervat de frig. Lasă-l să mă aștepte. Aerul de afară ar putea pune o pată de culoare pe fața-i palidă, nesănătoasă, ar putea spulbera duhoarea de fum rece de țigară ce plutește întruna în juru-i. Ciudat om și Ingram ăsta, dar cred că mă respectă și, cu siguranță, ține la slujba lui.

Am stat acolo mai curând înviorat decât amortit de vânt. Aveam pe mine o scurtă din piele de antilopă îmblănită; numai picioarele învelite în feșe subțiri trebuie să fi fost reci ca gheața dacă le-aș fi putut simți. Ei! Un pic de îngheț nu mai e în stare să adauge nimic la cele ce s-au petrecut.

Deasupra, spre dreapta, drumul coboară de-a lungul țărmului. Vilelor nu li s-a îngăduit să se răspândească chiar până aici și o vastă întindere împădurită ocupă încă partea dinspre țărm, cu copacii strâmbați definitiv și grotesc de vântul dominant de pe uscat. Dincolo de pădure, și adăpostite de ea, se află câmpurile netede și negre din soiul fertil de la Berwickshire. În partea de aici a țării viața a continuat la fel de prosperă ca înainte; câțiva s-au ales chiar cu câștiguri de pe urma independenței, nu ca cei ce trăiesc în cenușiul cordon industrial din nord-vest, cei pe care-i cunosc și-i înțeleg atât de bine.

Cum ședeam acolo, cu întinderea rece a mării în față, m-am simțit eliberat, ca și cum n-aș fi fost implicat, ca și cum n-aș fi putut face nimic ca să găsesc o soluție de ușurare a problemelor care sfâșie unitatea țării. Totuși povestea nu fusese scrisă decât

pe jumătate. Începutul se și realizase, iar evadarea mea nu putea dura mai mult de câteva clipe, chiar dacă valiza cu corespondența oficială n-ar fi fost acolo pe banca din spate a Rover-ului, ca un memento permanent. Un capac împodobit cu simbolica emblemă aurită a Scoției și cu denumirea biroului meu, iar sub el dosarele galben-întunecat ce conțin problemele. Precis și rece, subalternii mei le studiaseră și mi le prezentau; dar, înfățișându-se pe hârtia lor rigidă, cu antet albastru, ele mi-erau mie supuse spre soluționare.

Toate astea nu erau decât problemele mele publice. Dar mai erau altele, din care publicul cunoaște doar câteva... cum e de pildă infirmitatea, căruciorul de paralytic; de altele nu știe... ruina vieții mele intime și a căsătoriei, de exemplu. Publicul, cei mai mulți dintre colegi, mă copleșesc cu mila și atenția lor exagerată pentru primele; dar chiar și cei câțiva prieteni mai intimi îmi arată prea puțină milă pentru ultimele. Motivul e simplu. Oamenii nu știu. Numai doctorii mei cunosc câte ceva și, bineînțeles, Angela. Angela e soția mea.

Fulgii de lapoviță se vede că mă biciuiau de o bună bucată de vreme, căci haina mi-era albă de tot când Ingram își luă inima în dinți și, tremurând, mă interpelă:

— Vă simțiți bine domnule ministru?

Vocea lui arăta că se teme mai mult de reacția mea decât de starea mea, deoarece firea-mi totdeauna cu toane nu prea s-a îndulcit după infirmitatea provocată de agresiune. Dar Ingram n-avea motive să se îngrijoreze. Voi încerca să mă stăpânesc în relațiile cu el. La urma urmei, el nu e numai șoferul meu ci chiar și picioarele mele.

— Da, bineînțeles. Ți-e frig? Vocea mi-era încă puțin aspră. Prea bine, atunci. Bagă-mă înăuntru! La trei am întâlnirea aceea.

Traversând drumul, mi-am mânat căruciorul drept lângă portiera din spate a Rover-ului și procedura minuțioasă a încărcării mele și a căruciorului în spate începu iarăși. Dar, între noi fie vorba, ne descurcam din ce în ce mai bine și garajul ministerului făcuse o treabă strașnică, mutând unul din scaunele mașinii, ca să câștige mai mult spațiu pentru manevrarea căruciorului.

Odată înăuntru, tocmai apucasem să scot dopul de argint al sticlei de la șold, când radio-telefonul prinse a zbârâi.

UNU

O spirală ritmică de apă țâșnind dintr-un jgheab stricat, ascuns sub gresia cenușie. Așa cum lovea cornișa de deasupra unei uși lăsa doar o urmă neînsemnată pe un secol și jumătate de funingine învechită. Grosul apei se scurgea în șuvoaie pe lespezele mari ale pavajului, dar mai rămânea deajuns ca să procure hrană recoltei de mușchi de-un verde puternic ce năpădise crăpăturile pe unde cărămida roșie murdară se potrivea inegal cu pervazurile.

Cenușiul apăsător al norilor, doar o idee mai deschis în ton decât clădirile din preajmă, era ajutat de ploaia torențială, estompând într-un contur nesigur linia unde crestele acoperișurilor străzii se întâlneau cu cerul. Toate câte se vedeau erau murdare și gata să se descompună doar la atingere, iar ploaia, în loc să curețe și să învioreze, se molipsea de mizeria noii ambianțe. Curgând printre bolovani, spre canalele blocate, pe lângă bordură, dădea în iazuri poluate, întinzându-se treptat din fiecare parte ca să se întâlnească la mijloc și să formeze baricade de-a curmezișul străzii.

Apa, ploaia și pereții înalți și igrasioși ai așezărilor mizere asigurau grupului mic în defilare o capcană mai mult decât eficace. O dimineată umedă de luni, în care era și a patra aniversare a independenței, iar contingentul Republican din Clydebank, ud până la

piele, își croia drum prin străzile lăturalnice ca să se unească cu procesiunea principală pentru marea întrunire din piața Sf. George.

Wraight, sergent de poliție, adus aici din pașnicul său sediu rural de la Lennoxtown, ca să dea cu acest prilej o mână de ajutor poliției orașului aflată la mare strâmtoare, era unul din puținii exponenți ai agenților destinați reglementării ordinei. Mai târziu, el își înaintă raportul. Stilul polițiștilor e neșlefuit și lapidar.

Numărul devotaților partidului era mult scăzut în comparație cu cifra participanților din anii trecuți. Organizatorii s-au consolat, spunându-și unul altuia că ploaia sechestraseră oamenii în case, dar ei știau că greva cea mare, și cei zece la sută șomeri, arătau la cât de puține le mai rămăsese dispoziția și energia de a sărbători acea dimineață de luni.

Masa de oameni era îndeajuns de mare ca să intre de la sine în dezordine, fără ca participanții să mai fi trebuit să înoate prin strada inundată. Cei trei cimpieri din capul coloanei, nici n-au șovăit, nici n-au ieșit din pas, dar cei ce veneau după ei se arătau mai puțin hotărâți și întreaga procesiune făcu un popas în timpul căruia avea să fie reinstaurată disciplina în flancuri.

Escorta poliției profită de staționare ca să se adăpostească o clipă, două, pe-un prag de ușă. Sergentul de poliție Wraight, scoțian judecând după nume, înjură vremea, murdăria străzii și stridența muzicii de cimpoi, în egală măsură și cu egală forță.

Răgazul fu scurt; procesiunea o porni iarăși, pe șovăite. Ridicându-și gulerile mantalelor în jurul gâturilor, polițiștii își reluară pozițiile, reintrând în ploaie.

Lângă porțile șantierului naval, inactiv și pustiu,

coloana coti pe după un colț ca să intre în altă stradă anonimă și murdară pe care se înșiruiău prăvălii acoperite cu scânduri. O clipă ploaia și mizeria întunecară vederea, Apoi, cei din frunte văzură pe oamenii ce-i așteptau. O masă de vreo trei sute de greviști, desfășurați drept cât era strada din față de lată, stând tăcuți cu căștile de miner galbene și negre lucind în ploaia dimineții.

Polițistul de serviciu urlă un ordin. Sergentul Wraight prinse a vorbi grăbit prin aparatul de radio-emisie-recepție. Îndărăt, la sediul poliției sună un clopot de alarmă.

Acum doar cincizeci de iarzi mai despărțeau cele două cete. Republicanii erau întrecuți în proporție de cel puțin patru la unu. Greviștii șantierului nu se aflau acolo întâmplător și n-ar fi lăsat liberă trecerea fără încăierare. Ambele părți își cunoșteau dușmanul. Se întâmplase prea adeseori în trecut.

— Mergeți înainte! strigă căpetenia procesiunii. Mergeți înainte. Avem dreptul să trecem mai departe și poliția va vedea că noi avem dreptate!

Căutătura omului dezmințea siguranța vorbelor sale. Vreo șase polițiști n-ar fi vrut să meargă mai departe.

Încă vreo zece iarzi și procesiunea iar a șovăit și a încetinit pasul. Cei trei cimpoieri continuau să sufle cu hotărâre, dar marcau tempoul, așteptând noi instrucțiuni.

Sergentul Wraight, cu doi dintre colegii lui mergeau în frunte, încercând să-și croiască trecere prin zidul neclintit de oameni, sinistru de tăcut. Tensiunea atinsese punctul culminant. Nu se mai auzeau decât sunetele cimpoaielor. De deasupra, câteva capete de femei îngrijorate, priveau de la ferestrele etajelor de

sus ale locuințelor.

— Dați-vă la o parte! Faceți loc! Procesiunea e autorizată!

Sergentul Wraight, sigur de sine, se adresă grupului de greviști din față. La început niciunul nu s-a clintit, apoi, în chip surprinzător, cu oarecare șovăire, s-a croit în frunte o cărare îngustă, dar disciplinată. Sergentul Wraight șopti optimist câteva cuvinte în aparatul său de radio-emisie-recepție. La sediu, clopotul de alarmă continua să sune.

Procesiunea pătrunse adânc în mijlocul greviștilor, croindu-și drum pe cărarea ostilă dintre oamenii tăcuți. Cei trei polițiști se aflau la câțiva pași înaintea și cimpoyerii își vedeau bărbătește de cântec mai departe. Până și ploaia păru că se potolește puțin.

Când procesiunea ajunsese cam pe la jumătate în mijlocul greviștilor, sergentul Wraight auzi, venindu-i dinspre stânga, un șuierat strident, anume plănit, ce-ntrecea sunetele cimpoaielor. Dintr-odată greviștii i-au încercuit: într-o clipă, muzica se stinse. O serie de cimpoaie zburară absurd și la voia întâmplării prin aer. Wraight își apucă aparatul de radio, dar niște mâini puternice îl înșfăcă ră din spate, un sac îi fu aruncat peste cap și se simți cărat ca un copil printr-o grămadă de trupuri unduitoare. Se auzeau strigăte înăbușite, un țipăt puternic de bărbat în agonie aproape la un pas, apoi tropăitul bocancilor cu potcoave și ținte de fier pe pavajul de piatră.

În câteva clipe, Wraight știu că se află departe de îmbulzeala supremă, dar având brațele și picioarele imobilizate cu pricepere de câteva perechi de mâini, nu era în stare să se împotrivească. Își dădu seama că unul dintre cei ce-l țineau captiv s-a împiedicat, apoi, undeva lângă el, o ușă se trânti și strigătele din

urma lui slăbiră din ce în ce.

— N-avem nimic de împărțit cu poliția, o voce joasă îi mormăi în ureche, prin sac. Dar dacă nu-ți vezi de treabă, ai s-o pățești la fel cu lepădăturile de republicani.

Aruncat brutal pe podea, Wraight simți că mâinile îi sunt legate la spate. Mai urmară încă o serie de mormăieli, dar nu adresate lui, și apoi se așternu tăcerea.

Își dădu seama că e singur. Încetișor, încercă frânghiile. Fusesse legat în grabă și cu neîndemânare, așa că se eliberă cu destulă ușurință. Se ridică, cu precauție, și se descotorosi de sacul de pe cap.

Încăperea mică și săracă era pustie și aproape în întuneric, cu toate că un firicel de lumină se strecura printr-un luminator deasupra ușii. Ai fi zis că se află într-o fostă pivniță de cărbuni. Căută pe băjbâite aparatul său de radio-emisie-recepție, dar dispăruse. Se ridică în picioare, clătinându-se, și atunci un picior hârșâi pe ceva metalic. Rămășițele sfărâmate ale aparatului zăceau alături de el pe pardoseala de piatră murdară. Le lăsă și se îndreptă către ușă. Mai curând înțepenită decât încuiată, ușa cedă cu ușurință când se izbi cu umărul în ea. Pătrunse într-un fost coridor al unuia dintre imobilele suprapopulate mărghiașe, și de acolo ieși în stradă.

Cu privirile rătăcite prin lumina posomorâtă și cețoasă, se întoarse la fața locului, ajungând exact în aceeași clipă cu brigada de mașini a poliției. Pe strada plină de apă zăceau în dezordine trupuri și stindarde rupte. Nici urmă de grevist. Wraight se împletici către colegii lui pe când ieșeau din mașinile lor negre și lucioase, în cale călcase din întâmplare pe-o garnitură

de cimpoi rămasă fără stăpân, care scoase un ultim
geamăt grav. În sfârșit ploaia încetase.

DOI

Şeful poliţiei îşi lua ceaiul fără lapte şi fără zahăr. Mi-am adus aminte că în birou la el i se servise ceai într-un pahar din care frunzuliţele fuseseră înlăturate atent printr-o strecurătoare mică de argint, aşa că lichidul luase o înfăţişare de whisky de malţ, decolorat. O afectare, desigur, într-un contrast ciudat cu înfăţişarea lui de militar robust şi cu o lipsă vizibilă de orice soi de subtilitate. Noi ceilalţi fuseserăm serviţi cu acea oarecum dezgustătoare cafea Ness, aşa că şeful avea un avantaj.

Sosisem în centrul capitalei exact la timp pentru miting; o convocare neoficială primită în cabinet la mine. Departamentul meu era plăcut situat la etajul al treilea *în* clădirea Adunării Naţionale, cu o perspectivă luminoasă şi deschisă asupra străzii Princes şi asupra a tot ceea ce Consiliul Municipiului lăsase din Noul Oraş. Secretarul meu permanent, subsecretarul de serviciu al Sectorului şi Secretarul Cabinetului se şi aflau acolo stând de vorbă cu şeful poliţiei. Guthrie, secretarul meu particular, se agita într-un colţ, gata să întocmească raportul confidenţial. Toţi s-au ridicat în picioare când am intrat cu căruciorul, în timp ce mă îndreptam spre birou. Am putut vedea de pe expresia gravă a feţelor lor că şi ei aflaseră despre ciocnire.

— La cât se cifrează? am întrebat impasibil.

— Cinci morţi şi cel puţin douăzeci grav răniţi,

domnule ministru, răspunse secretarul meu permanent.

Preț de o clipă toți păstraram tăcere. Era totuși lucrul cel mai grav. Apoi am atacat pe neașteptate și înciudat punctul nevralgic.

— Morala poliției, domnilor. Iată ce-i la ordinea de zi. Alte lucruri mai pot aștepta.

Uneori, ca și acum, întrezăream de ce mulți mă credeau lipsit de suflet. Oamenii ăștia ocupați, inteligenți, toți ar fi vrut să-i dau înainte, pălăvrăgind despre încăierare. Nu vedeam folosul. Se întâmplase, știam de ce, și cu asta basta.

Șeful poliției a luat cuvântul de-a dreptul și fățiș, fără să fie întrebat. A fost direct, în felul lui tipic, și cu toate că doream să stabilesc eu climatul întrunirii noastre, exprimându-mi de la început propriile-mi păreri, l-am lăsat totuși să vorbească înainte. Ceea ce a fost o greșeală considerabilă.

Era sigur de sine până la insolență sau cel puțin așa părea. Poliția, nouăzeci și nouă la sută, e loială față de autoritatea de stat și, după părerea lui, singura problemă în joc era cea politică, anume de a se asigura ca autoritatea de stat să nu se schimbe. Problema mă privea pe mine, urmă el cu impertinență. Cei unu la sută din poliție sunt nesiguri numai fiindcă în câteva sectoare parlamentare, într-unul sau două districte, presiunile și tensiunile din sânul colectivelor s-au dovedit a fi prea puternice. Dar șeful poliției ține bine problema în mână. A și numit un comitet de revizuire a cadrelor, cu o secție politică centrală, pentru revizuirea cazurilor și stigmatizarea minuțioasă și drastică a celor în culpă. Două corpuri polițienești subdistrictuale au și fost demise și reorganizate cu cadre noi.

Şeful poliţiei şedea răsturnat într-un fotoliu mare de piele cafenie şi sorbea din ceaşcă. Mie, şi aş crede că şi celorlalţi, ni se părea mai curând încântat de sine, decât sigur de sine. Văzusem rapoartele Siguranţei Statului care indicau foarte clar prea puţină mulţumire în sectoarele parlamentare. Să nu-i tai oare vorbăria umflată?

O făcu MacDowall în locul meu. Aplecându-se în faţă, îşi subţie buzele într-un fel ce-ar fi putut fi socotit drept zâmbet. Ochelarii lui fără rame şi tăiaţi în semilună, în acelaşi timp eleganţi şi demodaţi, erau proptiţi drept pe mijlocul unui nas lung şi căzut în jos. Erau ochelari de privit mai curând pe deasupra lor decât prin el şi simbolizau omul. Înalt, adus de spate, Sir Alexander MacDowall, Secretarul Consiliului de Miniştri, singur deţinător al aceluşi post de la cucerirea independenţei încoace, era un om despre care, chiar şi în dispoziţiile mele mai puţin optimiste de-a mă încrede în procesul de democratizare, recunoşteam că ţinea ţara în frâu mai mult decât oricare dintre noi. MacDowall, omul ce inspirase spaimă în vechiul regim, pe vremea Ministeriatului Scoţiei, şi care deţinuse postul şi după schimbare, pentru că era al lui de drept şi nimeni nu se simţea în stare sau destul de sigur ca să i-l ia, omul despre care Primul Ministru, luat prin surprindere, într-un moment de indiscreţie şi de excepţională perspicacitate, spusese că sub acest exterior rece bate o inimă de gheaţă. Îmi plăcea răceala lui şi încercasem să rivalizez cu ea, dar pe dinafară n-am izbutit din pricina firii mele prea iuţi, iar pe dinăuntru, cred că mai aveam ceva căldură rămasă pe undeva.

— Am sentimentul c-am putea să ne rătăcim în presupuneri primejdioase, prin atribuirea stării de

mulțumire actuală, unui viitor incert, începu el pe departe.

Îi știam tonul și am prevăzut că șeful poliției se va simți jignit mai târziu, când va înțelege critica tănuită de vorbele pedante, alese cu grijă. Dar nu încă. MacDowall continua să fie pe cât de diplomat pe atât de obscur.

— Se poate, urmă el, că cei cinci... pardon... dumneata ai spus unul la sută... cei nemulțumiți din cadrele poliției să fie lesne risipiți în cazul unui climat politic static. Dar vezi că noi suntem într-o situație ce evoluează rapid și n-aș fi onest de n-aș spune ce cred, anume că, pentru o bucată de vreme, ne aflăm în toiul unor încordări și agitații din ce în ce mai grave. Suntem probabil cu toții de acord în această privință?

Se uită nerăbdător jur-împrejur așa cum făcea totdeauna la Consiliu și arareori se întâmpla să înregistreze o opinie separată.

De data aceasta o înregistrează.

— Nu-s decât un simplu polițist, începu șeful poliției.

Am urmărit buzele lui MacDowall rostind: „Chiar așa și e”. Nimeni altul nu luase aminte la asta.

— Nu pot fi decât un polițist, dar consider că, în unele sectoare, e prea mult pesimism. Am cea mai mare încredere în bunul simț și în disciplina forțelor polițienești.

— Subscriu întru totul la acest ultim punct de vedere, replică MacDowall, dacă vor precumpăni condițiile actuale.

Am intervenit, văzând că șeful poliției începea să țină situația în frâu. Nu voiam s-avem o ciocnire la această primă etapă. Necazul era că MacDowall se obișnuise prea mult să conducă Consiliul, dacă nu

chiar să-și impună voința. Ar fi trebuit să arate mai mult tact.

— Cu toții avem cea mai mare încredere în forțele polițienești, am spus eu. Dar, în eventualitatea cea mai proastă, a unei încălcări a legii și ordinii, puteți face față? N-a mai rămas decât extrem de puțină armată care să vă sprijine și să chemi sub drapel Rezerva de Voluntari ar fi o prostie în asemenea împrejurări, după cum știți cu toții. Rezerva de voluntari era loială vechiului regim până la ultimul om și ar înrăutăți situația pur și simplu.

— Aceasta e o problemă ce vă privește pe dumneavoastră, domnule ministru, răspunse șeful poliției cu îngâmfare. Disciplina trebuie impusă pretutindeni... chiar și-n Serviciile Civile de exemplu... mai înainte de-a ne fi impusă nouă. Se încruntă dușmănos uitându-se la funcționarii mei în timp ce vorbea. Noi putem face față mai cu seamă dacă ne dați arme.

— Dumneata știi că așa ceva e cu neputință, i-am tăiat-o scurt.

Hotărârea mea de a face pace între el și MacDowall s-a spulberat din clipa în care am început să mă înfurii.

Șeful poliției se uită la mine cu răceală și apoi, ca și cum anume ar fi încercat să mă provoace, urmă:

— În momentul de față, poate, domnule ministru. Dar dacă am fi avut arme în anul care-a trecut, o sumedenie de lucruri ar fi putut fi cu totul și cu totul altfel. Făcu o pauză. Gândiți-vă la încăierarea de azi da, la Glasgow. Cinci morți e un număr, nu glumă.

Făcea aluzie directă la opunerea mea, de lungă durată, de a da arme poliției; indirect, sugera că eu singur sunt răspunzător de atacul care m-a redus la

căruciorul de invalid. Toți cei de față și-au îndreptat privirile asupra mea. M-am înroșit și am început să-mi ies din fire. Când am pornit cu căruciorul în jurul biroului ca să-l înfrunt pe șeful poliției, am simțit că mi se urcă sângele în cap și că nu mai am putere să-l opresc. Și Guthrie a văzut cum mă cuprinde furia. Atunci își împinse dintr-odată, ca din întâmplare, scaunul în față și răsturnă ca din greșeală măsuta cu cafele. În toiul dezordinei generale provocate și a scuzelor, m-am potolit iarăși. Dar din clipa aceea înainte, întrunirea fu un eșec total. Fiecare dintre noi ne debitarăm rolul dar la sfârșit nu s-a convenit în nicio privință afară doar că trebuie să rămânem în legătură. Asemenea lucru se impunea în orice caz.

După ce-au plecat cu toții, Guthrie a chemat un om de serviciu cu o câldare și o cârpă ca să încerce să șteargă petele de cafea de pe covor.

— Presupun că trebuie să-ți fiu recunoscător, am spus eu în șoaptă.

Guthrie se făcu că n-aude.

După un ceas irosit de prisos, am plecat și eu. Un aprod în uniformă mă salută cu o precizie militărească, dar cum planșeul foaierului principal era în pantă ușoară, nu putui ridica mâinile de pe roți ca să-i răspund. În schimb, drept mulțumire, i-am dat din cap. După ce-am parcurs coridoarele, ușile mari de sticlă se deschiseră automat și am pătruns cu căruciorul în după-amiaza cenușie a Edinburgh-ului.

Lângă porțile principale ale clădirii Adunării Naționale, afișul unui vânzător de ziare arăta ultimele cifre ale procentului de șomeri, cel mai ridicat din 1930 până acum, cel puțin așa declarau ei. Ducă-se naibii... Ne fuseseră aduse la cunoștință la întrunirea

de vineri a Consiliului de propunerea mea precaută ca ele să nu fie date publicității, din motive tehnice, până după dezbateri, mai că n-a avut niciun ecou. Secretarul Consiliului îi șoptise la ureche Primului Ministru o așa-zisă revoltată apărare a practicilor democratice și cu asta problema s-a încheiat. N-am nicio nevoie să-mi apăr punctul de vedere în chestiunea democrației, dar sunt situații, așa cum e cea de față, în care clauza interesului național prevăzută în Constituție poate foarte bine să fie aplicată. I-am prevenit la ce consecințe se pot aștepta și problema a fost consemnată în procesele verbale ale Consiliului, pentru posteritate, ea s-o judece.

Rover-ul meu oficial traversă curtea din față ca și cum ar fi lunecat și se opri alături de mine. Ingram coborî, potrivit-și stângaci tocul pistolului. Protestasem puțin când Siguranța Statului propusese ca el să poarte armă, după agresiunea suferită de mine, dar în timp ce îmi făceam convalescența, l-au pus să urmeze la Rosyth, timp de trei săptămâni, un curs de tragere cu arme mici. Ingram însă era mulțumit de situația excepțională pe care i-o conferea absolvirea acelui curs. De asemeni, prin asta își impresiona și soția.

Ocoli mașina ca să mă ajute la urcat pe mine cu cărucior cu tot, și-mi comunică știrile, rânjind. Îmi închipui că socotit că să-mi facă plăcere sau că voi încerca o satisfacție aflând că apelul lui MacManus fusese respins de Înalta Curte, că sentința de doisprezece ani temniță împotriva omului care mă ucisese de la brâu în jos rămăsese încă în vigoare.

— De foame n-are să moară în închisoarea Peterhead, spuse Ingram bucuros.

Am rămas nepăsător la spusesele lui și la amintirea

faptului că MacManus are șase copii și că stătuse fără lucru atât de multe luni de zile. Justiția își urma cursul, orice-aș fi gândit eu. Nimeni nu mă întrebase cu câți ani de temniță se putea plăti paralizia mea. E de presupus că judecătorii și juriul cântăriseră minuțios, potrivit cu reperul tradițional al justiției. Două picioare: doisprezece ani; șase ani bucata. În schimb, dacă aș fi fost eu pe scaunul judecătorului, s-ar putea să fi fost înțelegător, tolerant, să-i fi acordat o eliberare condiționată cu suspendarea sentinței, de hatârul celor șase copii. Dar, fiindcă sunt Ministru de Interne și un om care fizicește numai pe jumătate mai are rost, socot că trebuie dat un exemplu și că anii lungi dinlăuntrul zidurilor de granit ale temniței Peterhead, nu numai că sunt dați pe drept, dar sunt și necesari în folosul legilor țării și al ordinii.

Așa că, ascultând știrile, n-am manifestat absolut nimic din emoția pe care Ingram o aștepta. Ca atare l-am văzut puțin cam dezamăgit. Nu din pricină că ar fi fost un om malițios, ci fiindcă aparținea Bisericii Libere și credea în mânia și pedeapsa lui Dumnezeu. Din fericire, instanțele judecătorești nu pot pronunța sentințe condamnând oamenii la paralizie.

— Suntem în întârziere pentru deschidere, spuse brusc, potrivindu-mă pe banca din spate.

Îmi luasem demult un angajament de a-mi inaugura noua sală de cercetări a Direcției Investigației Crimelor din Glasgow și era de așteptat ca după ciocnirea recentă presa să arate un interes deosebit în privința prezenței mele. După ce Ingram trânti portiera mașinii, mi-am fixat în minte să mă interesez cum o duce familia lui MacManus. Puțină caritate n-ar strica.

Coborâram de pe colina Mound, luând-o către

strada Princes, și ocolirăm spre stânga către Haymarket ca să găsim drumul de acces pe magistrala Glasgow. Trăgându-mi trupul ca să pot sta în capul oaselor, mi-am mutat picioarele într-o poziție mai comodă pe banca îmbrăcată în piele neagră și m-am lăsat pe spate pentru cursa de o oră. Soarele dispăruse și câțiva stropi neașteptați de ploaie împrășcară parbrizul.

M-am gândit din nou la convorbirea de sâmbătă dimineață cu William Torrance, reprezentantul oficial din Edinburgh al Federației Societăților Americano-Scoțiene. După agreabilele schimburi de amabilități, după ce Torrance m-a întrebat, șovăind oarecum, dacă am putea sta de vorbă între patru ochi și după ce Guthrie s-a retras în birou la el, comunicarea mi-a fost prezentată destul de deschis, pe neocolite. Era și bine chibzuită în felul ei, dar necesita gândire și eu am cerut timp pentru examinarea problemei. Atitudinea mea, cu desăvârșire neutră, l-a enervat pe Torrance. Aș fi putut deduce conținutul raportului său îngrijorat către MacPake, președintele lui din New York. Dar nu era motiv să se îngrijoreze. Propunerea era sigură și garantată. În felul ei, era chiar măgulitoare pentru mine, căci eu eram cel pe care americanii îl aleseseră să și-l apropie. Am apreciat grija Federației și am încuviințat-o, împărtășind-o.

Dar cum să joc asemenea carte? Cum e de conceput că aș putea fi pâlnia prin care să pătrundă un ajutor de milioane de dolari fără ca nimeni să știe; și pe deasupra cu Ian Campbell ca Guvernator al Băncii Naționale! Asta ar fi o obligație absurdă și imposibilă. Așa cum se cuvenea, ar fi trebuit să-i raportez de-a dreptul Primului Ministru, și să-mi iau o piatră de pe suflet. Mă săturasem de atâta bătaie de

cap. Am șovăit. Nu m-am dus la Primul Ministru. Primul Ministru e depășit, o relicvă vârstnică de pe vremea Marii Bătălii, mai curând decât *l'eminence grise*¹ cum apare în imaginea sa publică. Dacă așa stau lucrurile, nu s-ar găsi oare alți câțiva colegi din Consiliu care să poată să mă ajute? Toți sunt la fel cu Dr. McKinnon. Domnia sa e mult prea extremist și ar fi dat dracului oferta și promisiunile ce o însoțeau. Oricum, mie nu-mi place McKinnon și nici McKinnon nu mă place. Cu el n-ar merge. Dar ce-i cu ceilalți câțiva? Matthews de la Ministerul Comerțului, de exemplu? Un maniac, ce nu iese din legalitatea și corectitudinea procedurilor, și care va insista să informăm Consiliul și pe Primul Ministru. Atunci mi-a venit în minte omul care, mai mult decât oricare altul, are puterea de a înțelege ce merge și ce nu merge... MacDowall, secretarul Consiliului.

Șirul gândurilor mi-a fost întrerupt de un om pe care l-am văzut pe fereastra mașinii, gesticulând. Oprisem brusc la ultimul stop luminos al traficului, înainte de a pătrunde pe autostradă. Un bătrân îmbrăcat cu o gabardină murdară, cu o șapcă veche de tweed pe cap, cu fața schimonosită de ură, stătea lângă mașină. Mă recunoscuse... nu sunt unul dintre politicienii care să nu-și joace rolul... și, din cine știe ce motive era cuprins de sentimente dușmănoase. Plin de mânie prinse a bate cu pumnul în geamul mașinii. „Doisprezece ani, l-am auzit strigând. Doisprezece ani din viața unui om!” Ingram se întoarse brusc de pe locul lui, ducând automat mâna la pistolul de la șold.

Incidentul fu de scurtă durată. Un polițist apăru de

¹ Eminența cenușie. (fr.).

undeva și, recunoscându-mă și el, împinse pe bătrân într-o parte.

Stopul își schimbă culoarea și plecarăm mai departe. Am reușit să mă ridic și să mă întorc ca să privesc geamul din spate al mașinii la grupul mic ce se strânsese lângă luminile semaforului. Bătrânul își mai flutura încă sălbatic mâinile în direcția mea.

Ajunsesem imun față de insultele politice, deoarece majoritatea lor nu se datorau decât unor probleme superficiale și nu afectau relațiile personale. În orice caz răspundem cu aceeași măsură cu care primeam, ceea ce face parte din arsenalul vieții politice. A fost la fel și cu ultragiile publice; orice politician trebuie să înfrunte demonstrațiile și interpelările răuvoitoare, dar și acestea sunt în general impersonale. Cu totul altele sunt lucrurile care m-au jignit și m-au durut: atacurile individuale, învinuiri și incriminări atribuite mie personal, la televiziune, în ziare și altcum, cu alte cuvinte ideea convențională, general acceptată, că, într-un fel, eu, ca Ministru de Interne, am fost și sunt personal răspunzător pentru multe din nenorocirile căzute pe capul țării. Astea m-au rănit. Fuseseră nedrepte și neadevărate, iar cei ce știau amănuntele și-au dat seama. Dar asta n-a servit la nimic. Repede ajunsesem să fiu identificat cu inamicul public numărul unu, cu focarul tuturor nemulțumirilor.

Apoi avu loc agresiunea comisă asupra mea de MacManus, un lucrător șomer de la Șantierul Naval. A avut două urmări: m-a ținut în spital luni de-a rândul, lăsându-mă o epavă paralică, și a potolit de pe o zi pe alta glasurile defăimătorilor. Publicul nestatornic, mânat de presă, a vărsat o lacrimă de pocăință și, pe neașteptate, am fost copleșit de simpatie și de regrete. Acum, când se vorbește despre mine, mi se

pun toate acțiunile într-o lumină complet binevoitoare, toate editorialele încep cu aluzii dezgustătoare la invaliditatea mea și la presupusul meu curaj de a nu lăsa din mână scaunul ministerial. Astfel am devenit martirul, omul care a luptat și a căzut, făcut să sufere pentru principiile sale care, pe neașteptate, au ajuns să fie demne de respect. Alții în locul meu s-au ales cu rolul de inamic public.

Poate că bătrânul de la stop n-auzise nimic despre supliciul meu, și nici că haita vâna acum pe altă pistă. Poate că-l cunoștea pe MacManus sau familia lui; sau poate că era mai onest decât toți ceilalți și era încredințat că principiile și politica mea nu se putuseră schimba atât de repede. Oricare vor fi fost temeiurile lui, pentru mine incidentul apărui ca un memento neplăcut al trecutului și al favorurilor temporare de care se bucura, cel puțin pe plan politic, starea mea fizică.

În situația de față, totuși, se creaseră condiții în care nu puteam face nimic rău. Aproape nimic. Dar nici eu nu mă puteam descurca fără ajutor cu proiectul acela de finanțare al americanilor. Așa că am temporizat. I-am cerut lui Torrance să-mi procure mai multe amănunte: câți bani vor fi investiți, ce termen se prevedea; și, cel mai important, care sunt clauzele? Oricât de generoasă a fost Federația Statelor Unite în trecut, n-aș putea crede că nu vor fi condiții anexe la un proiect de ajutor economic de asemenea dimensiuni; Torrance nu căuta deloc să nege că asemenea clauze aveau să-și facă apariția.

Între timp, eu n-aveam de gând să fac niciun demers, afară doar de a discuta oferta cu secretarul Consiliului de Miniștri. M-am arătat neutru, neangajându-mă nici într-un fel, și i-am spus lui

Torrance că e nevoie de o mulțime de argumente ca să mă convingă, deoarece Scoția mai are un drum lung de făcut până să fie nevoită să ajungă să cerșească.

Torrance părea că a sesizat; am știut că a apreciat motivele pentru care arborasem un fals optimism.

Am apăsât pe butonul mic care acționează asupra jaluzelelor electrice ca să acopere geamurile laterale ale Rover-ului; m-am liniștit, găsind o poziție ceva mai comodă pe bancă, și m-am pregătit să dorm. Trebuia să folosesc fiecare minut.

TREI

Luminatorul era desfăcut din belciuge așa cum i se făgăduise că va fi. Omul cu mânuși scoase un bidonaș cu ulei și turnă din el binișor pe cele două balamale ieșite în afară; așteaptă câteva clipe până ce uleiul pătrunse la pojghița subțire de rugină și apoi, vârându-și degetele sub ramă, ridică luminatorul cu băgare de seamă. Aproape că nu se produsese niciun zgomot. Sprijini cadrul greu al ferestrei de un coș de sobă din zidărie.

Se cățăără peste luminator, se sprijini în mâini de margini, rămânând suspendat ușurel deasupra găurii, apoi își dădu drumul încetișor în întuneric. Trebuia să fie o masă dedesubt, puțin mai la stânga, de care avea să dea cu picioarele. O clipă se legănă nesigur în spațiu până ce picioarele-i găsiră reazemul făgăduit, apoi, stabilindu-și echilibrul, își dădu drumul din mâini și, încetișor, se lăsă de pe masă jos pe podea.

Un creion-lanternă, scos din buzunarul de la piept, aruncă un fascicul subțire de lumină jur-împrejurul micii încăperi. Pereții erau căptușiți cu vrafuri de gazete vechi, așezate cu îngrijire pe rafturi de metal. Ușa de sticlă era deschisă și o emblemă ciobită, gravată pe placa nominativă, indica la lectură Secția Extraselor de Presă. În aer plutea un miros greu de mucegai și de praf.

De acolo trecu pe palierul acoperit cu linoleum și apoi coborî două șiruri de trepte. Își aminti să sară

peste a doua treaptă de la etajul de jos, din cauză că scârțâia îngrozitor. Nu era cazul să se îngrijoreze, deoarece în clădire n-ar fi trebuit să mai fie țiipenie de om. Acum trebuie să se găsească la etajul ce-l căuta. Preșuri groase cafenii înlocuiseră linoleumul zgomotos, iar pe pereți atârnavă picturi americane moderne, cam țepene și dure cumva. Ușa mare, cu două canaturi, din fața lui, aceea trebuie să fie. Se îndreaptă către ea, cercetând-o amănunțit, încredințându-se că așa este. Se lăsă pe vine.

Își așază lanterna pe parchet așa fel încât lumina să bată pe perete și scoase o șurubelniță mică. Ținând-o în mână înmănușată, înlătură cu ea un pătrățel din pervaz care se potrivea, aproape fără să se bage de seamă, la partea de jos a ușorului. Pătrățelul cedă cu ușurință. În spatele lui, înșurubată în perete, se afla cutia de joncțiune pentru sistemul de alarmă contra spărgătorilor. Observă sârma desprinsă care îi înlesnise trecerea nesemnalizată. Apucă șurubelnița și cu băgare de seamă, desfăcu unul din celelalte șuruburi. Însemnat cu un strop de vopsea roșie, acesta alimenta circuitul din jurul ușii duble și totodată asigura protecția seifului dinlăuntrul camerei. Cel ce întrerupsese contactul pentru luminator nu putuse să-l anuleze și pe acesta, deoarece seara, la urmă de tot, gardianul verifica încă o dată numai acest contact. Pentru a zecea oară poate, în noaptea aceea, omul cu mânuși nădăjdui că Biroul Sarcinilor Speciale pregătise terenul bine.

După ce verifică de două ori instrucțiunile, se ridică în picioare și se întoarce cu fața la ușă. Cheia se afla pe un șnur legat în jurul taliei. Capătul cu veriga era ciudat modelat. Capătul care descuie avea să fie exact cum trebuie. La urma urmei, era o copie

turnată după original. Ceara dintr-o tabacheră stricată își făcuse treaba cum era de așteptat, așa-i spusese. Scoase iarăși bidonașul cu ulei și turnă câteva picături pe cheie. Vârând-o încetișor în broască o răsuci ușurel. Nu se auzi niciun zgomot și atunci puse mâna pe clanță.

Preț de o clipă crezu că ceva nu-i în ordine, că trebuie să mai fie o încuietoare. Dar subestimase greutatea ușii de stejar care se deschise greoi la a doua încercare.

În ciuda mobilierului modern, era o încăpere elegantă, dominată de biroul din lemn de trandafir, ce se afla în centru. Fotolii de nichel și piele neagră ședeau împrăștiate în jurul unei măsuțe de cafea, joasă, cu fața de marmură, lângă un cămin în stil englezesc tip Adam. Într-un colț se afla seiful, singurul lucru ce nici vorbă că nu se potrivea cu încăperea, un soi de ladă de oțel, turtită și urâtă, prinsă și fixată de planșeu. Discurile celor două lacăte, cu zăvoare acționate de două combinații numerice, făceau parte integrantă din ușa seifului.

Omul își scoase mânușile. Potrivind combinația corectă de numere, va aștepta un semnal luminos și avea cu el o cârpă udă în buzunar, ca să șteargă toate amprentele digitale după aceea. Apucând în gură creionul-lanternă, scoase o bucată de hârtie din buzunarul de la spate și reciti numerele înscrise pe ea. Începu să învârtă încet discul de sus, pe rând, în sensul și contrar acelor ceasornicului. Formă un alt grup de cifre pe discul de jos, răsuci mânerul clanțelor și ușa seifului se deschise. Dacă munca tuturor spărgătorilor de seifuri ar fi fost la fel de ușoară ca asta, acum ar fi fost un om bogat și nu eliberat din temnița Peterhead, pe promisiunea

cuvântului de onoare.

Dosarul cu cifra X.K.1739 era o mapă pe raftul de sus. Eticheta *Strict Confidențial* era lipită în diagonală pe coperta din față. Titlul citit suna: *Corespondența cu Președintele Federației*. Exact cum îi spusese.

Omul se duse la birou și puse mapa deasupra, își deschise haina și, dintr-un săculeț de plastic atârnat în jurul gâtului, scoase un aparat foto minuscule cu anexă flash. Îl puse la punct în câteva mișcări, ținând încă lanterna în gură. Apoi, stingând lumina o clipă, se duse spre ferestre ca să se asigure că storiile erau trase cum trebuie. Întors la birou, începu să fotografieze conținutul mapei, pagină cu pagină a fiecărei scrisori, apucându-le cu grijă chiar de margine când le întorcea, ca să nu lase amprente. Nu-și bătu capul să citească ce cuprindeau. Asta nu era treaba lui și nici nu făcea parte din învoiala cu oamenii care veniseră ieri în celula lui și-i făgăduiseră într-un chip atât de straniu libertatea în schimbul serviciilor sale profesionale.

După ce se scurse o jumătate de ceas în care schimbă două filme, își termină operația. Șterse cu atenție mapa și o puse la loc în seif, exact în poziția în care se aflate. Și, în timp ce făcu acest lucru, băgă de seamă cutia cu bani pe unul din rafturile de jos. Cu oarecare efort se făcu a nu o vedea, nu din vreun scrupul anume, dar fiindcă știa că mijlocitorii îl vor fi așteptând afară ca să le raporteze descinderea lui, închise seiful și răsuci cadranele până când îl încuiară, apoi, cu atenție și prudență, reconstitui întreaga operație, treaptă cu treaptă, verificând fiecare mișcare pe măsură ce o executa. Șterse seiful, părăsi încăperea, încuie ușa la loc cu cheia aceea de formă bizară, restabili contactele sistemului de alarmă

împotriva spărgătorilor, puse la loc segmentul de pervaz și urcă iarăși scările la etajul de sus.

Ultima etapă fu cea mai dificilă. Trebuia să se cațäre pe masă și apoi să iasă afară prin luminator. Stând pe masă, abia de putea atinge plafonul. Avea nevoie să stea pe ceva mai înalt. Se uită distrat jur-împrejur. Comisese o eroare? Pierduse ceva din vedere? Rămase o clipă pe gânduri. Da, va risca. Luă un teanc de jurnale vechi de pe unul din rafturi și îl puse grămadă pe masă. Când vor veni a doua zi dimineață, vor crede că unul din cadrele de conducere se urcase acolo ca să caute ceva. Își scoase încălțările, le legă cu șireturile în jurul gâtului, se urcă pe masă și, cu o sforțare, fiindcă nu mai era în formă după atâtea luni de zile de cusut la sacii de poștă, se trase și ieși pe acoperiș. După ce s-a încălțat iarăși, închise cu băgare de seamă luminatorul, șterse bine balamalele proeminente de rămășițele uleiului cu care le unsese mai înainte, apoi presără puțină murdărie de pe acoperiș peste ele. Nici cea mai amănunțită inspecție n-ar fi dat la iveala mare lucru și ei n-aveau ce bănuî. Se odihni puțin, sprijinindu-se de un coș de pe acoperiș, și parcurse încă o dată în gând toate operațiile întreprinse, reverificându-le cât mai dispunea de timp ca să le corecteze. Totdeauna se dovedise un precaut spărgător. Alții îl dăduseră în gât în trecut.

Înapoi pe creasta acoperișurilor către casa de alături și apoi în jos pe scara de incendiu, întocmai cum venise. Aflat pe scară la jumătate distanță de baza imobilului, desluși polițistul și îngheță, dar când ofițerul își ridică ochii în sus și-l văzu, făcu doar câteva semne cu mâna unor indivizi ce stăteau nevăzuți într-o mașină de alături. Omul coborî mai

departe, punând piciorul pe pământ în clipa în care ei veneau către dânsul. Ce înseamnă să fii de partea legii!

Colinele verzi, numite Campsies, ce se întindeau în lanț ca o centură ondulată, la nord-vest de Glasgow, fuseseră alese cu câțiva ani înainte drept amplasament al pilonului principal ce poartă antena de transmisie a Societății de Radio Scoțiene, destinată programelor de televiziune adresate maselor largi din zona centrală industrială.

La vremea aceea a nopții, cam la vreo oră după ce omul cu mânuși coborâse de pe acoperișul din Edinburgh, mica îngrăditură cu sârmă ghimpată ce împrejmua stațiunea era abandonată ceții. Vreo doi tehnicieni urcau în fiecare zi poteca noroioasă ca să verifice și să revizuiască instalația care, altcum, era mai mult sau mai puțin nesupravegheată. Există un sistem eficient de alarmă pentru împiedicarea vandalilor și, în puținele ocazii când se-ntâmpla să se blocheze ceva în sistemul automat de înaltă tehnică, mecanicii puteau să urce într-un minut-două de-acasă de la ei, din satul de la poale.

Îndărăt la viața tihnită din satul stațiunii, în care doi-trei bețivi într-o sâmbătă însemnau grozava scofală a săptămânii sale, sergentul de poliție Wraight, proaspăt venit din greaua încercare a încăierării din mahalalele orașului Glasgow, opri motorul și sări afară din căldura relativă a camionetei sale. Scoase o lanternă puternică și-i îndreptă fasciculul de lumină înainte și-napoi, prin gardul înalt de sârmă împletită și prin poarta îngrăditurii. Totul părea în perfectă ordine. Mesajul trunchiat sosit la ziarul „Glasgow Herald” via redacția de actualități.

Prevenind poliția în privința unei amenințătoare efracții periculoase, se dovedea a nu fi decât niște palavre gogonate. Afară doar de copii, nimeni nu mai putea crede în zilele acestea c-ar exista vreo primejdie cât de mică pentru postul emițător, mai cu seamă de când prin noul Protocol ai Radiodifuziunii se căzuse de acord a se atribui ambelor grupări politice spații egale pentru a-și formula punctele de vedere la televiziune. Cu câțiva ani în urmă, situația era cu totul altfel și fiecare post de emisiune din țară fusese sub neîntreruptă pază militară. Acum, aproape fiecare cetățean avea ceva de câștigat de pe urma discursurilor libere. Violența se limitase doar la străzile orașelor. Provincia, în general, era pașnică.

Wright se duse până la porți și le scutură din răsputeri. Totul era în bună stare... Alarmă falsă. Va putea acum să se-ntoarcă înapoi. Soția lui îl aștepta. Se urcă iarăși în camioneta Rover. Deschise aparatul de radio emisie-recepție și semnaliza o convorbire. Comunică postului de control că nu-i nimic suspect, totul fiind în ordine. Șeful îi răspunse pe loc despre o a doua comunicare anonimă sosită la redacția ziarului „Herald”. Îi ordonă să continue verificările mai departe.

— N-ai vrea ajutoare din Lennoxtown, Z.F. Unu? trosni vocea din aparatul de radio.

— Nu-i nevoie. Aici Z.F. Unu. Convorbirea încheiată, răspunse Wright furios.

Înapoi la poartă și apoi de jur-împrejurul îngrăditurii. Cercetarea îi luă doar câteva minute. Se oprea din când în când, scrutând ceața rară. Fasciculul de lumină al lanternei croind o brazdă pașnică în negura nopții. Ferestrele barăcilor erau ermetic închise, niciun foșnet, nici măcar unul de

iepure.

Din nou la camionetă, raportă iarăși, dar Șeful nu se mulțumea cu una cu două. I se spusese să stea la pândă încă o jumătate de oră tocmai cât să se asigure. Wraight îl rugă să comunice soției sale că va întârzia, apoi închise aparatul de radio, se uită la ceas, căscă și se pregăti să-și facă datoria. Jumătate de ceas, dar nicio clipă în plus.

Se uită afară, prin parbriz, cu gândurile aiurea. Ce grozavă șansă că ieșise întreg din scurta-i implicare în noroaiele, ura și încăierarea de la Glasgow. Îi era dragă viața la țară și se simțise totdeauna fericit că scăpase de-o numire într-un post din poliția marilor metropole. De vină era doar prietenia localnicilor. Erau de treabă și cumsecade chiar cu un englez ca el. Dar climatul tot îl mai apăsa, chiar și după douăzeci de ani de surghiun. Trandafirii puși de el însă o duceau și mai rău ca dânsul. Adeseori, îi spunea soției sale că într-o bună zi se va întoarce acasă la Devon. Acolo, grădina e grădină...

Sergentul de poliție Wraight nu-l văzu pe omul îmbrăcat în haină de antilopă albastră urcând în goană spre gard, în partea din fund a îngrăditurii. Dar văzu jetul de flăcări când cutia metalică pe care omul o aruncase izbi pământul lângă turn. O limbă de foc vie, inofensivă, ardea jos printre tufele jilave de iarbă, rămase din anul trecut. Polițistul se așeză repede în față, pe locul șoferului, și apucă microfonul. Semnaliză convorbirea, apoi raportă pe scurt despre foc. Anunță că se duce să facă investigații.

Procedând așa cum i se indicase, Wraight coborî și se îndreptă spre porți. Din mers, desfăcu pachetul sigilat cu cheile de la grilajul împrejmuitoar, care erau ținute de polițistul de serviciu, pentru asemenea

eventualități. Găsi cheia Chubb care se potrivea la lacăte și deschise porțile, împingându-le în lături. Porni în goană, de-a dreptul prin curtea îngrădită, către cutia metalică ce ardea, și fuga lui neașteptată făcu pe cei doi bărbați care veneau tiptil în urmă-i să-și calculeze greșit atacul. Unul din ei se poticni puțin. Wraight îi auzi și se întoarse. După o scurtă șovăire, amândoi se repeziră la el. În locul loviturii de box ce fusese pusă la cale, avu loc o încăierare scurtă și nereușită. Polițistul se degajă cu ușurință; era mult mai antrenat și mai abil. Alergă către camionetă ca să pună mâna pe aparatul de radio.

Unul dintre bărbați se repezi după el. Celălalt, un individ tânăr, cu chipul dur, părul de culoarea nisipului și cu un smoc de barbă, stătu locului. Ținea ceva în mâna dreaptă. Bubuitura împușcăturii fu absorbită de ceața din jur, înainte ca trupul sergentului de poliție Wraight să fi avut timp să se prăbușească în iarbă. În mijlocul spatelui, pe uniformă lui Wraight se vedea o gaură urâtă.

— Nebunule! Blestematele! Doamne Dumnezeu! Acum ai făcut-o lată de tot!

Omul care se luase după polițist, se opri din mers, alb la față ca varul și țița la tovarășul său.

— la tacă-ți gura, răspunse printre dinți cel tânăr. Ce-a făcut poliția asta tâmpită pentru tine? Hai, c-avem multe de făcut!

Asprimea vocii înăbuși orice alt argument. În sfârșit, se întoarse șovăind și apoi porni repede, ieșind afară pe poartă. Într-o clipă, două, se arătă iarăși, cărând un rucsac și o valiză cafenie. Erau grele și trebui să se oprească de câteva ori, ca să-și tragă sufletul. Celălalt, la început nici nu se clinti ca să-l ajute, apoi o porni înainte, luând valiza, și cei doi

indivizi se îndreptară tăcuți către postamentul emițătorului.

Înăuntrul camionetei vocea șefului tuna fără întrerupere: „Ascultă Z. F. Unu. Ascultă Z. F. Unu. Mă auzi? Repet: Mă auzi? Terminat”.

Dincolo, în Lennoxtown, la zece mile depărtare, Șeful tocmai semnalizase încetarea alarmei generale, când se auzi bufnitura exploziei.

PATRU

Nu sunt tată de familie. N-am copii și e ca și cum n-aș avea nici soție. Angela se bucură de reputația de a fi avut totdeauna ochi de expert pentru tinerii politicieni de viitor și trebuie să recunosc că mai curând ea m-a ales pe mine decât eu pe ea. În ceea ce mă privește, m-am înșelat, crezând că atracția fizică pentru această femeie, de care eram fascinat, al cărei nume apărea atât de frecvent în rubricile cronicii mondene, nu era altceva decât dragoste. Ambii am descoperit că ne înșelasem, la timp ca să putem evita copiii.

Și prieteni am avut puțini. Consider că sunt un singuratic, preferând sincer să-mi petrec cea mai mare parte a timpului singur cu mine. Îmi place să recurg la propriile-mi resurse, să port răspunderea când vreau eu și nu când convine altora. A face compromisurile necesare pentru prietenie sau familie, înseamnă a nu consimți să porți răspunderea sau mai curând a te eschiva. Poate că e o slăbiciune, dar așa sunt eu și nu-mi pasă că-s așa. Găsesc că-i mai greu de suportat faptul că sunt prea irascibil și greu pot să-i suport pe proști. Știu că lumea zice că am o fire sucită. De n-aș avea o fire sucită, aș fi rece și, ca atare, ar fi mai greu încă de lucrat cu mine decât e acuma.

Așa că arareori îmi face plăcere să vin acasă. În seara aceea, ședeam în fața televizorului în biroul mic

din locuința noastră oficială de pe Charlotte Square. Angela îmi adresa obișnuitu-i zâmbet chinuit de bun venit, dar privirile-i erau deșarte. Pe fața-i elegantă, subțire, pe care cândva o găsisem încântătoare, se săpaseră în jurul gurii liniile acelea de perfidie care pentru mine reprezentau simbolul caracterului ei.

Mi-am mânat singur căruciorul pe parchet spre focul aprins. Ea se sculă și depuse în fugă un sărut rece pe fața mea, nu reuși să mă atingă însă cu buzele dar așa ceva mai că nu conta. Totul era doar efortul ei de-a salva aparențele și își dădea destulă silință să-și interpreteze rolul corect. Eu eram mai nepăsător în privința aparențelor, dar eram pregătit să las lucrurile să decidă și, ca și cu Ingram, șoferul meu, arareori îmi ieșeam din sărite cu ea. N-ar fi avut niciun rost, pentru că ea își putea folosi picioarele și, în situațiile în care m-aș fi înfuriat, s-ar fi retras pur și simplu în camera ei de la etaj. Recent, transformasem salonașul de la parter în cameră de culcare, pentru a veni în ajutorul invalidității mele. Ne convenea la amândoi și nu mai urcasem la etaj de la întoarcerea mea din spital. Cred că pusese să i se tapeteze și orneze camerele de sus după propriu-i gust specific, dar am putut să-mi stăpânesc curiozitatea de a le cerceta.

Un whisky cam prea mare. Apoi cina. Luasem obiceiul, când mâncam singuri, să citim în timpul mesei, și Angela pusese să i se facă două suporturi de cărți din mahon, destul de elegante, confecționate anume să se potrivească mobilierului. Mi le dăruise la Crăciun, în toiul petrecerii, cu mult public de fața, pe câtă vreme cadoul meu pentru ea nu depășise cecul convenit. Îmi plăcea să citesc, savuram ocazia de a mă relaxa: pe de altă parte, lectura preîntâmpina nevoia

și obligația de a sta de vorbă. Menajera, soția lui Ingram, se deprinsese până la urmă să ne servească într-o tăcere totală: nu mai aveam nevoie nici să ne pasăm sarea de la unul la altul, de când un alegător binevoitor îmi dăruise două solnițe de argint destul de frumoase în stilul epocii regelui George.

Mâncarea era mediocră și am băut mai mult Beaujolais decât ar fi fost de dorit: dar n-am făcut-o chiar ca să-mi dreg gustul. De multă vreme începusem să bănuiesc că în mine stă ascuns un bețiv, așteptând să se dea în vileag. Angela, totuși, era înfuriată din pricina bucătăresei și rupse tăcerea ca să mă anunțe iarăși că-i dă preaviz de o săptămână doamnei Ingram. Totdeauna se hotăra să-i anunțe femeii vestea în dimineața următoare, vreme la care, de obicei, furia îi era potolită. Eu n-am spus nimic și am continuat să citesc, fapt pe care-l interpretează drept opoziție din partea mea la planul ei de a o concedia pe doamna Ingram. Se înșela; în speță eram cu desăvârșire dezinteresat.

După câteva momente, Angela se sculă și brusc părăsi masa. Dar se stăpâni atât cât să ezite în fața ușii, plângându-se că o doare capul, ba chiar pentru moment am crezut că are să rămână. Părea stânjenită și mi-am dat seama că vrea să-mi spună ceva. Dar eu eram obosit. I-am propus să vadă un medic, deoarece migrenele ei păreau că-și potrivesc momentul tocmai când luam masa împreună, numai noi doi. Asemenea propunere, fiind oarecum lipsită de tact în împrejurarea respectivă, o făcu să trântască ușa din răspuțeri când părăsi încăperea, iar eu m-am reîntors la liniște, carte și vin.

Ceva mai târziu, i-am cerut doamnei Ingram să-mi ducă un termos cu cafea în birou și am rugat-o să-mi

lase tava cu băuturi la îndemână. Am pornit cu căruciorul direct la masa de lucru; intenționez să lucrez și-l rugasem pe Guthrie să-mi trimită acasă valiza oficială cu hârtiile mele.

Mi-am turnat un whisky fără să mă gândesc, apoi l-am lăsat neatins, deoarece vinul Beaujolais era prea prezent și aveam nevoie de o minte cât se poate de limpede. Cândva, mai demult, fiind cam băut, rupsesem o mulțime de hârtii oficiale pe care le comentasem, și ca atare mi-am dat bine seama că judecata mea poate fi considerabil afectată de alcool. Am scos cheița din buzunarul vestei, am descuiat valiza și, tocmai începusem să răsfoiesc scrisorile și dosarele, când funcționarul de serviciu de la minister îmi telefonă să-mi comunice despre explozia de la emițătorul de pe Campsie. După care am închis numaidecât telefonul și încă îmi mai trudeam mintea liniștit și încet cu ipoteze în privința implicațiilor, când îmi telefonă iarăși ca să-mi aducă la cunoștință că un ofițer de poliție fusese ucis. Tocmai dăduseră peste cadavrul lui.

Urmă o oră sau cam așa ceva de discuții telefonice intense și încordate cu mulți dintre consultanții mei importanți, cu Primul Ministru și cu șeful poliției, în culmea indignării. În decursul discuțiilor am eliminat vinul din organism, dar l-am contrabalansat, dând un atac susținut sticlei de whisky.

— Nu înțeleg asemenea lucru, strigă șeful poliției la mine, prin telefon. Fanaticii politici, criminali! Credeam că s-a terminat cu toate acestea după ce Parlamentul a aprobat protocolul pe care l-ați transmis Radiodifuziunii. Acum va trebui să ne dați arme, domnule ministru, pot să v-o spun limpede. Va trebui...

— Vom discuta toate acestea mâine, la Comitetul Național de Securitate, l-am întrerupt la fel de înfuriat. Am aranjat să se întrunească la ora zece în Sala Centrului de Investigații. Primul Ministru a spus că poate veni și el. De aceea aș fi mulțumit să am un raport complet, cel mai târziu la ora micului dejun. Asta-i tot. Bună seara, domnule șef. Bună seara!

Am trântit brusc receptorul pentru a pune capăt oricărei alte discuții. Paharul de whisky pe care mi-l turnasem mai devreme se dusesse și i-au urmat încă unul sau două. Nu eram deloc într-o dispoziție binevoitoare.

Apoi, Inspectorul Radiodifuziunii Scoțiene se băgă pe fir, un omuleț afectat, destul de capabil însă. Mi-a comunicat că ei dispun de câteva emițătoare de mică putere pentru cazuri extreme, care s-au și pus în funcțiune, dar că jumătate din țară se află în suferință. Va fi nevoie pe puțin de trei săptămâni pentru restabilirea energiei, ca să poată funcționa în plin. Situația ar putea fi considerabil ușurată de Corporația Bondi, firmă de telecomunicații cu sediul în Bathgate, care pusese la dispoziție potențialul lor de transmisiuni, remarcabil de puternic. Nici măcar n-au de gând să ceară ceva, strecură inspectorul cu abilitate.

— N-am nicio încredere în milostenie, când statul e cel care-o primește, am răspuns puțin cam tăios. Și ce contracte cu Guvernul vin la rând după aceea?

— Niciunul de care să am cunoștință, domnule ministru, veni răspunsul puțin muiat. Într-adevăr, ei pot să ne fie de *cel mai mare ajutor*. Aproape că n-am putea măcar spera să funcționăm fără ajutorul lor.

— Am să trimit o scrisoare de mulțumire Președintelui Corporației în cursul dimineții.

În timp ce vorbeam, mi-am dat seama că bolboroseam cuvintele, așa că, după ce l-am invitat pe inspector să vină și el la întrunirea de a doua zi dimineață, am pus receptorul în furcă. Mi-era destul pentru seara aceea.

Mi-am pornit căruciorul de la birou și m-am îndreptat spre focul din cămin. Fără îndemânare, am răscolit tăciunii, cât am putut mai bine de pe căruciorul meu, am așezat cu grijă grătarul de protecție în fața focului și, după ce mi-am mai turnat un ultim pahar de whisky, ca să mă ajute să adorm, am părăsit camera cu gândul să mă duc direct în pat.

Casa de pe Charlotte Square e cunoscută ca reședință a Ministrului de Interne și, în trecut. În fața ei, afară, totdeauna se afla postat un sergent de poliție. Era mai mult o chestiune de prestigiu, și niciodată nu-și bătuseră capul să-mi asigure o protecție, când mă duceam să locuiesc în cealaltă casă a noastră din circumscripția electorală. De când cu agresiunea suferită, însă, Poliția Capitalei hotărâse, într-un fel ironic și crud, să fiu șters de pe lista celor în primejdie, deoarece viața mea nu mai e în pericol, iar pentru paza mea se considerase că e suficient sergentul din post. Nu însă și în seara asta. Vestea exploziei se răspândise ca fulgerul și am observat prin geamul de la ușă că acum aveam afară doi polițiști în uniformă.

Într-o nișă de lângă vestibulul în stil Adam, fusese instalat, în sila Angelei, un tablou de interior mic și urât, cu butoane, spre a înlesni punerea în contact a apelurilor telefonice cu toate camerele din casă. În drum spre dormitorul meu, m-am oprit automat ca să schimb legătura aparatului de pe birou cu cel de pe măsuta de lângă pat. În timp ce făceam contactul,

căruciorul meu o porni singur, încetișor, și, din întâmplare cât poate și datorită băuturii, trebuie să fi apăsât pe un buton greșit, fiindcă, ajungând lângă pat și ridicând receptorul ca să capăt o ultimă informație de la funcționarul de serviciu asupra desfășurării evenimentelor, am auzit vocea Angelei. Vorbea cu cineva în termeni ce nu puteau fi susceptibili de o interpretare greșită. N-am recunoscut vocea bărbatului; răspundea în monosilabe și era mult mai discret decât soția mea în privința detaliilor intimității lor evidente.

După câteva momente, cuprins nu de milă pentru mine, ci mai curând de un dezgust ce-mi spulberase orice curiozitate, am pus liniștit receptorul în furcă. M-am transportat îndărăt în vestibul, am apăsât pe butonul corect și m-am întors în cameră la mine. Pentru moment mi-am anesteziat cu whisky dramaticele sentimente de soț înșelat, în fața probelor evidente că soția mea îmi pune coarne. Cred că mă așteptasem la așa ceva.

După ce m-am întors în cameră la mine, telefonul sună iarăși. Funcționarul de serviciu își ceru scuze; ar trebui să văd numaidecât ceva. Nu... pentru motive de securitate, hârtiile trebuiau să rămână în minister. Aveau să trimită o mașină după mine.

Drumul cu mașina a făcut minuni, trezindu-mă din toropeala alcoolului. Când am ajuns la birou, trecuse bine de miezul nopții, dar fotografiile pe care Birouri de Sarcini Speciale le mărise erau încă ude. Toate paginile tuturor scrisorilor din dosarul Torrance se aflau acolo. Fusese o operație precisă, executată repede și cu dibăcie de un expert, lăsând la o parte toate scrupulele morale în interesul securității statului. Am semnat revizuirea sentinței, redactată în

grabă, prin care i se reducea la maximum pedeapsa spărgătorului de seifuri, apoi am scris o notiță strict confidențială lui Guthrie, secretarul meu particular, cerându-i să ia măsuri ca avertismentul dat spărgătorului, ca nu cumva să scape vreo vorbă despre operația efectuată, să-i fie repetat împreună cu amenințările de rigoare și urmările ce ar fi decurs din ele, ca să ne asigurăm de totala lui tăcere. Ar fi un adevărat dezastru dacă operațiunea ar fi dată în vileag, chiar dacă s-ar oferi dezmințiri complete.

M-am așezat să studiez hârtiile. Documentul cel mai important era copia unui raport telegrafiat, datat cu vreo zece zile mai înainte. Era transmis de Torrance lui Lian MacPake, vechi dar nici pe departe vârstnic Președinte al Federației Societăților Americano-Scotiene din New York. Erau relatate toate condițiile, cadrul și atmosfera apropierii pe care Torrance o încercase pe lângă mine. Am început să citesc:

„Recentele ciocniri din Glasgow dintre greviști și Republicanii, în privința cărora veți fi primit rapoarte destul de complete de la delegatul meu, începea Torrance, au fost incidente violente și pe scară foarte întinsă, care demonstrează în ce stare dezastruoasă se află Scoția și ce profunde adversități există astăzi în sânul ei. Că mulți oameni au murit acum și foarte mulți au fost grav răniți, e o tragedie de proporții dezolante, care oferă o sumbră perspectivă asupra viitorului. Atâta vreme cât competența și bunăvoința, ambele scadente, ale Guvernului actual, și ale marii majorități a Adunării Naționale Scotiene, de a înfrâna și aplana exploziva situație actuală nu sunt puse imediat în acțiune, grava situație economică și numărul de șomeri mult mai mare decât în oricare

altă epocă de la „treizeci” înapoi, eșuarea completă a negocierilor în multe dintre cele mai importante sectoare ale industriei naționale precum și problemele nesiguranței continue a balanței investițiilor, trebuie să ducă neapărat la dezastru. Chiar și așteptata redresare economică din nord-est, ca rezultat al descoperirilor vaste de zăcămintele de petrol și gaze naturale din Marea Nordului, n-a fost decât un fenomen înșelător și de scurtă durată. Odată ce operația capitală a luat sfârșit, forajele fiind efectuate și conductele instalate pe țărm până în Scoția și până pe Continent, s-a terminat, mai mult sau mai puțin, și cu intrarea banilor în buzunarele scoțienilor. Bogăția aceea se scurge acum prin Scoția, tot atât de iute ca și petrolul din conducte și mult prea puțin din total e abătut din drum și pus la dispoziție pentru nevoile locale.

Nu dramatizez situația când spun că-n aer plutesc semnele unor conflicte civile crâncene și pe scară întinsă, din care numai cei ce caută să întoarcă timpul îndărăt și să reîntroneze vremurile Regatului Unit, pot spera un beneficiu. Mulți, enorm de mulți, au și început să spună că independența a fost o experiență costisitoare care a eșuat și, când vorbesc de ea, folosesc în mod semnificativ timpul trecut. Sprijinul dat partidului Unioniștilor crește văzând cu ochii și, dacă nu se iau măsuri imediate și ferme, eu nu mai am cum răspunde de urmări. Mulți dintre membrii Unioniștilor au și intrat mai mult sau mai puțin fățiș în guvern, în industrie, în administrația civilă și chiar în Biserică. Oameni care ar fi mult prea fericiți să se întoarcă iarăși la Confederația Engleză sau Britanică, pentru considerente care, după propria lor părere, depășesc pe cele economice și politice. În asemenea

privință ei pretind că sunt doriți și vor fi reprimiți bucuros și cu brațele deschise, lucru pe care eu nu-l prea văd chiar cu atâta optimism. Și Anglia își are problemele ei imense, dar situația și condițiile sunt în multe privințe mult mai bune la sud de Berwiek și ar fi absurdă și necugetată orice acțiune desfășurată în credința că englezii vor accepta înapoi Scoția cu toate tumorile ei cu tot.

Și astea nu sunt numai presupunerile mele. Discuțiile pe care le-am avut de curând cu Ministrul de Interne – Malcolm Mockingham – vădesc că și el este fățiș îngrijorat de situația generală. După cum știți, părerile mele relativ la valoarea lui n-au fost totdeauna prea strălucite dar, cu toate că pare uneori nehotărât, sunt încredințat că interesele patriei i-au stat totdeauna aproape de inimă. De când a suferit agresiunea despre care v-am raportat în scrisoarea mea din șaptesprezece octombrie, a îmbătrânit vizibil, dar cred că violența atacului care i-a cauzat infirmitatea n-a lăsat numai semnele unei causticități, ci a aprins o văpaie ce înainte de accident stătea ascunsă în el sau lipsea cu desăvârșire. Scoția ar putea totuși beneficia de pe urma crimei săvârșită de omul care va fi sigur condamnat la mulți ani de muncă silnică, în temnița Peterhead.

Mockingham a confirmat opinia mea, anume că greutățile actuale nu sunt cauzate numai de situația șubredă fundamentală și inerentă a economiei scoțiene, dar se datorează în mare măsură și faptului că prea mulți din cei ce dirijează economia se întâmplă să fie suporterii de frunte ai Unionismului. Nu numai din incompetență ci și cu un anume scop se joacă o carte dezastruoasă. Campbell, guvernatorul Băncii Naționale, este, precum știți, în locul de frunte

al Uniunii și mi-e cu neputință să înțeleg de ce guvernul l-a menținut în postul pe care-l are. L-am făcut o asemenea aluzie lui Mockingham, dar cu multă băgare de seamă, deoarece cu toții sunt foarte bănuitori în privința oricărei sugestii ce vine de la noi cei de la Americano-Scoțiană, părând că așa ceva reprezintă un amestec sau o influență în treburile interne ale Scoției... Mockingham, evident, mai puțin decât alții.

Trebuie să cer scuze pentru conținutul voluminos al raportului de față, dar consider că e unul dintre cele mai importante pe care titularul acestui birou l-a avut vreodată de scris. Cele ce am de comunicat sunt următoarele: dacă guvernului scoțian nu-i va sta numaidecât la îndemână un flux masiv de capitaluri pentru a-i da posibilitatea să surmonteze dificultățile în care se află, Scoția, ca națiune independentă, va înceta de a mai exista. Nu vă cer decât un soi de Mini-Plan Marshall. Numai așa va putea națiunea aceasta supraviețui.

Dar dacă credeți că noi, cei din Federație, putem găsi fondurile necesare și putem acorda un asemenea sprijin financiar, căruia, pentru moment, n-aș îndrăzni să-i estimez cifra, voi susține cu tărie că nu trebuie să-l acordăm orbește așa cum, cuprinși de o euforie generoasă, am înclinat s-o facem în trecut. Nu trebuie înfățișat ca un act de caritate. Nu *trebuie* să fie un act de caritate. Acordarea capitalului trebuie să fie condiționată sigur, dar secret, de promisiunile guvernului scoțian de a remedia toate deficiențele din conducerea economică actuală a țării, prin înlăturarea cadrelor la care am făcut aluzie mai sus. Când și cum vor fi toate acestea făcute, trebuie, bineînțeles, să formeze subiectul unui studiu atent și minuțios. Nu

prea e timp de pierdut, dar dacă e să reușească, trebuie să ne alegem calea cu prudență. N-ar avea rost și ar fi contraindicat să mergem cu o asemenea propunere la Primul Ministru sau la Ministrul de Finanțe. Mai întâi de toate, trebuie să pregătim terenul, altfel totul se va da în vileag în câteva ore și adversarii – cei prea mândri ca să primească ceea ce ar considera drept un act caritabil și cei care, din rațiuni Unioniste, se vor teme să reintre într-un regim de stabilitate economică, – adversarii ziceam, se vor putea uni ca să atace oferta noastră ca o formă nouă de neocolonialism american și de mituire.

Propun, în concluzie, dacă dumneavoastră și Președintele Federației sunteți de acord, să primesc directive asupra felului cum să discut iarăși cu Mockingham – el este, mai presus de orice, onest – și să-i cer părerile în privința propunerii. După aceea, poate, dumneavoastră personal ați putea pune la cale o întâlnire discretă...”

Am pus textul raportului de o parte și m-am uitat în grabă la hârtiile care urmau. Exista un răspuns scurt din partea Statelor Unite, dând încuviințare potrivit propunerii în niște termeni uluitor de neglijenți. Torrance găsisese și el răspunsul oarecum improvizat și scrisese, în asemenea sens, ceva neciteț pe marginea cablogramei. Mai exista un mesaj din partea lui, raportând convorbirea cu mine din sâmbăta trecută și înșiruind problemele ridicate de mine. Avusesem dreptate socotind că trebuia să le formulez. Nerăbdarea omului se desprindea din cuprins ca și temerea lui că urgența mesajului anterior nu fusese pe deplin înțeleasă de Federație.

Lăsând fotocopiile din mână, am traversat cu căruciorul încăperea biroului, îndreptându-mă spre

cabinetul cocktailurilor. Vasăzică asta era tot. Părea destul de deschis, sincer și cinstit, cu toate că puteam întrevedea primejdiile condițiilor pe care Torrance le propusese să însoțească acordarea creditelor. Bineînțeles, schița caracterului meu mi-a dat puțin de gândit pentru mai târziu. Mi-am turnat whisky într-un pahar mare, adăugând puțină apă dintr-o sticlă. Atenția mi-era concentrată cu totul în altă parte, mâinile îmi tremurau și am vărsat o mulțime de apă udându-mi degetele și covorul. Privirile mi-eră ațintite în noapte. Spre surpriza mea, afară ningeă și fulgii prindeau din zbor lumina în trecerea lor prin fața ferestrei mele. Dinspre Mound venea întruna fleșcăitul înăbușit al nenumăratelor anvelope ce călcau zloata repede topită, un zgomot liniștitor, întrerupt doar întâmplător de zbierățul vreunui claxon sau de mugetul îndepărtat al sirenei vreunei mașini polițienești sau a vreunei ambulanțe.

M-am întors cu căruciorul în birou și, sub imperiul unui impuls, am ridicat telefonul. În cele din urmă, îmi răspunse o telefonistă adormită.

— Dă-mi la telefon pe Reprezentantul Special, Torrance, am spus eu.

— Da, vă rog. Dar... bun... știți, e ceasul două noaptea, se auzi vocea telefonistei, prevenindu-mă cu oarecare ezitare.

— Fir-ar să fie! Scuză-mă. Lasă! am răspuns punând receptorul în furcă și simțindu-mă puțin cam ridicol. Eram de altfel obosit și copleșit de-o mahnireală gigantică, adunată după atâta whisky. Mai bine aș pleca acasă.

CINCI

Sala Centrului de Investigații fusese proiectată cu o atenție minuțioasă, în ceea ce privește securitatea, principala trăsătură caracteristică fiind o totală absență a ferestrelor. Totul era cât se poate de bine, afară doar de faptul că personalul de întreținere al sistemului electric se afla în grevă și aerul condiționat nu funcționa. Din nefericire, un generator pentru cazuri de forță majoră ne furniza suficientă lumină pentru ca Primul Ministru să dispună că trebuie să rămânem acolo în continuare, folosindu-ne de sală așa cum s-a convenit.

Eram mahmur după alcool, cum era de așteptat, și nu începusem încă să mă gândesc la problemele mele personale. Raportul șefului poliției cuprindea destule în sine ca să nu-mi mai lase răgaz pentru altele. Sosise odată cu micul dejun pregătit de doamna Ingram, și fusese tot atât de indigest: pagini întregi pline de detalii în privința calibrului glontelui găsit în trupul polițistului și a tipului de exploziv întrebuințat, dar niciun cuvânt, nici un singur indiciu referitor la cel care comisese atacul. Republicanii și Unioniștii erau, și unii și alții, citați în ultimele ediții ale ziarelor de dimineață, cu declarații, acuzându-se reciproc; ceva mai târziu fusesem și eu împresurat de reporteri, care-mi cereau comentarii, după ce plecasem de-acasă spre întrunire.

În sală domnea o stare de spirit de nedumerire și

de enervare. Nedumerire, deoarece rapoartele Cabinetului de Justiție arătau că cel puțin conducerea ambelor grupări era sinceră în protestele ei de nevinovăție. Enervarea era opera căldurii, aerului închis și lipsei de ventilație din cameră, precum și a faptului că Primul Ministru, care hotărâse până la urmă să prezideze el întrunirea, era atât de nehotărât. Absența faptelor și lipsa de aer, îmbinate, nu l-au făcut să tacă și nesfârșitele lui crize de vorbărie speculativă au constituit un adaos considerabil la o stare de fapt așa prea lungă și obositoare. Chiar și șeful poliției împreună cu Inspectorul de la Radiodifuziunea Scoțiană, chiar și el, care poate că îl cunoșteau mai puțin bine decât noi ceilalți, și-au pierdut treptat mândria de a participa la o întrunire cu el și s-au unit cu ceilalți în sentimentul general de frustrare.

Ca de obicei, când deprimarea atinsese culmea, Secretarul Consiliului de Miniștri luă cuvântul. Pare să fie singurul în stare să întrerupă valul nesfârșit de cuvinte incoerente. Aș fi putut-o face și eu, dar Primul Ministru nu-i un om pe care să-i poți ușor întrerupe fără să riști. Are o memorie care nu iartă.

— Atunci, dacă acceptăm că organele de conducere ale ambelor grupări sunt nevinovate, domnule Prim Ministru, nu mai poate fi vorba decât de o facțiune mică, necunoscută, a uneia dintre cele două organizații, sau, - aici MacDowall șovăi uitându-se jur-împrejur ca să se asigure că atenția tuturor era concentrată asupra lui, cum obișnuia să facă profesorul meu de latină - sau de vreun al treilea partid care...

— Nu pot accepta ultima ipoteză. Am avea cunoștință de existența lui, întrerupse șeful poliției.

— ...care, necunoscut totuși, sau necunoscuți în momentul de față, urmă MacDowall ca și cum n-ar fi luat în seamă întreruperea, pot fi mai curând sau mai târziu ușor de identificat, datorită mobilului lor. Nu mulți pot spera să câștige...

— Vreun anarhist? Vreun maniac?

De data aceasta Primul Ministru întrerupsese.

— O treabă prea mare pentru un singur om, domnule Prim Ministru, făcu șeful poliției, și echipa mea specializată în bombe socoate că atentatul a fost întreprins de o mână prea expertă pentru vreunul din grupurile de anarhiști pe care-i cunoaștem.

— Cu toate acestea, am ieșit eu din mușenie, poate c-ar fi mai bine să sugerăm presei că vreo organizație de soiul acesta e bănuită a fi în spatele atentatului.

— Niciun temei pentru așa ceva, nici urmă până-n prezent, interveni polițistul caustic.

— Dacă adoptăm alternativa de a acuza pe una sau pe cealaltă din părți, potrivit sugestiilor lui Sir Alexander MacDowall, am continuat eu, atunci ne vom trezi sugrumându-ne unii pe alții, cât ai clipi. Majoritatea cea tăcută nu va sta tăcută dacă nu-și recapătă emisiunile de televiziune și radio cât mai curând. Dacă nu le putem furniza pâinea, trebuie să le asigurăm circul.

Aluziile la primejdiile unor ciocniri viitoare provocate de șomeri, au găsit un ecou pozitiv până și la șeful poliției.

— Foarte bine atunci, zise Prim Ministrul, suntem așadar de acord că aceasta este linia pe care purtătorul de cuvânt al presei trebuie s-o adopte.

Se uită fericit, de jur-împrejur, la membrii transpirați ai Consiliului Securității Naționale ca și cum problema se soluționase, căzându-se de acord

asupra liniei ce trebuia indicată presei. Primul Ministru n-a fost niciodată în stare să facă neverosimilul verosimil. Nu eram singurul în momentul acela care gândeam că-i venise timpul să plece. Ba chiar și trecuse.

— Și, între timp, rugăm pe șeful poliției să continue cercetările cu cea mai mare urgență, spuse MacDowall.

Își făcea însemnări pe un bloc din fața lui și nici măcar nu-și ridică ochii în timp ce vorbea.

— Bineînțeles, bineînțeles, făcu Primul Ministru radios, către noi. Acum, vă rog să mă scuzați, eu trebuie... Malcolm, nu te superi să prezidezi în locul meu și să lămurești toate detaliile, bucată cu bucată?

De n-aș fi fost atât de plictisit, privirea plină de superioritate cu care mi s-a adresat, m-ar fi făcut să mă simt jenat în locul lui. Oricum, un suspin general de ușurare se simți, fără să se audă, atunci când părăsi încăperea.

Primul dintre detaliile, bucată cu bucată, fu să ne mutăm într-o cameră cu destul aer. După ce se făcu mutarea, pasul ședinței se înteeți simțitor. Revăzurăm ordinea de zi așa cum trebuie, hotărâram asupra măsurilor viitoare de securitate, stabilirăm să se facă cele mai complete investigații cu putință și apoi discutarăm cum să punem iarăși în funcțiune Societatea de Radiodifuziune Scoțiană.

— Și-acum oferta asta a Corporației Bondi? Ce părere aveți? am întrebat.

S-a bucurat de o bună primire din partea tuturor, iar ipoteza că făcuseră oferta cu scopul de a pune mâna pe câteva contracte de la noi fu înlăturată cu toată tăria. Eu tot mai nutream în adâncul meu o îndoială ciudată și o neliniște la gândul de a accepta

să ne folosim de avantajele și înlesnirile oferite, dar nimeni altul nu păru să-mi împărtășească temerile. După care, Inspectorul Radiodifuziunii Scoțiene, puțin cam jenat, ne aduse la cunoștință că operațiunea era chiar în curs de desfășurare. Cu ajutorul lor se va asigura recepționarea programelor T.V. Chiar în seara aceea, aproape pentru toată lumea, și, în orice caz, termenul de trei săptămâni, pe care-l menționase el pentru repunerea în funcțiune a instalației emițătorului de la Campsie se pare că fusese estimat într-un mod foarte optimist, deoarece în prezent e îndoielnic dacă firma germană, care manufacturase marea parte din echipament, va putea face față unei livrări atât de urgente.

Lăsând totul în asemenea fază, am suspendat ședința. Nu eram grozav de mulțumit cu cele ce se hotărâseră, dar ne aflam încă prea în întuneric ca să fi putut face altceva. Mi-am strâns încetișor hârtiile, făcându-mi câteva însemnări între timp și, ca atare, rămăsesem aproape ultimul în sală. În timp ce-mi puneam căruciorul în mișcare ca să plec, Sir Alexander MacDowall veni în spatele meu.

— Oare am putea schimba două cuvinte chiar acum, domnule ministru? mă interpelă el.

— Dar bineînțeles. Să vin în biroul dumneavoastră? E pe acest palier, nu-i așa? Nu trebuie să urc la etaj?

El îmi împinse căruciorul pe coridor către biroul său. Ca și al meu, era unul dintre cele mai plăcute birouri din bloc, cu o vedere panoramică a profilului capitalei. Pereții erau îmbrăcați cu rafturi pline de colecția Hansard² legate încă de pe timpurile dinaintea independenței, la care se adăugau cele

² Colecție oficială a rapoartelor și procedurilor Parlamentului britanic.

câteva volume noi, legate în roșu, cu dărilor de seamă ale Adunării Parlamentului Scoțian.

O fată, așezată într-un fotoliu enorm de piele de lăngă fereastră, se ridică la intrarea noastră în birou. Înaltă, brunetă, cu o față bine proporționată când zâmbea, așa cum făcu de altfel când ne văzu, era pe deasupra și foarte atrăgătoare de la prima vedere. Trebuie să fi avut vreo douăzeci de ani.

— Fiica mea, Ealasaid, domnule ministru.

Mormăirăm câteva expresii convenționale așa cum e obiceiul, dar ne strânserăm mâinile cu putere. Nici nu s-a uitat la mine cu milă, dar nici nu s-a silit să-și ferească ochii de căruciorul meu de invalid, așa cum fac mulți, ca și cum n-ar exista. Astea sunt cele două gesturi care urmează atât de des prezentărilor străinilor și pe care am ajuns să le urăsc.

— Mi-ar părea rău să vă deranjez pe amândoi, domule ministru, zise ea deodată. Vin mai târziu, tată, când ești liber. E vorba de munca mea. Nu mai pot s-o rabd.

Acum vorbea cu tatăl ei ca și cum eu n-aș fi fost acolo și zâmbetul i se ștersese de pe buze.

— Nu acum, Ealasaid, spuse brusc MacDowall.

— Iartă-mă, aștept afară.

Preț de o clipă păru necăjită, apoi veni un alt zâmbet silit și mai curând formal decât încântat și ieși. Mă pomenii privind stăruitor la ușa prin care dispăruse.

MacDowall își împinse ochelarii în formă de semilună ceva mai sus pe spinarea nasului.

— Probleme, rosti el ca pentru sine, ceea ce-l făcu să pară aproape uman. Apoi se întoarse deodată și se uită la mine:

Ealasaid participă cu atâta ardoare!

Merse de-a dreptul și se așază la birou, fără să dea alte explicații, punându-și iar masca profesională. Căutătura-i de mai înainte dispăruse, iar eu n-am stăruit să aflu ce și cum.

— Nu-mi place afacerea asta, domnule ministru, spuse el după o scurtă pauză.

— Nici mie, am răspuns.

— Eh! nu fac chiar o afirmație precisă. În ciuda celor spuse adineaori la ședință, nu sunt anarhiștii, nici... și asta-i și mai important... nici nu cred să fie Republicanii sau Unioniștii; ăștia n-au nimic de câștigat. Nici unii din ei n-au nevoie de haos în conjunctura actuală. Republicanii își mai ling încă rănile după ciocnirea de la Glasgow și ei știu că nenorocirile țării n-au să fie soluționate cu acte de felul ăstuia.

— Unioniștii n-ar avea decât de câștigat, dacă, peste toate dificultățile economice, s-ar produce și acte de violență. Totul e calculat de așa manieră încât să-l facă pe alegător să dorească întoarcerea la timpurile de altădată. Masa cetățenilor pune prea mare preț pe securitatea lor.

Mi-am împins căruciorul peste covor spre biroul lui.

— În mod normal ar trebui să cred și eu la fel. Dar de data asta nu. Liderii unioniști știu că așa-zisele forțe pașnice ale șomerilor vor face treaba în locul lor. Asemenea crime odioase îi fac pe suporterii moderați ai Unioniștilor, de felul lui Campbell, să treacă din simpatie de partea lor. Acest lucru îl știți și dumneavoastră, domnule ministru. Campbell și cei de-un soi cu el n-au nimic de-a face cu violența propriu-zisă.

Campbell e Guvernatorul Băncii Naționale.

— Atunci...? Gândisem că-i cel mai bun lucru să-l

las pe el să continue fără să-l întrerup.

— Atunci există un alt grup care are de câștigat. Și nu-i din Anglia. Englezilor le-ajunge cât au în farfurie. Așa că... așa că cine ar putea beneficia, cine ar putea fi convins să facă ceva ce ar putea duce la catastrofă prin această bruscă amenințare suplimentară împotriva stabilității noastre?

Cuvintele-i erau rostite cu o voce măsurată și răspicată.

În clipa aceea mi-am dat seama că Secretarul Consiliului de Miniștri se uita la mine fix și sever. Și iarăși mi-am adus aminte de profesorul meu de latină, când mă descoperea că nu reușisem să-mi fac tema. Mahmureala mi se spulberase. Și atunci am înțeles unde voia MacDowall să ajungă.

— Nu cumva voiți să spuneți că Torrance împreună cu Federația Societăților Americano-Scoțiene sunt factorii din umbră ai atentatului?

— Nu, nu chiar. Fiindcă veni vorba de asta, vă mulțumesc că mi-ați trimis fotografiile dosarului Torrance. Primul lucru, azi de dimineață, le-am citit de la un capăt la altul. Aud c-ați stat aici aproape toată noaptea.

— Documentele nu ne-au dus foarte departe, cu toate că e bine să cunoaștem motivele de fond ale apropierii lor de mine în privința ajutorului oferit. N-am găsit nici urmă de aluzie în ele în privința vreunei manevre secrete. De fapt a fost un efort enorm, o acțiune murdară pentru nimic.

— Da. Dar un raport negativ poate folosi la limpezirea atmosferei.

MacDowall se uita țintă la mine pe deasupra ochelarilor. M-am simțit puțin deconcertat, neștiind unde vrea să ajungă. Mâinile-mi neliniștite nu-și mai

găseau locul pe roțile de comandă ale căruciorului meu.

— De acord. Așadar, dacă nu-s Republicanii și nici Unioniștii și, cum din dovezi apare că nici Federația n-ar avea vreun amestec cât de cât, atunci cine a fost factorul din umbră al dinamitării emițătorului?

Mi-am întors căruciorul și-am privit afară pe fereastră.

— Cercetați, și-n altă direcție, urmă încet MacDowall. Poliția n-are nimic, nici măcar un raport, o dare de seamă niciun punct de reper substanțial. Asemenea lucru, desigur sunteți de acord, ar putea fi foarte semnificativ în sine. Nici măcar o singură ipoteză în dezlegarea enigmei, repetă el. Nicio amprentă de picior, nici urmă de vehicul străin sau de oameni la fața locului.

— Foarte dibaci... sau poate pus la cale din interior?

— Din interiorul poliției? Nu, așa ceva e-n afară de discuție.

Rămaserăm tăcuți o bucată de vreme. Telefonul de pe biroul lui sună. Era, inevitabil, șeful poliției. MacDowall mă puse în legătură cu el. Șeful poliției îmi aduse la cunoștință că sosiseră rapoarte oficiale cum că emițătorul principal din nordul Scoției, instalat pe coasta Moray Firth, suferise aceeași soartă ca și cel de pe Campsie. E încă prematur ca să se știe cu siguranță, dar până acum nicio știre nu pomenea de victime omenești. Nu se comunicase niciun fel de știre presei.

Am pus receptorul jos și i-am relatat veștile lui MacDowall, care le-a primit cu indiferență.

— Se află și-acolo pe alături vreun emițător al Corporației Bondi? Întrebă el așa deodată.

Îmi îndreptai privirile mirate spre el.

— Glumiți! am exclamat eu.

— Nu glumesc, sunt doar curios. Dar pot să mai aștept.

Se îndreptă către un dulap mare, stil victorian, cam urât la vedere, instalat într-un colț al camerei, îl deschise și scoase din el o sticlă de whisky și două pahare.

— Beți un pahar cu mine?

Am dat afirmativ din cap. Cui pe cui se scoate mi-am spus eu, gândindu-mă la durerea mea de cap. Îmi făcu impresia că MacDowall arată mai posomorât ca de obicei.

— Mă tem că mâine la Consiliu vor fi iarăși presiuni împotriva dumneavoastră. Iar se vor întoarce să ceară înarmarea poliției. Cred c-ar trebui să ne pregătim puțin terenul, dacă mai aveți puțină răbdare, urmă MacDowall.

Am încuviințat obosit și plictisit.

— Mai este un lucru, domnule ministru. Cred c-ar trebui să plecați curând la New York. Foarte curând. Poate chiar fără a mai aștepta răspunsul Federației la întrebările dumneavoastră.

Trebuie să fi arătat uluit cu desăvârșire, pentru că el adoptă pe moment o atitudine binevoitoare și plină de răbdare, începând să-mi explice ce-nțelesese el că se află în umbra exploziilor și ce socotea el bizar în cuprinsul scrisorilor din dosarul strict confidențial al lui Torrance.

ŞASE

Solul era îngheţat tare şi groparii se folosiseră de cazmale ca să ajungă la pământul moale de sub suprafaţa dură. Aveam în faţă unul dintre cele mai sumbre cimitire cu puținţă, aşezat cam pe la jumătatea unei coline şi destul de departe de biserică, într-o paragină, împestriţată cu mesteceni bătrâni, argintii. Mai sus şi dincolo de el se întindeau colinele îmbibate de apă şi acoperite de buruiiană.

Aşezaseră o serie de platforme mici de lemn neted peste rigolele de scurgere pe cărarea lungă, acoperită cu zgură, pentru a-mi putea manevra căruciorul de invalid într-un chip cât se poate de demn, către locul cu pricina. Dintr-un punct de vedere, cel puțin, eram oaspetele de onoare la înmormântare.

Am sosit tocmai când apăruse şi cortegiul. Sicriul, înveşmântat într-un soi de drapel, era purtat de şase poliţişti cu capetele descoperite. Pe undeva pe-aproape, ascuns vederii, cineva bătea toba şi bătaia aceea, lipsită de ritm, aproape dezordonată, răsună monoton şi plictisitor printre morminte. Vreo trei sute de oameni, mulţi dintre ei în uniforme de poliţie, stăteau în jurul mormântului. Familia poliţistului mort şi alte rude de-aproape, într-un şir negru de-a lungul unei singure laturi, iar la capătul gropii preotul în roşu şi negru, cu veşmintele fluturându-i în vânt. Părea molău dar pompos. Ar fi păcat să fie aşa; înmormântările pot fi emoţionante.

M-am oprit la respectabila distanță de câțiva iarzi, roțile sprijinindu-se în marginea unei brazde de iarbă udă. Guthrie, aflat cu mine pe toată ziua, se aplecă și puse piedica la cărucior, fără să fie nevoie, ca să nu intre în noroi. Mi-am aranjat cu grijă cravata neagră pe care tocmai o împrumutasem de la Ingram. În graba mare de-a ajunge la timp, a mea rămăsese la birou.

Mă aflu aici deoarece Consiliul de Miniștri hotărâse că trebuie să fiu. Guvernul trebuia reprezentat la înmormântarea polițistului împușcat pe la spate, când emițătorul fusese aruncat în aer. Consiliul de Miniștri socotise că e absolut necesar pentru morala din ce în ce mai șubredă a forței publice, fără a mai pune la socoteală decența gestului. Asemenea hotărâre arăta tuturor că noi, guvernul, am rămas cutremurați în fața odioasei crime.

Dar nu eram noi singurii în a aprecia necesitatea de a fi reprezentați. Atât Unioniștii cât și Republicanii se aflau de față, în număr impresionant, ca să arate în mod public că erau cu mâinile curate. Am recunoscut chipurile mai multora din cele două clii, exagerat de abătuți, așezați în rânduri ordonate în spatele contingentelor polițienești de o parte și de alta a mormântului. Prezența lor în împrejurarea respectivă ar putea da credit rapoartelor Biroului de Sarcini Speciale, că niciuna dintre cele două bande n-a avut nimic de-a face cu faptele săvârșite. Eu unul am alungat gândul că una sau alta din cele două părți s-ar putea afla la fața locului pur și simplu ca să se asigure că victima lor era cu-adevărat și de-a binelea băgat în pământ, așa cum se spune că face Mafia.

Valuri de lumină prinseră a se revărsa asupra mea

și reflectoarele se aprinseră simultan. Reporterii cinematografici și fotografii de la ziare își îndreptară aparatele spre mine: sezisaseră potența dramatică a ființei mele, în căruciorul de infirm, atunci când sicriul trecuse pe lângă mine. Am avut dreptate presupunând că diferitele variante ale tabloului ce reprezenta infirmul și mortul la un loc vor umple a doua zi dimineața primele coloane ale ziarelor; de aceea m-am arătat tocmai cât trebuie de grav, așa cum se cuvenea să fiu. În multe privințe eram chiar așa.

Preotul era plicticos, pompos și nemaipomenit de închipuit. Se umflă în fraze elocvente, cu toată conștiința periculoasă a proeminenței sale temporare. S-a îndepărtat de la ritualul funerar ca să țină o predică mulțimii și, pe calea televiziunii, chiar țării întregi, despre oroarea lui îndreptățită. Reuși să rateze ocazia cu metaforele sale amestecate și cu pasiunea-i falsă, înscenată. Era ca un șoim fără gheare ce caută răzbunarea, închipuindu-și că insuflă un sentiment similar în rândurile asistenței captive.

Dar, treptat, ajunse și mai primejdios. Mi-am rotit privirile asupra chipurilor asistenței, toate încordate să urmărească vorbele oratorului. Fețe încruntate, teribil de îngrijorate, ba chiar și câteva lacrimi în ochii bărbaților. Preotul începu să strige în gura mare că sergentul de poliție Wraight va deveni un martir pe calea reîntoarcerii la însănătoșirea sufletească, la disciplină și la responsabilitate morală. Rosti și cuvintele: „Mie mi se cuvine să împart pedepsele, grăit-a Domnul”. Era un autentic adept al teoriei „ochi pentru ochi”, chiar dacă omenirea toată ar fi ajuns oarbă. Începu să vorbească și despre înarmarea poliției, arătând cât de vitală e acum asemenea

măsură.

Şeful poliţiei va dispune la şedinţa viitoare de mai multe argumente. Poate că şi aranjase asta. Mi se făcu silă.

Ploaia începu să cadă pe neaşteptate, îmi potoli mânia şi-l preschimbă pe preot într-un măscărici nenorocit şi cam murat, el care fusese motivul central al enervării mele. La sfârşitul sermonului său, după ultimul semnal de goarnă trâmbiţat prost şi nepotrivit de vreun soldat oarecare de la faţa locului, şi după îndeplinirea ritualului lopeţii de ţărână aruncată peste ţărână, m-am hotărât chiar să-i strâng mâna şi să bolborosesc câteva cuvinte de mulţumire pentru slujba săvârşită. Drept răspuns îmi zâmbi cu condescendenţă, iar eu mi-am întors brusc căruciorul, îndepărtându-mă ca să evit să-mi ies din fire şi să-mi pierd cumpătul efemer.

Soţia poliţistului decedat se apropie cu un băiat de vreo cincisprezece ani, cel mai mare dintre copii. Amândoi erau cu ochii secătuiţi de lacrimi, copleşiţi de eveniment. Am dat mâna cu ei în ploaie, însoţit de lumina mai multor reflectoare ale fotografiilor. Câteva clipe, schimbaram nişte vorbe formale, lipsite de sens. Mi-au lăsat doar impresia a două fiinţe fără sprijin, şi am fost mişcat de vorbele neînverşunate ale soţiei la despărţire, cum că soţul ei nici măcar nu era scoţian şi că fusese vina ei şi numai a ei că veniseră în nord de la graniţă.

Se isprăvise totul. Preotul s-a îndreptat către mine iarăşi. Am presimţit că vrea să mă invite la el. Spunându-i lui Guthrie printre dinţi s-o luăm din loc numaidecât, am strigat un rămas-bun neaşteptat care-a ţintuit individul în loc şi am pornit-o în sus, pe panta lungă, înspre biserică şi maşină. Şeful poliţiei îşi

făcu și el apariția ca din pământ. Mă așteptasem să-l văd pe-acolo. Începu să laude predica preotului, dar i-am tăiat-o scurt. Știam cu precizie ce are de gând să spună. Armele polițiștilor pot să mai aștepte încă douăzeci și patru de ore.

Mersul era încet și anevoios. Guthrie scoase o umbrelă de pe undeva, căutând curtenitor să mă apere de ploaia torențială și, în același timp, încercând să-mi împingă căruciorul. Am elaborat un sistem în care eu țineam umbrela ce ne ferea în parte de ploaie pe amândoi, cu toate că Guthrie trebuia să se aplece ca să poată pătrunde sub ea. A fost silit să suporte o mulțime de sarcini grele și neplăcute de felul ăsteia, dar le-a îndeplinit destul de bine, cu o politețe și-o bunăvoință surprinzătoare. Bărbat negricios, cadaveric la față, de treizeci și doi de ani, primele impresii despre el, puțin cam neplăcute, ascundeau o autentică timiditate, dar toate acestea erau compensate când veneai într-un contact serios și eficient cu munca pe care-o desfășoară. Colegii lui de birou se pare că țin la el destul de mult, ba chiar e simpatizat și de fetele de la secretariat, atât din cauza, cred eu, întâmplătoarele scăpărări de umor sec și a unei surprinzătoare absențe de emfază, cât și a celorlalte atracții firești de celibatar.

A intrat în administrația civilă mai târziu decât marea majoritate a colegilor lui, după ce și-a luat doctoratul în problemele Investițiilor Financiare la Institutul Comercial Harvard, dar adevărata lui reputație în cercurile academice se întemeia pe un expozeu pe care îl scrisese când nu era decât student, despre corupția și incompetența din felurite centre binecunoscute ale învățământului. Succesul lucrării i-a subminat orice proiect de carieră

academică și, cum nu avea nicio chemare serioasă pentru o activitate comercială a hotărât în cele din urmă că, după părerea lui, cariera administrativă e la fel de bună. În orice caz, mie mi-e drag și e un secretar particular de mână întâi.

Până la urmă, am ajuns la mașină cu mult mai uscat decât Guthrie și Ingram. Amândoi s-au luptat în plină ploaie să-mi plieze căruciorul, deoarece mecanismul articulațiilor se blocase, iar eu, de pe bancheta din fundul Rover-ului, le ofeream niște soluții nu grozav de potrivite.

Am pornit, Guthrie alături de Ingram în față, și am trecut prin fața bisericii, prin mulțimea ce se împrăștia, îndreptându-ne spre mașinile și autobuzele lor, când deodată am văzut-o pe Ealasaid MacDowall în picioare, oarecum la adăpostul unui copac, cu gulerul de la impermeabilul sportiv ridicat împotriva ploii. Se uita în juru-i, îngrijorată. Am făcut semn lui Ingram să oprească, am lăsat geamul din spatele mașinii, și am strigat-o ca s-o întreb de vrea s-o las undeva. Surprinsă pentru moment, m-a recunoscut și mi-a zâmbit prin ploaie.

— Îmi pare că m-am pierdut de restul grupului, îmi strigă ea. Erau într-o furgonetă mare, albastră, a Radioteleviziunii Scoțiene.

Apoi dădu cu ochii de Guthrie.

— A, bună! făcu ea, într-un fel cam jenat.

El îi răspunse cu un zâmbet timid.

— Ei bine, de vreme ce ne cunoaștem cu toții între noi, nu putem oare să-ți dăm o mână de ajutor? am întrebat-o, surprins atât de faptul că țineam ca ea să accepte, cât și de neașteptatu-mi sentiment, nu prea departe de gelozie, că secretarul meu particular o cunoștea.

Fata îți provoca asemenea șoc.

Repezindu-se de sub adăpostul unde era, se urcă în spatele mașinii, alături de mine.

— Mulțumesc. Poate – au crezut că m-am întors cu mașina regiei sau cu alta; sunt asistentă externă de regie pe lângă Societatea Radioteleviziunii Scoțiene, adăugă ea ca explicație suplimentară.

— Nu una dintre cele mai plăcute sarcini, și m-am uitat la ea de-aproape.

— Îngrozitoare, răspunse fata, adresându-se în parte și lui Guthrie. O detest. Dar mi se spune că te oțelește.

Ingram se uită la mine peste umăr, întrebător. Mi-am dat seama că încă nu pornisem, că aștepta să-i dau instrucțiunile necesare.

— La Edinburgh? am întrebat-o.

— Vai, scuzați-mă! Da, mulțumesc din suflet.

Ingram, amuzat, ridică imperceptibil din umeri în direcția lui Guthrie, vârf repede mașina în viteză și pornirăm. Ealasaid MacDowall se uita afară, în direcția dinspre mine și, pe când treceam prin fața ultimelor mașini de lângă biserică, am omis să-i spun că văzusem furgoneta albastră a Radioteleviziunii Scoțiene așteptând lângă bordură, cu șoferul afară, uitându-se atent în jurul lui, căutând pe cineva. Cred că și Guthrie a observat-o, dar a păstrat-o pentru el.

A fost una dintre cele mai plăcute plimbări cu mașina din câte-mi amintesc, numai că mult prea scurtă. Amândoi ședeam și, ca atare, lipsa-mi de picioare tefere nu era atât de evidentă ca de obicei. Am putut chiar să uit de ele. Nu mai sunt sigur despre cele ce-am vorbit, afară doar că a fost o convorbire relaxantă și plăcută, mai ales după ea Guthrie, cu tact sau din calcul, a ridicat geamul despărțitor dintre noi

și compartimentul din față al mașinii. Nu l-am eliminat intenționat din convorbire, dar nu-i venea ușor să ia parte la discuție din locul în care se afla. Numai când am ajuns la periferia Edinburgh-ului și când privirile mi-au căzut pe silueta castelului, conturată pe cenușiul închis al cerului, am reintrat în autocontrolul obișnuit, lăsând la o parte conversația, și mi-am reluat tehnica de apărare. Fata a fost, în definitiv, prima făptură cu care am vorbit în felul acesta, de la atentat încoace, ba chiar cu mult înainte de el.

Am lăsat-o la capătul dinspre apus al străzii Princes. Știam că ultimele-mi cuvinte și rămasul-bun aveau să fie prețioase și distante. Se uită la mine nedumerită o clipă, două, după ce coborî, apoi îmi zâmbi și eu i-am înapoiat zâmbetul. Se întoarce și se îndepărtă repede, dispărând din văz, până ce nici n-apucase Ingram să intre iarăși cu Rover-ul în șuvoiul traficului.

ŞAPTE

Totdeauna am fost fascinat de procedeul guvernării prin comitete şi, în perioadele în care gândirea intelectuală s-a dovedit mai puţin energică, urmăream comportarea socială a membrilor comitetelor. Oameni cu privirile vigilente, oameni adormiţi, oameni atenţi, oameni ce pur şi simplu păreau că sunt aşa. Oameni mici de statură, în marea lor majoritate adevăraţi Napoleoni, cercetând în jur cu atenţie exact pe deasupra scurtimei lor; oameni înalţi, tolănindu-se alene, cu aroganţă şi ca din întâmplare, mai curând de-a curmezişul fotoliilor decât decent în fotolii. Tot felul de manierisme, subtilităţi şi procedee de a fi membri de comitete, de a reuşi sau de a da greş; dar mai presus de toate, arta preşedintelui de a închide gura celor vorbăreţi, fără să ofenseze; de a încuraja pe cei vagi şi şovăielnici, dacă-i convenea, pentru a obţine avantajul maxim de la adunare, în loc să aibă de-a face cu cel mai mic numitor comun al talentelor prezente. Îmi plac grozav comitetele, mai ales când mă aflu la conducere, când pot să le iuţesc mersul sau să li-l frânez.

Acolo unde nu sunt în prezidiu, ca în Consiliul de Miniştri, de exemplu, încerc să aplic metoda de a influenţa hotărârile de pe poziţiile mai puţin influente de la marginea mesei cu postav verde. O obiecţiune ridicată cu grijă, la timpul oportun, poate face minuni, chiar într-o adunare incoerentă, cu un preşedinte

potrivnic și aș pretinde chiar că în asemenea situații am avut frecvente succese, ce-i drept, modeste. Dar convin că nu mă pot măsura cu MacDowall, Secretarul Consiliului de Miniștri, care, cu abilitatea lui de a dirija discuțiile colegilor oficiali mai vârstnici și mai importanți, a împins asemenea știință până la niște dimensiuni surprinzătoare, ba chiar, încântătoare. În Consiliul de Miniștri actual cel puțin, el mai curând decât Primul Ministru e *primus inter pares*.

Discuțiile Consiliului de Miniștri din dimineața următoare, în privința crizei, fură manevrate de MacDowall ca și cum ar fi fost rezultatul celor conspirate de mine cu dânsul, mai înainte. Așa încât, chiar dacă rezumatul discuțiilor expus de Primul Ministru n-a fost tocmai pe măsura celor dorite de noi, procesul-verbal al ședinței Consiliului de Miniștri, semnat în fugă numai cu inițialele de un Prim Ministru grăbit după un prânz încărcat... și nu uitați că mai e de făcut un efort suplimentar pentru sincronizarea unor asemenea acțiuni... fusese elaborat cu meticulozitate spre deplina noastră satisfacție. Partea împlicată a citit cele ce urmează:

„După lungi discuții, Consiliul de Miniștri a aprobat în unanimitate că, deși securitatea națiunii stă în mod evident și serios sub semnul riscului, atâta timp cât sursa amenințării nu e cert cunoscută, nu e de importanță imediată a înarma poliția, a pune armata în stare specială de alarmă sau a concentra rezerva de voluntari. Hotărârea de față va trebui ținută continuu în reexaminare, dar Consiliul de Miniștri a decis în unanimitate că a lua una din măsurile mai sus menționate ar crea doar alarmă pe scară întinsă și disperare în rândul maselor. Hotărârea de față, fără

îndoială, nu va prejudeca prerogativele existente ale șefului poliției de a distribui arme, pe o bază strict limitată, membrilor forțelor polițienești în vederea unor misiuni speciale. De asemenea, s-a aprobat în continuare ca șeful poliției, șeful Cabinetului de Instrucție; precum și conducătorii celorlalte departamente implicate să fie obligați să se întrunească zilnic sub președinția Secretarului Consiliului de Miniștri, pentru a ține situația sub observație și pentru a coordona eforturile de a descoperi pe autorii celor două atentate. Consiliul de Miniștri aprobă în încheiere să accepte oferta Corporației Bondi și să uzeze de emițătorul sus-zisei societăți, din Nordul Scoției, de la Elgin, cât și de cel de la Bathgate, pentru a ține în emisie programele Societății de Radiodifuziune Scoțiană. Secretarul Consiliului de Miniștri este însărcinat să asigure aducerea la îndeplinire a hotărârilor de mai sus.”

Avură loc, bineînțeles, mult așteptatele și foarte înfierbântatele argumente în favoarea reînarmării. Dr. McKinnon m-a acuzat de slăbiciune catastrofală și de optimism ridicol, și a părăsit adunarea ca o furtună. Nici pe departe nu m-am lăsat impresionat de-o asemenea demonstrație, deoarece înlesnea aprobarea propunerii ca MacDowall, în calitate de Secretar al Consiliului de Miniștri, să prezideze pe viitor întrunirile zilnice în problemele securității, și nu eu. L-am lăsat pe MacDowall să anunțe foarte natural că, în vederea păstrării aparențelor de calm și pentru a asigura publicul că nu există niciun indiciu cum că Guvernul ar fi fost tulburat de atentate, va trebui să aduc la îndeplinire obligația de mult prevăzută de a pleca a doua zi la New York, ca să fac o vizită

Secretarului General al Națiunilor Unite și, întâmplător, să mă întâlnesc și cu Președintele Federației Societăților Americano-Scoțiene. Mai că n-a fost urmă de împotrivire în privința aceasta, în ciuda faptului că pentru toți cei prezenți constituia o noutate existența unei asemenea obligații, prevăzută cu atâta vreme înainte. A fost încă o dovadă de felul în care MacDowall știa să manevreze lucrurile.

Într-o oarecare măsură, am bănuț că MacDowall n-a prea dormit în noaptea aceea, atât din cauza convorbirilor telefonice cât și a telegramelor cu New Yorkul menite să actualizeze invitația reală a Secretarului General al Națiunilor Unite, dar atât de frecvent amânată. Așa lucrează guvernul cel mai adeseori. Problema constă numai în prezentare, temporizare și în asigurarea că nu există fisuri în aspectul veridic al lucrurilor. Guthrie și doi dintre funcționarii mei superiori permanenți, singurii care, în afară de MacDowall, știuseră despre subita mea schimbare de plan, dar nu și motivele complete, se și apucaseră cu hărnicie de lucru, în efortul de a asigura înlăturarea oricărei urme de surpriză în privința vizitei sale. De propria lor surpriză avusesem eu grijă, cu o poveste născocită la iuțea, sprijinită de MacDowall, cum că întâlnirea cu Secretarul General al Națiunilor Unite avea loc pentru a dejuca posibilele acțiuni ale Angliei, printre altele și pentru a pune în discuția Consiliului de Securitate situația internă din Scoția. O temere cu desăvârșire lipsită de temei, dar un referat confidențial al Londrei, inventat și el în graba mare, confirma ipoteza. Dă oamenilor impresia că-i atragi într-o conspirație extraordinară și insondabilă, și sunt în stare să creadă orice.

Trecuseră de mai bine de zece zile de când surprinsesem convorbirea telefonică ce-mi dezvăluise aventura amoroasă a soției mele, perioadă în care o văzusem destul de des, dar în decursul căreia făcusem toate eforturile posibile ca să nu rămân niciodată între patru ochi cu ea. Adusesem planul de îndeplinire cu ușurință; participasem la mese cu invitați, la câteva recepții, iar în afara lor, avusesem grijă să fiu reținut de treburile ministerului, lucrând până târziu; în restul timpului, trăiam și dormeam separați cu desăvârșire. Nici ea n-avea vreun motiv să dorească altceva.

Dar seara ce ne sta în față, promitea un gol de rău augur. Trebuia să plec a doua zi dimineața la zece, în zbor direct de la Prestwick la New York și m-am văzut silit să mă întorc acasă ca să-mi fac valiza și să-mi aranjez niște probleme personale. Nu puteam decât să sper că Angela va fi plecat sub vreun pretext sau altul.

Însă când am ajuns acasă, pe la șapte, ea se afla în birou, privind la televizor o comedie oarecare, stupidă. S-a plâns că recepția e proastă, la care i-am explicat sarcastic că, dacă nu aflase încă, să afle acum despre cele două explozii care distruseseră posturile de emisie. N-a reacționat atât de rău pe cât bănuisem, ci a zâmbit și s-a scuzat pentru ignoranța ei. M-am cam mirat de-așa ceva.

— Doamna Ingram e plecată în seara asta, mă anunță ea, sculându-se și închizând televizorul. Am constatat că m-am dezobișnuit de bucătărie; totuși am gătit cina noastră așa cum am putut. Mi-a luat mult timp.

A zâmbit iarăși, o idee cam nervos, mi-a părut.

— Da, am zis eu, trecând cu căruciorul mai departe

și servindu-mă cu un pahar de whisky din bufet. N-aveam nicio poftă să joc rolul familiei fericite.

— Malcom, vreau să-ți vorbesc.

— Da? am repetat. Era ultimul lucru pe care aș fi dorit să-l fac.

Te rog, e important. Zâmbetul dispăruse.

M-am uitat de-a dreptul în ochii ei, prima oară după luni de zile.

— Și? am întrebat-o cu răceală.

— Poți să-mi dai și mie un pahar de whisky?

Era nervoasă. I-am turnat whisky într-un pahar mare și i-am pus două cuburi de gheață. M-am îndreptat cu căruciorul spre ea și i-am înmânat paharul.

— Ei? am întrebat iarăși după o pauză de câteva clipe.

— Malcolm, te părăsesc.

— Înțeleg.

Vestea ei mai că nu mă surprinsese. Dar ar fi putut să mă scutească de gătitul cinei acasă.

— Te rog, Malcolm, doresc să înțelegi. Nu-i din cauza... Aș fi plecat cu mult înainte, de n-ar fi fost la mijloc accidentul. Mi-a părut tare rău, vorbesc sincer. Trebuie să-ți dai seama de asta. Fața ei de obicei aspră și perfidă, se înduioșase și, spre surprinderea mea, am văzut bine că era gata să plângă. Poate că acum, ajungând să vorbească cu mine, cuvintele-i erau mai curând o surpriză pentru ea decât pentru mine.

— De la micul dejun mai că n-am pus nimic în gură, am spus eu categoric. N-am putea discuta problema pe stomacul plin? Atunci vom fi în stare să ne dăm seama cât de fericit va fi bărbatul, oricine ar fi el, care se va bucura de priceperea ta culinară.

A început să plângă, dar mie prea puțin mi-a păsat. Am trecut tăcut înainte spre sufragerie și ea a venit după mine, tare afectată. Într-un fel, așteptam cu nerăbdare ca lucrurile să se dea în sfârșit pe față.

Masa era pusă pentru două persoane și lumânările ardeau la mijlocul ei. Era peste puterea mea de-a înțelege cum de-și închipuise că un asemenea decor casnic ar putea ajuta la rezolvarea situației. Poate că se aștepta nu atât la îndulcirea pilulei cât la a mă face pe mine să-mi dau seama ce mult am să-i duc lipsa.

Cum doamna Ingram era plecată, ea a trebuit să mă servească, așa încât contactul între noi a fost încă mai insolit. Avusese necazuri evidente la bucătărie, dar sufleul era excelent și îmi devalizase pivnița de vinuri cu incontestabil succes. Suporturile de mahon pentru cărți fuseseră strânse cu discreție și puse pe bufet.

Prima jumătate a cinei se petrecu în tăcere. Îmi pusesem mintea cu o sticlă și-acum destupam alta. Atunci a început ea să vorbească, debitând totul de la capăt încă o dată și neîntrebată. În afară de faptul că am strecurat o remarcă explicativă de la bun început, c-a s-o las să afle că-mi dădusem seama cu zece zile în urmă de socotelile ei, n-am mai întrerupt-o deloc. Continuă să-mi spună cât era de îndrăgostită. Mi-a povestit cum începuse romanța, mi-a adus la cunoștință că se mută la Londra, ca să fie departe de mine. Singurul lucru omis a fost doar numele iubitului, ceea ce mă făcu să bănuiesc că trebuie să-l cunosc.

De la o vreme n-am mai ascultat-o, dar tăcerea mea totală, departe de a o fi deconcertat, păru că-i dă avânt. Continuă și iar continuă să se justifice. Din timp în timp, îmi repeta și fraza că nu mai era nimic de făcut cu mine, eu nemaifiind decât un schilod. Asta

măcar mi s-a înregistrat în minte; evident, o enerva și pe ea. Totuși mă lăsă rece, și nu mi-am făcut niciun fel de gânduri, deși pe jumătate mi-am dat seama că mai târziu va trebui să înfrunt implicațiile. A doua zi dimineața aveam să plec la New York, și între timp ea putea face ce poftea, cum de altfel a făcut întotdeauna. Privirile mi-au rămas ațintite asupra paharului gol de vin.

— Nu ai nimic de spus, nu reacționezi deloc, nu faci ceva?

Atunci, trezindu-mă, am văzut-o că stătea în picioare la capătul celălalt al mesei, albă la față, tremurând, cu pumnii încleștați în șolduri. Vocea i se făcuse stridentă și neplăcută.

Am ridicat din umeri.

— Dar ce-aștepti să fac? Să izbucnesc în plâns sau cam așa ceva? Scuză-mă, Angela. Eu nu te pot constrânge. Acum, dacă nu te superi, mai ales că ți-ai luat piatra de pe suflet, eu mai am ceva bagaje de făcut. Tu, probabil, ți le-ai și făcut pe ale tale.

Am cârmuit încetișor căruciorul, întorcându-i spatele.

Mi-am putut da seama că era încă nehotărâtă și am rămas în loc, pe jumătate așteptând o nouă explozie. Timp de-o clipă m-am întrebat dacă n-are să arunce vreo farfurie sau altceva, dar așa ceva nu-i era deloc în fire. Totdeauna a fost extrem de grijulie și atentă cu avutul nostru. După un minut, două, am auzit-o plecând din cameră. Nici măcar n-a trântit ușa.

Am turnat restul din sticla a doua de vin în pahar. Mă va ajuta să dorm; ceva ce n-am mai făcut niciodată înainte de-o călătorie. Abia atunci am încercat un soi de scurtă curiozitate inutilă asupra identității celuiilalt bărbat.

OPT

În zborurile transatlantice, deîndată ce urc în avion îmi potrivesc ceasul după timpul locului meu de destinație. De la Prestwick până la aeroportul Kennedy sunt cam șapte ceasuri de zbor pe tipul de avion ce zboară sub viteza sunetului și pe care-l prefer, șapte ceasuri în cursul cărora am timp să-mi reglez organismul în raport cu schimbarea orarului și a ritmului.

Ca mai toate zborurile de cursă lungă din zilele noastre, avionul era pe trei sferturi gol și am putut să mă întind pe două locuri de clasa întâi. Mi s-a părut nejust, deoarece Guthrie călătorea în clasa turist: cu toate că am făcut tot ce se putea ca să-l iau cu mine, regulamentul se aplică chiar și secretarilor particulari ai miniștrilor și le interzice să călătorească într-a întâia, pe motiv de economie. Reușea să vină cu regularitate din ceas în ceas, sau cam așa, ca să se încredințeze că mi-e bine.

Era prima mea călătorie mai mare de la atentat încoace. Mă obișnuisem cu plimbările scurte în mașină, cu inconvenientele mutărilor mele din cărucior în mașină și din mașină în cărucior, dar aproape că nu mă gândisem la posibilitatea unor asemenea probleme ca acelea implicate de transporturile aeriene. Între timp, totuși, Guthrie și respectivii funcționari de la transporturile aeriene puseseră totul la cale, și am fost îmbarcat cu

căruciorul de pe o rampă de scânduri la o înălțime telescopică, după care căruciorul meu a fost strâns cu abilitate și pus într-o despărțitură, la îndemână, în spatele fotoliului pe care-l ocupam.

Cam vreun ceas mi l-am petrecut răsfoind pe îndelete ziarele de dimineață, un schimb plăcut față de cele exact cinci minute pe care le acordam lecturii lor într-o zi obișnuită. Cu toate menționau călătoria mea, cele mai multe fără niciun comentariu. Numai unul singur obiecta, sugerând că am întors crizei spatele, insinuând, deși nu explicit, c-aș fi depășit, că un om mai tânăr ar trebui adus ca să mă elibereze de sarcinile melc actuale, urmând să mi se dea un post ce necesită – după cum formulau ei – un rol fizic de *mai mică anvergură. Mai tânăr...* ei confundau vârsta cu infirmitatea, de vreme ce ar trebui să știe că n-am decât patruzeci și doi de ani.

O stewardesă cu înfățișare delicată mi-a oferit un mic dejun la o oră târzie, dar am optat în favoarea a două pahare de suc proaspăt de portocale. Cu taxele mărite de import pe care am fost nevoiți să le introducem anul trecut, portocalele, ca și majoritatea bunurilor importate, erau prea scumpe ca să poți recurge prea des la asemenea lux. După ce am sorbit amândouă paharele, m-am simțit plăcut relaxat în ciuda loviturilor primite în cele câteva zile din urmă și, la vreo două ore de la plecare, vibrația zborului și soarele strecurându-se prin găurile stourilor trase ale cabinei m-au învăluit într-o uitare de sine agreabilă, în care plecarea iminentă a soției mele, precum și irealitatea misiunii mele, aproape că nu mă mai importunau.

După ce m-am deșteptat, ceva mai târziu,

stewardesa veni să-mi înmâneze o carte de vizită. William Torrance, de la Federație se afla într-o cabină mai depărtată a avionului și mă întreba dacă ar putea veni la mine ca să bem ceva. Nu eram dispus să discut afaceri, dar am primit și fata a plecat să mi-l aducă. Nu puteam să-i întorc spatele, fiindcă aveam să mă văd cu Președintele lui, și el, probabil, făcea călătoria din cauza mea, ca să-i pună în prealabil la curent în privința celor ce presupunea că am să le spun. Știam din scrisorile lui că avea un stil judicios și inteligent și că se afla de partea celui mai tare. E de la sine înțeles că unele dintre lucrurile pe care le spusese despre mine nu erau de natură să mă facă să-l îndrăgesc dar, pe de altă parte, nu trebuia să știe că îi văzusem corespondența.

Veni numaidecât; un om corpolent, jovial, cu părul tăiat foarte scurt, de un roșu aprins, care-i trăda originea-i celtă. American de trei generații, fost agent de bursă, mai păstra încă oarecari legături comerciale în branșă, cu toate că avea poziția semioficială de ambasador în Scoția a concetățenilor săi americani de origine scoțiană. Numai bărbia-i proeminentă și maxilarele-i dezvoltate îi clădeau de departe caracteristica tipică de american, pe care totdeauna am presupus-o că se datorește copilăriei în timpul căreia mușchii maxilarelor se supradezvoltă din cauza patimii de a mesteca *chewing gum*.

Amândoi am comandat, cu oarecare bravadă, un amestec de Bourbon și bere de ghimber, o băutură gustoasă deși cu un miros puțin cam neplăcut, fără să aibă niciun fel de asemănare cu whisky-ul și, după aceea, începu să vorbească. Nu chestiuni de afaceri de la început, ci inevitabil, despre golf, motivul principal, pare-se, pentru care William S. Torrance

Junior primise atât de bucuros oferta actualei sale funcții. Mai departe, a vorbit și despre fiul său, William Torrance al Treilea care, după descrierea pe care i-o făcu. Apărea ca băiatul tipic american, dar și inteligent. Încep să-mi pierd răbdarea când oamenii stăruiesc în a-și descrie familiile. După cum am mai spus, nu sunt eu omul care să aibă de ce ține la familie.

Urmară apoi glume, dacă le putem numi așa, după care ajunse la problemă. Nimeni mai bine ca el n-ar fi putut ghici motivul principal al vizitei mele, care, doar în parte, putea avea legătură cu invitația Secretarului General al Națiunilor Unite, în ciuda celor ce i se spusese de către Secretarul Consiliului de Miniștri. Schimbarea rapidă a planului meu a trebuit să-l facă să presupună că vizita la Președintele Federației sale nici vorbă că nu putea fi pe-al doilea plan. Trebuie să fi bănuît că mă ademenise suficient cu oferta ajutorului lor financiar pe scară întinsă.

La început, Torrance a fost prudent, iar eu m-am ținut ferm pe linia pe care o adoptasem. Dar, pe măsură ce călătoria înainta și după ce apărură un al doilea și un al treilea rând de băuturi, omul s-a încălzit și s-a mai deschis, arătând cum ar vedea el că trebuie prezentat Adunării Naționale Scoțiene și publicului un asemenea act, fără să dea naștere unor suspiciuni de luare de mită sau de acceptare a carității americane. Eu am fost reținut, lăsându-l pe el să se desfășoare, stimulându-l doar din când în când, ca să nu-și micșoreze debitul secretelor confidentiale. Până la sfârșit, totuși, n-a mai avut nicio idee pe care eu să nu i-o fi înlăturat, ca nefiind soluția posibilă.

Apoi, în căutarea unei compensații, se întoarse la ultimele evenimente: dinamitarea celor două posturi

de emisie. Am insistat să aflu ipotezele lui în privința vinovaților. Destul de interesant, nu credea că vreunul dintre candidații fruntași ar fi vinovatul, ceea ce, de n-aș fi fost dinainte convins de evidența documentelor, mi-ar fi confirmat părerile că el, cel puțin, joacă ferm. Dacă Federația ar fi implicată într-un fel, așa cum am crezut la un moment dat, dacă ar fi fost o încercare disperată a lor de a-mi forța mâna, atunci cu siguranță că și-ar fi dat silința să mă convingă fie de vina Unioniștilor sau de cea a Republicanilor extremiști. L-am îndemnat să continue.

Începu să vorbească liber și nestingherit, până la urmă ușor amețit de alcool. Trebuie să mai fi luat un pahar două, înainte de a fi venit să mă întâlnească.

— Absolut strict confidențial, se porni el, sunt extrem de îngrijorat. Nu-i vorba de o simplă plăcere, pe cât s-ar părea. Viitorul Scoției are o mare importanță pentru mine. Uneori mă simt mai devotat față de ea, decât față de propriii mei patroni. Este... ceva ce se petrece și nu-mi place deloc.

Cuvintele lui erau neclare.

— Ce vrei să spui? am întrebat cu calm.

— Noi americanii ne lăudăm, sau cel puțin ne place să credem că cunoaștem problemele economice și politice ale Scoției tot atât pe cât le cunoașteți și dumneavoastră. Trebuie să admiteți că adeseori e mai ușor pentru un străin să vadă ce se petrece înăuntru.

Am încuviințat încetișor cu capul, nerăbdător să-l văd c-ajunge la problemă.

— Totuși, rămân foarte nedumerit, urmă el. Părea surprins și chiar ușor ofensat. Există un element nou, pe care n-am reușit să-l izolez complet. Sunt câteva

indicații încotro merg lucrurile; au fost chiar și înainte de dinamitarea posturilor de emisie. Cineva e pus să provoace tulburări. Am primit o știre neconfirmată de la un prieten din Statele Unite că există un grup mic, plătit să pună la cale și să producă nemulțumiri în rândul membrilor noștri de-acolo. Nu trebuia să vorbesc despre asemenea lucru, de aceea vă rog să-l păstrați strict pentru dumneavoastră. Am avut oarecare motive să cred că o persoană din acest grup s-a aflat în Scoția, în cursul săptămânii trecute, când posturile de emisie au sărit în aer. Apoi am mai avut și câteva dovezi care mă fac să cred că în birourile noastre din Edinburgh s-a pătruns cu forța: se pare că n-a dispărut nimic, dar poate c-a fost o încercare să se ajungă la documentele noastre.

Veștile despre acel grup și despre vizitatorul nedorit din Scoția erau vădit interesante, tot așa cum bănuielile sale asupra pătrunderii cu forța erau indezirabile.

— De ce ar dori un asemenea grup să facă așa ceva, și de ce ar fi atât de interesați în privința întreprinderii dumneavoastră? am întrebat eu, sperând că interesul meu subsidiar nu se va dezvălui. Ce vă face să suspectați că cineva a pătruns în sediul întreprinderii prin efracție?

— Unele lucruri mici sugerează un intrus. Nicio amprentă pe sistemul cifrat al încuietorilor de la seiful meu, doar un teanc de gazete într-o încăpere mansardată a clădirii, părând să fi fost folosit drept prag și brusca plecare a unuia dintre funcționarii noștri care ar fi putut prea bine să pună totul la cale.

Ultimul amănunt era un element nou pentru mine, dar bănuisem eu că Biroul de Sarcini Speciale din ministerul meu trebuie să se fi folosit de un ajutor

dinăuntru.

— Povestește-mi ceva mai mult despre acel grup. Cine stă în spatele lor? De ce metode se folosesc ca să provoace disensiuni?

— Nu am date complete, domnule ministru. De fapt, n-aveam nimic precis ca să ne orientăm. MacPake, Președintele Federației, are să vă dea probabil mai multe informații când îl veți vedea mâine. Dar v-aș rămâne îndatorat dacă nu-i veți spune că v-am făcut cunoscute bănuielile noastre. De fapt, eu mi-am depășit rolul și mă gândesc că poate dorește el să vă pună la curent. Apropo, pe lângă că veți avea o conferință cu toți președinții Federației, MacPake mi-a spus că vrea să vă vadă și singur, numai pe dumneavoastră, cu privire la una sau două probleme mai delicate. Sunt manevre de culise, înțelegeți, și unele dintre rapoartele mele au o circulație limitată. Nu sunt sigur și nu știu cât de tare s-a întins putregaiul.

Eram gata să mai insist, dar difuzorul de deasupra capetelor noastre a trosnit și a urmat anunțul că intrăm într-un strat în care starea atmosferică e proastă. Înregistrasem între timp câteva goluri de aer, dar când m-am întors iarăși către Torrance, am băgat de seamă că el era verde la față. Se porni să spună ceva; apoi, cerându-i brusc scuze că nu-i decât un biet călător neputincios, se ridică și se repezi într-un salt febril spre ajutor.

Am început să fiu zgâlțâit tare de tot și mi-a părut rău, gândindu-mă la Torrance care sigur că trecea acum prin grea încercare. Stewardesa veni spre mine clătînându-se și-mi spuse că întârzie servirea prânzului până ce ieșim din vijelie, dar între timp n-aș dori cumva să mai beau ceva? Simțeam că era destul,

chiar și pentru mine, ceea ce băusem și în loc de alcool am cerut dacă poate să-mi aducă, fără prea mare greutate, o ceașcă de cafea neagră.

Mi-o aduse după un minut sau două și tocmai o așeza cu băgare de seamă pe măsuța pliantă din fața mea, când avionul suferi o izbitură destul de puternică. Inevitabil, cafeaua clocotită s-a răsturnat și mi-a curs pe picioare.

Stewardesa s-a repezit după o cârpă. „Ducă-se dracului de tâmpită neîndemânatică! mi-am zis în gând. Nu se cuvine oare ca stewardesele să învețe cum să evite asemenea incidente?” Dar dintr-odată a trebuit să strâng din dinți din pricina durerii neașteptate care mă săgetă când cafeaua clocotită mi-a trecut prin pantaloni.

Când s-a întors, fata s-a uitat la mine foarte nedumerită, fiindcă ședeam și rânjeam la ea ca un nebun. Nu, nu fusese închipuire. Simțisem de-a binelea durerea în picioare. Asta trebuie să fie o mică urmă de speranță că picioarele mele nu sunt moarte cu desăvârșire așa cum le crezusem eu de-atâta vreme.

NOUĂ

Așa cum mă așteptasem, întâlnirea mea cu Secretarul General al Națiunilor Unite a fost scurtă, formală și neconcludentă, cum se cuvine să fie o întrevedere între el și un simplu Ministru de Interne. Cum fixasem pe programul meu, în grabă și fără să cuget, un ceas și jumătate pentru vizita de mai sus, am constatat că aveam înaintea mea timp din belșug până la prânzul cu directorii Federației. Văzând șoferul și mașina pe care mi le pusese ră cu amabilitate la dispoziție, am avut ideea să plec cu Guthrie într-o scurtă plimbare, să vizitez metropola, fiindcă nu mai fusesem pe aici de multă vreme. Dar ca turist în New York lesne te înșeli când e vorba să alegi cel mai potrivit timp de plimbare și, după o bună jumătate de ceas pe care am petrecut-o înțepeniți într-o blocare a traficului, drept urmare a unor demonstrații politice, timp în care am înaintat numai cât am putut trece prin fața blocului de lângă sediul Națiunilor Unite, am renunțat la ideea plimbării.

Ca atare, în timp ce, ca prin minune, traficul s-a deblocat, am sosit la sediul din Madison Avenue cu o jumătate de oră prea devreme și a trebuit să suport să fiu distrat cam mult – dacă distracție se poate numi – de o domnișoară Matheson, o scoțiană extrem de acidă, de vreo patruzeci de ani, care pretindea că e secretara personală a lui MacPake. Cheltui timpul într-o criză de limbuție, mai mult decât neobișnuită,

după cum am descoperit mai târziu, ponegrind, potrivit sportului național. America, pe americani și toate lucrurile americane. Mai păstra încă o urmă din accentul nobilimii scoțiene, în invectivele-i prescurtate, în ciuda celor douăzeci de ani de exil, din nordul districtului Berwick. Guthrie mă părăsise la ușă, deoarece el nu fusese invitat la prânzul acela și trebuia să se întâlnească cu un oarecare prieten din timpul când făcuse Colegiul Harvard, așa că m-am găsit fără nicio protecție până când Makpake și ceilalți își făcură apariția. După cele câteva răutăți inutile de la început, îmi strămutasem atenția de la femeia aceea așa că, în timp ce mă avea ca auditor captiv din punct de vedere fizic, antrenamentul meu după o viață de ani de zile cu Angela îmi fu de mare ajutor.

În cele din urmă sosiră și ceilalți, secretara se topi într-o tăcere eficientă, aducându-ne niște Martini excelent, la fel de sec ca și temperamentul ei, și cu toții șezurăm în cerc, în biroul lui Makpake, vreun ceas sau cam așa ceva, înainte de a trece în sufrageria-i personală, pentru prânz. Ce ciudat obicei la americani să bea o grămadă înainte de masă și apoi, în timpul prânzului, nimic decât apă cu gheață; eu, totuși, am supraviețuit.

În afară de MacPake și de Torrance, nu mai erau decât trei membri din direcția Federației: Lindsay, Carlyle și de Laski, cu care mă mai întâlnisem cel puțin o dată, înainte, în Scoția. Ceilalți doi membri statutari din Comitetul de Direcție, după cum îmi spuse cu mărinimie Makpake, erau directori doar cu numele, mai mult din cauza filantropiei lor din trecut, decât din cea a vreunei activități prezente.

MacPake, om în putere la cel șaizeci și cinci de ani

ai lui, nu fusese decât un agent imobiliar, care se bucurase de o reușită pe scară întinsă: bogat, înalt și uscat, începuse tocmai să dea semne de uzură. Dar îmbătrânea cu eleganță și știam că era încă deplin stăpân pe mintea lui. Ședea, rotindu-se într-o parte și-n alta pe scaunu-i negru prezidențial, cu un elan mai curând de școlar decât de director al întreprinderilor Rubin, Corvo și MacPake Inc. și de Președinte al Federației Societăților Americano-Scoțiene. Era cu desăvârșire onest și sincer. Locuise la mine în Edinburgh când venise prima oară peste ocean, iar nu s-a înțeles cu Angela, ca s-o spunem în termeni delicăți, așa că acum prefera Hotelul George.

Din clipa în care am auzit despre oferta de ajutor, m-am întrebat dacă ideea venise chiar de la MacPake. Aveam motive mai curând să mă îndoiesc de-așa ceva. Nu era tocmai el omul care să conceapă asemenea gesturi. Aflasem din scrisorile de la dosarul Reprezentantului Special că propunerea scrisă pornise de la sediul din Edinburgh, dar nici asta nu-i deplin concludent și ceva din scrisoarea originală a lui Torrance arăta că nu pornea totul numai de la el. E un subterfugiu vechi. Dacă nu ești persoana cea mai indicată în poziția cea mai indicată ca să-ți influențezi colegii în sensul unei anumite acțiuni, atunci cauți pe altcineva s-o facă pentru tine. Nu vreau să spun că Torrance fusese pus s-o facă dar, în împrejurări normale, unui om în poziția lui i-ar fi peste putere să facă asemenea demersuri de mare răsunet fără să aibă certa siguranță că va fi acoperit.

MacPake ședea la stânga mea; de cealaltă parte îl aveam pe Lindsay, un soi de moșier cumpătat, elegant îmbrăcat, nehotărât, cu ochelari, părând prietenos și amabil, așa cum părea și MacPake. Mai

că nu puteam să-l iau în serios, în orice caz nu în contextul unei Scoții moderne, deoarece, în ciuda unei genealogii scoțiene infailibile, se născuse în Alabama și, cu vocea-i tăragănată și antipatică își exprimă câteva păreri înspăimântător de ciudate, de o concepție riguros victoriană, care-mi arătau că nu puteam simpatiza politicește cu el. Potrivit zvonurilor, se afla aici ca unul ce contribuia cu generozitate la fondurile Federației.

Carlyle, care ședea în fața mea, era cu totul altfel: un afacerist din New York, îndrăzneț și urâcios, după aparență mai mult obraznic decât inteligent. Era un asociat nepotrivit și de când îl cunosc m-am tot întrebat dacă a făcut vreodată ceva din filantropie, fără să fie plătit, așa cum ar fi de exemplu munca sa în conducerea Federației. Nu părea să fie el un asemenea tip. Mi-am adus aminte și m-am gândit o clipă la spusele lui Torrance în privința manevrelor de culise. Apoi, mi-am reamintit că prieteni de-ai mei, care fuseseră în Statele Unite partizani mai înfocați în a sprijini independența Scoției, decât am fost eu în anii din ajunul dezmembrării Regatului Unit, îmi spusese că acest Carlyle fusese de-un ajutor de neprețuit pe atunci, și nu-i deloc de mirare, deoarece avea o ranchiună bine-cunoscută și veche împotriva englezilor, de când cu o serie de tranzacții comerciale catastrofale încheiate la Londra cu vreo zece ani în urmă.

În sfârșit, mai era și de Laski. El pretindea că și Maltezul din genealogia lui, care-l lăsase cu un nume atât de neverosimil, descindea dintr-un neam vechi de proprietari ai unei prăvălii de înghețată din Glasgow. Restul familiei sale venise din Inverness. Era mic de statură, negricios și zicea că seamănă a

scoțian cu toate că s-ar fi putut tot atât de bine să fie mediteranean; fără să i se potrivească deloc, era un fumător fidel de pipă, având o preferință pentru cele mai necorespunzătoare, din categoria celor îndoite în jos, ca ale lui Sherlock Holmes. Membru novice, era cea mai recentă achiziție în conducerea Federației și nu intrase pe-o cale procedurală normală, ca fost președinte sau director de birou al vreunei societăți afiliate. Apăruse dintr-odată, nu se știe de unde, cu niște garanții impecabile, din cele mai neverosimile locuri, și fusese cooptat fără nicio opunere.

În ansamblu, un lot ciudat, dar am luat o masă plăcută, de genul celor mai opulente. Ei i-au dat numele de prânz de lucru; dar în timp ce s-au discutat o grămadă de afaceri, iar ei abia dădeau propunerilor lor niște elemente de referire mai precise, eu n-am aflat aproape nimic nou, și cu atât mai puțin mi-au putut oferi o bază de a plasa colegilor mei ideea ajutorului. Totuși am auzit cifra totală la care se gândeau ei, și m-a lăsat cu gura căscată. De fapt, banii erau lucrul de seamă și am putut aprecia, chiar fără detalii, că un sprijin de asemenea fel, distribuit pe câțiva ani, ar pune economia scoțiană pe picioare într-un fel foarte semnificativ.

Cu excepția lui MacPake, cu toții părrură indifereții față de preocuparea și grija mea privind tehnica livrării creditelor. Carlyle declară pe un ton sec că totul va merge de la sine de îndată ce vom fi de acord cu problema în principiu; chiar și Torrance, despre care știam că e perfect conștient de realitățile politice ale situației, chiar și el și-a dat asentimentul general în privința planului; el își pusese în mare parte prestigiul în joc.

Cam pe când isprăviră să-și expună punctul de

vedere, veni și rândul cafelei și se făcu o pauză în timpul căreia mi-am dat seama că așteptau cu toții un răspuns. Am început, recapitulând dificultățile așa cum îmi apar mie, imposibilitatea de a trasa un mod precis de comportare între Republicanii și neorepublicanii, de tipul McKinnon și Unioniști de tipul Ian Campbell de la Banca Națională. Am subliniat că-i numisem pe cei doi de mai sus numai cu titlul de exemplu. Mai erau mulți alții, am continuat eu, în toate domeniile vieții, care de-abia așteptau să culeagă recompensele politice de pe urma respingerii și condamnării unui astfel de ajutor financiar. Încă o dată mi-am dat seama că nu făceam altceva decât să mă pun la adăpost, așteptând până ce ei aveau să vină cu propunerea lor foarte exactă și amănunțită. În ciuda celor ce spusese, simțeam că trebuie să fi pus ceva la cale.

Torrance întrerupse discuția pe neașteptate cu o remarcă însoțită de oarecare compătimire în privința posibilităților și potențialului de care dispune Ian Campbell ca să provoace tulburări și exact atunci am început să observ tensiunea ce exista între ceilalți din cameră. Fuseseră niște semne ciudate mai înainte, nimic serios, doar cam prea multe zâmbete silite și remarci înțepătoare, care ar fi putut fi interpretate într-un fel neplăcut. Dar trebuie să fiu scuzat dacă n-am citit mai adânc în asemenea manifestări; mă aflu într-un mediu străin și toți cei de față se aflau acolo ca să-mi fie mie de folos. Nu eram câtuși de puțin inițiat în problemele și tulburările lor interne.

Carlyle fu cel ce strică echilibrul cu intervenția bruscă:

— Destul, Torrance. Putem să-i facem față domnului Campbell. Acum, dacă n-ai nimic împotrivă,

vorbește domnul ministru.

Torrance băuse iarăși cam prea mult, nu înțelese aluzia și continuă.

— Scuză-mă Carlyle. Ai dreptate. Până ieri credeam, domnule ministru, că Ian Campbell e un semn de întrebare; am trimis rapoarte înainte, în asemenea sens, destul de des. Dar nu fiți îngrijorat, – și-mi zâmbi bucuros – de când am vorbit cu dumneavoastră ieri în avion, lucrurile s-au clarificat, s-au mai ușurat. Să nu vă faceți griji în privința lui Campbell. Așa cum zice Carlyle, colegii mei îl au la mână...

— *Destul*, ți-am spus, Torrance!

Carlyle aproape că a strigat cuvintele de mai sus. Am băgat de seamă că de mânie îi apăruseră pete aprinse pe umerii obrazilor. Ceilalți se mărginiră să fie simpli spectatori, fără să scoată o vorbă. MacPake părea îngrijorat.

Torrance făcu o pauză scurtă, dar încă nu fusese redus la tăcere.

— Dă-i drumul, Carlyle, continuă el cu un rânet teribil. Trebuie să fii cinstit cu domnul ministru. El va înțelege, mai curând ori mai târziu, unde vrei să ajungi. Ai putea s-o recunoști fățiș chiar de pe acum. Poate doar să spună nu, așa cum am spus și eu. Să vă povestesc, domnule ministru...

De data asta, de Laski îl întrerupse.

— Dacă ai terminat, Torrance, nu te supăra și lasă-i pe membrii conducerii Federației singuri cu domnul ministru, spuse el calm, scoțându-și pipa din gură.

Felul lui de a vorbi, lent, n-a ascuns nuanța de amenințare. MacPake ședea tăcut, alb ca varul. Lindsay părea surprins; evident era cu totul străin de uneltiri.

— Eu... hm!... Nu mă puteți da afară ca pe... începui Torrance. Se făcuse roșu și era destul de nervos.

— *Afară*, strigă Carlyle și Torrance se ridică în silă de la masă, îmi ceru mie scuze cu o surprinzătoare eleganță și părăsi liniștit camera.

Urmă o tăcere jenantă, timp de o clipă, două, apoi MacPake spuse:

— Îmi pare rău, domnule ministru. Se pare că Torrance a băut cam prea mult Martini. În ultima vreme a muncit prea din greu.

În atmosferă, tensiunea era încordată. Eu am dat din cap, în semn de asentiment.

— Nu mai e deprins cu băuturile noastre tari americane, interveni de Laski. E cu totul altceva să sorbi un whisky bun de malț la un ceas târziu al serii...

Toți au râs ușurați, iar tensiunea s-a spulberat. Dar odată cu ea și scurtul meu răstimp de euforie.

ZECE

E o condiție fizică penibilă, o situație neplăcută în sine să stai de vorbă cu cineva aflat într-un cărucior de invalid. Îmi dau prea bine seama de acest lucru. Dacă grupul în mijlocul căruia se află e mai mare de doi, atunci cei ce stau în picioare se simt jenați, pentru că, sau trebuie să se aplece ușurel și să vorbească încovoiați la nivelul invalidului silindu-l intenționat să converseze, adresându-i-se de fiecare dată lui; sau, dacă rămân în picioare și vorbesc între ei, iar se simt jenați, dându-și seama că discuția lor se desfășoară la un nivel la care omul din cărucior n-o poate auzi, fața lui aflându-se pe aceeași linie cu ombilicul lor. În consecință, se alege calea ușoară, lăturalnică, iar invalidul se vede ignorat, exceptând doar gazda, obligată de conveniențele sociale, și alți câțiva, care emană caritatea și compasiunea.

Caut, de aceea, să evit cocktailurile și recepțiile, afară de situațiile, ca aceea de acum, când sunt oaspetele de onoare. În asemenea împrejurări adopt o poziție strategică, așezându-mă lângă un perete și înconjurându-mă de scaune de o înălțime anume aleasă. Acolo țin întrunirea, îndemnând oamenii să ia loc și să discute. Ei întâmpină cu bucurie procedeul, deoarece îi scutește de greutatea de a sta în picioare și, totodată, de răspunderea de a hotărî dacă e cuviincios să stai jos ca invitat la un cocktail.

După tensiunea prânzului de lucru, recepția asta

specială era binevenită și plăcută. MacPake e o gazdă excelentă și adunase o societate plăcută de americano-scoțieni, ca să mă cunoască. Erau, bineînțeles, inevitabilele personaje ciudate de la ambele capete ale spectrului, pe de o parte pretinsele căpetenii scoțiene, cu fustanele, peste măsură de înzorzonați, veniți de-a dreptul de la vastele lor ferme de vite din Texas sau din fruntea societăților de asigurări, cărora le-ar fi venit și le-ar fi stat mai bine pălăriile neozeelandeze trase pe-un ochi sau costumele din Noua-Anglie. Pe de altă parte, un număr neobișnuit de indivizi ce parcă n-aveau ce căuta acolo, negustori șireți și încăpățânați, mulți dintre ei având destul de autentice nume scoțiene, dar cu o înfățișare înrudită cu ideea unui copil despre gangsterii din New York. Se afla chiar și un negru care pretindea că bunica lui e din Aberdeen. Până și MacPake bombănea în coasta mea, debitând fel de fel de comentarii, de tipul: „Secretul situației mele e că niciodată n-am făcut caz cu adevărat de whisky, dar m-am învățat să spun whisky în loc de Bourbon”. După care izbucnea într-un hohot de râs și oaspeții îi țineau cu toții isonul. Evident, MacPake era o gazdă ce se bucura de popularitate.

Cu toată ipocrizia asta, domnea o atmosferă amicală și o dată pot spune că m-am bucurat și eu să fiu centru de atracție. Lăsasem în suspensie pentru seara aceea problema referitoare la credite, dar mă gândeam cu plăcere să intru în adevăratele ei amănunte, împreună cu MacPake, în cursul dimineții următoare, ducând până la capăt câteva din ideile lui MacDowall.

Totuși, pe măsură ce petrecerea se desfășura, mă simțeam din ce în ce mai indiferent și mai plictisit de

nesfârșitele discuții în privința amplasării apropiatei comemorări a lui Burns în Alabama, pe care trei dintre interlocutorii mei de moment și-o disputau de zor. Mi-am abătut atenția înspre Guthrie, prins într-o discuție aprinsa cu un bărbat scurt și îndesat, durduliu, cu ochelari groși de miop, în partea opusă a camerei. Guthrie părea îngrijorat ascultându-l. Apoi, grasul se uită la ceas, spuse ceva lui Guthrie și ieși în fugă din cameră. Guthrie se întoarse, uitându-se jur-împrejur ca unul ce se vede părăsit într-o lume străină. Văzu că eram cu ochii pe el, și preț de o clipă îmi păru că e în încurcătură. Se încruntă și veni repede de-a dreptul la mine. M-am scuzat față de admiratorii fanatici ai lui Burns, în timp ce Guthrie se aplecă prin spatele căruciorului ca să-mi șoptească în ureche:

— Un ziarist, cronicar de scandaluri, pe care probabil l-ați văzut stând de vorbă cu mine, mi-a spus chiar acum că Torrace a fost călcat de o mașină. Se află în spital și e în stare gravă.

— O, Doamne! Am observat că nu-i aici. De unde naiba știe omul acela? Ceilalți știu și ei...?

— A văzut în noutățile transmise prin telex și a venit direct s-aducă știrea. Umblă după o declarație în exclusivitate de la MacPake și mă prinsese pe mine ca să afle cum veți reacționa dumneavoastră.

— Cum s-a întâmplat? am început să întreb.

Dar chiar în momentul acela apăru MacPake alb ca varul. Se urcă pe masă și bătu din picior ca să se facă liniște.

— Am a vă da o veste foarte tristă, anunță el cu voce scăzută. Tocmai acum am aflat că William Torrace, pe care cu toții îl cunoașteți bine, a fost victima unui accident și acum e internat în spital, în

stare gravă. După cum știți, abia sosise ieri împreună cu domnul ministru Mockingham.

MacPake ridică mâinile în sus ca să se facă liniște, pentru că un murmur de uimire se înalță jur-împrejurul încăperii.

— Încerc acum să obțin mai multe amănunte. Nimeni dintre dumneavoastră nu poate face nimic. De aceea vă rog să continuați și, de îndată ce aflu ceva, vă voi comunica tuturor.

MacPake sări jos de pe masă și veni spre mine.

— Aș dori să vă spun cât de rău îmi pare, am început eu în mod formal. Poate c-am putea trece pe la spital. Pot să vă fiu de folos cumva?

— Nu cred, domnule ministru. Au să-mi telefoneze de îndată ce vor avea știri mai precise. Dar dacă doriți, vă rog, duceți-vă. Am să-l caut pe Carlyle, sau pe altcineva, să meargă cu dumneavoastră. Eu nu-mi pot părași, pentru moment, oaspeții.

— Cred că nu prea are rost să vă duceți la el, domnule ministru. De Laski venise lângă noi în timp ce vorbeam. Torrace e inconștient și medicul n-are să vă lase să intrați la el. Am impresia că așa ceva i-ar mări întrucâtva încordarea.

Am dat să pledez ca să-l conving, dar m-am oprit. Nu voiam să le fiu o pacoste pe cap și, unde mai pui că, tocmai în clipa aceea, Guthrie veni iarăși însoțit de gazetar. Era un om scund, respingător, neglijent îmbrăcat și cu gura mirosindu-i îngrozitor de urât. Se recomandă singur pe numele de Walt Tesco, reprezentant al unei neînsemnate agenții de presă, dar mai mult în silă am convenit să vorbesc cu el. Nu-mi mai amintesc exact ce-am spus, dar m-am referit la categoria de sentimente firești provocate de șocul celor ce se întâmplaseră și, pe deasupra, am făcut o

serie de comentarii asupra prieteniei manifestate de Torrance față de Scoția. Cam pe la jumătatea interviului, MacPake se urcă iarăși pe masă și anunță că Torrance murise fără să-și mai fi recăpătat cunoștința. Fără să mă gândesc, am schimbat timpul, începând să vorbesc despre el la trecut.

L-am întrebat pe Tesco dacă știa cum s-a întâmplat accidentul. El îmi spuse despre o mașină care n-a oprit și care încă nu fusese identificată. Se întâmplase cu vreun ceas mai devreme, ceva mai sus de marginea cartierului Harlem. M-am mirat de-un asemenea amănunt. Nu știam mare lucru despre viața intimă a lui Torrance, dar îmi părea ciudat că se aflase oarecum atât de departe când ar fi trebuit să fi fost de mult la recepție. Gândurile m-au purtat înapoi la încordarea nervoasă din timpul prânzului și mă întrebam dacă nu s-a dus în vreun local să-și înece supărarea. Accidentul s-ar fi explicat mai ușor dacă el ar fi fost beat.

— Pot să vă întreb, domnule ministru, în mod strict confidențial, dacă domnul Torrance avea obiceiul să tragă la măsea?

Întrebarea directă a lui Tesco pentru moment m-a luat prin surprindere, mai cu seamă fiindcă se potrivea atât de bine cu ceea ce gândisem.

— Nu, după câte știu. Dar eu... hm!... cred că întrebarea dumitale n-are nicio legătură cu faptul și e lipsită de delicatețe, i-am răspuns tăios, arătându-i limpede prin asta că interviul s-a terminat.

Eram numai noi doi, și Tesco a insistat.

— Scuzați-mă, domnule ministru. Puțin cam din topor, dar teamă mi-e că asta e pâinea mea cea de toate zilele.

Tesco era așa de scund că nici măcar față de

căruciorul meu de invalid nu reușea să fie cât trebuie de înalt, așa că mă izbi un val rău mirositor din gura lui.

— Atunci află că pâinea dumitale nu-i pe gustul meu. Acum te rog să mă scuzi.

— O.K. în ceea ce mă privește. Tesco zâmbi stupid, cu o privire vagă, pregătindu-se să plece. S-ar putea să vă intereseze totuși să aflați, și-și coborî glasul în timp ce se pregătea să plece, că se răspândește zvonul că domnul Torrance era beat criță când șoferul dispărut l-a lovit. Dar eu am și găsit un martor care e absolut sigur că mortul nu era băut cum nu suntem nici noi doi acum. Și încă nici n-am început să investighez adevărul, domnule ministru.

Cu asta, Tesco se întoarse și plecă legănându-se cu înfumurare.

L-am urmărit plecând și am încercat să înțeleg ceea ce spusese. L-am văzut pe MacPake că se duce spre el în timp ce străbătea camera și l-am auzit întrebându-l dacă mai dorește să-i ia interviul. Evident, răspunsul fusese nesatisfăcător, fiindcă MacPake a ridicat din umeri mânios pe când Tesco trecu țanțos mai departe și părăsi camera.

Preț de câteva clipe am fost lăsat singur, apoi Lindsay și un număr de alți oaspeți se adunară în jurul meu. Porniseră să și vorbească despre colecta pentru coroane și pregătirea înmormântării. Cineva m-a întrebat dacă aş putea rămâne la înmormântare, în cazul că se va aranja așa fel ca să aibă loc cât mai repede cu putință. Indiferența lor imediată mă dezgustă; le-am dat niște răspunsuri vagi și tăioase, după care m-am scuzat și m-am îndreptat cu căruciorul către un colț unde se afla Guthrie singur. Fără voia mea am observat că vorbeam în același fel

și cu același ton.

— Fă un concept de telegramă către Primul Ministru – relatând moartea lui Torrance, ai auzit, Guthrie, și apoi trimite încă una, formulată în termeni adecvați, din partea mea soției sale. Cred că MacPake i-a și comunicat prin telefon, biata femeie. Vino înapoi imediat ce vei fi terminat. Vreau să plec de la recepția asta cât mai curând posibil. Va trebui să hotărăm dacă mai rămân aici pentru înmormântare. Mă aștept ca Primul Ministru să dorească să rămân, iar Ministrul de Finanțe poți fi sigur că-l va sprijini, pentru că îi costă mai puțin decât să trimită pe un altul”. Guthrie dădu din cap și dispăru ca să-și îndeplinească misiunea. Am luat încă un whisky de la un chelner și m-am pregătit să fiu sociabil pentru o ultimă jumătate de oră. N-o așteptam cu plăcere. Doream tihnă ca să pot gândi.

.

Când cortina se lăsa pentru pauză, mi-am dat seama că prea puțin lucru îmi plăcuse din prima parte a piesei. Era una din intrigile acele inutile brutale în jurul luptei unui tânăr negru într-o societate coruptă. Regizorul și autorul își permisese cu de la ei putere toate libertățile pe care toleranța modernă le încuviința.

De vreme ce n-am avut niciun fel de reacție complexă față de piesă ca operă dramatică, am rămas doar cu o mulțime de imagini destul de vii a unor femei goale și bărbați goi, împreunându-se fără nicio emoție într-un cadru și o atmosferă de sadism și violență.

Era în seara de-a doua zi după recepție. Ședeam

singur în căruciorul meu, tras la nivelul primului rând de scaune din stal; locul din capătul de rând dealături de mine era gol. MacPake mă invitase dar, în ultimul moment, șoferul lui venise ca să mă conducă la teatru, cu vestea că MacPake trebuise să se ducă undeva pentru rezolvarea unei probleme neprevăzute. Mi se propusese ca unul dintre delegații lui să mă însoțească în locul său, dar m-am opus perspectivei de a avea o escortă nedorită. MacPake aranjase ca șoferul să se întoarcă să mă ia mai târziu. Nefiind în stare să mă duc la bar în timpul antractului, am făcut ceea ce nu fac niciodată, adică am cumpărat o înghețată de la un vânzător ambulant din personalul de serviciu al teatrului. Și, în timp ce-o consumam încetitor cu lingurița, treceam în revistă încă o dată ciudăteniile acelei zile. Avusesem lunga ședință promisă, cu MacPake, în cursul dimineții, dar departe de a se fi încheiat cu succes.

Când am ajuns la ora zece, de Laski se afla cu MacPake în biroul acestuia și am avut impresia că avusese loc un diferend, cu toate că amândoi m-au salutat călduros. Chiar de la început, MacPake se arată foarte impresionat și tulburat de moartea lui Torrance, dar eu am citit ceva mai mult în profunda lui îngrijorare atât de evidentă. Ne-am așezat la o cafea și, curând, s-a văzut că de Laski intenționa să rămână cu noi. După ce-am lăsat să-mi scape câteva aluzii pe care MacPake se făcu intenționat că nu le ia în seamă, am ajuns să înțeleg că de Laski, mai mult decât MacPake, era cel însărcinat cu conducerea. Dar eu am stăruit și, după un timp, după ce arătasem limpede că n-am de gând să trec la discutarea afacerilor cât timp de Laski rămâne de față, el se retrase mai mult de nevoie și în silă, spunând la

plecare că organul de conducere al Federației așteaptă un expozeu amănunțit al discuțiilor noastre, cât mai curând cu putință. Își scosese din gură pipa încovoiată, și zâmbi spunând cele de mai sus, dar am avut impresia că era mai curând un ordin și nu o rugămintă adresată președintelui Federației.

Plecarea lui de Laski nu aduse mare schimbare și MacPake rămase mai departe tăcut și reticent. I-am spus fățiș că n-am zburat până la New York degeaba, după care încercă să se adune, cerându-și scuze pentru absența și indiferența lui, referindu-se iarăși la cele întâmplate lui Torrance.

Dar rămase mai departe vag reticent și distant și atunci m-am hotărât să-l silesc să iasă din mutismul lui, punând toate cărțile pe masă. Iarăși am adus pe tapet cunoscuta situație... starea în care se află economia Scoției, cât de îngrijorați și de neliniștiți suntem, Alexander MacDowall și cu mine cu privire la implicațiile ultimelor dinamități... și am repetat cât de greu ar fi să explic Primului Ministru și guvernului ideea lor în privința ajutorului financiar. El mă ascultă într-o tăcere desăvârșită. Când însă m-am apucat să vorbesc deschis despre bănuielile noastre asupra celor ce s-ar putea ascunde în spatele provocării deliberate de agitație și nemulțumiri în țară, am observat că a încetat să mă asculte și a început să scrie în grabă pe un bloc de hârtie în fața mea. Îmi strecură hârtia pe care scrisese, intercalând în același timp câteva comentarii vagi, referindu-se la cât de interesante sunt punctele mele de vedere, asta ca să acopere ezitarea din vocea mea, pricinuită de surpriză.

Pe notiță am putut citi: *Continuați să vorbiți. S-ar putea să fim ascultați, așa că amânați toate discuțiile*

delicate pe mai târziu. Vă voi explica atunci.

Din Clipa aceea înainte, după ce-am reușit să-mi înlătur uimirea plină de spaimă și presupunerea inițială că MacPake înnebunise pe neașteptate, am purtat discuțiile numai pe generalități. El îmi dădea răspunsuri ursuze și am încheiat convorbirea, iarăși fără să fi luat vreo hotărâre. După asta m-am întors la hotel și mi-am petrecut toată după-amiaza în pat, păstrându-mi forțele pentru seară, în vederea, speram eu, a unei convorbiri intime cu MacPake, cu mult mai folositoare pentru mine, care încercam să pătrund în miezul unei situații ce devenea din ce în ce mai extraordinară.

Privind îndărăt, era inevitabil să nu se mai întoarcă. Cineva, și probabil de Laski fusese acela, reușise să ne împiedice să fim împreună numai noi doi. Se temea oare că MacPake avea să-mi spună ceva ce nu trebuia? Cum se potrivea asta cu cele ce-i scăpaseră lui Torrance? Ce semnificație putea să aibă remarca de ieri a gazetarului Tesco? Presupunerile mele începuseră să devină ridicol de fanteziste; am socotit că e peste puterile mele să caut a înțelege ce însemnau toate acestea, iar tensiunea și încordarea vieții din New York începuseră să mă apese greu. Mă simțeam în permanență obosit, băusem prea mult și prea des și, ca rezultat, aveam dureri de cap aproape continue. Iar pe deasupra, durerea pe care o simțeam în picior și pe care o salutaseam cu atâta bucurie în avion, fusese înlocuită cu ceva ce ajunsese să fie mai mult sau mai puțin permanent. Nu o durere violentă, dar o durere continuă ba chiar enervantă, fără să aibă niciun soi de legătură cu cafeaua vărsată în avion. Presupuneam că o rețea de nervi din picior se redeșteptase și de-abia așteptam să stau de vorbă cu

doctorul meu în această problemă. Nu eram pregătit să consult niciun doctor de pe-aici și, în consecință, am recurs la cantități serioase de aspirină ca să-mi amuțesc durerea și să pot dormi. O scuză în plus ca să beau.

Acum mâncam o înghețată și mi se părea surprinzător de gustoasă. O mâncam încetișor ca s-o pot prelungi până la ridicarea cortinei. Eram cufundat în gânduri și mi-a trebuit oarecare timp până ce-am putut să observ că cineva se strecurase pe locul gol al lui MacPake de lângă mine. M-am întors să văd cine-i.

— Bună seara, domnule ministru. Pot să stau o clipă cu dumneata sau e locul ocupat?

Elasaid MacDowall se așezase, zâmbindu-mi. Era primul lucru plăcut ce mi se întâmpla de zile în șir, totuși de-abia am reușit să-i mormăi în șoaptă surpriza și încântarea c-o văd așa, pe neașteptate.

— Am venit pe ceea ce se va numi o lebădă, îmi explică ea. Noul zbor direct Edinburgh-New York a fost inaugurat ieri și direcția liniei aeriene ne-a oferit, la o sută de gazetari, ocazia de a-i face publicitate. De obicei, eu nu fac astfel de lucruri, dar șeful avusese tocmai un conflict cu administrația și, furios, a refuzat să se ducă, așa că, bucuroasă, i-am luat locul pentru a degusta plăcerile vieții de peste ocean.

— Ce dibace ești că m-ai dibuit! Ești singură? am întrebat plin de speranță.

— Aici, la teatru? Nu. Sunt cu câțiva prieteni. Cât despre faptul că te-am văzut, dumneata te evidențiezi...

— Căruciorul de invalid?

— Da. Dar am și-un ochi în stare să descopere într-o mulțime de oameni pe cei pe care-i cunosc. Și tata are același talent. Poate dibui un prieten între miile

de spectatori, la un meci internațional de rugby.

Un clopoțel sună în foaiер semnalizând sfârșitul pauzei.

— Trebuie să mă duc la locul meu, spuse ea când luminile din sală începură să scadă.

— Te rog, rămâi. M-aș bucura să rămâi, am rostit dintr-o pornire, dar numaidecât după aceea m-am simțit jenat. Nu trebuie s-o despart de prietenii ei. Ea desigur c-ar fi rămas dacă o rugam, doar așa, din politețe. Nu, scuză-mă, am continuat, e foarte egoist din partea mea. Poate după...

— Ssst... făcu ea, apucându-mă de mână firesc, ca pentru a înlătura protestele mele și, când luminile se stinseră, se găsea încă pe același loc.

Ne-am desprins mâinile doar când cortina se ridică pe o nouă cacofonie de sunete și de mișcări. În ceea ce mă privește, mi-am desprins cu părere de rău mâna din mâna ei.

A doua jumătate a piesei a degenerat și mai tare, participanții înlocuind orice brumă de talent cu obscenități din ce în ce mai ridicole. Nu sunt un puritan și accept orgiile acolo unde le e locul, dar nu acelea lipsite de gust sau de pricepere. Piesa era ca un film pornografic prost; acțiuni animaliere fără nicio concepție despre erotism, care trebuie, mai presus de toate, să fie subtil. Chiar și pornografia trebuie să pornească de la un nivel mai înalt, mai rafinat.

Am întâmpinat cu ușurare și plin de speranțe căderea cortinei pe finalul piesei. În timpul părților celor mai anoste din scena finală hotărâsem s-o invit pe Ealasaid să cineze cu mine după spectacol, așteptându-mă aproape sigur să mă refuze, iar dacă va primi, să încep să construiesc o mulțime de probleme personale. În asemenea împrejurări,

arareori procedezi rațional.

Invitația îmi fu primită cu o plăcere, după cât se părea, destul de sinceră, chiar ținând seama de așteptările mele firesc pesimiste, și Ealasaid dispăru ca să dea explicații prietenilor care o aduseseră la teatru. Am aflat mai târziu că nu erau decât niște rude depărtate de-ale maică-sii, ba că era chiar prea bucuroasă să se despartă de ei. N-am întrebat-o cum s-a scuzat în fața lor.

Șoferul lui MacPake s-a întors, așa cum fusese convenit, și i-am cerut să ne conducă pe amândoi la singurul restaurant unde știam că poate fi ușor manipulat căruciorul meu. E un local spațios, de modă veche, cu nișe separeuri de-a lungul zidurilor și cu luminile estompate. După ce am intrat, m-am temut ca Ealasaid să nu creadă că alesesem un decor prea romantic.

Dar chiar dacă a avut oarecari îndoieli, n-a dat niciun semn. N-am băut, cu toate că mă dureau picioarele, și conversația noastră a fost degajată, îmbrățișând un câmp vast. Către sfârșit am început să mă rețin, arătându-mă rezervat, știind că dacă aș fi procedat altfel aș fi suferit. Ducând o viață fizică vegetativă, trebuia să-mi asigur oarecare protecție pentru eul meu afectiv.

Mi-a plăcut Ealasaid mai cu seamă fiindcă își dădea seama de lucrul ăsta. Înțelesese numaidecât, de cum am început să manifest simptomele de reținere. Dar în loc să le accepte, să le ignore, sau să se tulbure din cauza lor, ea le puse în discuție. Mi s-a părut cu neputință să răspund și, după un timp, renunță și ea. Mi-am dat seama ce se întâmplă, dar nu mă puteam opri de a mă mira ce-o determina să-mi dea atâta atenție, ea o fată încântătoare, plină de viață, cu un

bărbat schilod și amărât, cu vreo zece ani mai vârstnic și, pe deasupra, căsătorit pe jumătate. Drept rezultat am redevenit rezervat, distant și mi-a fost silă de mine din pricina asta. Am observat-o cum rămâne nedumerită, apoi, la rândul ei, cum bate în retragere. Am vrut să-i explic de ce, dar până la urmă n-am putut. M-am simțit obosit, am comandat și-am băut un coniac prea mare și seara s-a încheiat dezastruos, ea trebuind să se îngrijească de întoarcerea mea, într-un taxi, la hotel. Îmi mai amintesc cum se uita trist la mine când ne-am despărțit, eu fiind împins cu căruciorul în camera mea, de către portarul de noapte. Și totul pornise atât de bine!

UNSPREZECE

Simțeam perfect cauciucul de sub cearșaful meu. De ce naiba mi-l mai pun? Doar am un control deplin asupra bășicii udului și nu numai că drăcia asta e incomodă dar e și înjositoare. Am să încerc s-o corup pe sora Rogers.

Totuși, rezerva mică în care mă aflu e veselă șiică asupra unei porțiuni plăcute dintr-o grădină. Înăuntru, pretutindeni, sunt vase cu flori, cu toate că mi-am dat toată silința să păstrez cât mai secretă cu puțință reîntoarcerea mea la spital.

Am venit chiar în dimineața asta! E prima mea reîntoarcere, demult plănuită, de la convalescența de după atentat. Din toate punctele de vedere, nu poate fi decât un control obișnuit și banal, dar Profesorul Taller de la Facultatea de Medicină, chirurgul meu, are cu mult mai multe în vedere. Mi-a vorbit în mod delicat despre așa ceva, cu o săptămână mai înainte, după ce-i povestisem despre durerile mele continue de picioare, despre revenirea sensibilității pe care o descoperisem când se vărsase cafeaua fierbinte peste picioarele mele. A avut loc o explicație lungă, la nivel tehnic înalt, bazată pe numeroase teste pe care, după aceea, avea să le încerce pe mine. Ele necesitau o operație. Medicul fusese sincer în această privință: operația îmi oferea o șansă de cincizeci la sută de a părăsi căruciorul de invalid, dar însemna un lung șir de suferințe și, la sfârșit, posibilitatea de a mă simți

cu mult mai rău. Dacă plăcile ce trebuiau grefate aveau să fie expulzate de vreo parte din coloana vertebrală, atunci m-ar fi așteptat un viitor în care spatele meu urma să fie fixat într-un dispozitiv permanent, iar eu aș fi rămas tot în căruciorul de invalid. Urma să fie o operație în două etape, aceasta dintâi mai scurtă și mai puțin complicată. Voi fi scos din circulație între trei săptămâni și o lună și, dat fiind că Adunarea Națională se afla în vacanță, era cel mai oportun moment din câte puteau fi. Am acceptat operația, dar numai atunci când am fost convins, atât cât puteam să fiu, că Primul Ministru nu va face schimbări inspirate de adversarii mei din partid, ca să se asigure de înlăturarea mea în lipsă. Fuseseră câteva încercări în trecut, deoarece erau câțiva cu ochii pe postul meu dar, în momentul de față, am fost de acord să intru în spital cu încrederea fermă că aș putea găsi sprijin împotriva unei asemenea manevre în sânul Adunării Naționale, al Consiliului de Miniștri sau al țării întregi. Am socotit că n-ar fi nevoie de cine știe ce pregătire ca să scriu câtorva ziariști bine aleși, și să mă asigur că orice asemenea manevră va fi înăbușită de un protest popular împotriva înlăturării mele atât timp cât mă aflu lipsit de apărare.

Sora Rogers, o infirmieră micuță și drăguță, cu un slab și plăcut accent West Highland, intră cu ceaiul și cu un teanc de scrisori și telegrame. Asta apropo de secret. M-am lăsat pe spate în perne și am început să le parcurg. Cele mai multe erau de la colegi și de la muncitorii din circumscripții electorale, dar erau și câteva scrise de diferiți oameni din public. Guthrie va aranja ca răspunsurile de mulțumire să fie trimise chiar în cursul dimineții. Una, numai una, venea, din partea unui maniac; era plină de o ură feroce, de

insulte și injurii. Oamenii care nu participă la viața publică nu-și pot închipui cât de multe scrisori anonime injurioase, ba chiar obscene primesc uneori personalitățile politice, și cât de repede devin imuni.

Se împlinise o săptămână de când părăsisem New Yorkul, doar o săptămână de la înmormântarea lui Torrance, cu toată ceremonia ce-o însoțise. Fusesse impresionant, mii de oameni se înghesuiseră, umplând Biserica Scoțiană, în semn de ultim omagiu. Poliția nu reușise să dea de urma șoferului, dar nimeni nu se mai aștepta să se continue cercetările pe-asemenea cale minuțioasă, de vreme ce aproape unanim se acceptase ipoteza că Torrance era beat criță când fusese lovit. În ceea ce mă privește, n-aveam niciun motiv să mă îndoiesc, în ciuda tuturor celor spuse de gazetarul Tesco, deoarece îmi aminteam prea bine de ieșirea lui Torrance de la prânzul acela.

După seara de teatru cu Ealasaid, am considerat că toată șederea mea la New York n-a fost decât o adevărată pierdere de timp. N-am mai avut nicio ocazie să discut problemele între patru ochi cu MacPake și, cu toate că l-am văzut de mai multe ori, totdeauna se găsea însoțit de ceilalți și nu mi-a dat deloc a înțelege c-ar lua vreo inițiativă pe propria-i răspundere. În ciuda prezenței neîntrerupte a lui de Laski și a lui Carlyle, n-am deslușit niciun mobil de rău augur, doar c-am atribuit totul unei lupte pentru putere în sânul Federației și dorinței ca luarea deciziilor să fie o treabă comună a tuturor celor din conducerea Federației. Până la urmă, am plecat, spunându-le că voi lua în considerație propunerea lor de îndată ce voi fi cercetat temeinic modalitățile prin care aş putea-o populariza. Nici pe Ealasaid n-am mai

văzut-o, cu toate că aş fi putut să-i dau de urmă dacă m-aş fi simţit destul de sigur pe mine. Cea mai mare parte din timpul rămas, am petrecut-o în camera mea de la hotel, citind şi aşteptând înmormântarea, gata pregătit să plec în momentul când se va fi isprăvit cu ea. Am luat câteva cărţi de la Biblioteca Universităţii şi am studiat câte ceva despre economişti scoţieni dinainte de Adam Smith, în vederea unui studiu pe care nădăjduiesc să-l scriu cândva asupra unuia dintre ei; dar n-am avansat prea mult. I-am îngăduit lui Guthrie să se ducă să-şi vadă prietenii la Harvard, aşa c-am rămas complet singur câteva zile. A fost o relaxare, dar mi-am făcut multe griji inutile, iar picioarele m-au durut îngrozitor. Am început să beau de unul singur. Dacă aş fi avut prilejul s-o fac mai mult decât în cele câteva zile, ar fi putut deveni într-adevăr îngrijorător.

Şi-acum, iată-mă îndărăt, în aşteptarea operaţiei. Între timp, au avut loc dezbateri lungi şi inutile cu MacDowall, pentru limpezirea atmosferei. Iarăşi n-ajunserăm la niciun rezultat. Cât despre ultimele cifre în materie de comerţ şi industrie precum şi odioasele crime ale dinamitărilor, le-am luat ceva mai uşor şi-am hotărât că n-are să fie nicio pagubă dacă lăsăm lucrurile să meargă de la sine o bucată de vreme. Totodată, aşteptam să vedem pe cine va alege Federaţia pentru a-l înlocui pe Torrance ca Reprezentant Special.

O bătaie în uşa camerei mele, şi Guthrie a intrat aducându-mi mai multe scrisori şi o mapă roşie cu corespondenţa oficială, plină de hârtii de la birou. Operaţia n-avea să aibă loc până a doua zi dimineaţa la ora nouă, şi eu mă hotărâsem să lucrez până în ultimul moment.

— Cum vă simțiți, domnule ministru? mă întrebă el politicos.

— Minunat, afară de drăcia asta de traversă de cauciuc. Dar operația are loc abia mâine dimineață. După aceea să mă întrebi, am zâmbit eu.

Guthrie așează mapa jos, pe masa de lângă pat. Părea îngrijorat.

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat eu glumeț. Mahmur după beție sau te-ai certat cu iubita?

— Hm, nu tocmai, domnule ministru, doar că...

A ezitat. Cred că n-am fost destul de receptiv, așa că n-a continuat.

Am discutat câteva minute despre problemele curente din minister după care el îmi spuse:

— Am cercetat cu de-amănuntul mapa dumneavoastră cu corespondență oficială, ca de obicei, domnule ministru și-am sortat hârtiile într-o oarecare ordine. Am citit raportul pe care l-ați cerut domnului Matthews de la Ministerul de Comerț. E foarte îngrijorător și neliniștitor.

A ezitat din nou.

— Da, este? Hm! Am să-l citesc și eu cândva. Apoi am făcut o pauză. Ascultă, Guthrie, pentru Dumnezeu, ce te roade? M-am repezit la el. Nu-l mai văzusem până atunci comportându-se astfel.

— Scuzați-mă domnule ministru. E vorba de acel raport. Mi-a amintit de ceva ce auzisem. Dar nu-i nimic important.

Brusc și cu dibăcie, schimbă subiectul și eu am uitat de valul lui de îngrijorare nesemnificativă. Am continuat cu o grămadă de alte probleme, i-am spus cum mi-ar place să se răspundă la anumite scrisori, și-așa mai departe, iar apoi, după ce mi-a dorit o cât mai bună reușită a operației, a plecat aproape

numaidecât, cu un teanc de scrisori la care urma să răspundă. M-am lăsat pe spate în pat ca să citesc puțin.

Am deschis mapa și am aruncat în grabă o privire asupra hârtiilor ce-mi fuseseră trimise. Erau obișnuitele formule curente și solicitările subalternilor mei, cerând aprobarea ministerială pentru hotărâri pe care, în cea mai mare parte, le și luaseră. Pentru moment, le-am lăsat la o parte și-am scos documentul menționat de Guthrie, un memorandum voluminos adresat mie de colegul meu Matthews, Ministrul Comerțului. M-a îngrijorat mai ales faptul că în timp ce schema economică pe termen scurt nu arăta prea rău, tendințele și orientările pe termen lung nici pe departe nu se profilau în roz. Din cuprinsul memorandumului reieșea că și funcționarii superiori permanenți din Ministerul Comerțului și Dezvoltării Industriale erau de asemenea îngrijorați. Am luat act de o mulțime de dovezi atestând creșterea îngrijorării cu privire nu numai la ritmul în care sporeau dificultățile de echilibrare a balanței plăților, dar și la cel în care firmele noastre mai mari și industriile erau treptat înghițite de societăți străine cu sediul în țara noastră. La prima vedere, părea firesc ca, în situația precară în care se aflau proprietarii scoțieni, să vândă pe bani gheață oricui le-ar face oferte. Nu sunt nici pe departe un naționalist cu vederi înguste și pun preț pe faptul că întreprinderile internaționale au înflorit mult și vor continua să prospere. Nicio țară nu mai poate să fie vreodată cu desăvârșire independentă din punct de vedere economic și financiar. Toate profețiile de tip

Cassandra³ și toate îngrijorările de tip De Gaulle în privința dominației economice străine nu vor avea niciodată efect mare asupra economiei țărilor din vest, în care banul merge totdeauna într-acolo unde se poate obține cel mai mare beneficiu. Totuși, lăsând la o parte considerațiile de-asemenea soi, am avut sentimentul că fluxul acesta neobișnuit năvălea și inunda mai repede decât ar fi fost firesc; de aceea rugasem pe Matthews și Ministerul său să-mi trimită o situație cu analiza tuturor societăților cu capital străin. Și îmi fusese trimis memorandumul de față. Ca economist calificat mi-am îndreptat atenția înainte de toate la statisticile din anexe. Statisticile ușor pot fi făcute să mintă, dar nu chiar atât de ușor precum concluziile trase din ele.

Presupun că înțelesesem asemenea lucru, dar cu uimire, ca să nu spun cu groază, am luat aminte cât de justificate erau suspiciunile mele privind numărul copleșitor al industriilor noastre de bază aflate acum în principal sub control sau apartenență americană. Astea veneau să se adauge la interesul transatlantic bine susținut în cea mai mare parte a presei din întreaga noastră țară și la relațiile excelente, de o natură foarte unilaterală, dintre anumite întreprinderi financiare americane și cele două bănci comerciale scoțiene mai importante.

Nu erau o noutate asemenea investiții americane în Scoția și ne fuseseră de un ajutor copleșitor în trecut. Sunt primul să recunosc că fără acest ajutor, fără imboldul pe care ni l-a dat acea enormă afluență de dolari, n-am fi avut niciodată nici tăria și nici puterea să ne folosim de prilejul de a ne câștiga

³ Aluzie la personajul Cassandra, din mitologia greacă, ale cărei preziceri de viitor nu se adevereau.

independența. Dar ajutorul și încrederea acordată nouă ca o zonă de potențială dezvoltare e una, și dolarii, care ne cumpărau cu ridicata acum când ajunsesem la sapă de lemn, e cu totul alta.

Am petrecut aproape o oră studiind documentul respectiv, lăsând concluziile pentru la urmă; și concluziile m-au liniștit oarecum. Cifrele erau alarmante, dar concluziile subliniau împrejurările contextuale și erau în același timp și precaute și încurajatoare. Am simțit că mi s-a luat o povară de pe suflet, că îngrijorările mele erau mai puțin întemeiate decât m-așteptasem. Doctorul îmi făcuse o injecție cu un soi de drog înaintea operației și eram gata să cred că îmi afectase judecata. Totuși, cifrele erau acolo și când voi părăsi iarăși spitalul, voi urmări evoluția evenimentelor. Matthews, ministrul de resort, nu-i unul dintre cei mai inteligenți sau mai ageri oameni și n-ar fi observat un lucru până ce nu-i era băgat sub nas.

M-am lăsat pe spate și-am închis ochii. Poate am și dormit un timp. Când i-am deschis iarăși, Ealasaid MacDowall era în cameră. M-am așezat în capul oaselor, cuprins de plăcere.

— Credeam că n-am voie să primesc vizite, am spus zâmbind.

— Am fost colegă cu Sora Rogers. Mi-a spus că dacă dumneata nu ai nimic împotriva, ea se face că se uită în altă parte. Ai avea ceva împotriva?

— Dumneata ce crezi? Sunt încântat că te văd.

— Ți-am adus câteva flori. Dar se pare că ai primit o grămadă. Se uită jur-împrejurul camerei cu un aer de încuviințare.

— Se hotărâse să nu se știe că sunt la spital.

— Tata a pomenit ceva azi-dimineață, la micul dejun, și-am încercat o șansă minimă de a reuși să te văd. Credeam că te-au și operat.

— Nu mi-a fost dată încă asemenea fericire. Totdeauna au nevoie de tine cu douăzeci și patru de ore înainte, să te îndoape, să te verifice și-așa mai departe. Dar să nu mai vorbim despre asta. Când te-ai întors din Statele Unite?

— Abia ieri. Pleci pentru una și dai peste alta. Au încercat din răputeri să mă facă să rămân. Am primit două-trei oferte de serviciu.

— Îmi pare bine că te-ai întors.

— O! Încă nu-i sigur. Oferta foarte ispititoare e încă pe tapet. Și ăsta a fost unul din motivele pentru care am sperat să stau de vorbă cu dumneata. Știu că-i foarte necugetat din partea mea. Dumneata aștepți să te taie și eu vin așa, deodată, și-mi dau drumul încercând să te împovărez cu grijile și suspiciunile mele.

— Ce tot vorbești? Pe jumătate mi-ai și făcut introducerea drept ca-n povestirile din revistele pentru femei.

— Și-apoi unde mai pui faptul că dumneata ești om important, un ministru cu vază; tatăl meu s-ar supăra foc, dac-ar ști.

— Fără îndoială, fără îndoială! Și dumneata care nu ești decât o nulitate! Începi să vorbești de parc-ai fi chiar un personaj din povestirile acelea despre care am vorbit, din revistele feminine, leit din cap până-n picioare și cu tot cortegiul de scuze, am început eu să glumesc; apoi mi-am dat seama că fata nu părea deloc fericită.

Trase un scaun lângă patul meu, se așeză cu un aer hotărât și prinse a-mi spune:

— Foarte bine! Ai ceva împotrivă? Am să încep chiar de la început... Doamne Dumnezeule, ai dreptate; abia acum vorbesc de parcă aş fi gata să spun o poveste de seară, la ceasul culcării.

N-am scos niciun cuvânt, m-am lăsat pe spate şi-am aşteptat, urmărindu-i ezitarea cu o nedumerire din ce în ce mai mare.

— Sunt trei lucruri, urmă ea. Nu ştiam cu cine să vorbesc despre ele, dar mi-a trecut prin minte că, deoarece şi dumneata abia te-ai întors din Statele Unite, unde ai cunoscut pe câţiva dintre oamenii implicaţi, ai putea începe să înţelegi. M-aş fi dus la tatăl meu, dar el ar crede că sunt născociri ale fanteziei mele.

Pe când vorbea, îşi mişca nervos degetele pe mânerul genţii de parc-ar fi cântat la vioară. Fără s-o întrerup, m-am întors şi-am apucat-o de mână, ca s-o liniştesc. Mă prinse şi ea de mână şi mă ţinu strâns, dar continuă să vorbească de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Mai întâi de toate să vorbim despre slujbă. Cineva încearcă să mă cumpere. Oferta mi-a venit din partea câtorva dintre oamenii pe care i-am cunoscut la recepţia de la Federaţie. E vorba de-un bărbat pe care-l cheamă de Laski. Când m-a chemat la telefon, mi-am făcut repede o seamă de socoteli ca să văd dacă, oferindu-mi postul ăsta, nu cumva e pur şi simplu un vânător de fuste, dar am găsit că nu e. E un om serios. E vorba de o slujbă aici în Scoţia, plătită magnific, cu atribuţia de şef al protocolului şi relaţiilor comerciale într-o organizaţie de telecomunicaţii numită Corporaţia Bondi şi al cărei director e chiar el. Bondi e doar o parte dintr-un concern enorm, cu acelaşi nume, cu sediul în Dallas Texas.

— Știu și eu ceva despre ei, am spus. Ne-au ajutat simțitor de când cele două posturi emițătoare au fost dinamitate. Dar mie nu mi se pare chiar atât de ciudat. Așa ceva înseamnă c-ar trebui să fii flatată, sau că cineva, în sfârșit, a văzut adevărata dumitale valoare, am adăugat.

— Zâmbetul mi-a camuflat o neliniște subită.

Ealasaid se uită îndârjită.

— Marile întreprinderi nu lucrează în asemenea fel. În niciun caz nu firme ca asta. Nu aleg oameni ca mine, dintr-alt aliaj, așa cum e cazul acum, afară doar dacă cineva dorește cu disperare să se culce cu mine sau dacă umblă după altceva.

Mi-a trecut prin minte să fac o remarcă frivolă, dar în loc de-așa ceva m-am hotărât s-o tratez cât mai serios cu putință.

— Poate că doresc s-ajungă la tatăl dumitale... am început.

— M-am gândit la asta, îmi răspunse ea numaidecât. În trecut mi s-a întâmplat de multe ori ca oamenii să vadă în mine un mijloc de-a căpăta o avansare de la tata. Totdeauna vor fi oameni de soiul ăsta, care se împrietenesc cu tine pentru relațiile importante pe care le ai. Și în cazul de față s-ar putea să fie la fel. Dar lucrul important în privința ofertei acesteia nu e atâta motivul, cât felul în care s-a alergat după mine. N-a fost o ofertă de serviciu obișnuită, întâmplătoare. Oamenii care mi-au telefonat mi-au adus contracte gata scrise, cerându-mi să mă hotărâsc. Au venit la mine din mai multe părți deodată. Hotărât lucru, după mine umblă și nu cred că am de ce să fiu prea flatată. Ba, de Laski a ajuns chiar la prieteni intimi de-ai mei, prin alte legături de-ale lui, ca să încerce să mă determine să

accept. Dar, la drept vorbind, pentru ce sunt eu atât de importantă? Nu poate fi numai pentru tata. Nici n-am eu așa mare trecere la el.

— Cu el ai vorbit?

— Nu încă, așa cum am spus mai înainte. N-am vrut să-l amestec pe el. De altfel, tata e un tip foarte realist și lipsit de imaginație și s-ar putea, după toate, nici să nu fie cine știe ce în asta. Poate că omul ăsta, de Laski, vrea totuși să se culce cu mine.

Și schiță un ușor rânjel.

— Mă simt flatat că te-ai gândit să stai de vorbă cu mine, dar cred că-l subestimezi pe tatăl dumitale. Îmi spuneai că sunt trei lucruri?

M-am întors pe o parte ca s-o urmăresc mai bine și am reușit, fără să-i dau drumul la mână.

— Da. Ai întâlnit un tip, un gazetar pe nume Tesco?

— Un om scurt, gras, miop și care miroase oribil?

— Vai, dar nu-i chiar atât de îngrozitor. E cu siguranță un om de treabă. Ei bine, a descoperit cine sunt eu și a venit de-a dreptul la mine cu o poveste și anume că Torrance, fostul om de bază al Federației de-aici din Scoția... ei bine, pare puțin cam exagerat, dar el zice c-a fost asasinat. Tesco spune că există dovezi că n-a fost un accident, și mi-a demonstrat un lucru: Torrance nu era beat când a fost călcat de mașină.

— Tesco începuse să-mi spună și mie ceva asemănător. Maniaci se găsesc pretutindeni. Torrance era, cu siguranță, pe cale de a se îmbăta crișă încă de la prânz, i-am răspuns eu. Îmi stau dovadă chiar proprii mei ochi că așa a fost.

— Asta se poate să fie așa, urmă Ealasaid. Dar după ce a plecat de la dejunul acela, s-a dus de-a dreptul să facă o baie de aburi și un masaj, după care

și-a petrecut ceasurile următoare înotând. M-am întâlnit cu fiul lui, care susține sus și tare că tatăl lui era nebăut și asta n-o spune doar fiindcă e vorba de tatăl lui. Se știe că Torrance ar fi spus c-a plecat să se dezbețe. Când a plecat de la stabilimentul băilor, administratorul a spus că omul era tot atât de treaz pe cât ești dumneata sau eu acum.

— Și chiar dacă e așa, cum de-a ajuns omul ăsta, Tesco, la concluzia lui fantezistă că n-a fost accident?

— Pentru că, un lucru e sigur, o mulțime de oameni care au susținut că n-a fost beat au dat de bucluc. Apoi, mașina care l-a călcat a urcat pe trotuar ca să-și facă treaba, încât nici vorbă nu poate fi că Torrance umbla clătinându-se prin mijlocul străzii, iar mașina și șoferul, bineînțeles încă nedescoperiți, au șters-o repede și cu dibăcie după ce și-au executat mașinația la perfecție. Tesco m-a dus la un martor ocular, care putea să jure că totul a fost intenționat și dinainte plănuit. Dar lucrul cel mai ciudat, când ne-am reîntors a doua zi ca să luăm de la el o depozitie scrisă, omul dispăruse de pe meleagurile lui obișnuite și, când în sfârșit am dat de el, a retractat tot ceea ce spusese mai înainte. Individul era speriat din cale-afară. Evident, i se pusese în vedere să tacă.

— Pare puțin cam dramatic, am spus eu calm, bătându-i delicat mâna pe care i-o țineam strâns.

— Nu încerca să mă liniștești, făcu Ealasaid cu o voce tăioasă, trăgându-și mâna supărată. Eu încerc să-ți relatez întâmplarea cu obiectivitate, pentru că am nevoie de sfatul dumitale. Dacă nu m-ascuți sau nu mă crezi, pot perfect de bine... Se sculă și se duse la fereastră.

— Așteaptă un pic, am protestat eu. Nu încerc să liniștesc pe nimeni. Încerc doar să te fac să-ți dai

seama de situație. E puțin cam pripit și cam fără temei să spui că Torrance a fost asasinat. În mod normal, lucrurile nu se petrec așa.

— În mod normal. Exact. E tocmai ceea ce vreau și eu să spun. Lucrurile sunt departe de a fi normale. Țsta-i punctul al treilea despre care ți-am vorbit.

— Vino și așază-te iarăși. Mă enervează să te tot văd umblând așa, în sus și în jos.

Mai mult în silă, veni și se așază iarăși, dar cu scaunul tras mai la o parte de pat acum.

— Hm, perfect. Așa cum spuneam, de la New York n-am venit decât abia ieri dimineața. Atât la birou cât și acasă, mă așteptau câteva rânduri de la un vechi prieten de-al meu. Un funcționar. Îmi spunea că vrea să mă vadă numaidecât. În sfârșit, a venit la mine acasă. De data asta a fost cazul cuiva care mă ruga să vorbesc cu tata în interesul lui. La început, am fost șocată. Nu era deloc în obiceiul lui de a se folosi de cineva. E... e un tip serios, independent. A pornit să vorbească cu mine direct, cu multă furie, despre neocolonialism, dominația economică străină, tot soiul de asemenea lucruri. Mi-a spus c-a citit un fragment dintr-un studiu în profunzime privind categoria și proporția industriilor și firmelor din țara noastră care se află sub controlul capitalului străin și, ceea ce a descoperit el, e enorma extindere la care s-a și ajuns, atât de mult încât aproape toate industriile noastre de bază precum și toate societățile noastre cu obiective tehnologice avansate sunt acum în mâna străinilor.

Coincidența îmi păru bizară și i-am spus:

— Fără îndoială în orice democrație lucruri de asemenea soi sunt supravegheate cu grijă și îndeaproape. Se efectuează un control de către

ministere, bănci și așa mai departe. Asemenea situație nu poate merge prea departe fără să fie depistată.

I-am zâmbit cu un aer liniștitor.

— Dar... prietenul meu... a descoperit că multe dintre grupuri și societăți au făcut tot ce-au putut pentru a se sustrage de la controlul financiar, ajutate și sprijinite chiar de câțiva dintre câinii de pază birocrăți la care tocmai te-ai referit. Ealasaid făcu o pauză în chip dramatic. După cum ți-am spus, prietenul meu nu-i un tip isteric, așa că l-am întrebat de ce-a venit la mine. Bineînțeles, ar fi trebuit să-și manifeste bănuielile în ministerul în care lucrează. El mi-a răspuns că tocmai asta a și făcut, dar a fost repezit cât colo. Știi, el a aflat dintr-un număr de surse că o parte din adevăr a fost trecut sub tăcere, pe ce scară, nu știe prea bine. Toată problema constă în faptul că documentul cu investițiile care a fost înaintat este completamente mistificat. Băiatul voia să-i povestească tatei tot ce știa și m-a rugat pe mine să aranjez ca să ajungă la el în secret. El crede că la mijloc e o conspirație ca să...

— L-ai pus în legătură cu tatăl dumitale?

Începusem să sesizez cum stau lucrurile.

— Încă nu. Tata nu-i omul la care să poată ajunge foarte ușor un funcționar tânăr ca prietenul meu. El e un partizan foarte strict al modalităților formale de comunicare. Chiar de la început i-ar sta prietenului meu toate împotriva, chiar dacă... hm... Ș-apoi, tata, știi, nu-l prea poate înghiți, dintr-o seară târzie când l-a prins stând sub fereastra mea.

— Are și el perfectă dreptate, am făcut eu zâmbind. Așa că ai venit la mine în locul lui. Dar ce pot eu face? Sunt pe punctul de a ieși din circulație pe

o perioadă de trei săptămâni.

— Hm, el zice că dumneata ești ministrul care a cerut referatul acela în primul rând.

— Asta așa e. Am documentul chiar aici la mine. Mie îmi pare că-i totul în ordine, am reacționat eu ușuratic.

Nu-mi dau bine seama de ce n-am fost foarte sincer cu ea în privința îngrijorărilor mele imediate, referitoare la raport. Poate c-am vrut s-asculț părerea ei despre toată povestea asta înainte de a mi-o destăinui pe-a mea. În orice caz, am fost precaut. Una e când un funcționar tânăr vorbește despre asemenea lucruri, dar pentru un ministru să facă așa ceva e un caz cu mult mai semnificativ și grav. Chiar dac-ar discuta confidențial, fie chiar și cu un prieten.

— Vrei să-l vezi? Întrebă ea. Într-un cadru neoficial?

Dintr-odată am înțeles despre ce și despre cine vorbește.

— Guthrie e secretarul meu particular. Poate vorbi cu mine oricând, i-am spus eu tăios.

Rămase cu răsuflarea tăiată.

— Cum de-ai știut că-i vorba de el?

— Încă n-am ajuns la azilul de geriatrie.

Mă cam înfuriasem puțin acum după ce îmi confirmase că e într-adevăr vorba de Guthrie. N-avusese dreptul să vorbească cu ea despre niște probleme atât de confidențiale.

Ealasaid văzu că sunt furios.

— Oh, te rog, făcu ea. El nu știe ce ți-am cerut. Are să fie foarte tulburat și necăjit.

— Sunt sigur c-are să fie.

Părea gata să plângă.

— El mi-a spus că dumneata ești singura persoană, dar nu se poate hotărî să vină la dumneata. Nu intră

în atribuțiile lui de secretar particular să alerge la dumneata cu toate bănuielile lui și, în orice caz, relațiile lui cu dumneata, sunt zice el... distante și formale.

Amintindu-mi că Guthrie încercase să-mi spună ceva, exact cu vreun ceas mai înainte, n-am mai zis nimic. Am început să mă gândesc cum să găesc o cale de a-i spune că e cu desăvârșire greșit să scormonești lucrurile, și totuși să i-o spun fără s-o jignesc. Din fericire, sora a intrat tocmai atunci și mi-a adus la cunoștință că doctorul vine pentru câteva teste clinice. Ealasaid va trebui să plece. Nu trebuie să fie de față când vine el.

Ealasaid începu să mă convingă să-i dau un răspuns. Mi-am dat seama c-o dezamăgesc, dar i-am spus cât am putut mai stăpânit și mai amabil că mi-e cu neputință, că sunt pe punctul de a suferi o operație. Atunci i-a venit mintea la loc și și-a cerut iertare pentru nesocotința ei. M-a rugat să nu-i port pică lui Guthrie. I-am spus să nu-și facă nicio grijă în privința asta, dar în sinea mea nu eram chiar atât de sigur că n-am să i-o port. El n-ar fi trebuit să... sau să fi fost oare gelozie? La gândul acesta din urmă, am adăugat cu oarecare intenție vinovată că o voi chema de îndată ce voi fi în măsură să primesc iarăși vizite.

— Sper c-o vei face, spuse ea cu tristețe. Între timp, ce trebuie să fac în privința slujbei și a...?

— Guthrie poate aștepta, am răspuns. Și, dacă aș fi în locul dumitale, aș primi postul la Bondi.

Gândeam serios acest lucru, dar când Ealasaid plecă repede din cameră și doctorul își făcu apariția, mi-am dat seama, încă o dată, că nu ne-am despărțit chiar în cei mai buni termeni.

DOISPREZECE

Era o dimineață ca oricare alta din cursul săptămânii. Sir Alexander MacDowall, secretarul Consiliului de Miniștri plecase de-acasă la ora nouă precis cu mașina sa Rover, condusă de șofer. Casa lui mare, în stil victorian, așezată destul de departe de drum, îndărătul unor ziduri înalte de granit, la șase mile sud de Edinburgh, rămăsese goală. N-avea slujitori, fiică-sa era la serviciul ei cel nou cu sediul în capitală, iar soția-i se afla la Inverness, unde avea să petreacă cu sora ei văduvă o vacanță săptămânală prelungită.

Ca om ordonat și metodic ce era, MacDowall ședea totdeauna pe locul din spate al Rover-ului, în dreapta, așa cum se cuvenea rangului său. Servieta și gazetele de dimineață erau puse pe locul din stânga. Când era plecat în interes de serviciu și avea și un însoțitor secretar, fie bărbat sau femeie, respectivul știa totdeauna că trebuie să șadă în față, alături de șofer, ca să-i lase șefului loc cât mai mult. Dar, de data asta, ca totdeauna dimineața, era singur. Unica deosebire din ziua aceea aparte fu doar că, plecând de-acasă, își aduse aminte că lăsase o carte pe care o citea seara în pat, și se întoarse de la mașină s-o ia, după ce mai întâi înmână servieta și ziarele șoferului, ca să nu le mai care cu el inutil în casă. Era un lucru perfect normal pe care-l făcu în mod firesc. Cartea era o biografie nouă a lui Disraeli, din care citise până

noaptea târziu și, cum știa că-l așteaptă o zi grea, se gândise să-și rezerve măcar o jumătate de oră de destindere citind-o în timp ce-și va lua gustarea de prânz, la birou.

Când se întoarse iarăși la mașină, observă, cu un pic de plictiseală, că șoferul, într-o clipă de neatenție, pusese fără să se mai gândească servieta și ziarele pe locul din dreapta din spatele mașinii. S-a gândit întâi să-i spună omului să le mute, sau pur și simplu să le împingă el alături dar, până la urmă, s-a hotărât să nu mai facă zarvă numai pentru atât. Dimineața era frumoasă, iar el din ce în ce mai cusurgiu; și, la urma urmei, ce importanță avea asemenea fleac? Se urcă în Rover și se așeză pe locul din stânga.

Mașina întoarse ca s-o ia pe un drum lateral mai scurt, și-apoi o apucă spre nord, pe calea directă către Autostrada Nr. 1, o șosea dublă nouă și strălucitoare, care-i îngăduia lui Sir Alexander să ajungă în voie la sediul Consiliului de Miniștri, în funcție și de trafic, într-o jumătate de oră. Lui MacDowall nu-i plăcea viteza, preferând să plece de-acasă ceva mai devreme, preferând de asemeni, în timpul mersului, să poată arunca o privire pe ziarele de dimineață, cât mai comod. Cu toate că sub capota motorului stau o mulțime de cai putere, șoferul conducea cu reținere și cumpătate. Știa că trebuie să nu se abată de pe culoarul din centrul șoselei, mai tot drumul, și că poate să depășească doar întâmplător câte-un camion de mare tonaj, și numai când era absolut necesar.

Un bloc înalt și neinspirat, cu apartamente de locuit, înalt poate de cincisprezece etaje și vechi de cinci ani, situat în prezent mult prea aproape de curbura autostrăzii pentru a se bucura de tihnă. Un

zid înalt de piatră fusese ridicat ca să despartă blocul de autostradă, care nici vorbă că nu putea să înăbușe larma traficului pentru locatari, dar juca rolul de barieră oprind să se pătrundă din imobil pe autostradă și invers. Fațada de beton a clădirii era groaznic de pătată și, deși numai de cinci ani, întreaga construcție luase un aspect mizer și deteriorat. Imobilul era unul dintre exemplele tipice și des repetate ale acelor superperiferii structurate pe înălțime și prost amplasate, pe care profesiunea de arhitect le-a lăsat moștenire națiunii într-o perioadă de demență colectivă regretabil de prelungită. Niște ferestre fără perdele la etajul al doilea indicau un apartament nelocuit. Locatarii anteriori câștigaseră ciudat și neașteptat lozul cel mare și acum trăiau incomod într-o casă urâtă, cu acoperișul roșu, în Morningside.

Bărbatul solid, îmbrăcat cu un hanorac, purtând un sac de pânză groasă în care avea sculele de instalator, s-a apucat de lucru la apartamentul nelocuit imediat după ora opt. Femeia oxigenată ce locuiește în apartamentul din fața scării, tocmai își cicălea soțul, făcând remarcă amară că lucrătorii de la municipiu nu vin niciodată la timp atunci când se defectează conductele.

Odată ce s-a văzut intrat în apartament, bărbatul în hanorac nu și-a mai frământat mintea să afle cum de-au făcut ei rost de cheie. Că vreun funcționar inferior de la primărie fusese mituit, asta nu-l mai privea pe el. Îl asiguraseră că nu va fi deranjat; cu toate acestea, omul nostru încuie și zăvorî ușa după dânsul.

Traversă bucătăria goală și se uită cu ochi de expert pe fereastră, în lungul autostrăzii. Trebuia s-o facă din bucătărie sau de la toaletă și, după o

inspecție sumară, optă pentru prima; era mai mult spațiu. Se aplecă, desfăcu sacul de pânză și scoase micul aparat de radio. Îl deschise; la început se auzi un susur ușor, dar era gata pus la punct în mod automat. Așteptă un moment, două, după care aparatul de radio a emis șapte semnale minuțios transmise. Asta se va repeta, cu precizie, din două în două minute. Ele nu se vor putea observa în eter. Vorbitul, deși ar fi fost de preferat, fusese de la început exclus din motive de securitate.

Omul se întoarse la sac și scoase un trepied, întinzându-i picioarele în așa fel ca partea de sus să vină drept deasupra nivelului ferestrei. Se uită la ceas. Mai era de așteptat o bună jumătate de oră, în cazul în care ținta s-ar ivi ceva mai devreme. Scoase arma din tocul ei și o potrivea pe trepied. Apoi, anexând și fixând bine amortizorul de zgomot, de o formă foarte neobișnuită, se aplecă asupra armei, țintind un punct ales cu grijă pe pista culoarului depărtat al autostrăzii, și puse la punct imaginea telescopică. Traectoria glonțului era destul de mare pentru o precizie perfectă, dar omul nostru nu era un amator și arma era un exemplar de profesionist. Cu piedica pusă, făcu câteva probe de formă asupra unor mașini particulare, nevinovate, calculându-le viteza și poziția pe autostradă, apăsând ușor pe trăgaci în momentul precis în care șoferii lor atinseră centrul crucii de pe lentila telescopică. După zece minute, dacă arma ar fi fost încărcată și fără piedică, omul era sigur că ar fi lovit nouă din zece mașini. Avea să fie ușor; o poziție extraordinar de avantajoasă, cu niciun fel de imobil care să aibă vedere asupra ferestrelor apartamentului.

Ar fi fost o bagatelă chiar și fără ajutorul pe care-l

văzu venind pe autostradă. Nouă fără cinci, și un camion dungat, roșu cu galben, cu o lumină galbenă de semnalizare pe acoperișul cabinei șoferului se apropie, apoi se opri puțin mai sus de blocul cu apartamente. Doi oameni coborâră și se apucară repede să pună două placarde pe care era scris „Drum în reparație” și să așeze niște conuri-pivoți de plastic, cu dungi roșii și albe fosforescente.

Omul în hanorac se uită iarăși la ceas. Trecuse un minut sau două peste ora plănuită a sosirii. Speră să nu se fi ivit nicio piedică în cale. Din două în două minute, aparatul de radio continua să emită cele șapte semnale. Omul scoase un bidonaș de Coca-Cola din sac, trase capacul ca să-l deschidă și bău conținutul pe nerăsuflăte. După ce termină de băut, aparatul de radio porni să emită semnale repezi și continui. Mașina trecuse peste podul ce se afla la o milă mai sus pe autostradă. Omul puse încetitor bidonașul gol jos, fără nicio urmă de îngrijorare vizibilă, și își luă poziția în spatele armerii.

Șoferul încetini când văzu primele semnale indicând mașinilor să înainteze pe o singură bandă carosabilă de pe autostradă. MacDowall ridică ochii în mod automat de pe revista „Scotsman”, luă aminte la semnalele rutiere precum și la șirul lung și regulat de conuri semnalizatoare, își aruncă privirea la ceas și se încruntă ușor. Întârziase cu câteva minute. În fiecare dimineață, se uita în mod inconștient la ceas și-și nota ora când trece prin fața blocului mare și urât cu apartamente de locuit, ce se afla pe dreapta autostrăzii. De acolo până la biroul său mai sunt exact cincisprezece minute bune de mașină. Dacă sunt și mai departe lucrări rutiere de autostradă, sigur va

întârzia. Își dădu seama de neastâmpărul care începuse să se manifeste în el. Ce însemnau cinci minute în plus sau în minus pentru un om în situația lui? Nu mai departe decât alaltăieri auzise pe unul din gardienii de securitate zicând, cu o înjurătură inutilă, că ei toți își pot pune ceasurile după precizia timpului său de sosire. Să fi fost o calitate chiar atât de mare?

Patru sau cinci gloanțe răpăiră în capota mașinii, unul rătăcit spărgând geamul lateral. Câteva dintre ele străbătură cu precizie pielea de pe spătarul locului din spate din partea dreaptă, iar două găuri rotunde se iviră exact în servieta lui MacDowall și în ziarele împrăștiate alături. Încă un glonte întâmplător, deviat se vede de unghiul capotei, își găsisse adevărata țintă și se împlântă adânc în umărul lui. Altul ricoșă puternic pe coperta lucioasă a biografiei lui Disraeli. În ciuda șocului, mâna stângă sănătoasă strângea automat cartea sfâșiată.

Singur șoferul, instruit în tinerețea lui la unitățile de tancuri, pentru un folos minimal în viața civilă, înțelese ce se întâmpla, cu un discernământ remarcabil, și puse piciorul repede pe accelerație, răsturnând în pornirea-i bruscă șirul de conuri-pivoți semnalizatori din plastic. Un cauciuc din spate explodează, dar asta n-a fost decât un fleac fără importanță și șoferul n-a oprit la margine decât când s-a văzut în siguranță la adăpostul unui pod ce traversa autostrada. MacDowall, gârbovit în spatele mașinii, palid la față ca un mort, dar conștient, ținea morțiș să se întoarcă pentru a constata de unde veniseră împușcăturile.

— Din blocul acela mare din spate, domnule ministru, etajul doi sau trei, judecând după unghi. N-ați pățit nimic, domnule ministru?...

Omul tăcu din gură, apoi văzu sângele. Lăsându-l pe MacDowall unde se afla, sări repede din mașină, dădu fuga până la marginea drumului și prinse a încerca să oprească mașinile care treceau. De notat că la acel timp al zilei nicio mașină nu se aflase prin preajmă când avusese loc atentatul și, ca atare, nu era de găsit niciun martor care să fi văzut că s-a petrecut ceva anormal.

Două-trei mașini și un camion trecură inaccesibile pe dinainte, îngăduindu-și, fără pic de generozitate, să se cruțe de plictiseala de-a ajuta un om în pană. În sfârșit, o mașină cu polițiști, care-și făceau patrularea obișnuită pentru supravegherea imperioasă și presantă a automobilistilor în depășire de viteză, sosi la fața locului și șoferul le istorisi pe nerăsuflăte toată pățania. Câteva momente prețioase se pierdură până ce polițiștii, stârniți, în cele din urmă, de figurile de stil din limbajul cu care șoferul le caracteriza indolența, ieșiră din căldura mașinii ca să inspecteze Rover-ul. Să le dăm și lor dreptate; graba și viteza măsurilor lor ulterioare au lăsat puțin de dorit, dar asasinul și-a ales foarte bine locul și s-a gândit la avantajul zidului despărțitor atât de înalt care mărginea autostrada, imposibil de escaladat la iuteală din locul în care se aflau ei, iar până ce altă echipă de mașini, convocate prin radio, a ajuns la imobil și a determinat apartamentul nelocuit de unde s-a tras, locul era pustiu de-a binelea. Nici măcar amprente digitale pe bidonașul de Coca-Cola, lăsat la fața locului, nu se găsiră. O operație perfect plănuită, afară doar că schimbarea, absolut întâmplătoare, a locului celui din mașină, făcuse să se soldeze cu o nereușită. Și când îl conduseră pe Secretarul Consiliului de Miniștri la spitalul de urgență – secția

accidente – accidentatul, înfuriat la culme, ținea încă strâns în mâna stângă, cea sănătoasă, rămășițele biografiei lui Disraeli.

Trecuse în jur de o oră. Încăperea mică și goală, ascunsă în fundul clădirii sediului greu de caracterizat al Biroului Sarcini Speciale, lipită de docurile Leith, era rece, în ciuda caloriferului dublu. Zidurile netencuite ale blocului de beton armat își răspândeau răceala în atmosferă. Încăperea avea o ușă de incendiu din metal și nicio fereastră. Sus de tot, lângă tavan, se afla un grătar de ventilație prin care venea zumzetul grav de la instalația de aer condiționat. Pe un perete, singurul semn ornamental, cineva lipise cu scotch poza centrală cu chipul unei fete frumoase dintr-un număr al revistei „Playboy”; o fetiță fără nume în numărul de iulie, încă o păpușă bucălată și asexuată cu o piele imaculată ca de plastic și cu o coafură impecabilă. Un ceasornic pe perete arăta ora zece și treizeci. O masă cu picioarele laminate stătea lipită de un perete și pe ea se aflau două, trei pahare ciobite, pline de zaț înnegrit, o sticlă de lapte pe jumătate plină, câteva flacoane de Nesscafé și niște pungi de ceai și de zahăr răsucite la gură. Centrul încăperii era ocupat de ceea ce ai fi putut crede la început, să fim iertați pentru greșeală, că e o mică centrală telefonică. Lițe și fire de racord nici vorbă că se aflau, dar mai era și o serie ciudată de discuri cu numere și contoare fixate în corpul instalației. Din timp în timp, lumini roșii se stingeau și s-aprindeau, semnalizând stăruitor.

În fața aparaturii se aflau trei scaune cu scheletul din tuburi de oțel, dintre care două erau ocupate. Un bărbat de vârstă mijlocie stătea cu ochii fixați asupra

seriei de discuri, cu o cască prinsă peste urechi. Nu avea microfon, încorporat la cască, așa cum au telefoniștii operatori, deoarece el n-avea altă treabă decât s-asculte. În fața lui avea un bloc, pe care, din când în când, își făcea însemnări. În dreapta lui, pe o măsuță lăaturalnică, se găsea un magnetofon destul de operativ și activ, pe care omul respectiv îl cupla din când în când pentru înregistrare. Celălalt bărbat din cameră, mult mai tânăr, cu părul lung și unsuros, și cu o față neplăcută, plină de coșuri, ședea răsturnat în scaun, răsfoind un exemplar vechi al revistei „Playboy”, poate același număr furnizase podoaba de pe perete. Părea plictisit. Pe cadranul din față-i nu scânteiau lumini roșii, el având o sarcină foarte specială.

Deodată, un semnal sonor bâzâi și o lumină se aprinse în fața tânărului. Apucă repede casca și o puse la urechi. În același timp cuplă magnetofonul pe care-l avea și el alături. Începu apoi să ia note stenografiate.

Cam la o milă depărtare, într-un cartier foarte select al orașului, Ian Campbell, Guvernatorul Băncii Naționale, ridică receptorul telefonului, ascultă o clipă, și-apoi spuse:

— A, dumneata ești, da? Bună dimineața - cu un accent tăragănat după modelul aristocrației engleze. Da, sunt bine, mulțumesc.

Vocea la capătul celălalt rostea cuvintele rar și premeditat, și tânărul cu părul lung, interceptând convorbirea, n-avu nicio greutate să-și însemne toate cuvintele rostite. Atât de des vorbesc oamenii nu numai repede dar și neclar, și el trebuia să-și verifice însemnările în funcție de banda de magnetofon mai înainte de a-și înainta raportul.

— Am socotit că te-ar interesa să afli că pășim în faza a doua, spuse trăgănat vocea. Nu era un accent tipic american, cu toate că, din când în când, apărea, doar ca o părere, câte o vocală transatlantică. Începem să deconectăm puțin jocul.

— Da? Întrebă Ian Campbell, prudent.

La telefon totdeauna era prudent și, pe deplin justificat, cu toate că niciodată nu știa în ce măsură.

— Îți telefonăm ca să aflăm noutăți.

— În ce privință?

Tânărul cu fața plină de coșuri și cu părul lung, însemnă pe bloc că vocea lui Campbell trăda temere. Lectorii lui erau mari amatori de comentarii.

— Despre o vânătoare... O tragere la țintă. Ai auzit cumva cine a fost ținta?

— Vai, Doamne... Urmă o pauză de o clipă.

— Mai ești pe fir?

— Da... Așadar... dumneata ai făcut-o, da?

— Da.

Urmă o pauză lungă. Tânărul plin de coșuri lovi nerăbdător cu creionul în blocul de notițe.

— Dar, de data aceasta, nu la nivelul dumitale obișnuit de specialist, spuse Campbell în cele din urmă, cu stăpânirea de sine aparent recâștigată.

— A dat greș?

— Mai mult sau mai puțin. S-a întors la birou, cu brațul în eșarfă, nu mai târziu de amiază, cel puțin așa se spune. Dar de ce naiba tocmai el? Și de ce cu atâta cruzime? Mai sunt și alte căi de convingere.

— Nu oricine dispune de superba dumitale lipsă de principii, răspunse monoton și egal vocea cu izul transatlantic. Urmă o pauză. Dar ai dreptate. A fost ceva ușuratic. Vom vedea însă dacă l-a demontat. Poate că va fi mai înțelegător față de îndemnuri și de

sugestii. Onoarea adeseori dispare când frica intră în oase.

— Mă îndoiesc; cu el nu merge.

— Și eu cred la fel, dar vom încerca. Sau, mai bine zis, vei încerca.

— Nu, eu nu, protestă Ian Campbell enervat.

— Ba da, fir-ar să fie! Chiar dumneata. Vocea sună dintr-odată tăios și brusc. Fixează o întâlnire și du-te să-l vezi chiar astăzi. Diseară raportezi, domnule Guvernator.

Titulatura îi fu aruncată cu un sarcasm fără perdea.

— Eu... eu...

Tânărul cel plin de coșuri își însemnă timpul precis când se întrerupse convorbirea. Își însemnă și invectivele rostite de Guvernatorul Băncii Naționale în receptorul mut. Tânărul părăsi camera rece și goală, rugându-și colegul să aibă grijă și de convorbirile lui, cât timp lipsește. În camera alăturată, era o mașină de scris mai veche; cel mai bine ar fi să expedieze fără întârziere convorbirea interceptată. Cum nu aflase încă de tentativa de asasinare, nu-și putea da seama în întregime de sensul convorbirii telefonice. Dar nu era chiar atât de tâmpit cât părea la prima impresie și știa că Guvernatorii Băncilor Naționale nu erau interpelați de obicei în asemenea termeni neprotocolari. Se așeză în fața mașinii de scris, coborî banda pe jumătate roșie și începu să bată mai întâi de toate cuvântul *Urgent* cu litere mari, subliniate.

Sir Alexander MacDowall era un om extrem de capabil: altfel n-ar fi ajuns și n-ar fi rămas unde se afla. Nu făcea parte din categoria celor atât de des ridicați la un rang înalt, care e numit nivelul lor de incompetență. Dacă în viața lui ar fi fost ranguri mai

înalte de atins, acest deosebit Secretar al Consiliului de Miniștri le-ar fi obținut.

Poate că cea mai remarcabilă calitate pe care-o avea consta în a aprecia și a-și cântări semenii. De altfel, o bună parte din viața-i oficială, consta în a recomanda și alege omul potrivit pentru postul potrivit. Regretul său era că, dispunând de-asemenea putere și ușurință de a judeca, nu avea niciodată prilejul de a alege personalitățile politice pentru care lucra oficial. Cu candoare și sinceritate, și fără nicio urmă de modestie, își dădea seama cu cât ar fi fost mai bun guvernul țării, dacă el, și nu Primul Ministru, ar fi fost cel ce-ar fi trebuit să aleagă actualul Consiliu de Miniștri și să-i numească la departamentele respective. Majoritatea numirilor în posturile din străinătate de competența Statului și toate numirile în posturile importante din serviciile administrative erau făcute după alegerea sau cu acordul lui. Nu exista decât o singură numire importantă la care el recunoștea că greșise grozav: anume, numirea Guvernatorului Băncii Naționale. După părerea lui, domnul Ian Campbell era un dezastru total. Dar, cel puțin până în acea zi, considerase că latura tragică a numirii stă în slăbiciunea și prostia titularului. Campbell, un tip neevidențiat în niciun câmp de activitate, fusese la început pierdut cu desăvârșire în lumea internațională a finanțelor, deoarece formația lui de afacerist bancar, în cadrul unui negoț de titluri cu legături comerciale restrânse, la care se mai adăuga și decadența aristocratică a mediului său înconjurător, îl făceau nepotrivit pentru rolul său influent de acum. Mai târziu, pășise în cea mai primejdioasă etapă, mult prea frecventă în lumea politicienilor, aceea de a cupla incompetența cu o

anume activitate frenetică. Iar acum de curând, mai intraseră pe fir mulți alți factori dubioși și sinuoși.

MacDowall, suferind îngrozitor din cauza rănii de la umăr, se afla la birou, încercând în chip brav, sau cu încăpățănare, să-și continue lucrul. Plecat către amiază dintr-un spital ce i se împotriva și în ciuda protestelor medicilor, se întorsese la birou ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Leșise tocmai dintr-o ședință scurtă și neconcludentă cu Primul Ministru care, prevenitor, îl felicitase că scăpase teafăr. Primul Ministru, destul de mărinimos, păruse tipic de indiferent față de reala semnificație a atentatului și chiar în ceea ce-l privea, aproape că nu-și da seama de eveniment, părând încă mai senil ca de obicei.

După încheierea întrevederii cu Primul Ministru, MacDowall trebui să facă față fluxului de simpatizanți, prieteni și alți solicitanți îngrijorați și dornici să afle noutăți, pe măsură ce vestea atentatului se răspândise. Întocmai o relatare anodină, lipsită de caracter senzațional, pentru ziare, în încercarea de a potoli ceva din rumoarea pricinuită de împrejurare. Soția lui, înnebunită de spaimă, îi telefonă de la Inverness, insistând să se întoarcă numaidecât; fiicăsa, Ealasaid, veni ca să se încredințeze că totul e în ordine; șeful poliției telefona din jumătate în jumătate de oră, dând rapoarte negative în privința evoluției urmăririi asasinului; începuse, în sfârșit, și el o dată să se simtă în oarecare tensiune.

Și-acum, culmea, șefa sa de cabinet intră cu vestea că Ian Campbell dorește să-l vadă numaidecât. În alte împrejurări, ar fi aranjat să-i trimită vorbă că-i prea ocupat. Dar, pe de o parte, tocmai citise textul convorbirii telefonice interceptate, ce-i fusese prezentat urgent într-un plic plin de sigillii de ceară

roșie, iar pe de altă parte, ușa se deschise în timp ce secretara parlamenta, și Campbell intră nepoftit; asta în ciuda protestelor polițistului în uniformă care, în prezent, staționa în fața ușii. Campbell era alb la față și schimonosit, captându-i pe moment – cel puțin așa gândi MacDowall – o urmă de interes față de un om de obicei anost.

Începu să debiteze o serie de felicitări formale pentru norocul pe care-l avusese MacDowall. Urmă apoi o pauză foarte lungă. În cele din urmă, MacDowall își ridică privirile de pe birou, întrebător.

— Dorești ceva, domnule Guvernator?

— Da, așa e, am venit să... vă previn. Din nou urmă o pauză.

— În ce privință, te-aș întreba? E puțin cam târziu, de pildă, să mă previi că voi fi victima unui atentat.

MacDowall se uită necruțător la Campbell, pe deasupra ochelarilor săi fără rame.

— Au încercat să vă ucidă.

— Așa îmi închipui și eu.

— Trebuie să fiți mai maleabil cu ei, mai înțeleghător. Asemenea lucru îl datorăți persoanei și familiei dumneavoastră, precum și țării.

— Despre ce vorbești dumneata?

— Știți doar. Eu am cunoștință că ei... oamenii ăștia, au încercat să vă convingă...

— ...să le dau mână liberă să facă ce poftesc; să pună mâna pe țară. Despre asta vrei să vorbești?

— Ca națiune, ne prăbușim. Din punct de vedere politic și economic, suntem distruși fără ajutorul lor. Asta știu eu.

— Știi într-adevăr, domnule Guvernator? Știi într-adevăr? Ei te-au trimis? Ei? Sunt prietenii dumitale, domnule Guvernator? Sunt? Ți-ai ales niște tovarăși

primejdioși, dacă-ți sunt tovarăși. Poate că eu ar trebui să te previn. Sau e prea târziu?

Secretarul Consiliului de Miniștri se sculă în picioare. Simți că o mânie neobișnuită începuse să-i clocotească în vine. Pentru firea lui, asemenea ieșire era cu totul neobișnuită.

— Eu încerc să vă vin în ajutor, zise Campbell cu voce stinsă.

Se cutremurase de vehemența neașteptată a lui MacDowall. Preț de-o clipă, MacDowall se întreabă dacă celălalt n-are să se prăbușească la pământ.

— Vor căuta să intre în legătură cu dumneavoastră din nou, domnule Secretar. Vă rog, fiți înțelegător. E... socotiți-o ca pe-o tranzacție comercială. Alții, mai... mai marcanți decât dumneavoastră... s-au dovedit oameni de înțeles. Dumneavoastră le stați în cale. Știu ei că sunteți prea puternic, așa că... așa că de nu voiți să cooperați, sunt sigur că vor încerca iarăși.

— N-am nevoie de dumneata să mă înveți ce să fac, domnule Guvernator, răspunse MacDowall cu vocea stăpânită acum și rece ca gheața. Nu doresc să mai discut asemenea problemă cu dumneata.

— Trebuie să le spun că refuzați să cooperați? întreabă Campbell.

— Mai există ceva ce se numește morală, răspunse MacDowall rar și apăsător. Și-acum, te rog pleacă.

Guvernatorul Băncii Naționale începu să mai spună ceva, dar dădu cu ochii de figura aceea aspră și rece. MacDowall se întoarse să se uite pe fereastră, cu privirile duse peste vârfurile acoperișurilor cenușii ale orașului. Campbell mai șovăi o clipă, apoi se întoarse și el și părăsi încăperea, cu pas nesigur.

După plecarea lui, MacDowall se lăsă iar pe scaunul de la birou. Își șterse fruntea cu dosul mâinii

sănătoase. Îmbătrânise, pierduse o mulțime de sânge în dimineața aceea, și știa bine că ar fi trebuit să stea încă în pat. Dar faptele păreau să fie importante și el trebuia să gândească. Fapte, fapte despre care de mult știa și pe care le suspecta, oferte ciudate de patronare, de bani, niciodată directe, niciodată pe față, nimănui de atribuit, erau evocate una câte una. Sub ochii lui, avea de multă vreme întruchiparea corupției în creștere, și totuși nu reușise să acționeze. Asta fusese altă eroare de judecată din partea lui. Acum era cam prea târziu. Trebuia să presupună că Ian Campbell știa ce spune, că se infiltraseră profund în guvern. Dacă astfel stau lucrurile, în cine să se mai încreadă? Trebuia să presupună că multe nume faimoase, mulți dintre colegii lui apropiați, din conducere, fuseseră demult cumpărați. De mult le bănuise pe toate, dar se lăsase înșelat până acum. O mafie, o francmasonerie de sperjuri. Înțelesese din rapoartele confidentiale și din constatările făcute cu propriii săi ochi că o serie de oameni dispăruseră unul câte unul. Nu oricine era abordat: numai cei mai influenți, cei mai importanți și poate și cei mai slabi. Prin asemenea metode, cei într-adevăr puternici ajungeau să fie izolați și singuri.

N-avea sens, își dădu el seama, să se tulbure și să se înfurie pe oameni ca Guvernatorul Campbell. Ian Campbell era un om din frontul celor slabi, poate unul dintre primii ce erau de corupt. Cei din spatele său...

MacDowall ridică de pe birou copia convorbirii telefonice a lui Campbell. Îl costase un efort enorm să se stăpânească și să se controleze, ca să vorbească, chiar în termenii aceia civilizați în care vorbise, cu un om care se afla într-un contact atât de evident apropiat cu persoanele, oricare ar fi fost ele, care

hotărâseră atentatul la viața lui. Având copia convorbirii, însemna că era cu un pas înainte; mai bine informat. Dar până la urmă, nu-l ajuta să rezolve enorma problemă care-l înfrunta.

Preț de o clipă, din pricină că durerea din umăr îi crescuse în intensitate, simți că nu mai poate îndura. La urma urmei, nu era decât un funcționar de stat. Dacă politicienii voiau situația în asemenea fel, cine era el ca să le stea în cale? Putea să demisioneze. Putea foarte simplu să se dea la o parte și să nu mai acționeze împotriva forțelor financiare și politice care căutau să pună stăpânire pe țară. Dar această stare de spirit se spulberă. Poate că nu era încă prea târziu. De unul singur n-ar putea face față. Mai are nevoie și de alții. Unde-s oamenii puternici și necorupți? Trebuie să-i descopere. Are nevoie de aliați, de oameni în care să se poată încrede.

Sub imperiul unui impuls, puse mâna pe telefon.

— Când iese Ministrul de Interne din spital? Își întrebă brusc șefa de cabinet.

Ian Campbell, prăbușit pentru moment, raporta prin telefon nereușita lui. După ce termină, cel care-l asculta, îi spuse brusc:

— Atunci trecem la stadiul următor. Știi ce vrem noi să faci. Nu fi îngrijorat. Te vom ajuta din spate tot timpul. Îți vom da instrucțiuni precise. Și sunt sigur că întotdeauna ai dorit să deții postul.

— Eu... eu... da... mormăi Campbell.

— Sunt tare bucuros, mormăi celălalt. Altfel ne-ar fi cauzat oarecare dificultăți.

— Dar fără asasinate. Fără dinamități.

— Ei, asta ți-o garantez eu, Campbell. Măine nu va mai fi nevoie, câtă vreme fiecare se poartă cum

trebuie și ascultă de legile țării ăsteia a voastre.

TREISPREZECE

Mi s-a dat drumul de la spital pe la 9,30 dimineața. Ingram și un om de la minister, numit Dobbs, care din când în când îi ținea locul lui Guthrie, de câte ori acesta din urmă era liber, mă așteptau la ușa principală, unde se mai aflau un singur reporter fotograf și un operator bărbos pentru jurnalul televiziunii, care luară câteva instantanee neinspirate, cum dam mâna cu intendentă spitalului și cu un funcționar bătrân de la arhivă.

Eram tot în căruciorul de invalid. Afară de doctorii mei și de sora de la fizioterapia musculară, nimeni din afara spitalului nu știa că operația se dovedise surprinzător de eficientă și că din nou câștigasem puțină putere în mușchii de la picioare. Unde mai pui și secretul profesional medical, așa încât nimeni n-avea nevoie să știe. De fapt, mă afluam în primele zile după operație și ipoteza că aș putea ajunge într-adevăr în stare să merg neajutat era încă departe; aveam dureri mari și nu voiam ca toată lumea să știe cum îmi merge. La drept vorbind, era o problemă strict personală și voiam să evit cu orice preț vorbăria de prisos asupra unei presupuse vindecări, apoi efuziunile presei și ale publicului, care ar fi urmat după asemenea destăinuiri.

O parte din prețul pe care l-am plătit pentru un atare succes parțial, a fost o ședere în spital vădit mai lungă decât o anticipasem. Se împliniseră exact patru

săptămâni, și, în tot acest răstimp, n-am avut încotro, dar nu mi s-a îngăduit să-mi îndeplinesc întocmai atribuțiile. Abia dac-am văzut câteva hârtii oficiale; Guthrie, secretarul meu particular, luase concediu, profitând de lipsa mea – așa mi s-a spus – deși eu mi-am închipuit că s-ar fi putut să se ferească de mine și o parte chiar din corespondența personală și cea cu circumscripția mea de alegeri, deși îmi trecea prin mâini, era rezolvată, cu caracter prevenitor, de biroul meu. M-am înfuriat, bineînțeles, dar e greu să-ți impui voința într-un climat de clinică unde nu există decât docilitate și supunere, iar vizitatorii mei ocazionali – ca de pildă Secretarul Consiliului de Miniștri – în conspirație evidentă cu medicii și cenzurați de către ei, țineau să mă liniștească, făcându-mă să înțeleg că, pe primul plan, venea sănătatea. De soția mea n-am mai auzit nimic, nici măcar o dată. Nu m-a prea afectat, dar eram căsătoriți de multă vreme și timpul nu-i un factor de prisos, nici chiar când ești în relații proaste cu cineva. Nici de Ealasaid n-am auzit nimic și asta m-a afectat.

Mă simțeam ca într-un vis și ca pe altă lume în dimineața aceea, pe când eram scos din spital. Abia așteptam să mă văd iarăși la masa mea de lucru, cu hârtiile mele, dar eram ținut în asemenea ignoranță, încât nici măcar nu știam dacă mi se aranjase vreun program de obligații oficiale și care era acela. Într-un fel sporadic, Dobbs începu să-mi explice pe scurt câteva probleme minore, prin geamul de la compartimentul mașinii. Chiar și în cele mai bune clipe ale lui. Era un individ morocănos și grosolan, dar în ziua asta îmi păru mai urâcios ca de obicei. Totuși, am pus totul pe socoteala dispoziției mele, mai curând decât pe-a lui. Îmi vorbi vag despre întruniri,

în două, trei cuvinte, ajungând până la zi, fără ca de fapt să intre în miezul problemelor sau în vreun detaliu. Am întrebat enervat unde e Guthrie. Sigur că nu mai era în concediu. Într-un chip puțin cam ciudat, Dobbs îmi aduse la cunoștință că-i fusese prelungit concediul, lucru despre care voi afla mai târziu. Apoi am întrebat despre raportul ultimelor cercetări cu privire la atentatul comis asupra Secretarului Consiliului de Miniștri, dar chiar și-n această privință Dobbs fu surprinzător de zgârcit la vorbă. Mi-a trecut prin minte c-ar trebui să propun direcției personalului să-mi găsească în viitor un alt om care să țină locul lui Guthrie, mai vioi și mai vesel, fie el chiar mai puțin eficient.

Am hotărât să amân orice discuție până vom ajunge la birou. Am împins fereastra dintre compartimentul meu și al șoferului, închizând-o, și, pe furiș, mi-am lăsat picioarele în voia lor, mai întâi unul și-apoi celălalt, ca să-mi dovedesc că mișcarea lor nou găsită nu era legată, în mod misterios, numai de spital. Picioarele se întorceau înapoi la viață în spasme încete și dureroase și, după ce mi-am dovedit asemenea lucru mai mult mie, m-am lăsat pe spate, satisfăcut într-o oarecare măsură. Uitându-mă cu privirea pierdută, distrat, pe fereastră, m-am mirat puțin pe ce drum o apucase Ingram, tocmai prin cartierele periferice, ca să meargă de la spital la biroul meu, situat în centrul capitalei. Ploua, și casele și fabricile înnegrite din regiunile industriale prin care treceam, păreau toate mai dezolate și mai sinistre. Ce plăcut era, totuși, să te întorci iarăși la munca zilnică! Mă simțeam aproape fericit și, pe deasupra, aveam și satisfacția perversă, aș putea spune, că mă dureau picioarele.

Un semn alb de circulație la o răscruce, și Ingram a cârmit la stânga în loc de dreapta, depărtându-ne evident de oraș. Am tresărit, neliniștit oarecum. Mă așteptau sarcini grele. Ce se întâmpla oare? L-am înțeles greșit pe Dobbs? M-am aplecat în față și-am tras deoparte fereastra ce ne despărțea:

— Unde ne ducem, Dobbs? Am înțeles că mergem direct la minister, l-am întrebat cu asprime.

Spre uimirea mea, n-am primit niciun răspuns, și-am crezut la început că nu m-auzise. Ridicând glasul, am repetat întrebarea. Din nou Dobbs mă ignoră. Mi se părea că visez. Oare individul surzise sau adormise?

M-am adresat furios lui Ingram:

— Unde ne ducem, Ingram?

Ingram își abătu pentru moment atenția de la drum și, aruncând nervos o privire lui Dobbs, izbucni:

— Mă iertați, domnule ministru. Ordinul e ordin... Mă iertați, repetă el.

Spre uimirea mea, Dobbs reacționează cu toată vehemența la replica de mai sus, totalmente misterioasă pentru mine, se întoarce către Ingram și-i spuse cu asprime să-și țină gura și să-și vadă de drum.

— Ce mama dracului te-ai apucat să faci, Dobbs? M-am aplecat iarăși în față și am zbierat: Ți-ai ieșit din minți?

Spunând cele de mai sus, am izbit cu mâna inutil și fără niciun efect în fereastra pe jumătate deschisă.

Dobbs se răsuca pe locul său și, întorcându-și fața către mine, îmi spuse pe un ton de-o obraznicie care să te scoată din sărite, totuși precis:

— Nu slujește la nimic să vă înfuriați, domnule Mockingham. Timpurile s-au schimbat... începând de

astăzi. Vă sfătuiesc să stați liniștit. Lucrurile vă vor fi explicate la locul și momentul potrivit. Sunteți un infirm la urma urmei.

Atunci am explodat:

— N-am nevoie de explicațiile dumitale, Dobbs. Mi-e destul. Consideră-te concediat din clipa de față. Ingram, întoarce și mergi direct la Minister! Și fără alte neplăceri, te rog.

Cum mă așteptasem într-o oarecare măsură, ieșirea mea nu avu niciun efect, și ordinul meu nu fu nicidecum luat în seamă. Poate faptul că Dobbs mi se adresase cu *domnule Mockingham*, și nu cu *domnule ministru*, mi-a slujit de avertisment. Aveam impresia că trăiesc unul din visurile acelea fantastice, în care simți că n-ai nicio putere ca să previi cine știe ce situație și atunci te trezești ca să scapi de ea. În același timp, mi-am adus aminte de o întâmplare reală de pe când eram în armată cu gradul de locotenent și comandam un pluton. Aveam un soldat cam refractar în pluton, cu care am avut multă vreme bătaie de cap și am dat peste el într-o dimineață, când era de santinelă, că sta culcat pe jos și dormea în post. Am zbierat la el. N-a răspuns. M-a cuprins pe moment panica la gândul că autoritatea mea era călcată în picioare. O străfulgerare a unor titluri posibile de ziar, despre răzvrătire, îmi scăpără prin minte, până când mi-am dat seama că omul nu era rebel. Era mort. N-am descoperit nici până astăzi pe ucigaș, cu toate că mi-a împușcat și sergentul în timp ce pornisem să cărăm înapoi la bază trupul neînsuflețit al ostașului.

M-am lăsat pe spate în scaunul mașinii, ținându-mă strâns cu mâinile de suporturile de piele, căutând mai mult un sprijin psihic decât fizic, și am încercat să

ghicesc cele ce se întâmplau. Neplăcut, sudoarea mi se prelingea printre palmele mâinilor și suporturile de piele. Dacă ar fi fost numai Dobbs, aş fi pus-o pe seama unei tulburări mintale, sau cam așa ceva. Dar Ingram, un om sănătos la minte cum nu-i altul, era și el amestecat. El, cel puțin, era evident amărât de cele ce trebuia să execute. Și totuși o făcea, refuzând, din anumite motive, să mi se supună, și fără a vădi vreun efort real de a-l înfrunta pe Dobbs.

Câteva momente am rămas amorțit și tăcut. Apoi, cu o voce pe care-o speram să sune cât se poate de calm, am întrebat liniștit ce se întâmplă.

— Unde mă duceți? Sunt răpit sau ce se întâmplă?

M-am hotărât să nu mai pun vreo întrebare, pentru că iarăși n-am primit niciun răspuns. Mi-am dat seama că, dacă-aş continua în asemenea stare sufletească, aş ajunge să mă înjosesc, pierzându-mi autocontrolul, mai cu seamă că acum mi se părea limpede că răpirea era singurul cuvânt la care m-aş putea gândi ca să descriu ceea ce mi se întâmplă.

Mi-am amintit că citisem despre experiențele unui oarecare diplomat răpit de rebeli, undeva în Africa de Sud. Povestea cum nu putuse să creadă ceea ce i se întâmpla și cum a continuat să nu creadă, până ce-a văzut un polițist împuşcat, prăbuşindu-se în praful cafeniu al străzii, din cauză că încercase să oprească maşina răpitorilor. După incidentul de mai sus, mintea diplomatului s-a concentrat minunat de bine. Poate că ar trebui să mă consider fericit că n-am avut niciun incident asemănător, care să-mi apese conștiința.

Am încercat să mă relaxez, să găsesc un sens al tuturor acestor întâmplări. Era prea mult deodată după săptămânile de pace și liniște din spital. Dar prea puțin aş fi avut de câştigat făcând supoziții. O

clipă m-am gândit să-ncerc să-mi exercit voința cu forța, folosindu-mă ca de un aliat de puțină putere din picioare, de curând descoperită. Dar o parte din subconștient mă împiedică s-o fac. S-ar putea să am nevoie mai târziu de asemenea cantitate neînsemnată de efort.

Ce-ar fi făcut altul în locul meu? Iarăși mi-am adus aminte de experiența diplomatului. El încercase să-și fixeze în memorie drumul pe care era dus. Dar eu nu prea aveam nevoie să fac așa ceva, fiindcă eram dus chiar prin circumscripția mea electorală, în care mă mândream că știu aproape toate străzile, și toate cotiturile. Trecuseră vreo zece minute. Ne aflam acum afară din oraș, în plină regiune rurală. Recunoșteam multe dintre fermele particulare și casele de țară pe unde treceam. M-am întors iarăși cu gândul la Dobbs. De ce o fi procedând oare așa? Ce are cu mine? Totdeauna am fost în termeni destul de buni, când lucra pentru mine, chiar dacă nu intimi sau prietenoși. Părea un funcționar util, așa morocănos cum era. N-ar avea de ce să poarte ranchiună. În tot cazul, nu oamenilor politici. Pentru funcționarii de carieră, oameni ca mine nu înseamnă decât niște factori suplimentari de luat în considerație în procesul general de luare a deciziilor. Un ministru rău sau dificil e ca un dezastru natural, sau ca un act al Providenței. Funcționarii nu se opun unor asemenea eventualități; fac ce fac ca să se sustragă, ocolindu-le pe căi pașnice. Și-așa ar fi trebuit să fie și cu Ingram; ba chiar mai mult decât atât. Afară doar dacă, fără să știu eu, soția mea nu se va fi hotărât cumva să-i concedieze soția - bucătăreasa și menajera noastră. Dar așa ceva nu poate sta în picioare, nici ca fapt și nici ca motiv. Am băgat de seamă că mă uit țintă la

ceafa lui Dobbs. Păr gros la fir, negru și tuns scurt. O cicatrice de la o tăietură, în carnea îndesată a cefei, drept unde se termină părul. Semn de la un furuncul din adolescență, mai curând decât de la o rană. Avea și multă mătreață.

M-am uitat curios jur-împrejur, când am cotit brusc de pe șoseaua principală, în fața unei case cu două rânduri de porți. Ce ciudat. Casa asta mare o știam atât de bine! De-a lungul secolelor aparținuse aceleiași familii nobile. Apoi, cu timpul, și familia și casa, ca multe altele la fel, se înstrăinaseră. Familia s-a împrăștiat, iar casa asta mare a fost vândută. Mi-am amintit că acum vreo patru ani o cumpărase Corporația Bondi ca să facă în ea o școală pentru pregătirea cadrelor administrative.

Porțile grele de fier forjat, cu o lucrătură complicată și încărcată, fuseseră renovate și revopsite. Vechiul blazon, fixat pe sculptura în piatră a stâlpilor, rămăsese la locul său, iar acum, colorat în roșu aprins și auriu, sărea în ochi cu oarecare stridentă. Porțile erau închise, însă Ingram a claxonat și, numaidecât, își făcu apariția un individ din loja portarului, curată și bine întreținută. Insul purta o uniformă albastră de campanie și avea pe cap o șapcă cu cozorocul mărginit cu alb, de felul acelor purtate de paznicii din America. Alături de el, pășea un câine polițist din specia alsacienilor, ținut cu un lanț scurt. Omul deschise porțile și veni la mașină. Dobbs scoase un document ce părea să fie o carte de identitate de un soi cum nu mai văzusem până atunci. O fotografie ca cele de pe pașapoarte era capsată într-un colț. Gardianul se uită pe o listă pe care o ținea în mână neocupată, și bifă un nume.

— Sunteți așteptați, spuse el brusc, cu un evident accent american. Apoi salută și se întoarce ca să deschidă larg porțile, iar Ingram porni, trecând dincolo de porți și apucând-o pe o alee lungă. Pe moment, mi-a sărit în ochi un gard înconjurător, nou și înalt, ce pornea de la poartă întinzându-se spre stânga, până hăt departe. Era atât de arătos, încât m-am mirat că nu-l observasem dinainte, deoarece pe drumul ăsta trecusem destul de des. Dar după aceea mi-am dat seama că fusese așezat ceva mai în spatele vechiului zid original ce împrejmua proprietatea, cu discreție, ca să nu fie văzut printre copaci.

Aleea de la poartă spre casă și peluzele de o parte și de alta erau frumos întreținute, încât nu mai aduceau nici pe departe cu sălbăticia și părăsirea în care se aflau când fusesem ultima oară aici, cam cu vreo cinci ani în urmă. Străbătând calea prunduită spre casă, am observat cel puțin doi, trei grădinari lucrând printre straturile de trandafiri, tăindu-i pentru primăvară și săpându-i la rădăcină. Și casa își recâștigase vechea eleganță, sau poate chiar mai mult, fiindcă mă îndoiesc să fi arătat vreodată atât de imaculată. Două, trei mașini, ce arătau a fi scumpe, erau parcate afară, un Rolls-Royce, pe puțin două mașini americane, din cele enorme, și una sau două marca Rover, ca a mea.

Ingram parcă mașina în fața scărilor. Călătoria noastră, evident, se încheiase. Dobbs și cu Ingram coborâră și începură să scoată căruciorul meu de invalid, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic neobișnuit. Eu n-am făcut nicio mișcare, luând hotărârea, pe moment, să mă încăpățânez. Dar mai înainte de a-mi pune în aplicare hotărârea, Dobbs deschise ușa

mașinii și mi se adresă aspru și tăios:

— Dac-aș fi în locul dumitale, domnule Mockingham, aș colabora fără nicio rezervă. Acum totul ți se va explica, spre știința, dacă nu spre satisfacția dumitale. Ar fi de nedorit să ne silești să te cărăm înăuntru și mai neputincios decât ești de obicei.

Stătea în spate, nepăsător și distant, iar eu mă hotărâsem și să-mi păstrez rămășița de demnitate și să fac cum spunea el. Am putut doar presupune la ce s-a gândit când s-a slujit de cuvântul ciudat „de nedorit”.

Am fost scos și instalat în cărucior; apoi Ingram și Dobbs m-au dus ca de obicei pe sus, urcând treptele largi către intrarea principală. Eram cu spatele spre casă, căci așa e mai ușor de manipulat un cărucior de invalid, încât abia când am ajuns sus am putut să apreciez cine erau cei ce m-au întâmpinat.

Erau doi la număr: Carlyle și de Laski. Negustorul pripit și iute din New York și maltezul scund și negricios din Glasgow cu pipa-i à la Sherlock Holmes, cei doi membri ciudați din Consiliul de Administrație al Federației, pe care-i văzusem ultima oară la New York, cu mai bine de-o lună și jumătate în urmă.

— Bună dimineața, domnule Mockingham. Mă bucur că ați ieșit din spital. Ați fost scos din circulație timp de câteva săptămâni.

Într-un fel absurd de ridicol, Carlyle îmi zâmbea ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Doar acel *domnule Mockingham*, iarăși mă izbi puțin.

— Ați avea ceva împotrivă să-mi spuneți cu precizie dacă știți, ce se întâmplă? Dobbs, aici de față, care-l înlocuiește pe Guthrie, secretarul meu particular, pare că și-a ieșit din minți, am izbucnit eu pe un ton

ridicat.

— Noi îl cunoaștem bine pe domnul Dobbs. A avut un lucru greu de îndeplinit. Ne-am gândit că domnul Guthrie n-ar fi fost persoana cea mai potrivită pentru asemenea sarcină răspunse Carlyle, ca și cum asta ar fi explicat totul. Mie... nouă... ne-ar părea rău dacă v-ați simți oarecum inoportunit. Pofțiți înăuntru și am să văd dacă putem pregăti o ceașcă din fiertura aceea oribilă care trece drept cafea în țara asta. Domnule Dobbs, *trebuie* să facem numai decît ceva în privința furnizorilor.

Începusem să spun ceva, să întreb de Guthrie, dar Carlyle s-a întors și a plecat, intrînd în vestibul, iar eu am fost împins după el. Mi-am stăpînit furia reînnoită și surprinderea. Dacă-aș putea să-mi joc de-acum înainte rolul de om rece cu desăvârșire, așa cum îmi umbla vorba!

Vestibulul frumos era așa cum mi-l aminteam. Plafonul bogat împodobit și aurit fusese de curînd restaurat, iar capetele de cerb și colecția de armuri, cumpărate odată cu casa, încă mai împodobeau pereții într-o profuziune ostentativă. Singurele noi adaosuri erau un birou de recepție, îndărătul căruia ședea o fată foarte drăguță, și-n spatele ei, într-o nișă care pe vremuri găzduise o statuie de marmură, un panou de control mare, din metal, cu multe semnale luminoase instalate pe el: contorul indicator al unui vast sistem de alarmă împotriva spărgătorilor. Fata îmi zâmbi cînd i-am trecut pe dinainte.

Am fost mînat cu căruciorul, fără să protestez, din vestibul în încăperea în care mai era încă biblioteca. Și ea fusese schimbată considerabil, mai arătoasă acum, mai curată, iar prin cameră se găseau răspîndite mai multe măsuțe și scaune noi, într-un

stil modern, cu mult gust, menite să înlocuiască mobila veche și deteriorată de care-mi aduceam aminte. Am fost dus în mijlocul încăperii în fața unei mese mari, ca acelea pentru conferințe. Carlyle și de Laski s-au așezat în fața mea, de-ai fi zis că vor să-mi ia un interviu. Dobbs și Ingram, după ce m-au așezat în fața mesei, au părăsit camera, închizând ușa după ei.

— Cafea? m-a întrebat Carlyle numaidecât, întinzând spre mine un platou de argint cu o ceașcă și o cafetieră pe el.

Le-am ignorat cu răceală.

— Prea bine, izbucni Carlyle brutal. Sunt de acord că vă datorăm mai întâi de toate o explicație. Politețele, sper, vor urma după aceea. De Laski vă va explica.

Se așează iarăși pe scaun și-și încrucișă brațele. M-am uitat lung la el, neînțelegându-l. Picioarele au început să mă doară fără să le pot face nimic, dar durerea îmi ajută într-un chip ciudat să-mi ascut simțurile.

— Nu-i vorba de un *coup d'état*⁴, începu de Laski liniștit. Așa ar suna mult prea dramatic. Luați-o mai curând ca o tentativă de preluare a puterii.

Trebuie să fi făcut, fără voia mea, un gest de neîncredere, fiindcă de Laski și Carlyle s-au întors unul către altul, zâmbindu-și vag, într-un fel ocrotitor, așa cum faci față de un copil care a spus ceva ridicol sau absurd.

— Nu mi se pare necesar, cred, să încep chiar cu începutul, continuă de Laski, după un moment. Trebuie să vă fi dat seama, în poziția pe care ați avut-

⁴ Lovitură de stat (fr.).

o, chiar dinainte de a fi intrat în spital, că așa ceva era pe cale de a se întâmpla. Credem că ați mers până acolo încât ați cerut și un raport. Dar ca să nu mai lungim vorba, situația actuală este de-așa natură încât, într-un fel sau altul, am și pus mâna pe majoritatea acțiunilor în aproape toate industriile mari din Scoția și în foarte multe din cele mici.

Ascultam cuvintele rostite, fascinat de accentul lui de Laski. Era aspru atât cât de-abia să se simtă, o amestecătură bizară de intonații americane, mediteraneene și scoțiene; vocalele amestecate și deformate într-un fel neașteptat, dar nu neplăcut. Rostirea îi era adeseori umbrită de obiceiul lui de-a ține pipa în gură în timp ce vorbea. Apoi am început să mă concentrez asupra semnificației, amintindu-mi iarăși de raportul pe care îl cerusem chiar înaintea operației mele, lui Matthews din Ministerul Dezvoltării Comerțului și a Industriei. Mi-am mai adus aminte de cele ce-mi spusese Ealasaid MacDowall, cam în același timp, referitor la îngrijorările lui Guthrie. Unde era oare el acum?

— Apoi, printr-o pregătire abilă și stăruitoare, am reușit să punem mâna pe toate mijloacele și căile de difuzare a știrilor din întreaga țară.

De Laski continua să vorbească.

— Dumneavoastră erați în spatele dinamitării emițătorilor radioteleviziunii? mi-a scăpat întrebarea.

De Laski făcu un gest scurt de încuviințare, de parcă întrebarea mea n-avea nicio legătură cu problema.

— Cine sunteți dumneavoastră? am continuat eu.

Eram conștient că vorbeam aproape în șoaptă.

— Corporația Bondi este, după cum probabil vă dați seama, un foarte mare trust, cu baza în S.U.A., și în al

căruî sediu scoțian vă aflați acum. În timp ce și alte câteva companii subsidiare au fost și sunt mult implicate și interesate în această acțiune, e de ajuns pentru informația dumneavoastră să vă spun că această Corporație Bondi...

— Ați sărit să ne oferiți ajutorul când emițătoarele au fost dinamitate.

Semnificația remarcii mele se vădea de la sine de cum am rostit-o, dar eram complet uluit de enormitatea celor ce mi se spuneau.

— Asta a fost la început, domnule Mockingham. Așadar, acum să vă formulăm totul pe îndelete: dispunem de baza economică, suntem stăpâni pe mijloacele de difuzare a știrilor și am câpătat o majoritate enormă în Consiliul de Administrație al Federației, înlăturând, fiindcă veni vorba, pe domnii MacPake și Lindsay, în răstimpul care s-a scurs de la ultima noastră întâlnire. Singurul lucru de care mai aveam nevoie era... guvernul scoțian. Dar, vorbind în general, îl avem acum și pe el, cu permisiunea dumneavoastră și încă a unuia sau doi.

— Intenționați... vreți să-mi spuneți... că încercați să puneți mâna pe toată țara?

A trebuit numaidecât să-mi stăpânesc un subit impuls de-a râde, dar senzația trecu repede. Mi-am adus aminte limpede de MacPake și de Torrance, de vechile suspiciuni, ridicole la vremea aceea.

— Acum, luați puțină cafea, domnule Mockingham, interveni Carlyle. Păreți cam epuizat. Ați dori o băutură mai tare, sau e prea devreme?

Fără să mă gândesc, am făcut ceea ce mi se spunea, și mi-am turnat puțină cafea, dar n-am mai ajuns s-o beau.

— E de necrezut, am spus eu după câteva clipe. E

ca un complot gigantic pus la cale de mafia.

— Nu e vorba de o crimă pe scară gigantică. Noi nu suntem mafia.

— Deosebirea nu-i nici măcar cât un vârf de ac, am răspuns eu.

E urât din partea dumneavoastră, domnule Mockingham. Trustul nostru multinațional a făcut asemenea lucruri de ani de zile.

Da, și numai în țările în curs de dezvoltare. Asta făcea parte din lupta dumneavoastră de după război de-a vă infiltra în Africa, în Asia, și așa mai departe. Dar până acum nu v-ați călcat încă în picioare prietenii.

— Noi nu reprezentăm guvernul Statelor Unite, nici Serviciul Central de Securitate. Nu cred că ei ar fi de acord cu acțiunea noastră. Noi suntem doar o societate mare ce achiziționează bunuri pentru activul nostru, și care oferă sprijin, așa am făcut întotdeauna. În cazul în care dumneavoastră credeți că așa ceva e o imposibilitate, îmi voi îngădui să vă citesc un fragment din revista săptămânală „Economist”. Citez: *Soldurile anuale ale Trustului General Motors au atins acum o cifră mai mare decât venitul național net al oricărui stat din lume, cu excepția a douăsprezece state numai.* O simplă statistică, nu-i așa domnule Mockingham? Ei bine, noi, cei din Corporația Bondi nu suntem chiar atât de tari, dar am parcurs o bună distanță din drumul nostru.

— Și Scoția e ultimul bun achiziționat pentru activul dumneavoastră. E o achiziție mai mare decât ați evaluat-o la început, cu siguranță.

Acum eram într-adevăr sincer curios.

— Achiziționăm în mare, gândind în mare, interveni Carlyle cu mândrie.

— Undeva, cumva, e un soi de clișeu Dale-Carnegie⁵, am atacat eu scurt.

— E un adevăr evident, urmă de Laski. Poftim, domnule Mockingham, am să dau cărțile pe față. Noi ținem la dumneavoastră. Nouă... mie mi-e dragă Scoția și scoțienii. Eu nu doresc, și Corporația Bondi nu dorește să vă lezeze mai mult decât ați fost lezat. Veți *beneficia* din situația de față, da, și dumneavoastră și Scoția veți beneficia.

— Ne faceți chiar o favoare? Ce grozav de draguț din partea dumneavoastră. Și asta vine direct din bunătatea inimii dumneavoastră corporative, presupun?

— Fără îndoială că și noi vom beneficia, spuse de Laski volubil și abil. Pentru noi, în America, a fost o situație destul de ambiguă după ce dumneavoastră ați intrat în Piața Comună europeană, dar acum vom deveni și noi membri *ex-officio*, ca să zic așa.

— Nu prea merge, am răspuns eu. O societate care nu urmărește decât profitul, așa cum evident este Corporația Bondi, trebuie să aibă niște scopuri destul de palpabile ca să preia asupra-și o țară falimentară și politicește instabilă, cum e Scoția.

— Aș putea să vă țin un logos în privința motivelor noastre domnule Mockingham, spuse de Laski încet. Am făcut-o adeseori în America. Dar întâmplător acum n-am timp. În orice caz, dumneavoastră sunteți destul de inteligent ca să vedeți multe dintre motive. De ce oare, ca să citez doar unul dintre ele, să ne batem capul cu niște fleacuri de principate, pentru acordarea drepturilor de acostare în porturi, când putem avea un stat în plin avânt, pe măsura nevoilor

⁵ Scriitori americani, autori, printre altele, ai unor îndrumare de cucerire a prieteniei oamenilor.

noastre? Într-un viitor foarte apropiat, Scoția are să fie o foarte comodă rampă de lansare pentru o mulțime din tranzacțiile noastre financiare internaționale. Și dacă trecem cândva peste semn, adică încalcăm dispozițiile legale, ca să zic așa, ei bine, n-avem nevoie să ne facem sânge rău că guvernul se tulbură din temelie de proasta noastră comportare. N-avem deci să distrugem regulamentele. Noi vedem Scoția ca un soi de Elveție fără restricțiile guvernului... sau cel mult numai cu restricțiile care ne convin nouă. De vreme ce ești bancher internațional ce-ai putea dori altceva? Mai sunt multe alte considerente, bineînțeles. Piața Comună pe care am menționat-o, care nu-i nicidecum un factor minor. O mulțime de filiale de-ale noastre vor canaliza mărfurile spre piața europeană de acum înainte, fără să mai aibă bătaie de cap cu plata taxelor vamale cerute de țările Pieței Comune. Desigur, Scoția va trebui să-și plătească taxele ei. S-ar putea ca acum să apară șomajul. Da, domnule Mockingham, au să mai fie încă multe. Investițiile, cheltuielile guvernului pentru opere sociale și așa mai departe... asemenea probleme vor trebui reduse substanțial. Așa cum ați spus, profitul este mobilul nostru și va continua să fie chiar dacă o serie de oameni vor avea de suferit în cursul acestui proces. Așa e viața, domnule Mockingham. Dar vă asigur, Scoția în ansamblu, va avea de câștigat.

— Materialicește, economicește, sunt sigur că un oarecare număr de indivizi din Scoția ar putea să tragă beneficii... dar cu ce preț? Am ezitat. Vă amintiți să fi văzut în revista „Punch” o caricatură a culesului recoltei Primului Război Mondial? E celebră în felul ei. Belgia a fost ocupată. Caricatura îl arată pe regele

Belgiei părăsind Bastimentul Statului. Kaizerul, cu un rânjel pe față, se apleacă peste bordul navei și-i spune cam așa ceva: *Vezi, ai pierdut totul*; iar regele îi răspunde: *Dar nu și sufletul*.

— Gogoși romantice, domnule Mockingham. Mofturi sentimentale. Nu-s de dumneavoastră. Sunteți om practic.

— Și dumneavoastră sunteți, evident, numai că prea practic. Totul mi se pare fascinant, deși înspăimântător. Aproape aș crede că gândim pe aceeași lungime de undă. Așa că trebuie să înțelegeți ce vreau să spun. O țară ca Scoția, care și-a recâștigat independența atât de recent, nu-i ca o mare societate comercială. Nu poate fi pur și simplu preluată.

— Doriți să punem un pariu, așa cum se spune de obicei în filme? De Laski zâmbi. Dar sigur că ați și început să vă dați seama de situație.

— Doar nu vă puteți muta în Scoția și folosi aceleași procedee ca pentru o preluare, am continuat eu. Să înlocuiți Consiliul de Administrație, să pliviți cadrele administrative mijlocii de toți devotații și credincioșii, și alte lucruri de soiul ăsta.

— Și la urma urmei de ce nu? Sunt de acord că e un proces mai lent. N-avem să facem nimic drastic. Adunarea Națională n-are decât să continue cât timp va ști să se comporte. Sunt sigur că veți conveni că reprezentanții poporului arareori au putut opri organul administrativ să facă ceea ce dorește. Adunarea e un soi de supapă de siguranță ce nu produce altceva decât discursuri; dar cu oameni ca dumneavoastră trebuie s-avem mai multă grijă. Pe cei ce contează, sau îi convingem sau îi îndepărtăm. Restul ne vor urma.

— De ce nu? De vreme ce e democrație, am spus eu convins.

— Aveți înțelepciunea de a zâmbi când folosiți asemenea cuvânt. Democrația e o vorbă goală.

— Nu o folosesc în forma-i cea mai simplă. Dar o țară nu-i chiar numai un organism alcătuit din două părți: patroni și patronați.

— Iarăși greșiți, domnule Mockingham. Vă pierdeți detașarea intelectuală.

— Acțiunile simple nu sunt de vânzare.

— Ba sunt. Și cele preferențiale sunt de vânzare. Doar de aceea vă aflați aici.

PAISPREZECE

Un număr de oameni, ale căror acțiuni viitoare aveau să joace un rol important în desfășurarea evenimentelor, își vedeau de treburile lor, ca de obicei, în ziua aceea. Printre ei era și un bărbat cu numele de Walt Tesco, om scund și gros, cu niște ochelari puternici de miopie; un individ căruia precis îi mirosea gura grozav de neplăcut. Walt Tesco era ziarist profesionist. Nu în sensul major al profesiei, ci un soi de gazetăraș cu penița numai pe jumătate liberă, folosit în parte de o agenție, care, din când în când, îl trimitea după subiecte din cele mai puțin plăcute, pentru articole de bârfă pe marginea unor povești ce priveau nume mari și știri importante și senzaționale. Tesco era specialist în a culege subiectele de *interes uman* pentru revistele senzaționale mai puțin respectabile, dar mult mai citite, și pentru ziarele ieftine adresate marelui public din Europa și din America.

Walt Tesco lucrase în America cele câteva luni precedente și abia sosise în Edinburgh. Mai fusese aici o dată ori de două ori în viața lui, și orașul ăsta rece și cenușiu îi era și drag și urât. Treptat, însă, se obișnuise cu el, găsise un hotel care-i plăcea și, pe deasupra, în strada Rose se găseau două baruri în care se simțea mai la largul său ca nicăieri. Când se îmbătau, scoțienii i se păreau destul de accesibili și lesne de vorbit cu ei, iar în actuala situație economică

se găseau la tot pasul o mulțime de ziariști șomeri care nu s-ar fi sfiit nicidecum să primească un pahar, două de alcool de la un străin oarecare.

Walt Tesco se afla de astă dată pe urmele mai multor zvonuri interesante. Se știa de altfel, că o bună parte din mijloacele de existență și le câștiga, urmărind întruna scandalurile și clevetirile, dar de curând alcătuisese și un dosar aparte într-o anumită problemă, cu totul de altă natura. Totul începuse de mult, tocmai în New York, pe urmele unui om care deținuse postul de reprezentant extraordinar al Federației Societăților Americano-Scoțiene din Edinburgh, fusese călcat de o mașină și ucis fiind beat mort. Una ori două ciudățenii se desprindeau din întâmplarea aceea și, într-un fel, una din ele duse la cealaltă, iar Tesco s-a văzut angrenat în urmărirea accidentului, ceva mai mult decât ar fi putut s-o facă altcum. Din întâmplare însă, sau cel puțin așa ar fi putut să pară. Tesco fusese în același timp solicitat să scrie un reportaj pentru o revistă în culori din Washington, în privința unui număr de societăți de naționalitate străină cu sediul în Statele Unite și, își alesese ca subiect tocmai Federația Societăților Americano-Scoțiene. Când le-a trimis primele scrisori, consultându-i în privința articolului, le specificase că dorește să ia un număr de interviuri de la scoțienii plecați din patria lor. Interviurile respective aveau să fie ilustrate cu fotografii lăcuite de moșieri americano-scoțieni, dintre cei cu fustanele și cu câini ciobănești, stând în fața fermelor lor din Texas sau a conacurilor din Noua Anglie. Aspectul trebuia să pară mai scoțian chiar decât în Scoția.

În felul acesta, se apropiase de Consiliul de Administrație al Federației, dar nu ajunsese la niciun

rezultat. Fusesse foarte surprins că i se respinsese oferta de a da publicității eforturile pe care Federația afirma că le-a făcut în decursul anilor, pentru a-i menține pe scoțienii expatriați și pe prietenii Scoției, în contact cu cele ce se petreceau în vechea patrie. Un zid de tăcere a întâmpinat cererea lui de a lua interviuri forurilor conducătoare ale Federației, așa că a trebuit să se mulțumească să ia interviuri câtorva din cei o mână de foști exponenți ai biroului Federației. De aici a pornit totul. La început, Tesco se gândise că geloziile de castă sau cele personale, ca în majoritatea organizațiilor benevole, au jucat rolul de căpetenie. Dar unanimitatea de opinii a foștilor exponenți ai direcției cu privire la alcătuirea noului Consiliu de Administrație al Federației era de-așa natură, încât Tesco și-a dat numaidecât seama că buba e mult mai adâncă și mai fundamentală. Atât de puternic era sentimentul lor că Federația o apucase pe un *drum greșit*, încât înflăcărații scoțieni care fuseseră într-un fel sau altul înlăturați de la conducerea Federației erau gata să constituie un organism rival, care să promoveze interesele Scoției într-un chip mai tradițional. Se găsisse un om cu numele de MacPake, fostul președinte al Federației, și mai era un oarecare Lindsay, care, plin de mânie, furniza fondurile. Tesco a cheltuit un important număr de ore discutând cu oamenii aceștia și ascultându-i. Apoi începu să-și organizeze materialul în așa fel încât, pe de o parte să-i slujească evident pentru un articol, dar să-i furnizeze totodată o seamă de informații privind anumite aspecte ale vieții scoțienilor din Statele Unite și din Scoția, cu mult mai numeroase decât le-ar fi putut folosi gazetărește într-un cadru mic.

De data asta, Tesco se afla iarăși în Edinburgh, dar bine aranjat. Un birou fusese închiriat în partea de sus a unui bloc, drept în dosul străzii Princeș; avea un tânăr ca ajutor și o secretară. Celor ce-l cunoscuseră înainte, poate li s-ar fi părut puțin cam ciudat să vadă că își înființase o agenție proprie de știri, înregistrată cu grijă la Ministerul Comerțului și Dezvoltării Industriale. Un anchetator scrupulos s-ar fi putut întreba cu mirare ce produce pe piață Agenția Presei Federative, dar erau o mulțime de dovezi răspândite în sala de așteptare a biroului, din cele pe hârtie lucioasă, referitoare la cronica mondenă, aveau darul de a liniști pe oricine cu privire la natura materialului cu care se ocupa agenția. Era așa cum se cuvenea să fie. Tânărul asistent al lui Walt Tesco, un băiat tipic american, din cap până în picioare, circula sub numele de William T. Sedge. Sedge era numele de fată al mamei sale. T. ținea locul lui Torrance, iar tatăl băiatului fusese ucis nu de multă vreme într-un accident bizar de mașină în Manhattan. Secretara era o fată ca multe alte secretare, cu talente și posibilități foarte reduse. O chema Deirdra; și asta era așa cum trebuia să fie.

Walt Tesco se afla instalat în biroul din spate, cu William Sedge alături, când sună telefonul. Tesco ridică receptorul, Sedge ascultă într-o cască cu prelungire.

— Pentru la noapte, zise vocea. Tesco și Segde n-aveau nevoie să întrebe cine vorbește. Pe Mockingham l-au și ridicat, continuă vocea la celălalt capăt al firului. De-a dreptul din spital. Sunt mai grăbiți decât mi-am închipuit. Acum pleacă după MacDowall, așa că e prea târziu ca să-l mai putem ascunde. Dar vezi ce poți face pentru fiică-sa, da?

Tesco mormăi că va face ce poate, apoi vocea interveni iarăși.

— Nu-ți mai pot telefona. Biroul de Sarcini Speciale mi-a comunicat că poliția a pus pe cineva pe urmele mele. L-am făcut destul de ușor să-mi piardă urma, pentru telefonul de-acum, dar nu-ți pot garanta asemenea lucru de fiecare dată. Am să dispar timp de o zi, două.

A urmat păcănitul unui declic și telefonul a amuțit.

După o clipă, Sedge se întoarse către Tesco și izbucni:

— Poftim, asta-i! Am venit prea târziu. Totul s-a terminat și ei au câștigat.

— Nicidecum, nicidecum, a exclamat enigmatic, cu vocea ca un șuierat, Walt Tesco. Dacă ne putem încrede în acest produs al Colegiului Comercial Harvard, și cred că ne putem încrede, îmi pare că abia acum începe.

Cele douăzeci și patru de ore precedente aduseseră în viața Ealasaidei MacDowall o dislocare serioasă. Ultima săptămână funcționase la noul ei serviciu, în biroul acela mare de sticlă și oțel și, în linii generale, îi plăcuse. Șezând la masa ei de lucru din lemn de trandafir, în colțul vastei încăperi în care, conform prevederii, lucrau cu toții în comun, singura schimbare pe care o putuse aduce până atunci fusese reșezarea a două, trei plante de interior, mari și stufoase, ce se aflau în preajmă, în așa fel încât să-i asigure, cât de cât, mai multă izolare. Nu că i-ar fi fost dragi plantele, dar ducea lipsa sistemului fiecare cu biroul lui, chiar de n-ar fi fost decât o simplă firidă.

Ca una ce învățase trucurile și jargonul relațiilor comerciale, era preocupată în momentul acela de

prima încercare de mare importanță, un scenariu de reclamă pentru magnetofonele Bondi. Începuse să intre în plin ritm al scrisului, când unul din colegii ei, un tânăr rotofei și insipid, cu o predilecție vădită pentru glumele pornografice, veni la ea să flectărească și s-o tachineze. În cursul vorbăriei sale, făcu în treacăt oarecare remarci în privința atentatului la viața Secretarului Consiliului de Miniștri, ce avusese loc în dimineața aceea. Zicea că tocmai auzise rezumatul știrilor. La început, Ealasaid n-a înregistrat vestea și tânărul, necunoscând legăturile ei de rudenie cu victima, continuă încercările de a o persifla pe noua lui colegă, atât de atrăgătoare. Ea îl puse repede la punct; prin câteva întrebări concise și îngrijorate află de la el tot ce știa, după care, dându-i explicațiile de rigoare, îl puse în încurcătură, îl făcu să roșească și-l reduse la tăcere. Ca să-i dăm și lui ceea ce i se cuvine, tânărului nostru îi ieși din minte faptul că bodegile tocmai se deschiseseră și că avea o întâlnire la un pahar cu câțiva amici buni, așa că se oferi s-o ducă la spital. Când ajunseră acolo, tatăl fetei părăsise spitalul, așa că tânărul grăsuț se văzu silit s-o conducă cu feribotul la biroul tatălui ei, spre regretul său din ce în ce mai mare, deoarece simpatia lui pentru Ealasaid între timp se micșorase, dându-și seama că nu va putea pătrunde nicicum în clasa ei socială. Odată ajunși acolo, se scuză prompt și-și văzu de drum, plecând cel puțin cu o prea frumoasă poveste de cavalier rătăcitor, la activul său.

Ealasaid trebui să aștepte câteva clipe în biroul șefului de cabinet, în timp ce tatăl ei se întreținea cu unul din valul de prieteni și simpatizanți de vază, dar, după aceea, incapabilă să se mai stăpânească, dădu buzna înăuntru ca să-i vadă. Stătea în picioare și era

tot numai zâmbete și voie bună, totuși ea îl cunoștea prea bine ca să nu-și dea seama că sub cele ce se vedeau la suprafață erau ținute în frâu și efortul și durerea. Până la urmă, se lăsă convinsă de el că rana era doar o bagatelă, că pretinsul asasin era mai mult ca sigur un maniac și că toate lucrurile mergeau de minune. Consolată pentru moment, se liniști, și abia mai târziu își dădu seama că lucrurile n-au fost chiar atât de simple cum le înfățișa tatăl ei.

Restul zilei și-l petrecu prinsă de ocupații profesionale, cu toate că nu se mai întoarse la birou. Se întâlni cu maică-sa la sosirea acesteia cu avionul de la Inverness, o însoți până ce se instalează iarăși, în toată siguranța, în căminul familiei și, când se încredință că totul e în ordine, o lăsă acasă să-l aștepte pe taică-său, care avea să se întoarcă de la birou către sfârșitul zilei. Apoi Ealasaid se repezi să prindă un autobuz înapoi spre oraș. Avea o invitație la o cină prelungită, pe care, față de încrederea în sine manifestată de tatăl ei, cât și de atitudinea destul de relaxată a maică-sii, simți că poate s-o mențină, fără să se simtă vinovată.

Indivizii care au venit mai târziu și-au ridicat-o pe maică-sa, au văzut că se înșelaseră. Au declanșat o alarmă pe scară întinsă, după șapte patruzeci și cinci. Primiseră instrucțiuni s-o aducă și pe Ealasaid, împreună cu taică-său și cu maică-sa; se formulară amenințări foarte explicite referitoare la ce aveau să se aștepte în caz de nereușită. Șeful poliției, adept recent al noii cauze, a cărui înclinare spre lege, ordine și guvernare perenă făcuse din el un convertit convins, întocmise el personal instrucțiunile.

Între timp, Ealasaid petrecuse cu prietenii ei o seară de relaxare, ca să nu spunem de plictis, la

periferia oraşului. Cum pe ei nu-i interesa nicidecum viaţa publică şi nici nu păreau a fi aflat despre atentatul de dimineaţă la viaţa tatălui ei, Ealasaid se abţinu să le împărtăşească problemele care o frământau. Către zece şi treizeci, se scuză că trebuie să plece de la petrecerea lor suburbană, iar prietenii telefonară după un taxi ca s-o ducă înapoi la apartamentul ei din centru.

Taxiul a lăsat-o la capătul străzii. În partea aceea a oraşului era un sistem rutier complicat, cu sens unic şi, dacă taxiul ar fi adus-o drept în faţa uşii, făcând un ocol mare, ar fi însemnat o sumă cu mult mai mare înregistrată pe contor. La colţul unde a coborât, în adăpostul unei intrări, se afla aşezată una din boxele acelea galbene, pe care patronii le dau vânzătorilor de ziare ca să țină marfa la loc uscat şi să afişeze pe ele reclama ziarelor pe care le vând. Un singur exemplar rupt al unui ziar de seară flutura deasupra boxei, în vântul umed al nopţii. În timp ce trecu, Ealasaid zări titlul în litere de-o şchioapa a articolului de fond: *Epurarea Guvernului*. Se opri, se întoarse şi apucă ziarul, punând automat câţiva bani în cutie. Se mută sub lumina unui bec de stradă şi parcursese în fugă textul. Nu era mare lucru. Ştiri neconfirmate despre o criză guvernamentală, despre o serie de miniştri demisionaţi, despre funcţionari înlăturaţi. Văzu numele tatălui ei menţionat, dar nu într-un context precis. Asta o nelinişti. Plecă mai departe, ținând strâns ziarul în mână.

Doi poliţişti erau postaţi la uşa blocului cu apartamente în care locuia ea, stând de vorbă cu bătrânul portar, întors cu spatele spre ea. Bătrânul era cam surd şi, în tăcerea nopţii, vorbele lui străbăteau nealterate drumul. Cele ce citise şi cele ce

auzea acum o făcură să ezite pentru a doua oară în cursul zilei aceleia, nesigură încă dacă înțelesese bine. Șocul celor întâmplăte în cursul dimineții o făcuse mai ales să înțeleagă că ceea ce pare extraordinar e posibil, iar împreunarea numelui ei și a cuvântului *arestare*, o determinară să se retragă brusc în umbra caselor. Se întoarse înapoi pe strada pe care venise. Oprindu-se la colțul străzii, pătrunse într-o cabină telefonică și încercă să telefoneze părinților. Mai bine de o jumătate de minut telefonul sună fără niciun răspuns. Începuse să se neliniștească la gândul că-i trezește la o oră atât de târzie, în puterea nopții, cu întrebările și bănuielile ei absurde, când iată că se făcu auzită la capătul celălalt al firului o voce bărbătească necunoscută, confirmându-i că i se răspunde de la numărul format. Brusc fu întrebată cine telefonează. După un moment de ezitare, nu spuse nimic și închise telefonul. Înfiorată de groază, rămase câteva minute încremenită în cabina telefonică, neștiind ce trebuie să facă. Apoi se apucă să caute febril un număr în cartea de telefoane. Îi luă câțva timp. În cele din urmă, găsi numărul și telefonă unui prieten din echipa de noapte a personalului de redacție a ziarului „Scotsman”. Când în sfârșit i se dădu legătura cu el, băiatul fu, evident, uluit cu desăvârșire. Pe urmă o puse în cunoștință de cauză. Tatăl ei fusese arestat. Tocmai li se dăduse autorizarea de a publica alte noi știri, ținute totuși încă în suspensie, cum că și ea fusese reținută pentru interogatoriu. Ce însemnau toate astea? Întrebă el. N-ar putea oare să-i acorde un interviu personal, dacă-i trimite un gazetar? Atunci Ealasaid își repezi enervată prietenul ziarist și trânti furioasă receptorul. Întâmplarea de mai sus o constrânse la o apreciere

mai realistă a situației în care se afla.

Glasul unei sirene polițienești vui gemând în tăria nopții și farurile unei mașini se rotiră într-un balans, măturând apoi strada în lungul ei. O lumină albastră străfulgera din când în când. Instinctiv, Ealasaid se gândi că poliția s-ar fi putut pune pe urmele telefonului dat de ea părinților. Se întrebă dacă într-adevăr umblau după ea, pentru cine știe ce motive. O clipă, logica o convinse că n-avea de ce se teme de poliție, chiar dacă tatăl ei s-ar fi găsit în vreun soi de încurcătură și că trebuia să aștepte acolo unde se afla ca să se lămurească. Apoi, alt instinct, mai puternic, o făcu să se strecoare afară din cabină și să dispară în negura nopții. Pândi, adăpostită în vestibulul unui imobil alăturat. După câteva clipe, mașina sosi câțiva polițiști țâșniră numaidecât din ea și lanternele lor străpunseră întunericul din jurul cabinei telefonice.

E surprinzător cât de repede ies la iveală instinctele animalice de supraviețuire. Nu înțelegea nici de ce vor fi umblând după ea și nici de ce se ferea de ei. Totuși, și ea și polițiștii procedau conform acestor premise. Iar ei informaseră presa că și ea fusese reținută.

Se mișcă ușor din umbră în umbră, cunoscând terenul foarte bine. Ajunsă după colț, și destul de departe de ei, putu în sfârșit să se relaxeze. Cu oarecare șovăire, ieși în lumină la marginea străzii.

O mașină trase la trotuar alături de ea. O fereastră se lăsă în jos și cineva, pe care nu-l putu dibui, întrebă în șoaptă printre dinți:

— Domnișoara MacDowall?

Ealasaid se trase înapoi.

— Urcați. Nu-i vreme de pierdut, continuă vocea. Pe dumneavoastră vă caută. Chiar acum am

interceptat o convorbire radiofonică pe rețeaua poliției; aflați că au împânzit aproape toată zona asta cu cordoane. Urcați. Repede! Intrați!

Încetșor, se întoarse înapoi spre mașină și făcu ceea ce i se spusese. De unde-i știau numele?

Pentru tatăl el, arestarea a fost un fapt controlat, lipsit de dramatism. Stătuse până târziu la birou ca urmare a unui apel al Primului Ministru, care dorise să se întâlnească cu el la Reședința Consiliului, la orele opt. Era, într-un fel, o lipsă de considerație din partea Primului Ministru, dar MacDowall presupusese că bătrânul, în senilitatea-i din ce în ce mai accentuată, uitase cu desăvârșire de atentatul de dimineață. Cu simțul datoriei dus până la ultima limită, după ce-i telefonase soției ca să-i spună că va întârzia, MacDowall, palid din cauza oboselii, aștepta așa cum i se ceruse. Subalternii săi plecaseră de mult acasă.

Valul arestărilor a fost sincronizat la perfecție. În circumstanțele respective era important să se reducă publicitatea la minimum. Trei bărbați se prezentară la biroul Secretarului Consiliului de Miniștri exact la șapte și patruzeci și cinci de minute. N-a fost niciun soi de problemă. MacDowall era singur, moțând agitat pe scaunul său, iar cei trei indivizi erau cu toții niște necunoscuți.

CINCISPREZECE

Mă afluam într-un dormitor cât se poate de plăcut și nici gând să semene a celulă de închisoare. Ședeam aici de la convorbirea cu Carlyle și de Laski, care luase sfârșit cam în jurul amiezii. Acum se făcuse vreo șase seara, iar afară era întuneric de-a binelea. Un chelner, gătit cu jachetă albă și papion negru. Îmi adusese la vremea prânzului niște bucate acceptabile și mi se anunțase cina la ora șapte. În cameră îmi stătea la dispoziție un stoc abundent de lecturi ușoare, dar aveam prea multe de gândit ca să mai am timp de romane. Am stat întins pe pat, aproape fără să mă mișc, de când îmi isprăvisem prânzul. Mi se spusese să nu părăsesc camera fără a înștiința pe unul dintre gardienii permanenți și am găsit că n-are niciun rost să-mi permit vreo înscenare fără de sens.

Am simțit un șoc dezastruos când am descoperit că tot ceea ce mi se spusese nu era altceva decât purul adevăr. Abia acum începeam să mă silesc să mă deprind cu el. Desfășurarea evenimentelor din cursul zilei, de la convingerea de scurtă durată că Ingram și Dobbs înnebuniseră, până ce am realizat că *un coup*⁶ de proporții enorme reușise mai mult sau mai puțin, reprezenta un salt uluitor, dar trebuia să încerc să-l înfrunt cu mult curaj. Cu o pricepere plină de zel, ei au căutat să-mi arate că toate cele spuse cu privire la

⁶ O lovitură. (fr.).

preluarea tuturor sectoarelor importante ale puterii industriale și comerciale a țării erau într-un totu adevărate; pe deasupra, toate fermele mari, proprietățile de teren, și așa mai departe, care erau puse în vânzare, aveau să fie cumpărate de ei cu legitimă îndreptățire. În momentul de față, erau, nici vorbă, cei mai mari deținători de terenuri din țară. Evident, erau în curs de a anihila, cu succes, mașinăria politică a țării, înlocuind-o, om cu om, cu propriul lor regim de marionete. Și-au dat osteneală să-mi explice chiar cât de departe merseseră, cum încercau acum să grăbească procesul, ajungând la *căpeteniile politice*, așa cum îi numise de Laski, personalități de felul meu, puternice în sine, dar părând a fi greu de învins, de înșelat sau corupt.

Puseseră totul bine la cale și-ar fi fost greu să-i vezi că nu reușesc. Mesajul simplu adresat mie fusese: te unești cu noi sau ești înlăturat; una ori alta. Nu mai erau folosite mijloace de mână forte; mi se vorbea politicos. Încercarea de a-l asasina pe Secretarul Consiliului de Miniștri fusese, după cum mi se dovedise, plănuită și pusă la cale la un nivel inferior. Directorii Corporației Bondi fuseseră mai mult decât șocați. De aci înainte se renunțase la violență. Nu mai era nevoie. Asasinarea ființei morale e mai ușoară și mai curată.

O bucată de vreme rămăsesem distant, fascinat, totuși, în ceea ce mă privea, detașat de un atare expozeu fantastic, ferm pe poziția mea morală și neabătut de la hotărârea de a demasca acest complot, dacă mi-ar fi fost îngăduit să fac așa ceva. Apoi au început cu mine; cu sânge rece și eficiență, mi-au înfățișat documente cu probe despre presupusa-mi complicitate la întreaga operațiune,

chiar de la început. Ieșea totul la iveală dintr-un dosar de probe adunate și rânduite cu dibăcie. Mi s-a dat și mie un exemplar să-l iau cu mine și să-l studiez. Potrivit documentelor aranjate cu grijă, acceptasem oferta de ajutor, supusă mie de către Torrance cu mult în urmă, chiar de la început. Dacă aș fi făcut într-adevăr așa, situația întreagă ar fi fost mai ușoară pentru ei, deoarece Corporația Bondi avusese anticipat ideea lui Torrance, aproape mai înainte ca el să fi ajuns s-o formuleze. Altminteri, de Laski mi-a spus că, dacă Torrance și-ar fi continuat calea pe care o apucase, ar fi ajuns într-adevăr să ofere un panaceu pentru jena financiară în care se afla țara, ceea ce le-ar fi făcut mult mai grea încercarea lor de a acapara și prelua Scoția. Denaturarea consta în faptul că la dosar se afla o scrisoare aparent semnată de Torrance, acum bineînțeles decedat, care atesta solemn nu numai că acceptasem propunerea lui dar că - în același timp - pusesem condiția să mi se ofere o mită, făcându-se aluzie la o sumă considerabilă oferită mie personal. Torrance se opusese totalmente acestor metode și, în cele din urmă, trebuiseră să se descotorosească de el. De Laski îmi spuse toate acestea ca și cum ar fi fost un aparteu.

Când de Laski mi le povesti pe toate, cât se poate de liniștit, eu am făcut haz și am ridiculizat asemenea invenție. Dar după aceea mi-au arătat extrasele mele personale de cont din bancă pe anul anterior, în general, precise și exacte, afară doar de niște depuneri lunare, a unor sume mari, efectuate în contul meu. Îmi refăcuseră cu trudă și dibăcie bilanțul, cu însuși ajutorul băncii mele, al cărei director, un vechi prieten de-al meu, era acum sub tutela lor. Viziunea aceea rapidă a unei neașteptate și

meschine corupții m-a șocat îngrozitor. Și-au dat cu minuțiozitate atâta osteneală! Copiile mele după extrasele de cont din bancă, pe aceeași perioadă, fuseseră și ele percheziționate, ridicate de acasă de la mine și substituite toate cu noile versiuni. Totul a fost atât de simplu și totuși înspăimântător de eficient. Se gândiseră la toate, până în ultimul amănunt. De n-aș fi fost atât de amețit în această etapă a dezvăluirilor, aș fi putut prea bine să mă duc dracului. În sfârșit, m-au trimis la mine în cameră ca să mă gândesc și să chibzuiesc asupra situației.

— Aveți deplină libertate de alegere, domnule Mockingham, conchise Carlyle.

— Ca Tawney, care vorbea despre libertatea sărmanului de a lua masa la restaurantul Ritz, răspunsei eu cu mai multă fanfaronadă decât simțeam că e cazul sau decât merita împrejurarea.

— E de altfel foarte agreabil, domnule Mockingham, mi se răspunse laconic. Ritz e destul de plăcut.

MacDowall stătea gârbovit într-un fotoliu adânc și n-am reușit să-i observ bandajul până ce nu s-a ridicat ca să mă salute.

— Trăim timpuri interesante, îmi schiță el un zâmbet.

— Un antic blestem chinezesc... am început eu să spun. De Laski intră în urma mea și începu să vorbească în gura mare înainte de-a putea să termine ce-aveam de spus.

— Îmi pare rău, domnilor, că am fost nevoiți să vă aducem împreună într-o situație ce nu poate fi considerată drept o destindere deplină, dar, pentru motive exclusive de economie, nu avem decât un

singur aparat de televiziune în partea aceasta a clădirii, și cred că nici unuia dintre noi nu i-ar conveni să piardă declarația. Dorește cineva să bea ceva?

Apăsă pe-o sonerie și un bărbat în jachetă albă intră numaidecât. MacDowall refuză cu răceală invitația, dar eu mă deprinsesem, în oarecare măsură, cu coșmarul acesta și am comandat un whisky mare cu sifon.

Ceasurile petrecute între timp se scurseseră încet. Cina venise și trecuse, bine servită la mine în camera. Apoi, chiar înainte de nouă și treizeci, de Laski venise să mă invite să văd ceva la televizor. Va fi, îmi spuse el, de-un interes considerabil pentru mine, în ce privește viitorul meu. Nu-mi venise în minte să refuz. Nici n-am încercat să-i întreb la ce se referea programul. Puteam aștepta.

Aparatul era deschis, dar cu sunetul redus. Un film cu *cowboy* atinsese spasmul final. Eroul, mut și rănit, zăcea în poalele unei fete. În fund, un bandit era târât afară din scenă de oamenii Șerifului. Treptat, imaginea cu titlurile suprapuse slăbi, până ce dispăru de tot. De Laski se duse la aparat și dădu drumul sunetului, tocmai când crainicul, pe care-l cunoșteam foarte bine, apăru pe ecran și anunță că pe canalul respectiv, în circuit comun cu toate celelalte posturi de radio și televiziune existente, se va difuza un comunicat special al guvernului. După care, absurd și deplasat, se porni intonarea imnului național.

— O notă cât se poate de binevenită, nu ești de părere? I-am auzit pe de Laski șoptind în fund.

Își adresase observația lui Carlyle care tocmai reapăruse.

Imaginea slăbi, după care veni alta la rând, de data asta eu Ian Campbell pe ecran. Evident că era puțin

cam nervos și nu prea bine pregătit. Își aruncă privirile într-o parte, căutând îndrumarea vreunui regizor de emisie ascuns, ca să afle dacă era sau nu în emisie. Apoi se întoarse către camera de luat vederi și începu să vorbească. Șchiopătând, la început, apoi mai curgător de îndată ce începu să se concentreze asupra prompterului din fața lui. Cravata-i era fugită într-o parte, ceea ce adăuga la nota de nesiguranță nervoasă ce se desprindea din înfățișarea lui.

— Bună seara. Vă vorbesc în seara aceasta, în urma unei mari crize. Au existat tensiuni și conflicte considerabile în culise, care, pe nenumărate căi nefaste și nevăzute, căutau să distrugă întregul mecanism al societății noastre. Într-adevăr, forțele acestea erau până într-atât de organizate, încât întreaga existență a țării ca stat a fost pentru o bucată de vreme într-o foarte mare și gravă primejdie.

Preț de o clipă, Campbell a ezitat, dându-și nervos într-o parte un smoc de păr de pe frunte.

S-ar cuveni de asemenea să vă spun, chiar de la început, că vă vorbesc în calitate de noul dumneavoastră Ministru de Interne. Primul Ministru, care se va adresa națiunii mâine, mi-a făcut cinstea de a mă numi în acest post de importanță capitală, abia astăzi dimineață, după ce i s-au adus la cunoștință câteva fapte foarte grave privind pe deținătorii câtorva funcțiuni dintre cele mai importante și mai înalte din stat. Amănuntele complete ale faptelor la care m-am referit sunt pe cale de a fi publicate chiar în seara aceasta sub forma unei Cărți Albe, care vă va fi pusă la dispoziție gratuit la oficiul poștal în raza căruia vă aflați, precum și la

alte instituțiuni publice. De aceea n-am să intru aici în toate amănuntele atât de triste și de distrugătoare. E destul să vă spun că o conspirație de cel mai înalt grad era pe cale să submineze constituția – și nu-i prea mult dacă spun – să vândă țara unei clici de indivizi profitori și interesați, fără de niciun scrupul sau cu prea puține.

Ca urmare a informațiilor culese și adunate timp de multe luni în șir de către slujitorii leali ai statului, noi, reprezentanții puterii de stat, am izbutit să înăbușim complotul în fașă. Acest *coup d'état*, și folosim asemenea termen cu cea mai profundă repulsie, deoarece trebuie să vă sune ca una din melodramele petrecute în țările puțin dezvoltate, acest *coup d'état*, spun, a fost dejucat. Vă veți aminti desigur că în multe părți ale țării, de la o vreme încoace s-au ivit considerabile tulburări, mereu în creștere, atât în activitățile industriale cât și în cele cetățenești. Sunt încredințat că nu mai trebuie să vă amintesc de uciderea mai multor membri ai forțelor noastre de securitate, de dinamitarea emițătoarelor noastre sau de alte nenumărate acte de sabotaj și calamități criminale. Acum vă pot dezvălui că toate incidentele de mai sus făceau parte dintr-un complot pus la cale și executat cu grijă și migală, care ar fi reușit de nu s-ar fi izbit de vigilența forțelor noastre de securitate.

Veți descoperi, când veți examina Cartea Albă, că multe nume ilustre, nume sinonime în țara noastră cu forța, sunt implicate în chip tragic în giganticul complot. Sub conducerea curajoasă și distinsă a Primului nostru Ministru, forțele acelea ale răului au fost în sfârșit descoperite. Aveți să mai aflați, când veți citi, că au fost și alți oameni, mai puțin primejdioși, dar slabi și induși în eroare, oameni, îmi

pare rău s-o spun, cum e Malcolm Mockingham, deținătorul de mai înainte a înaltului și distinsului departament în fruntea căruia mă aflu în prezent: El, vai, a fost unul dintre aceștia. Este, după cum cu toții o știți, infirm, și poate că în mare parte cauza fundamentală a comportării sale din ultima vreme constă tocmai în asemenea dificultate fizică. Cine suntem noi ca să putem judeca...?

Campbell se întrerupse o clipă, urmărind ca asemenea tertip să dea o notă dramatică celor spuse. Ascultam cele ce debita, de parc-aș fi fost într-un vis. O clipă, mi-am îndreptat atenția iarăși asupra televizorului. Campbell apucase să vorbească despre Secretarul Consiliului de Miniștri.

— ...cu toții ați aflat despre mișelescul atentat împotriva Secretarului Consiliului de Miniștri. Pot, cred, fi sigur că vorbesc în numele tuturor domniilor voastre când spun cât de mult deplâng asemenea întâmplări și suntem în curs și vom continua să facem toate eforturile până ce vom vedea vinovatul adus în fața justiției. Sir Alexander MacDowall, v-o spun cu multă părere de rău, a fost cu mult mai grav rănit decât s-a crezut la început, dar există încă speranțe și, atâta timp cât există speranțe...

Mi-am aruncat privirea la subiectul acestei dezgustătoare parodii. MacDowall ședea cufundat în fotoliul sau, cu ochii aproape închiși, fără să se miște. Am știut și am putut să-mi dau seama că personajul respectiv era departe de-a fi suferind, ba era chiar foarte ager și sprinten. Avea o reputație prea mare, era prea bine cunoscut și de prea mare încredere ca să fie stigmatizat drept unul dintre indivizii funești din spatele presupusului complot, și nici drept unul dintre cei prea slabi de fire sau prea egoiști ca să evite

dezastrul, cum eram socotit eu. Brusc, m-am ridicat în capul oaselor la asemenea gând, fierbând în mine de mânie, cu o putere cum nu știu să mai fi avut vreodată până atunci. M-am sprijinit în mâini, ținându-mă de brațele căruciorului meu și, pentru o clipă, am simțit că aș putea să mă ridic în picioare neajutat. Am știut-o cu precizie, cu toate că nu m-am ridicat de-a binelea. Apoi m-am lăsat iarăși pe locul meu, conștient că starea mea fizică se ameliorase într-adevăr. Într-un fel bizar, șocul mă făcuse să-mi dau seama mai repede de primejdia în care mă aflam acum. Mi-am aruncat privirile asupra mâinilor: articulațiile erau albe de cât strânsesem brațele căruciorului. Mi-au trebuit câteva clipe și-am suferit un spasm puternic până ce-am putut să-mi relaxez mâinile.

Întâmplarea asta strict personală, când mă gândesc la ea, îmi pare să fi durat câteva minute. Dar când mi-am revenit, am văzut că abia de trecuseră câteva secunde și, aproape sigur, nimeni n-o băgase de seamă. Cu toții erau atenți să-l asculte pe Ian Campbell, fostul Guvernator al Băncii Naționale, în prezent Ministru de Interne.

— De aceea am găsit necesar - urmă el - deși cu multă neplăcere, să înființăm lagăre de concentrare și să introducem legea marțială. Poliția va avea puterea de a acționa într-un chip mai amplu și, din păcate, mai atotcuprinzător decât până acuma. Am dat dispoziția să poarte arme; au primit ordine să tragă numaidecât, dacă la somările lor legale nu sunt ascultați sau dacă, în alte circumstanțe, sunt nevoiți să procedeze astfel în exercițiul funcțiunii. Și în această privință, detalii complete ale acestor noi dispoziții sunt de găsit în Cartea Albă a Guvernului,

care apare în seara aceasta.

Vă pot încredința că, de îndată ce va fi posibil, chiar din prima clipă, vom anula din codul regulamentelor toate măsurile acestea noi și regretabile. Ne aflăm într-o țară liberă și democratică. Trebuie să încercăm a păstra asemenea moștenire. Noapte bună și Domnul să vă binecuvânteze pe toți.

Imaginea dispăru și noi rămăserăm privind ecranul gol ce licărea. Cred că până și Carlyle și de Laski erau profund impresionați de emisiune, cu toate că ei trebuie să fi avut un amestec substanțial în elaborarea și conceperea ei. După asta, crainicul apăru iarăși pe ecran, aducând la cunoștință, după cum spunea el, un program complet și special de informații asupra dramaticelor evenimente ale zilei. Urmă un reportaj televizat al evenimentelor ce-au determinat criza. Evident, fusese special pregătit cu mult înainte. Urmă apoi filmul cu grevele de la Clydebank și cu secvența de la dinamitarea și explozia emițătorului de radio. Era și o reconstituire a tentativei de a-l asasina pe MacDowall, secondată de filmul de astăzi al arestărilor anumitor vârfuri politice suspecte, secvența cu mine părăsind spitalul azidimineață, *sub escorta armată* a lui Dobbs și Ingram, după cum glăsuia reportajul. Oare e sigur că asemenea baliverne n-au să prostească pe nimeni din cei ce mă cunosc? Totuși erau atât de bine și de convingător făcute! Fuseseră folosiți reporteri de cinematograf experți și ca prezentare, se dovedea a fi un film de propagandă făcut cu cea mai desăvârșită competență. Mâinile mi se încordaseră iarăși pe brațele căruciorului.

Secvențele din finalul filmului arătau formarea noului guvern de către Primul Ministru. Se succedară

mai multe scene cu el, alese cu multă băgare de seamă, ca să vădească îngrijorarea-i serioasă și să evite acele aspecte fugitive care ar fi putut trăda publicului credul lapsusurile lui de senil. Tot timpul, comentatorul debită baliverne insidioase și perfide, ca să arate până la ce profunzime pătrunsese procesul de putrefacție și cum fusese silit Primul Ministru să numească în posturi înalte persoane ca Ian Campbell care, deși nu erau membri în Parlament, demonstraseră anterior, în posturile lor oficiale, o lealitate trainică și constantă. Campbell, ni se aducea la cunoștință, va fi adoptat în Parlament de îndată ce se va ivi un loc vacant, și așteptarea nu va fi chiar atât de lungă, deoarece un decret ulterior al guvernului nu mai permitea persoanelor aflate în lagărele de concentrare să continue a rămâne încă membri ai Adunării Naționale.

Și a tot mers așa, când legendă, când născocire, până ce nici n-am mai știut ce să cred și ce să nu cred. Unele părți din program erau nefalsificate, autentice, secvențe asupra stării economice a țării, de exemplu, inserate ca să le dea, celor ce-ar fi putut nutri suspiciuni, anumite fapte de netăgăduit cu care să le spulbere pe loc îndoielile. Dacă ești pus pe minciună, atunci minte grandios.

Apoi Carlyle prinse a vorbi, sculându-se și reducând sunetul televizorului din nou. Ne-a spus că-și închipuie că ne-om fi săturat de privit. Luminile, în cameră, se aprinseră. Am clipit și mi-am întors capul ca să mă uit la MacDowall. Părea că nici nu s-a mișcat, împietrit, cu ochii ca niște fisuri îndărătul ochelarilor lui în semilună. Totuși mi-am dat iarăși seama că are un creier cu mult mai ager și mai sprinten decât al meu, lucrând fără oprire în

subterană; am fost sigur că atât Carlyle cât și colegii lui își dădeau prea bine seama că-i așa.

— Din nenorocire trebuie să vă ținem, Sir Alexander, într-o închisoare secretă, zise Carlyle, ca și cum mi-ar fi citit gândurile. Veți înțelege că măsura e inevitabilă.

Zâmbi cu blândețe. MacDowall nu reacționa deloc.

Întorcându-se către mine, Carlyle adăugă:

— Dumneata, domnule Mockingham, ești propriul dumitale captiv, nici că se poate mai perfect. Și se uită insistent în jos la picioarele mele. Fiindcă veni vorba, acum vei înțelege de ce ne-am opus să acceptăm părerea lui Torrance asupra rolului lui Ian Campbell în această afacere.

Am simțit iarăși valul năprasnic de mânie oarbă față de atitudinea dezagreabilă a individului. Dar de data aceasta, știam că eram în stare să mă stăpânesc, atât cât să nu se observe aproape nimic din ceea ce simțeam. Învățasem de la Secretarul Consiliului de Miniștri, dar și din însăși suferința mea psihică și fizică, să nu-mi trădez emoțiile deoarece n-aș fi avut nimic de câștigat prin asta.

— Aș mai adăuga încă un lucru. Dumneata, domnule Mockingham, ai o singură rudă apropiată, soția dumitale. După câte știu, în momentul de față se află la Londra, urmându-și drumul ei sinuos. Nu te deranjează că vorbesc în felul acesta? Nu, mi-am închipuit că nu. În privința asta n-ai de așteptat cine știe ce necazuri. Cred că n-ai mai auzit nimic despre ea de-o bună bucată de timp.

Carlyle se întrerupse scurt, sună chelnerul și comandă încă un rând de băuturi. De data asta eu am refuzat să beau. Avea dreptate. Faptul că a pomenit de soția mea nu m-a afectat deloc.

— Dar, în ceea ce vă privește, Sir Alexander, urmă el, mă tem că lucrurile stau cu totul altfel. Carlyle vorbea rar și precaut.

MacDowall schiță prima mișcare, semn pe care nu-l mai arătase de când începuse programul de televiziune. Întorcându-se ușor în fotoliu, deschise ochii o clipă, își potrive ochelarii fără ramă pe mijlocul nasului său lung, și-și fixă privirea stăruitoare asupra lui Carlyle. Chiar și-n asemenea circumstanțe unilaterale privirea-i era puternică, una dintr-acelea ce se știa că înspăimântă pe oamenii mai puțin neînduplecați. Carlyle șovăi preț de-o clipă, apoi se întoarse într-o parte ca să continue ceea ce începuse să spună.

— Sunteți o familie strâns unită și asta atrage și presupune primejdie. De aceea veți înțelege rațiunea noastră de a vă pune soția și fiica într-un - ca să spun așa - *arest de protecție*, în funcție de buna comportare de care veți da dovadă.

În ciuda brațului în eșarfă, MacDowall se desprinsese de pe locul său cu iuțeala fulgerului și înaintă spre Carlyle, aruncând vâpăi din ochi. Numaidecât apărură chelnerul și-un alt paznic american cu chipiu alb, amândoi cu armele în mâini și MacDowall fu îmbrâncit cu sălbăticie departe de locul în care se afla Carlyle. S-a creat o situație încordată, cu atât mai mult cu cât niciun cuvânt nu fusese rostit. Apoi totul trecu și MacDowall își reluă locul. Dar ochii îi erau acum mai larg deschiși și-l pândeau pe Carlyle, ca un șoim.

— Să continuăm, Sir Alexander, de mi-e îngăduit...

Carlyle încerca să pară sarcastic, dar fusese zăpăcit de neașteptata violență amenințătoare și buimăceala nu-i trecuse încă.

— Soția și fiica dumneavoastră sunt amândouă

cazate confortabil în altă clădire a complexului. Mă tem că până ce lucrurile nu vor fi reintrat în normal, nu vă putem îngădui să stați împreună. Dar sper că în câteva zile...

— Dacă li se întâmplă cel mai mic lucru... MacDowall, fără să vrea, lăsa să-i scape printre dinți o replică neterminată.

În niște circumstanțe normale, asemenea ieșire ar fi fost mai mult decât eficientă, dar eram departe de a fi în circumstanțe normale.

— Vă pot încredința că totul depinde numai de dumneavoastră. Ele sunt, dacă vreți, ostaticile bunei dumneavoastră comportări. Carlyle zâmbi mios, se înclină ușor în fața lui MacDowall și apoi zise: Acum, însă, mă tem că nu vă pot lăsa pe dumneavoastră amândoi împreună, pentru moment. Situația actuală se află în primul său stadiu, după cum vă veți convinge, și nu ne putem îngădui opoziție, chiar dacă cei din ea sunt, ca să zicem așa, castrați, ca nu cumva să conspire împotriva noastră tocmai în momentul triumfului.

Nimeni nu scoase o vorbă și, încă o dată, preț de-o clipă, Carlyle păru pus în încurcătură. Poate că aștepta niște felicitări din partea noastră în momentul acela al triumfului său, cum îi plăcea să-l numească, deoarece pentru el, din toate punctele de vedere, era ocazia cea zdrobitor de importantă. După aceea se uită la de Laski, își recăpătă stăpânirea de sine, zâmbi și spuse cu o voce energetică:

— Treceți în camerele dumneavoastră, domnilor.
Treceți în camerele dumneavoastră.

ŞAISPREZECE

— E-n regulă, dumneata poţi pleca, domnule Mockingham.

— Poftim?

Era şapte dimineaţa şi eu abia mă deşteptasem.

— Poţi să pleci, să te duci acasă. Eşti liber. O maşină vine să te ia peste un ceas. Te rog să fii gata.

De Laski se întoarce şi ieşi din cameră, iar eu m-am ridicat din pat. Ce se întâmpla? Fusesem prizonier efectiv timp de aproape trei zile, trei zile de trândăvie silnică, fără să vorbesc cu nimeni, fără să văd pe nimeni, afară doar de omul care-mi aducea mâncarea şi-mi ajuta când doream să mă spăl şi-aşa mai departe. Din seara aceea când, în jurul aparatului de televiziune ascultasem discursul succesorului meu, n-am mai văzut nici urmă de Carlyle sau de Laski, fără să mai vorbim de MacDowall. Dar mi-au lăsat la dispoziţie tot timpul de care aveam nevoie ca să mă gândesc la ce însemnau toate acestea. Asemenea meditaţie, totuşi, nu m-a dus prea departe. Acum mi se spunea că pot să plec de-aici. Să plec unde? Afară dacă n-a fost totul un soi de farsă ridicolă, că doar n-aveam să mă întorc la viaţa mea dinainte.

Omul care mă servea intra cu micul dejun pe-o tavă şi-mi aduse la cunoştinţă că i se dăduse dispoziţia să-mi ajute la împachetatul lucrurilor. O sarcină minimă! Lipsa tuturor obiectelor utile, afară de cele pe care le avusesem cu mine la spital, fusese

unul din factorii ce mă scosese cel mai tare din fire în decursul captivității mele. I-am pus întrebări omului, dar nu mi-a răspuns nimic sau poate că nu știa nimic. M-am îmbrăcat singur și astfel se scurse ceasul. De Laski își făcu iarăși apariția.

— Unde merg? I-am întrebat într-o doară.

— Bunurile dumitale personale au fost mutate din reședința oficială anterioară în care locuiai și acum se află în propria-ți casă din circumscripția dumitale electorală anterioară.

Punea un accent deosebit pe cuvântul „anterioară”. Păstrasem casa noastră veche, soția mea și cu mine, uneori ducându-ne acolo ca să ne petrecem câte un *week-end* în tihnă în timpul alegerilor și uneori în vacanță. Dar în lunile din urmă, nemaivând nimic din ceea ce s-ar fi putut numi o viață conjugală, casa rămăsese pustie, afară doar că din când în când venea o femeie din sat s-o aerisească.

— Menajera dumitale, doamna Ingram, s-a mutat în ea. Am avut grijă să aranjăm totul. Soțul ei, după cum ai să-ți dai seama, e în serviciul nostru și va locui și el tot acolo. Ingram, cu ajutorul unora dintre oamenii noștri din securitate, va trebui să supravegheze ca să te conformezi. Nu vei primi niciun fel de oaspeți, cel puțin până ce lucrurile nu se mai așază puțin.

— Domiciliu forțat?

Am simțit că mi se usucă gâtulejul. M-aș fi putut descurca și fără soții Ingram.

— Un fel de. În situația în care te afli, în ciuda... hm... prăbușirii dumitale, publicul, probabil, n-are să se prea înduioșeze de dumneata atâta timp cât ești ținut într-un arest sever.

— Sigur că nu vă pasă vouă de public... Nu faceți

voi mare caz de democrație, nu-i așa?

— Bineînțeles, răspunse de Laski scurt. În afacerile uriașe nu-i loc pentru democrație, asta e, vezi dumneata. Dar trebuie totuși să-i facem pe acționari fericiți, ca să zic așa, și dumneata te bucuri de-o mulțime de simpatie, în ciuda eforturilor noastre. Cum spuneam, accidentul dumitale...

— Nu-i nevoie să continui. Ai fost prea clar, mai mult decât era necesar.

Mi-am întors capul într-o parte ca să-mi ascund mânia în primul rând.

— Prea bine. La revedere, domnule Mockingham. S-ar putea să ne mai întâlnim cândva. Poate să mai fie util să-ți readucem chipul în viața publică, cândva în viitor. Am putea fi în stare să-ți găsim o slujbă. O, apropo, vei primi niște bani, plătiți cu regularitate. Tot publicul... Tăcu o clipă și zâmbi într-un chip neplăcut. *Bază de îngrijire și întreținere*, denumim așa ceva, noi cei din Corporația Bondi.

Era un Ford dintre cele mai ieftine și cu greu am putut intra în spate. Ingram apăru și mă ajută. Nu m-am putut hotărî să mă uit la el dar am simțit că era stânjenit. Mai era un bărbat, cel din securitate - tânăr, bine clădit, cu ochii prea apropiați ca să denote inteligență, fost polițist în New York, după cât se pare.

Ingram conducea; gardianul meu ședea pe locul din față, alături de cel al șoferului. A fost binevenit aerul curat, cu toate că era teribil de frig și plutea ceva în vânt, ce nu părea să fie nici negură compactă, și nici ploaie fină. Se întâmplă adeseori să fie așa în acel timp al anului. Drumul n-a durat decât trei sferturi de ceas și mi-am bucurat ochii de pitorescul peisajului, în timpul parcursului, căutând cu disperare

ceva ce nu ieșea la iveală. Ciudat lucru! Prin cele câteva sate prin care trecurăm, nu se vedea nici urmă de vreo schimbare, fie cât de mică.

Fără îndoială, cele trei luni au fost cele mai lungi din viața mea. Nu mi se spusese dinainte că nu-mi vor fi permise ziarele, televizorul și radio. De asemeni, nicio vizită și, cu toate c-am fost de când mă știu un om retras, era firesc să simt cu disperare lipsa cuiva inteligent cu care să schimb o vorbă. Aveam, ce-i drept, cărțile mele și începusem să-mi însemn câteva amintiri personale: n-aș putea spune că era un jurnal intim, de vreme ce îmi dădeam seama că sunt prea tânăr ca să m-apuc serios de-o treabă cum e scrisul memoriilor. Mi-am petrecut de asemeni o grămadă de timp cu un studiu pe care îmi pusesem de mult în minte să-l fac când voi avea vreme. Studiul meu privea teoriile unuia dintre cei mai timpurii economiști scoțieni, pe nume John Law, căruia i se datora, printre altele, întemeierea Băncii Franței. Nu a prea avut succes în aplicarea sistemelor sale, dar eu îi împărtășeam într-o oarecare măsură ideile. N-am ajuns nici cu el cine știe unde, mi-am scos doar note ample, clasate pe index alfabetic, dar asta mi-a ținut mintea ocupată.

Singura excepție în singurătatea la care eram supus, consta în faptul că parohul local, un preot al Bisericii Scoțiene, un lungan sfrijit, cam bătrâior și prostănac, avea voie să vină pe la mine în cadrul îndatoririlor sale preoțești. M-aș fi putut lipsi de el. Chiar dacă ar fi avut o minte cultivată, condițiile în care aveau loc vizitele lui, cu unul dintre gardienii mei stând țeapăn pe-un scaun la ușa biroului, semănau mai mult cu întrevederile pe care le primesc deținuții

din închisori. Preotul, convins din toate punctele de vedere de vinovăția mea, și considerându-și evident vizitele întocmai ca pe cele făcute unui arestat, își luase asupra lui sarcina de-a încerca să mă convingă să-mi ispășesc greșeala și avea obiceiul, care mă scotea din sărite, de a-mi debita la despărțire câteva fraze alese cu grijă, îndemnându-mă să mă căiesc cât încă mai e timp. Începusem să mă întreb de nu cumva vizitele sale mi-erău îngăduite de cei ce mă țineau captiv ca un anume soi de tortură spirituală.

Dar am avut și o bucurie pe care, în timpul acelor luni, am crezut că trebuie s-o țin secretă. Încet și trudnic, atât simțurile cât și puterea mi-au revenit într-o oarecare măsură în picioare. Făceam neconținut exerciții dimineața și noaptea. Îmi amintesc ce emoție am avut când am reușit într-o seară, în dormitor, să stau în picioare aproape drept, ținându-mă de marginea patului cu toată puterea, dând de ceasul morții. Procesul a urmat în chip normal, fiind mai mult incomod decât dureros, dar într-o dimineață, după vreo două luni de claustrare în casă, m-am deșteptat cu niște dureri teribile. În urma unor pledoarii stăruitoare, gardienii mei, după ce se consultară cu autoritățile lor superioare, cu rea-voință și în silă, aranjară venirea de la spital a profesorului Taller, specialistul meu, ca să mă examineze.

Taller, de felul lui din Glasgow, un tip roșcat, dintr-o bucată, era fiul unui sudor de la șantierul naval din Clydeside și își croise drum potrivit celor mai bune tradiții, luptând din greu ca să treacă prin Universitate. Era un om evident foarte puțin sociabil, și pentru un ochi neexperimentat era aparent lipsit cu desăvârșire de blândețea medicului la căpătâiul bolnavului, dar eu m-am înțeles totdeauna bine cu el

și am întreținut împreună relații cam bruște dar sincere și joviale, chiar din clipa în care atentatul m-a adus pentru prima oară la el ca pacient.

În ziua aceea i se încuviințase să vină cu condiția strictă de a se mărgini numai la problemele clinice. Dar cum el este un om necomplicat, cu un temperament propriu și-un stil personal, conștient cu siguranță că totul nu poate fi chiar atât de simplu pe cât se pare, restricțiile ce i se impuseseră l-au iritat. Am putut vedea de cum a apărut pe ușă că-i era scârbă de întreaga situație și mi-am dat seama că simțul său profesional fusese profund ofensat. Chiar de la început, gardianul din securitatea americană se postă în cameră. Când Taller voi să înceapă a mă examina, îi ceru răstit individului să părăsească încăperea. Cererea lui se izbi de un refuz categoric. Taller și-a ieșit din fire. Cu constituția lui robustă de atlet, a prins a-l înjura și a-l amenința pe gardian că-l aruncă afară pe fereastră. Individul plecă în fuga mare să ceară instrucțiuni. Clipele erau prețioase.

— Slavă Domnului, făcu Taller, mormăind pe șoptite. Îmi călca pe nervi de mi s-a urcat sângele la cap. Dar ia să văd. Cred că stai acum pe propriile-ți picioare și curând de tot ai să umbli. Nu-i așa?

Felul în care mi-a spus cele de mai sus era mai mult un pronostic decât o întrebare.

Am ezitat, apoi am spus:

— Mi-ar place s-o cred și eu.

— Hm, sunt șaiszeci la sută sigur că-i așa. Cu siguranță că operația n-a fost o nereușită totală. Dar cred că dumneata nu vrei ca ei să știe.

Părea mulțumit.

Am dat ușor din cap, afirmativ.

— N-am crezut nici măcar o iotă din tot ce-au spus

pe socoteala dumitale. Și nici acum nu cred. Taller avea prudența să vorbească în șoaptă. Să n-ai grijă. N-am să spun nimănui cum stai cu picioarele. S-ar putea să ai nevoie de ele mai curând decât crezi. Am fost rugat să-ți spun, dacă te găsesc singur, că sunt...

În momentul acela ușa se deschise brusc și intra înăuntru gardianul cu un ofițer superior din securitatea americană. Urmă o scenă încordată și neplăcută dar, până la sfârșit, profesorul Taller n-avu altă ieșire decât să-și încheie furios examenul medical în tăcere. Când termină fu condus afară, lăsându-mă să meditez la partea nerostită din propoziția sa.

Puține lucruri care să alunge monotonia s-au petrecut în săptămânile acelea. În fiecare dimineață mă sculam devreme, de frică să nu mă moleșesc la trup și la minte. Eram destul de bine îngrijit de Ingram și de soția lui, banii soseau cu regularitate pentru cheltuielile de întreținere și, în privința celor de-afară, toate semnele arătau un curs normal cu desăvârșire. Bucatele doamnei Ingram erau, dacă nu altcum, cel puțin mai oribile decât le țineam eu minte, dar asemenea lucru nu mă mai deranja. În zilele în care mâncarea era neînchipuit de rea, beam pur și simplu mai mult decât cantitatea mică pe care o consumam în zilele normale. Băutura nu mai conta acum când n-aveam un lucru anume de făcut care mi-ar fi putut întrerupe mahmureala de-a doua zi. Aveam în pivniță vin bun și câteva lăzi cu whisky, ce-mi fuseseră aduse de la casa din Edinburgh; pe lângă altele, băutura îmi ucidea timpul și-mi potolea durerea de picioare. Ceva, însă, cred c-am învățat în timpul lunilor acelora, anume, să-mi stăpânesc iarăși firea, lucru pe care-l scăpasem cu desăvârșire din mâini de când cu infirmitatea mea. De fapt, nu prea aveam de ce mă

înfuria.

Nici nu m-am plâns și nici n-am încercat să vorbesc cu vreunul din soții Ingram sau mai ales cu ceilalți gardieni americani, care se schimbau în post; dar nici ei n-au încercat și nu s-au oferit să intre în vorbă cu mine. Privirile vinovate ale lui Ingram au dispărut treptat, făcând loc unei rezerve generale atotcuprinzătoare.

În afară de vizita scurtă a profesorului Taller, care m-a lăsat nesatisfăcut, și de trecerile stânjenitoare ale scârbosului aceluia de preot scoțian, n-au mai fost decât unul sau două incidente de care-mi amintesc c-ar fi avut oarecare semnificație în timpul cât am avut domiciliu obligatoriu. E greu de închipuit experiența pe care am trăit-o în acel răstimp, deoarece arestatului, în împrejurări normale, îi sunt îngăduite ziarele și aparatul de radio, dar eu într-adevăr, habar n-aveam de nimic din cele ce se petreceau în lumea de-afară. Existența mea se desfășura într-o totală lipsă de informații.

Într-o seară, totuși, după ce petrecusem o zi destul de activă, în cursul căreia revăzusem tot materialul pe care-l aveam la dispoziție în biblioteca mea cu privire la prăbușirea finală a lui John Law, m-am hotărât să mă duc la bucătăria care se afla la parter, cu biroul meu ca să-i spun doamnei Ingram să-mi facă niște cafea. Bucătăria era goală, dar pe masă se găsea un pachet cu coloniale și câteva foi din ziarul „Scotsman” apărut cu o zi mai înainte, în care erau învelite niște zarzavaturi. M-am aplecat și le-am tras fără să le rup, le-am mototolit până ce le-am făcut cocoloș și le-am vârat sub perna căruciorului, tocmai când se întorcea doamna Ingram. Nu păru să observe jena și încurcătura mea ca de copil când i-am cerut

peste măsură de grăbit cafeaua. După asta, m-am întors într-o agitație nemaiînchipuită în camera mea, unde mi-am petrecut ceasurile următoare, citind până și cele mai mici articolașe de pe cele trei patru foi boțite și murdare pe care izbutisem să le șterpelesc. Totuși e interesant cât am fost în stare să reconstituiesc din tot tabloul, numai cu ajutorul unui număr de informații selecționate dintr-o singură zi. Pagina principală lipsea, dar aveam coloanele articolului de fond și ale corespondențelor și e uluitor în ce mare măsură dezvăluiesc acestea din urmă lucrurile asupra cărora se concentrează cu adevărat atenția publicului.

Editorialul dezbătea subiectul șomajului. Suna tare ciudat. Comentariul searbăd, indulgent, în privința acțiunilor guvernului pentru redresarea și îmbunătățirea situației, mi-a amintit de termenii folosiți în publicațiile de reclamă comercială. Nu era nimic în cuprinsul lui. Al doilea articol de fond, oricât ar părea de necrezut, era o justificare a unui moratoriu privind activitățile tuturor partidelor politice. Fusesse el pus cu adevărat în aplicare? Și dacă da, acțiunea nu merita decât un articol de fond secundar? Dar poate că toate informațiile acestea erau vechi la ora actuală. Publicul s-ar fi putut plictisi de repetarea lor. Al treilea articol dezbătea problema primului cântat de cuc din anul acela, așa că unele lucruri nu se schimbaseră.

Scrisorile către redacția ziarului, puținele articole și numărul informațiilor semnificative mi-au îngăduit să înjgheb o imagine destul de exactă a ceea ce se întâmpla. Era exact ca și cum aș fi dezlegat cuvinte încrucișate.

Imaginea ce se contura era simplă de tot: cea a

unui stat polițienesc. Avusese loc *un coup d'état*, urmat de o epurare a celor ce fuseseră în administrația anterioară, a celor ce nu erau pregătiți să-și calce jurământul în picioare. Se petrecuse conform tradiției celor mai reușite lovituri de stat, cu singura deosebire că nu avusese loc în Africa sau în America de Sud, ci aici, și justificarea-i nu era ideologică, nici măcar politică – la drept vorbind – ci uriașele afaceri ale Corporației Bondi.

Punerea în aplicare a loviturii se desfășurase aproape fără vărsare de sânge, cu toate că se înregistraseră câțiva polițiști morți și alte violențe pe parcurs. În loc de preluarea prin forță, se adoptase tactica *inamicului dinăuntru*. Oamenii fuseseră cumpărați, mituiți, șantajați sau, ca în cazul meu, discreditați și-apoi înlăturați.

Însuși faptul că lovitura nu fusese politică ci comercială, însemna că dificultățile nu se iviseră în cursul procesului de preluare a controlului de la cei relativ puțini în mâinile cărora se afla, ci în lansarea, în rândurile marelui public, a ideii schimbării, îmbrăcată în termeni politici. Majoritatea tăcută, a trebuit să fie adusă, printr-o propagandă atentă, să accepte că a avut loc o schimbare de putere, fără să se mai fi recurs la urna de votare sau la noi alegeri. Ceea ce trebuia cu orice preț să li se ascundă cetățenilor, era faptul că țara fusese obiectul unei gigantice acaparări. Ar fi fost într-adevăr grozav, dacă aveau s-ajungă vreodată să realizeze așa ceva.

Lectura acelor câteva foi de gazetă boțite, păreau să-mi arate că șefii lor ca de Laski sau Carlyle subestimaseră mai curând acest aspect. Depășea experiența lor normală în materie de acaparare. Lucrurile trebuie să le fi scăpat din mână și, ca atare,

duseseră la acea apariție tardivă a unor mult mai normale simptome de lovitură, cum ar fi interzicerea pe motive de securitate, a oricăror activități politice în afara acelor aparținând mecanismului guvernamental. Moratoriumul activității politice, despre care citisem în articolul de fond al ziarului „Scotsman” părea să se extindă, deși așa ceva se citea doar printre rânduri, sugrumând efectiv activitatea Adunării Naționale. Mai târziu aveam să descopăr că ghicisem întocmai și că Adunarea Națională fusese suprimată pe un termen nelimitat, prin dispoziție guvernamentală.

Judecând după dările de seamă din ziarul „Scotsman”, referitoare la tranzacțiile comerciale și la Bursă, viața comercială din țară se desfășura în mare măsură ca și înainte, cu toate că părea să fi intervenit niște modificări a unor taxe privind activitatea unor companii, care, după cum aveam să descopăr, fuseseră introduse numai pe socoteala acelor firme și industrii ce nu făceau încă parte din Corporația Bondi.

Erau goluri mari în tabloul pe care reușisem să-l reconstituiesc din cei câțiva centimetri pătrați de hârtie de ziar. Poliția, evident, trecuse de partea lor, sau cel puțin conducerea ei trecuse. Dar ce se întâmplă cu celelalte servicii și instituții din stat, cu armata, mică ce-i drept dar bine echipată, cu Siguranța statului, cu Biroul Sarcini Speciale și, în sfârșit, cu instituțiile administrative? Mergeau oare toate așa, ca pe roate? Numai fiindcă se schimbaseră doar șefii, infrastructura activa supusă ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic? Asta trebuia să caut singur s-o ghicesc. Știrile mărunte, anunțurile despre încetările de muncă, greve și închiderile fabricilor și întreprinderilor, toate arătau considerabile tulburări în

industrie, dar asta nu era ceva nou. Ar fi fost ceva cu adevărat surprinzător dacă asemenea lucruri ar fi dispărut peste noapte. Apoi, și poate cel mai important, era de văzut cum fusese prezentată și acceptată situația pe plan internațional! De vreme ce știrile și căile de informație erau totalmente sub controlul statului, reușea oare adevărul să depășească granița mai mult decât reușise, aici în țară, să pătrundă la om în casă?

Când am văzut că ținând seamă de circumstanțe – storsesem din gazeta aceea cât putusem mai mult, am împăturit foile cu băgare de seamă și le-am ascuns în paginile unei cărți. Și apoi, mi-aduc aminte că am dat la o parte cafeaua rece ca gheața, care rămăsese uitată pe biroul meu, și mi-am turnat vreo patru degete de Scotch.

În aceeași seară ceva mai târziu. Îmi terminasem exercițiile și mă pregăteam de culcare, când am auzit un zgomot la fereastra camerei mele de dormit. Toate săptămânile acelea locuisem la parter; la început, n-am luat aminte la zgomotul acela, crezând că e un șoarece sau unul dintre gardieni care-și făcea plicticosu-i rond de noapte. Dar după puțin timp, se auzi un ciocănit regulat și m-am hotărât să văd ce e. Cu oarecare efort, m-am mutat de pe parchet, unde-mi făceam exercițiile, înapoi în cărucior. M-am mișcat mult mai încet decât eram în stare, așa încât dacă, cine știe cum, vreun gardian m-ar fi pândit printre perdele, să nu mă vadă mai viori și mai în putere decât doream eu să se creadă că sunt.

Cu precauție, mi-am îndreptat căruciorul spre fereastră. Un timp bătaile au încetat. Am așteptat. În sfârșit, se porniră din nou și atunci am dat perdelele

într-o parte. În cameră nu era lumină prea mare, dar la început n-am putut vedea nimic în întunericul nopții. Apoi, treptat, am deslușit forma unei mâini de bărbat, deosebit de albă în lumina aceea slabă; apăru în cadrul geamului, făcându-mi semn să deschid. Am stat încremenit parcă o veșnicie, neștiind la ce să mă aștept. Apoi căruciorul trebuie să fi alunecat puțin în timp ce încă mă țineam prins de perdele și mișcarea le-a făcut să se desfacă mai mult decât intenționasem. O clipă doar, o rază de lumină căzu pe fața bărbatului aceluia. Era a unui tânăr, o figură plină de coșuri, încadrată de un păr lung și murdar. Părea speriat și apoi, aproape în aceeași clipă, se auzi o împușcătură. Încerc și acum impresia aceea vie, neașteptată, când închid ochii și-mi amintesc de gura-i deschisă într-un strigăt mut de moarte, mai curând de uimire, decât de agonie; apoi fața-i plină de coșuri, capul împovărat de păr, dispărură încetișor, prăbușindu-se din bătaia ochilor, sub nivelul ferestrei. Am privit afară dar n-am putut vedea nimic. Un gardian intră în cameră, veni în spatele meu și-mi porunci să plec de la fereastră. Am făcut ce mi s-a spus, m-am dezbrăcat și m-am culcat. Dar somnul veni greu în noaptea aceea. Am auzit strigăte confuze afară, zgomotul unei mașini venind aproape, și-apoi vocea comandantului gardienilor americani, autoritară, spunându-le unor oameni nevăzuți să fie cu băgare de seamă și să nu lase sângele să se vadă.

Dimineața, prundișul de sub fereastra mea fusese de curând răscolit și greblat.

Trecu iarăși mult timp fără să se întâmple nimic. Lucram la John Law. Dar îmi pierise entuziasmul și nu mai aveam nici material; mi se pusese în vedere că

nu-mi pot procura referințele și extrasele de care aveam nevoie de la Biblioteca Națională. Mi s-a spus că s-ar putea să fie altfel, mai târziu. Așa că am început să citesc romane. Am citit o grămadă. N-am mai auzit nimic despre omul care fusese împușcat, și acolo, în închisoare, nici nu doream să aflui. Într-o zi veniră lucrători și puseră rețele de sârmă ghimpată pe deasupra zidului înalt care-mi înconjura grădina. Sosi și o baracă pe roate în care au fost cazați gardienii în condiții mai confortabile și într-un punct avantajos, adică lângă aleea principală. Montară și câteva reflectoare dar n-au ajuns niciodată să le pună în funcție.

Între timp m-am distrat cu un teanc de romane de Walter Scott și tocmai terminasem de citit *Ivanhoe*. Nu e o literatură profundă, dar tocmai asta mi se potrivea în dispoziția în care mă aflam; însă ceea ce mă ținea în putere era faptul că picioarele mele își dobândeau iarăși puterile proprii. Din când în când, mă simțeam cuprins de chinurile iadului. Durerile erau groaznice. Recurgeam la o combinație de resurse, sticla și o supradoză de pilule pe care mi le lăsase doctorul Taller, la plecare. Îmi spusese că va veni să-mi facă un nou control, lucru pe care nu l-a mai făcut. Abia mai târziu am aflat că și el fusese arestat; dar în închisoarea Peterhead el a fost mai puțin norocos.

Îmi cheltuiam puterile cu niște exerciții simple și prudente. Într-o seară, mai ales, am atins culmea triumfului, reușind să stau un moment în picioare neajutorat. Apoi am forțat o mișcare a picioarelor, care, pentru mine, a însemnat tot atât de mult cât și pasul unei sentinele. Mi-a stors puterea, dar m-am umplut de fericire. Atunci am făcut ceva ce mai

făcusem destul de des în ultima vreme. Mi-am turnat whisky ca să celebrez evenimentul, repede și bucuros. Am golit o sticlă întreagă din stocul meu ce scădea văzând cu ochii. Asociată cu pilulele, avu un efect dezastruos, pentru că în aceeași noapte, mai târziu, aproape că m-am întors la stadiul inițial. În culmea sărbătoririi alcoolice, și de unul singur, am încercat isprava pășitului încă o dată dar am încheiat-o prăbușindu-mă beat pe parchet. În cădere, mi-amintesc că mânerul metalic al frânei căruciorului mi-a agățat pantalonii și i-a rupt, făcându-mi și o rană superficială la picior, și a curs o grămadă de sânge.

Zgomotul prăbușirii mele i-a adus în cameră pe Ingram și pe soția lui. Fură întâmpinați de mine căzut pe parchet, într-o criză de vomare violentă, și le-a luat o bună bucată de vreme până m-au curățat și m-au văzut în sfârșit în pat. Eu mă simțeam pe altă lume și trebuie să fi debitat o mulțime de vorbe fără șir, de drogat sau de om beat. Cei doi au început să vorbească deschis între ei, fiind siguri că n-am să înțeleg, nici n-am să-mi amintesc ce spuneau. Dar când au plecat, în timp ce închideau ușa și chiar înainte de a fi căzut în starea de inconștiență a omului beat, am auzit-o limpede pe doamna Ingram zicând furioasă:

— Din toate nopțile, a trebuit să se întâmple asemenea comedie, tocmai acum, în noaptea asta!

Poate să fi fost unu noaptea: soții Ingram erau iarăși în camera mea și mă îmbrăcaseră pe jumătate înainte de a mă fi trezit măcar un pic. Mă simțeam îngrozitor de prost; ora sau somnul acela anulase efectul superficial al pilulelor, dar sticla de whisky mă lăsase cu un început teribil de mahmureală. Când mi-am revenit, am încercat o senzație puternică de

vomă. După aceea, am pus-o în practică. Doamna Ingram a reacționat cu un calm desăvârșit și cu o ceașcă de ceea ce trebuie să fi fost niște supă Bovril, turnată din flaconul unui termos. Piciorul mă durea în locul în care mă lovisem când am căzut. Ce naiba aveau de gând să facă? Am început să răcnesc protestând, dar Ingram îmi luă numaidecât piuitul dând drumul unor imprecații furioase.

— Băgați-vă mințile în cap! Tăceți din gură... Ce naiba, nu înțelegeți, v-ați îmbătat... Cristoase! De ce a trebuit s-o facă tocmai în noaptea asta?

Îmi părea ciudat cât de palid și încordat arăta. Aproape de parcă i-ar fi fost frică. Soția lui era mult mai stăpânită.

Iată că un alt om și-a făcut apariția ca din senin. La început nu l-am recunoscut, apoi, treptat, pastorul acela bătrân și oribil de la biserica din localitate mi s-a înfățișat în carne și oase. Am început să rostesc niște vorbe grosolane, să-l înjur, dar un nou acces de greață m-a copleșit. Când mi-am venit în fire, toanele îmi trecuseră și eram gata îmbrăcat. Pastorul își scoase mantia-i neagră și grea, precum și pălăria-i clericală cu panglici late. Nu cumva vor să-mi pună pălăria pe cap? Nu mai purtasem pălărie de ani de zile.

— Plecăm de-aici? am rostit inteligibil, cu sughițuri și râgâieli, gata să vărs. Greața mi-a venit întrucâtva în ajutor.

— Dă-i mai multă supă, mormăi Ingram către nevastă-sa. Trebuie să-l dezmeticim, măcar atât cât să stea liniștit.

Încă o ceașcă de supă Bovril fierbinte mi-a fost turnată pe gât cu sila. Am încercat să mă opun dar ei au stăruit. Mi-a fript gura, însă asta a fost de folos.

— Ce dracu faceți? am strigat eu.

— Tăcere!

Vocea lui Ingram era aspră și răgușită. Pastorul se încruntă puțin.

— Nu...?

— Trebuie să-i punem căluș în gură? întrebă Ingram, L-am putea camufla cu un fular.

— De ce nu încerci să-i explici? zise pastorul cu liniște. N-ar fi bine să încerci? La urma urmei așa a fost planul.

Ingram începu să-mi vorbească repede, cu vocea înceată. N-am putut înțelege ce-avea de gând să facă. Capul îmi vuia.

Apoi am sesizat. Aveau să mă scoată afară. Trebuia să evadez. Lucrul fusese pus la cale cu săptămâni înainte. Împușcătura de-afară, de la fereastra mea, în urmă cu câteva săptămâni, fusese prima încercare a unui amator. Asta se petrecuse mai înainte ca Ingram și soția lui să se fi înrolat în asemenea acțiune, mai înainte ca babalâcul și bufonul acela de pastor să fi fost și el vârât în combinație, ca să dea o mână de ajutor. Atunci, și mai târziu, mi s-a clarificat totul. Niciunul dintre soții Ingram nu fuseseră încântați de rolurile lor de temnicheri. Pe lângă asta, le mai era și urât să trăiască în provincie și, cu toate problemele lor din trecut, se simțiseră grozav de neleali față de mine. Era plăcut să ascuți asemenea lucruri, cu toate că nici nu le credeam și nici nu le acordam cine știe ce greutate la început. Mai târziu m-am convins de contrariu. Ingram se dusesse de vale în sat. Pastorul bisericii scoțiene, știind cu precizie ceea ce se urmărea, a intrat în vorbă cu el. Nu fusese chiar o potrivire exactă de păreri, deoarece Ingram nu e nici pios din fire și niciunul dintre cei mai bravi oameni,

dar cu vechea metodă de a-l atrage încetul cu încetul, până la urmă se convinsese să facă din necesitate o virtute. Dar el nu e om curajos. Pastorul însă este. Multă vreme fusese unul dintre cei mai leali membri ai Marelui Sinod al Bisericii și, în ciuda vârstei și a înfățișării sale, sau poate tocmai de aceea, fusese ales ca să mă ajute să evaderez. Nimeni n-ar fi putut suspecta că o vârstnică față bisericească e amestecată cumva în asemenea afacere.

Toate amănuntele mi s-au relatat mai târziu. Acum nu era timp de alte explicații mai amănunțite și nici mintea mea nu era în stare să le înțeleagă. Faptul că ajunsesem atât de vegetativ în cursul acelor ultime luni, m-a făcut să-mi pierd curiozitatea și nici n-am întrebat unde aveam să fiu dus și de ce... dacă într-adevăr povestea lor era cât de cât adevărată. Modalitatea plecării mele devenise punctul central cel mai important și cel mai dificil. Aveau să mă scoată afară, dar pe picioarele mele, ca și cum aș fi mers, ca și cum eu aș fi fost pastorul. Faptul că aș fi mers, ar fi fost cea mai bună deghizare din câte puteau exista. Gardienii știau că sunt imobilizat într-un cărucior. De aceea, în afară de soții Ingram, nu mai era decât un singur om în toată casa și unul la poartă. Aveam închisoarea clădită în trup, așa că paznicii erau acolo mai mult de formă și ca să-i țină la distanță pe cei din afară.

Ca să pună la cale evadarea, imaginaseră niște amănunte uluitoare. Veniseră cu un soi de jug și de ham. Eu trebuia să atârn între soții Ingram, cu picioarele spânzurând inutil în jos, simulând un mers. Doamna Ingram era o femeie ce-i drept destul de voinică, dar eu simțeam că nu va fi în stare să mă ducă mult timp. M-au îmbrăcat cu haina preoțească și

mi-au pus pe cap pălăria. Apoi m-au sprijinit cu spatele pe pat, iar pastorul s-a așezat în căruciorul meu. Priveam prostește cum soții Ingram începură să-l lege în cărucior. Apoi i-au pus un căluș în gură. Pastorul era bătrân. El trebuia să le spună gardienilor mai târziu că n-avusese putere să se împotrivească. Soții Ingram se întoarseră către mine cu hamurile acelea. Îmi spuseră că le încercaseră. Avea să fie destul de ușor. Și-au potrivit jugul de metal pe umeri și-au venit fiecare de-o parte și de alta a patului. Încercând din răputeri să-mi stăpânesc un nou val de greață, mi-am petrecut brațele prin hamurile respective. Cei doi m-au ridicat din pat. Picioarele au început să mi se târâie pe parchet. În întuneric, trebuie să fi părut ca trei oameni mergând în rând.

Am trecut pieziș prin ușă, pătrunzând în holul de la intrare și lăsându-l pe bătrân în căruciorul meu. Pălăria mi-a căzut de pe cap și s-a dus de-a rostogolul pe carpetă. Însoțitorii mei au lăsat-o acolo unde căzuse. Nu era timp de pierdut. Afară era întuneric beznă. Luna plină era învăluită în niște nori întunecoși și cădea și o ușoară burniță. Am ieșit pe ușă afară și-am apucat-o pe cărare spre o mașină ce stătea parcată. Picioarele mi se târau, poticnindu-se și tropăind pe prundiș. La un moment dat, m-a cuprins o durere în picioare, ca de cârcei, care, preț de o clipă-două, m-a trezit din mahmureală. O lanternă a licărit slab din baraca pe roate de lângă drum și sentinela din post a strigat ceva, la care Ingram a răspuns, tot strigând, că-l duce pe pastor cu mașina acasă. Atât de simplu a fost. Sau cam atât. Intrarea în mașină punea probleme, dar ne-am dus pe partea ce nu stătea cu fața spre santinela, care, după ce se asigurase că totul e în regulă s-a întors la căldura din

baracă. Au urmat încă vreo câteva minute febrile de zburcium prin întunericul nopții, după care ne-am văzut cu toții în mașină și plecați. Mașina, cu Ingram la volan, coborî aleea și claxona la poartă. Santinela ieși afară și deschise. Mai că nu s-a uitat la noi. Astfel am părăsit domiciliul forțat, după aproape trei luni.

ȘAPTESPREZECE

Una din cele mai mari plăceri a fost reîntoarcerea ziarelor în viața mea. Altă mare plăcere, să stau iarăși de vorbă cu oamenii. O mulțime de lucruri de aflat din urmă.

Din alte puncte de vedere. Ravenscliff era o reședință mult mai puțin comodă, deoarece mecanismul administrativ ce o conducea era rudimentar. În timpul domiciliului forțat fusesem bine îngrijit și supravegheat, dar acolo se dăduseră ordine stricte ca să fiu ținut numai înăuntru și nu care cumva să fiu văzut. Ravenscliff era o casă mare în stil georgian, o clădire plăcută, din piatră cenușie, cam la vreo șapte mile la sud de districtul Border. Departe, pe un drum retras printre coline, acolo se afla casa, bine ascunsă în desișul plantațiilor sădite și îngrijite de Comisia Forestieră.

Ingram și cu soția lui m-au depus acolo, istovit și gata să vomit, cam pe la cinci dimineața, după care ei aveau să plece cu mașina mai departe înspre sud. Din fericire, dobândirea independenței nu dusesese la controlul imigrărilor la graniță și numai vama avea de-a face cu asemenea operațiuni la punctul de control de la Carter Bar, așa că nu era nicio greutate să treci în Anglia. Un tânăr, pe care nu-l mai văzusem niciodată până atunci, m-a întâmpinat și, împreună cu Ingram, m-au dus pe brațe într-o cameră și m-au așezat pe un pat. Sleit de vlagă din pricina băuturii și

a drumului, m-am cufundat într-un somn adânc de opt-nouă ore.

M-am deșteptat, simțindu-mă surprinzător de în putere și neînchipuit de curios. Reminiscențele și întâmplările din noaptea ce trecuse mi s-au prezentat încetul cu încetul. Mi-am amintit mai cu seamă de bătrânul pastor, legat burduf și cu călușul în gură, stând neputincios în căruciorul meu. Lungit pe spate, în tihna patului, am prins a cerceta încăperea. Era goală, afară doar de o masă pe care era așezată o valiză cu câteva lucruri de-ale mele. Soții Ingram trebuie s-o fi adus; de altele nu-mi amintesc. M-am ridicat în capul oaselor pe pat. Călătoria din timpul nopții se soldase cu ceva bun, mahmureala, a cărei urmare, o așteptam, nu s-a materializat. Am dat așternutul la o parte și am lăsat să-mi atârne picioarele peste marginea patului. Dar mai important decât toate... să fi fost oare închipuire? M-am lăsat binișor jos pe picioare, ținându-mă în echilibru cu amândouă mâinile de pat, până ce m-am încredințat că picioarele-mi vor suporta greutatea trupului. Încetîșor, am mișcat un picior și apoi l-am mutat pe celălalt. Așadar, vasăzică era adevărat. Nu fusese numai imaginație; și nici nu mă lovisem prea tare când am căzut.

De bucurie, m-am pornit pe un răs și tot mai chicoteam de unul singur când Ealasaid MacDowall intră în cameră. Aducea o tavă cu micul dejun. Mă văzu stând în picioare fără să fiu ajutat, și-mi zâmbi ca și cum ar fi fost cei mai natural lucru din lume.

Mai târziu îmi explică. Ședeam împreună în ceea ce fusese pe vremuri biblioteca Ravenscliff. Rafturile-i de stejar, bine potrivite, erau încă în ființă, dar goale, în

afară doar de câteva teancuri legate și deteriorate din revistele „Punch” și „Illustrated London News”. Camera slujea acum drept centru de operații. Înăuntru doar câteva mese și scaune vechi, pe podea linoleum, dar un televizor modern era așezat într-un colț, alături de un aparat de radio transmisie pe unde scurte, după aparență înzestrat cu o puternică forță de acțiune. Senzația pe care ți-o lăsa, de cameră părăsită, plină de praf, fusese înveselită de un buchet de flori proaspete, abia culese, așezat pe polița căminului. Ferestrele spațioase, fără perdele, dădeau asupra unor terenuri de asemenea spațioase, sălbăticate cu desăvârșire. Dar tot era mai bine așa decât nimic, și-aș putea zice că nu eram în situația de a ne plânge, având reședința Ravenscliff gratuit la dispoziție, prin bunăvoința lui Lindsay, moșierul din Alabama, în a cărei proprietate se afla. Lindsay nu fusese niciodată pe acolo, dar ne oferise generos folosința reședinței pentru cauză.

Ealasaid începu să mă pună la curent cu evenimentele. Am încercat din răspuțeri să mă concentrez, dar asemenea lucru ar fi cerut timp și amândoi ne-am dat seama de asta. Mi-a turnat ceașcă după ceașcă de cafea neagră, ceea ce a fost de folos. Cam după vreo jumătate de ceas, a intrat un bărbat și a venit la noi. Omul la care mă așteptam cel mai puțin, Walt Tesco.

Au trecut minute până l-am recunoscut. Era jurnalistul, individul acela care ne-a adus la cunoștință moartea lui Torrance, la cocktailul de la New York. Mi-am amintit că l-am trimis la plimbare când îmi dăduse a înțelege că nu-i vorba de un accident. Am început să explic.

— Nu vă mai bateți capul cu asta, spuse Tesco, privind cu mărinimie din dosul ochelarilor lui cu lentile groase. A fost puțin cam brusc din partea mea, trebuie să recunosc. Dar de când mă știu am fost bănuitor din fire. În presa de scandal e un lucru absolut esențial. Știți urmă el cu mulțumire, n-am păreri grozave despre profesia mea.

— Walt a fost strașnic, îl întrerupse Ealasaid. M-a salvat drept la timp. Au încercat să mă cumpere. De fapt, pornisem să lucrez pentru ei, știi, apoi s-au hotărât să mă aresteze cu orice preț, din cauza tatei. Walt organizează acum un soi de operațiune à la *Macul Roșu*. El a pus la cale evadarea dumatile, ba chiar a plecat de aci și ți-a adus un cărucior nou.

— Sunt foarte... începu eu, dar Tesco mi-o tăie scurt.

— Nu sunt decât catalizatorul, făcu el cu oarecare volubilitate, de parcă ar fi descoperit tocmai cuvântul. Fac o treabă și sunt plătit pentru ea. Un mercenar, dar, sper, în cel mai bun sens al cuvântului. Și, hm, presupun că nu sunt singur de tot în asemenea acțiuni, acum.

Ne dădu lămuriri că fusese recrutat la New York, de un grup de scoțieni-americani devotați cauzei Scoției. MacPake și Lindsay erau șefii mișcării. Cu sprijinul lor financiar, el se stabilise și lucrase la Edinburgh, dintr-un birou de-acolo, timp de câteva săptămâni, dar bineînțeles, el nu era spion profesionist și autoritățile sistemului Bondi se făcuseră simțite prea îndeaproape într-o împrejurare, sau două. Abia avusese timp să organizeze o biată rețea rudimentară și, grozav de descurajat, era pe punctul de a pleca în Anglia, când pe neașteptate li se ivi un prilej favorabil. Lui Tesco i se dăduse ca asistent fiul lui

William Torrance și, datorită lui, au prins a curge șuvoi informațiile.

— Încă le mai primim. O grămadă de material. Toate hârtiile Consiliului de Miniștri, prevederile economice și politice, în sfârșit toate lucrurile importante, continuă să spună Tesco plin de mândrie.

— Dar cum de-a ajuns fiul lui Torrance aici? am întrebat eu. Mi-am amintit cum îmi vorbea taică-său de dânsul, în timpul zborului nostru spre New York.

— Martin a intrat în legătură cu el și astfel s-a organizat canalul încă în funcțiune. Torrance Junior acționează în calitate de curier pentru noi, interveni Ealasaid.

— Cine-i Martin?

— Martin Guthrie.

— *Guthrie*. Dar cum de el...? Eram copleșit de asemenea veste.

— Lucrează pur și simplu mai departe, așa cum a lucrat și mai înainte. Acum e secretarul particular al lui Campbell.

— De necrezut.

— ...dar adevărat. Cu toate că e extrem de primejdios. Ar avea de pătimit dacă l-ar descoperi.

— Și Guthrie e singura voastră sursă de informații?

— Nu, nu. Mai avem și Biroul Sarcini Speciale răspunse Tesco.

— Cum dracu' de-ați aflat de ei? Existența lor a fost menită să nu fie cunoscută decât câtorva, foarte puțini la număr și... am început eu să spun. Acum presupun că nu mai contează.

— Ba contează, continuă Tesco, ca și cum ar fi fost implicat de ani de zile. Vă amintiți că erau o unitate foarte mică... abia vreo treizeci de oameni cu totul. Nu aveau răspundere decât față de dumneavoastră,

de Secretarul Consiliului de Miniștri și de Primul Ministru. Dar Primul Ministru e un neghiob bătrân și ramolit și, evident, uitase până și de existența lor, așa că cei din mecanismul Bondi i-au omis pur și simplu în operația de preluare; nici n-au știut că există.

— Și Biroul Sarcini Speciale s-a menținut, de când cu lovitura, fără de statut legal? am întrebat eu.

— Au dus-o așa o bucată de timp. Dar șeful Biroului nu s-a pierdut cu firea și-a ieșit din încurcătură după puțin timp. A luat legătura cu tatăl Ealasaidei, care a fost ținut tot timpul la Cartierul General al celor din Bondi, casa în care ați fost dus la început. A fost o treabă relativ ușoară să capete acces acolo; doar sunt profesioniști mai la urma urmei. Sir Alexander le-a dat cheia celor ce se întâmplaseră și le-a dat sarcina să caute și să sprijine orice mișcare ce s-ar fi putut organiza în afara țării, cu scopul de a răsturna regimul Bondi. Ne-am trezit astfel cu un *mini intelligence service* foarte experimentat.

— Și acum?

— Acum întreprindem o acțiune de eliberare de proporție uriașă și, sper, și sincronizată, în curs de efectuare. Tocmai am aflat că Sir Alexander a fost salvat. Trebuie să sosească aici din clipă în clipă. Mai sunt vreo doisprezece alții în aceeași situație, cei mai mulți, foștii dumneavoastră colegi, explică Tesco.

— Suntem pe calea cea bună, explică Ealasaid cu înșuflețire. Aproape că e mai pasionant decât însăși campania pentru independență. Opoziția și unioniștii nu ne-au boicotat. Dar acum avem într-adevăr de-a face cu câteva specimene funeste, gata să acționeze. Quislingii⁷ sunt cei mai primejdioși. Într-un fel marii

⁷ Trădătorii, aluzie la norvegianul Quisling care, trădând interesele Norvegiei, a făcut jocul naziștilor devenind șeful

afaceriști americani nu sunt chiar atât de răi. Ei fac doar ceea ce au făcut de când sunt ei: practica obișnuită comercială.

— Care vă sunt planurile? Ce-aveți de gând să faceți?

Tesco ședea jos, liniștit, ciopârțind un creion.

— Până ieri, răspunse el, totul s-a ținut strict secret. Campbell, Carlyle, de Laski și ceilalți din banda lor aproape că n-aveau habar de ceea ce făceam noi, de cele ce se întâmpla. Vedeți, câtă vreme ei înregistrau, după cum știți, succese importante în preluarea eşaloanelor de frunte ale guvernului, armatei și poliției, nici vorbă să fi reușit să câștige pe de-a întregul serviciile administrative, serviciul de informații și securitatea. Asta, în afara Biroului Sarcini Speciale. Lealitatea e un lucru ciudat. Astea sunt găurile din eficiența Corporației Bondi. Când are loc o schimbare într-un guvern democratic venit la putere în virtutea unor alegeri normale, funcționarii administrativi își schimbă cu ușurință părerile, după cum bate vântul. Cu aceiași oameni șterși procedezi la naționalizare și apoi la denaționalizare, vinzi arme regimurilor fasciste și-apoi, cu aceeași conștiinciozitate, instituiești sancțiuni împotriva acelorași guverne. De data aceasta, însă, lucrurile stau altfel. Poate că nu vom mai fi atât de ușor gata să strângem din umeri când vom citi în viitor despre acele *coups d'état* efectuate în țările din Africa sau Asia.

— Și acum? am întrebat eu.

— În cursul ultimelor douăzeci și patru de ore, așa cum spuneam, vreo douăsprezece persoane din cele mai importante sub vechiul regim au fost scoase la marionetă al Norvegiei sub naziști.

iveală, urmă Tesco. Așa ceva a fost, sigur, destul ca să-i facă pe Campbell și pe ceilalți să transpire. Acum pășim în faza a doua: întoarcerea. Dar trebuie să acționăm repede.

— Și eu ce rol am?

— V-ați restabilit pe deplin? Aud că astă-noapte erați aproape de nerecunoscut. Soții Ingram erau grozav de îngrijorați, iar dumneavoastră cât pe ce să stricați toată combinația, termină Tesco.

Eu m-am strâmbat, iar Ealasaid a zâmbit.

— Ideea era ca dumneavoastră să preluați conducerea.

— Conducerea?

— Ei bine, noi știam că vei fi de acord, interveni Ealasaid dulce.

— Dacă ați vrea să stați la acest pupitru și să vă pregătiți din nou pentru ocupațiile și obligațiile dumneavoastră, veți fi într-o situație mai potrivită ca să preluați fotoliul prezidențial la întrunirea de după-amiază.

Tesco luă un aer energic.

— Ce întrunire?

Eram uluit. Se auzi soneria unui telefon și Tesco se întrerupse ca să răspundă.

— Spune-i „Guvernul din exil”, dacă vrei, explică Ealasaid ridicându-se.

— Vă rugăm să ne scuzați. Tesco își isprăvisе convorbirea telefonică. Trebuie să pregătim primirea celorlalți. Apropo tatăl dumneavoastră a trecut granița. Chiar acum mi-au comunicat.

Ultimele vorbe. Tesco le adresase Ealasaidei.

Au ieșit din bibliotecă și m-au lăsat singur. M-am instalat ca să m-apuc serios de lucrul destinat mie. Dar mai înainte, m-am sculat în picioare și, ținându-

mă de pupitru, am făcut câțiva pași înainte și apoi câțiva îndărăt. Era greu și dureros.

OPTSPREZECE

Știu că cei mai mulți dintre dumneavoastră ați avut încă mai puțin timp decât mine ca să vă veniți în fire, ca să vă readaptați la reîntoarcerea în circulație. Trebuie să spun că arătați cu toții destul de bine pentru un grup de foști ocnași.

Sedeam toți în jurul unei mese acoperită cu un postav verde decolorat, în sufrageria imobilului. În zilele ei bune, fusese ca și bibliotecă, o încăpere elegantă. Acum avea grozavă nevoie de un zugrăvit.

Eram doisprezece cu toții. Cel puțin doi, ba s-ar putea chiar trei, lipseau. Încercarea de-a face o glumă s-a soldat cu un fiasco. Toți, inclusiv eu, eram prea încordați și tulburați ca să mai avem timp și de altceva decât de acțiunea în perspectivă. Sir Alexander MacDowall era așezat la dreapta mea, Tesco ședea în stânga. Ceilalți din grup numărau o serie de figuri cunoscute: funcționarii vârstnici, câteva personalități politice din propria mea grupare precum și din alte culori ale spectrului, incluzând pe Matthews, ieri Ministrul Comerțului și pe dr. McKinnon, fostul lider al grupului Naționalist-extremist, un om cu care nu m-am înțeles niciodată nici în problemele politice, nici în cele sociale, dar căruia i-am admirat dinamismul fără rezervă. La o masă alăturată ședeau Ealasaid, Torrance Junior și alți trei bărbați care activaseră din culise. Cu excepția lui Tesco, toți din jurul mesei eram uniți printr-un

factor comun, întrucât ne petrecuserăm ultimele luni în felurite genuri și specii de detențiuni, cu inevitabila concentrare a spiritului pe un scop unic, spre care fuseserăm siliți să ne-ndreptăm.

— Noi datorăm și țara datorează o enormă recunoștință domnilor Tesco, Guthrie, Torrance, domnișoarei MacDowall precum și prietenilor noștri Lindsay și MacPake din Statele Unite ale Americii și, în același timp, și celorlalți care...

Am început cu niște termeni de apreciere formali, dar sinceri și cinstiți. Era o încercare banală, dar a găsit ecou în sufletele tuturor. După câteva minute, ne-am apucat de treabă.

Mi se părea, și am și spus-o, că oricât de mari ar fi eforturile noastre, forța principală care va aduce schimbarea trebuia să ne vină din afara granițelor. Deși eram atât de bine ținuți la curent cu informațiile de către Guthrie, și aveam și Biroul Sarcini Speciale la care să apelăm, mijloacele reale de a forța schimbarea din interior lipseau cu desăvârșire, după cum și posibilitatea de-a face să parvină mesajele noastre cu privire la adevărata stare de lucruri din țară. Fără îndoială că oamenii la ei acasă știau sau bănuiau în mare parte cum stau lucrurile. Eu și aflasem că alegătorii n-au votat ca oile; numeroase demonstrații, greve și manifestații politice avuseseră loc, dar controlul guvernului Bondi opera cu pricepere de expert prin intermediul unei cenzuri absolute. Iar răspândirea informațiilor prin vorbe, de la om la om, este, în chip notoriu, inexactă, înceată și primejdioasă.

La sugestia lui Guthrie, Tesco încercase mai din timp să obțină acordul guvernului britanic ca să înființeze un post de emisie pe un vapor, în afara

apelor teritoriale, sau în Anglia. Dar primul proiect era prea greu de pus în aplicare și costisitor, iar pentru cel de-al doilea, guvernul britanic n-a dat aprobare. Știam că pentru englezi cele ce se petreceau în Scoția aveau foarte mare importanță, dar ei nu voiau să se amestece. De la independența Scoției, englezii s-au păzit ca de foc să adopte vreo politică ce s-ar fi sprijinit pe principiul intervenției în afacerile interne ale Scoției. Și ca un critic constant al politicii britanice din trecut, n-am putut să-i blamez. Chiar și Societatea de Radiodifuziune Engleză era destul de precaută și atentă să nu difuzeze informații prea critice la adresa guvernului Bondi, așa că, ascultând posturile de radio engleze, nici unui ascultător scoțian nu i s-ar fi înfățișat un tablou îndeajuns de complet al situației din țara lui. Am descoperit totuși că guvernul din Londra făcuse ceva, și anume, hotărâse să îngrădească cu legi drastice firmele cu capital străin ce operau pe teritoriul Angliei, în scopul de a împiedica o eventuală operație similară cu cea a guvernului Bondi la sud de frontiera Scoției.

Guvernul nostru în exil, cu toate că nu s-a întrunit într-o ședință de lucru dintre cele mai eficiente din câte am prezidat, ceea ce de altfel nu e de mirare, a încuviințat o anumită serie de acțiuni, orientate spre polarizarea opiniei internaționale. Trebuia să ne mai acordam un răgaz de câteva zile până ce să avem cu toții posibilitatea de a înțelege cele ce se petrecuseră, pentru ca timpul să ne îngăduie să cugetăm la rece. Apoi se intenționa ca eu să plec mai întâi la Londra și apoi în Statele Unite ca să pot aprecia pe ce sprijin viitor ne putem bizui pentru cauza noastră. Trebuia să acționăm repede, mai înainte ca Guvernul Bondi – așa cum am ajuns să-l numim – să ne-o ia înainte. Se pare

că erau mânați de o slăbiciune pe care o puteam exploata cu succes în avantajul nostru. Afară de fireștile lor legături comerciale foarte strânse cu Statele Unite, pierduseră din vedere să dea atenția cuvenită comunității și opiniei internaționale. O țară nu se poate pune în asemenea situație pe-o perioadă atât de lungă, decât dacă e excepțional de puternică. Din dosarul cu extrase din presa întregii lumi, pe care Tesco le culesese luni de zile în șir, articolele de înfierare a celor ce se petrecuseră la Edinburgh erau cât se poate de potrivite pentru a fi exploatare. Așa că ne-am întocmit planul desfășurării forțelor. Doctorul McKinnon avea să facă o călătorie cu avionul în Australia și Noua Zeelandă ca să influențeze și să câștige opinia publică în favoarea Scoției; Matthews pleca în Canada cu o sarcină similară în rândurile vastei și gălăgioasei comunități scoțiene de-acolo; iar eu, eu rămâneam cu Londra și Statele Unite. Era o treabă grea. Totodată și costisitoare iar fondurile nu prea mari, cu toate că MacPake, Lindsay și grupul american devotat cauzei noastre adunaseră o sumă de bani destul de substanțială, într-un timp surprinzător de scurt. Ne rămânea nouă sarcina de a o folosi în chipul cel mai avantajos cu putință.

Săptămâna aceea fusese istovitoare. Îmi găseam îndemnul în ușurința relativă cu care îmi luasem și-mi mențineam sarcina conducerii operației. Locuiam și lucram cu toții în climatul unui cămin ofițeresc, la Ravenscliff, dormind, mâncând și muncind la sediu. Împreună cu noi se mai afla o ceată de tineri voluntari, recrutați în special de Guthrie în decursul lunilor trecute, care slujeau acolo drept paznici ai securității noastre, ca să ne apere de vreo încercare a

guvernului Bondi de a ajunge la noi în vreun fel oarecare. În stadiul acela, se crease ceva asemănător unui adevărat spirit de echipă, fără să fi avut la dispoziție răgazul necesar pentru urzirea măruntelor gelozii și rivalități. Au avut loc conflicte, fără îndoială. Dar MacDowall ne-a fost de un ajutor extraordinar. Din nou am putut să-i admir dexteritatea-i de a manevra și de a controla situațiile spre maximul de avantaj a celor interesați. Și, pe când el ne ajuta pe noi toți, fiica lui mă ajuta pe mine personal. Era, în toate privințele, mâna mea dreaptă, sarcină pe care și-o luase cu de la sine putere. Viața în comun ne-a fost de mare ajutor. M-am oprit din băutul fără de margini și am început să umblu și să trăiesc iarăși.

Londra udă și decolorată. Lespedea Președinției Consiliului de Miniștri, curățită de curând, părea soioasă ca un prag de dugheană. Londra nu se schimbase prea mult în cursul celor șase ani din urmă; nu Londra oficială, nici Whitehall, nici Westminster. Costumele negre, protocolare, o supraabundență de umbrele negre; cât îmi păsură de familiare toate acestea! Dacă era ceva schimbat, doar fețele oamenilor mai întunecate și mai încruntate decât le țineam eu minte.

Avea să fie o călătorie grea și nici pe departe nu-mi era clar cum am să mă descurc și cum au să poată argumentele mele, chiar în cele mai bune condiții să aibă priză la guvernul englez. În definitiv, englezii se mărgineau, ca de-atâtea ori în trecut, să adopte pe față un rol totalmente pasiv. Totuși, în spatele scenei, își clădeau destinul, cântărind rece și apreciind clar încotro stau interesele lor capitale. Numai cu multă greutate voi reuși să fac guvernul britanic să joace un

rol mai activ, ajutându-ne să ne descotorosim de guvernul Bondi. După ce-au suferit fel de fel de afronturi și ultragii din partea noastră, în acești câțiva ani din urmă, când au descoperit că nu mai guvernau Marea Britanie ci numai Mica Anglie, de atunci politica lor externă a avut cel mai scăzut profil și doar întrecerea cu politica unei Suedii sau unei Elveții a ajuns să fie forța stimulatorie în viața politică engleză. După ce ani de-a rândul am salutat cu bucurie faptul că Anglia adoptase asemenea atitudine, iată că mă aflu la Londra cerându-i Angliei să joace rolul opus. În afară de toate celelalte, Ministrul lor de Externe, cel ce avea să fie forța motrice a tuturor hotărârilor Consiliului de Miniștri luate în Downing Street, era cel mai extremist dintre partizanii Miciei Anglii. Nu aveam cine știe ce speranță.

Sosirăm cu trenul de noapte. Ealasaid MacDowall și Walt Tesco veniseră cu mine. Tesco avea să plece mai departe în Statele Unite ca să prezinte lui MacPake un raport asupra situației și să-mi deschidă calea, netezind-o. Folosindu-ne de camera mea de la hotel ca de un birou, toți trei ne-am petrecut dimineața cu întâlniri și contacte nu prea satisfăcătoare, cu tot felul de grupuri și indivizi de origine scoțiană stabiliți la Londra, care socotisem că ne-ar putea fi de folos. Am aranjat cu destulă greutate o întrevedere cu Ministrul lor de Externe pentru după-amiaza următoare. Presupuneam că în momentul acela n-avea niciun chef să mă vadă, pentru că nu mai aveam nicio situație legală (iar dacă aveam vreuna, aceea era negativă, ca fost deținut și evadat, declarat în mod public drept politician corupt), și mai era și îngrijorat la gândul eventualelor proteste din partea regimului Bondi pentru că m-a

primit. Dar mai exista și un alt motiv să nu dorească să mă vadă, după cum aveam să descopăr mai târziu. Până la urmă l-am convins că erau destule posibilități ca să trag sforile, asigurându-l că va avea mai multă bătaie de cap dacă-mi refuză întrevederea.

A fost o zi obositoare și cam pe la șapte seara le-am propus celorlalți doi o pauză, pe care o meritam. Le-am sugerat să mergem la un restaurant mic, la care obișnuiam să mă duc în trecut, situat drept la capătul străzii Shaftesbury. Luaram o gustare la hotel, comandaram un taxi, după care am plecat. Eu mi-am luat și căruciorul. Cu toate că făcusem un mare progres, nu puteam parcurge decât doisprezece pași, cel mult, după care rămâneam complet sleit de puteri. Ealasaid rezervase o masă într-un colț. M-am hotărât pe moment să intru neajutat. Tesco lăsase la garderobă căruciorul meu pliat, împreună cu hainele, iar eu, încetișor dar țăntoș, m-am dus după ei la masă. Faptul că mergeam singur pe picioarele mele, că mă schimbasesm ori îmbătrânisem, a ajutat poate să explice de ce nu am fost recunoscut. Dar eu abia cât mi-am aruncat ochii prin încăpere, și-am rămas atât de uluit, încât n-am putut să scot niciun cuvânt.

— Nu te simți bine? m-a întrebat Ealasaid îngrijorată, pe când mă așezam jos. Tesco mă împinse cu scaunul aproape de masă.

— Amintiri care m-au năpădit, atâta tot, am explicat cu respirația tăiată.

Aducându-mi aminte de timbrul unui glas. Auzit prin telefon cu atâtea luni în urmă, nu m-am simțit cuprins nici de mânie, nici de tristețe; eram doar transportat, ba chiar emoționat, atâta tot. Am comandat aperitive din belșug. Eram bucuros că îl convinsesem pe Tesco să vină cu noi. La început, mă

gândisem să ies numai cu Ealasaid, și Tesco îmi servise toate pretextele cu putință ca să nu-l includ și pe el în proiectele mele, dar lucraserăm atât de bine cu toții în echipă și mi-am dat seama că acele alte lucruri pot să aștepte. Acum se vădea că avusesem de două ori noroc că am procedat astfel.

M-am relaxat. Tesco și Ealasaid trebuie să fi înțeles din primele clipe că atenția îmi era împrăștiată. Amândoi ședeau cu spatele spre cele două persoane de la masa din fundul încăperii, iar eu eram în parte ascuns de-o lumânare aprinsă, înfiptă într-un sfeșnic de aramă ce sclipea de lustruit ce era.

Terminasem masa și tocmai comandam cafelele, când am văzut că persoanele de la cealaltă masă se pregăteau să plece. M-am întors către Tesco:

— Dacă din întâmplare te uiți în spatele dumatăle, se află un bărbat și o femeie, așezați lângă fereastra din dreapta. Sunt pe punctul de a pleca. Uită-te la fața bărbatului. Îl cunoști?

Tesco se învârti încetitor și cu grijă pe scaunul său și privi cu atenție prin lentilele sale groase de miop.

— Da, cred că da, răspunse el. Nu sunt sută la sută sigur, dar cred că-i omul la care vă duceți mâine după-amiază. E Ministrul lor de Externe, nu-i așa?

— Și eu cred la fel. Dacă-i așa, atunci suntem pe cale de a obține ceva, am zis eu. Mai ai încă o mulțime de legături în lumea gazetarilor indiscreți și flecari de aici, nu-i așa?

Tesco încuviință din cap.

— Bun. Atunci pregătește-te pentru o noapte activă. Și ce crezi despre recrutarea unui detectiv particular, discret, pe care să ne putem bizui la această oră târzie? Poți aranja așa ceva?

Tesco încuviință iarăși.

— Dar și eu sunt destul de bun pentru asemenea soi de lucru, se oferi el în mod voluntar. Am o practică vastă. Îmi amintesc cum odată am filat ceasuri de-a rândul o actriță de cinema celebră și am descoperit-o...

— N-are a face asta, acum, i-am tăiat-o eu scurt. Ai timp până mâine după-amiază. La orele patru am întâlnire cu omul ăsta. Până atunci, doresc să știu despre el oricât de multe poți afla. S-ar putea să ne fie de-un folos vital. Lucruri intime, și altele de-a asemenea soi. Murdării, ticăloșii, obscenități.

Am văzut fața Ealasaidei încrețindu-se de dezgust.

— O asemenea tactică nu se prea potrivește cu stilul dumatăle, Malcolm, izbucni ea. Oricum, de ce crezi c-ar exista ceva în defavoarea lui, destul de important ca să te poți sluji la nevoie, chiar dac-ai vrea s-o faci? Și cine-ți poate spune că el nu-ți va răspunde în asemenea situație, distrugându-te? În orice caz, nu-i un punct de plecare fericit, să sapi în murdărie, urmărind un om cu soția lui, sau cu prietena lui, veniți să ia o masă liniștită.

— Tocmai aici e buba, am răspuns eu calm, ferindu-mi capul într-o oarecare măsură în dosul lumânării. Cele două persoane între timp plecaseră de la masă și treceau prin fața noastră, spre ușă. Tocmai aici e buba, am repetat eu.

Femeia s-a oprit o clipă lângă noi, până ce le sosiră hainele, aduse de un chelner. Aruncă o privire absentă înspre mine. Nici urmă să mă fi recunoscut.

După ce Ministrul de Externe englez părăsi restaurantul, însoțit de soția mea, le-am spus celor doi toată povestea.

Așa cum spusese Ealasaide în cursul serii de ieri,

tactica adoptată nu se potrivea cu stilul meu. Dar, n-aş putea zice că a fost şantaj... mai mult actul unui soţ scos din sărite. Şi din asta ne-am ales cu un rezultat extrem de favorabil.

NOUĂSPREZECE

Dedesubt, până departe, uniformitatea ondulată a unui peisaj de iarnă frumos; într-o continuă schimbare, neluat în seamă, pentru că, în realitate, nu era decât creștetul pufos și fin al unei întinderi masive de nori, văzută de deasupra, de la o distanță de douăzeci și trei de mii de picioare. Aproape tot drumul de la Londra-Heathrow la New York-Aeroportul Kennedy am beneficiat de albeața aceea strălucitoare și neîntreruptă. Zburând spre vest, uriașul Jumbo a înaintat aproape în pas cu soarele, așa încât ziua părea că stă în loc și că n-are să mai asfințească niciodată. Tot timpul, cât n-am dormit și n-am mâncat, am lucrat la discursul ce-mi va fi îngăduit să-l rostesc, după cum speram, în fața Consiliului de Securitate.

Pe deasupra Noii-Scoții, s-a ivit o spărtură de scurtă durată și am avut o viziune fugară a unor păduri, alternând cu întinderi sterile acoperite de mușchi, lacuri mici, coline cafenii turtite, și nici urmă de om. Apoi avurăm iar senin pe deasupra coastei statului Maine, cu întinderile-i de un verde greoi și monoton, un soi de introducere în Statele Americii. Drumurile apăreau trase geometric în lungul și latul terenului. În sfârșit, urmă iarăși întinderea de nori care nu se mai spulberă până la apariția înspre apus a turlor și turnurilor Manhattanului. Printre spărturile norilor am zărit și Statuia Libertății. În timp ce ne roteam în jurul

ei, am putut vedea fascinantele desene pe care țigheul și alte substanțe poluante le înscriu pe suprafața apelor brațului Sound și înăuntrul lor.

Sosirea într-un port sau aeroport american poate să însemne iadul sau paradisul, în funcție de Birourile de Vamă și de Imigrare. În anii din urmă fusesem scutit de grozăvia și umilința cozilor, fiind o personalitate destul de proeminentă ca să mă bucur de tratamentul P.F.I. adică al „Persoanelor Foarte Importante”, așteptat și luat de mașini la aerodrom, dispărut hocus-pocus cu destinația discretă a reședințelor de odihnă P.F.I. – acel *dolce farniente* al P.F.I.-ului, întâmpinat și tratat cu băuturi de la gheață și însoțit și condus de împuterniciți oficiali cu vorbirea extrem de politicoasă, părăsind secțiile prin uși laterale, neștiute de nimeni, ca să evit gloata de fotografi și reporteri ai presei rezidențiale. De data aceasta, nu mă mai așteptam la așa ceva. Nu eram decât un cetățean particular, cel puțin într-un sens tehnic, un fost ministru al unei țări cândva independentă.

Dar Federația Americanilor Scoțieni, de curând fondată, lucrase din răspuțeri. Iar călătoriile destinate P.F.I.-ului sunt aleși după două criterii: după statutul lor intrinsec, adică ambasadori, regi sau alții asemenea; și cei a căror sosire e probabil să provoace neajunsuri și tulburări în ritmul normal al mersului unui aeroport: actrițe, staruri de televiziune și oameni ca mine, cu mari posibilități de a deveni oamenii zilei. N-am știut asemenea lucruri până ce n-am intrat, dar vești despre sosirea mea și câteva aluzii instigatoare, privind motivele vizitei mele, se și răspândiseră. Așa încât am fost destinat categoriei P.F.I. Numai că, de data aceasta n-au mai fost chiar atât de bănuitori cu

mine ca să mă ferească de reporteri. Am refuzat să fac vreo declarație, dar o mulțime de fotografii de-ale mele apăruseră în edițiile de seară, tocmai cam pe când șoferul enormului Cadillac ne transporta pe așa-zisele rute directe cu mai multe benzi, prin hidoasele gătuiri de trafic, către zgârie-norii impresionanți, învăluiți în ceață, din centrul Manhattanului.

Cinci după-amiază, ora New York-ului; zece seara ora Londrei. Sincronizarea mecanismului meu fiziologic îmi va lua o zi sau cam așa ceva pentru reajustare. O serie nedeslușită de impresii încețoșate: MacPake și Lindsay vorbindu-mi fără oprire; afară, patru culoare constante pentru mașini enorme cu viteză mică; puțină culoare și murdărie cu grămada, mai cu seamă când am pătruns în centrul orașului, îndepărtându-ne încet către acel mare simbol de sticlă care este chiar sediul Națiunilor Unite.

Consiliul de Securitate își ține întrunirile într-o încăpere mult mai mică decât Adunarea Generală. În centru se află o masă circulară, cu o deschizătură ca litera C, într-o parte; în mijloc, înăuntru, șade secretarul și funcționarii respectivi. Membrii permanenți și cei temporari ai Consiliului își au locurile jur-împrejur pe partea din afară. Fotoliile Delegaților sunt din piele, albastru închis la culoare. În spatele lor, patru fotolii albastru deschis sunt destinate membrilor delegației. În jur, situate sus pe pereții a numai trei laturi din sală, niște firide futuristice, despărțite de încăpere prin paravane de sticlă, adăpostesc translatorii simultani, ziariștii și echipele de televiziune. În a patra latură a camerei, pe scaune așezate în raiduri, stă publicul obișnuit. Mulți din ei par că și-au adus sandvișuri și termosuri de acasă. Din pricină că au avut loc câteva incidente,

gărzi de securitate în posturi fixate pe marginea exterioară a arenei Consiliului, stau în văzul tuturor.

În completarea decorației interioare, o frescă mare, de tip 1950-1960 stă așezată sus în spatele fotoliului președintelui. Înfățișează îndreptarea nedreptăților, oameni ce sunt eliberați din lanțuri, căi ce duc treptat în sus, către libertate, lumină și fericire. Pe cât e de inexpressivă pe atât de demodată.

M-am așezat într-o latură, așteptând să fiu chemat, cu căruciorul pliat, lângă mine. Delegatul englez trebuia să propună audierea mea și nu era de așteptat să se ridice vreo voce împotriva. Am zâmbit deschis unui olandez pe care-l cunoscusem vag, cândva în trecut, și el mi-a întors zâmbetul cu căldură. Președintele japonez a început, în fine, să cheme adunarea la ordine. Feluriți diplomați umblau de colo până colo, foindu-se, aparent fără niciun scop, într-o vădită dezordine. În nișele de sticlă, translatorii își potriveau aparatele. Eram surprinzător de calm.

La dreapta și la stânga, în jurul mesei, culoarea pielii delegaților nu trădează totdeauna identitatea țării pe care o reprezintă. La sediul Națiunilor Unite te afli antrenat într-un joc constant de-a ghicitul, dacă e să te iei după cei care cutreieră vestibulele și coridoarele și, de cele mai multe ori, nu ieși din încurcătură decât când delegații își ocupă în sfârșit locurile, în dosul etichetei de pe masă, cu numele țării pe care o reprezintă. Expunerea la viața New York-ului și constantul contact internațional de la Națiunile Unite pare să coloreze pigmenții pielii, dându-i o nuanță de negricios deschis universal. Poate că e numai imaginația mea, sau poate să fie ora înaintată... șapte seara aici, la Londra miezul nopții. Sau să fie oare strălucirea luminii lămpilor cu arc pe

mocheta de culoarea noroiului, care produce asemenea efect? Nici îmbrăcămintea nu te poate călăuzi.

Ian Campbell, părând tras la față, încruntat și obosit, intră în sală. În spatele lui, purtând cunoscuta valiză roșie pentru corespondență, și documente, mergea Guthrie, rece, întunecat și neschimbat. Am avut un șoc văzându-l acolo, mai ales știind ce știam, dar când își aruncă în treacăt privirile spre mine, căutătura lui era lipsită cu desăvârșire de orice soi de emoție. În spatele acestor doi, veneau în ceață ajutoarele lui Campbell. Printre ei n-am recunoscut decât pe de Laski. Campbell, aflasem de la Guthrie, preluase amândouă portofoliile mele anterioare... ministerul de interne, poliția, închisorile și ordinea publică, precum și responsabilitățile mele în domeniul afacerilor externe. Știam tot de la Guthrie că la New York va veni și Campbell. Scoția nu era actualmente membră a Consiliului de Securitate așa încât el, ca și mine, trebuia să se așeze deoparte, cu acoliții săi, până ce va fi strigat.

În urma numeroaselor presiuni din partea noastră și a unei acțiuni puternice în bloc din partea Australiei și a Canadei, aceasta precipitată mai ales de vizita mea cu două săptămâni mai înainte la ambasadorii din Londra a acestor două state, guvernul englez ieșise în sfârșit din neutralitate și înaintase în fața Consiliului de Securitate demersul său înscris pe Agenda Consiliului astfel: *Situația prezentată a Scoției: o problemă de un urgent interes internațional*. Corporația Bondi avea suporterii puternici în rândurile Congresului, iar Statele Unite, pentru motive lesne de înțeles, adoptaseră, un rol foarte șters în întreaga problemă.

Dezbateră s-a deschis într-o învâlmășeală de invective, de o putere covârșitoare, având o legătură vagă cu cauza Scoției. Delegații vorbeau repede sau șovăielnic, potrivit cu firile și obiceiurile lor, dar engleza rară și măsurată a translației simultane pe canalul doi al sistemului de șase benzi, era tot timpul egală. Ședeam, ascultând, cu casca mică de plastic prinsă peste urechea mea dreaptă. Vocea translatorului era desăvârșit de cultivată și fără nicio afectare.

Eram implicat, atât de profund implicat în cele ce venisem să înfăptuiesc și să spun! Întreaga dezbateră a acestui caz neprevăzut era pentru moment cel mai important lucru din viața mea. Totul se petrecea totuși la un nivel atât de scăzut. Aspectul general de indiferență camaraderie în Consiliul de Securitate și, de fapt, peste tot la Națiunile Unite, m-a izbit ca dezolant și șocant de sincer. De fapt, nu era decât o reflectare foarte nedramatică a problemelor reale de viață și de Libertate, de pe toată suprafața globului, dezbătute continuu aici cu impasibilitate, ca să nu spunem cu plictiseală. Delegații își îngăduiau să strige și să vorbească despre țările celorlalți în niște termeni cumpliti, îngrozitori. Dar, ca o ironie a soartei, speranța autentică și onestă pentru pacea viitoare a lumii se manifesta după aceea în numeroasele baruri din clădirea Națiunilor Unite, unde epitetele rostite la mânie erau uitate când se cinsteau rândurile internaționale de băutură. Se bucura de o favoare deosebită, după câte am descoperit, băutura celui mai *ne-rece-război; Bloody Mary*⁸.

Am spus absolut totul în discursul meu și mă

⁸ Sângeroasa Mary. (engl.).

mândresc la gândul ca a fost bine primit. Dar totul nu era decât o gigantică șaradă. De îndată ce-am terminat de vorbit, de îndată ce-am văzut cum se distribuiau jur-împrejur membrilor Consiliului de Securitate exemplarele multiplicare ale discursului meu și de cum i-am observat cum stau fiecare alături cu câte un teanc cât un munte a celorlalte discursuri, mi-am dat seama că toate sunt numai vorbe. Toți auziseră, dar nu ascultaseră. Asta face parte din joc. Emoțiile, mânia, mila, toate sunt izgonite din scenă. Dibăcia unuia sau altuia de a interpreta bine asemenea emoții e cel mult lăudată sau criticată ca în cronicile teatrale din ziare. Atâta tot. Singura mea satisfacție a fost că Ian Campbell, când fu chemat să răspundă, a vorbit prost, abia de-a reușit să exprime prin comunicarea sa ideea că întreaga dezbatere nu-i decât un afront care n-are nimic de-a face cu Consiliul Securității, că nu-i decât o problemă internă, completamente și totalmente de competența guvernului scoțian. A mai avut și privilegiul de a vorbi numai în fața unui număr redus de membri ai Consiliului, pentru că ceilalți părăsiseră sala în semn de protest. Și-a încheiat cuvântarea distrus rău de tot. Dar nici asta mai că n-a contat. Rezoluția Consiliului de Securitate, condamnând guvernul Bondi, când s-a dat, a fost același joc al șaradelor. De altfel a fost formulată de către englezi, dar efectul ei s-a dovedit a fi insuficient și deziluzionant, mergând doar până la limita la care ministrul lor de externe a fost sigur că poate, în circumstanțele respective, ieși basma curată, fără a-și atrage asupra capului său toată mânia și dușmănia noastră. Numai după ce a fost supusă la vot am văzut și eu în sfârșit Consiliul de Securitate trezindu-se la viață. Jocul prevede mai

departe că voturile trebuie să fie unele pro și altele contra; iată că zarurile sunt aruncate: diferitele tabere și clici conspiră și vorbesc în șoaptă; semne grăbite de activitate se văd în sânul fiecărei delegații, și Primii Secretari se reped sau mai curând zboară de la delegație la delegație, aterizând la fiecare din ele ca muștele pe câte o floare sau pe câte o bucată de stârv, ca să influențeze sau să lingusească, sau măcar să-și poată da cu părerea cam de ce parte o să fie votul. Unele delegații aveau liste de control pe niște foi mici de plastic care se pot șterge, pe care înregistrau intențiile posibile de votare: da, nu; da, îndoielnic, nu, îndoielnic; gata să se supună presiunilor; sincer nehotărât, și așa mai departe. Te izbește ca un șoc puternic când vezi cum își joacă diplomații partida privind soarta lumii.

În așteptarea votului, totul cedează locul unei stări vecine cu apatia. Atmosfera de relaxare, reglată și ea de răceala dozată cu precizie a aerului condiționat, începe să mă afecteze. Am observat cu indiferență pe un distins delegat al Africii Răsăritene, cum, după ce luase cuvântul cu un pronunțat accent scoțian, care vădea baza educației sale, și dezbătuse problema primejdiei colonialismului, se lăsase apoi treptat furat de somn și adormise în fotoliul său. Atitudinea lui era de înțeles. Nu s-a deșteptat nici când s-a anunțat votarea.

Am avut o majoritate destul de mare în favoarea noastră; au fost și câteva abțineri. Dar din pricina unui veto dat pe motivul că rezoluția n-a fost formulată în termeni destul de tari, iată-ne îndărăt să potrivim una nouă. Dar ce contează o rezoluție în plus sau în minus? Asta n-avea să ne soluționeze problema. MacPake și Lindsay erau totuși mulțumiți.

Publicitatea își are rosturile sale, mă încredințau ei, și la ceasul acela al nopții eram mult prea obosit ca să mai discut.

Etajul al douăzeci și treilea al hotelului Waldorf Towers oferă prilejul unei priveliști a prea puțin inspiratelor etaje douăzeci și trei ale blocurilor înconjurătoare. Dacă mă apropiam cu căruciorul de fereastră, lipindu-mă de ea, aveam o vedere limitată a unei porțiuni de stradă, departe jos, învăluită în abur, cu luminile aprinse și cu nelipsita mașină a chefliului din miezul nopții care se repede ca fulgerul.

De felul meu nu sunt un om cheltuitor și am protestat când mi s-a comunicat că voi descinde la Waldorf. Dar partizanii și susținătorii mei, fiecare din ei părănd mai mult decât atotștiutor în ceea ce privește importanța relațiilor publice, au stăruit să primesc și m-am lăsat convins. I-au plătit, chiar și lui Tesco o cameră alături de-a mea. Ministerul de Finanțe n-a îngăduit niciodată vreunuia dintre noi să descindem în asemenea hotel, pe când eram Ministru.

Camera mea era spațioasă și bine mobilată, într-un stil ce voia să fie francez din secolul al optsprezecelea. Pe măsuta de lângă pat se afla o Biblie plasată de Societatea Gideon și un exemplar al cărții lui Conrad Hillon cu titlul: *Fii oaspetele meu*. La asemenea preț, cine n-ar fi?

M-am deplasat cu căruciorul în camera de baie, o piesă toată în faianță, la fel de somptuoasă, și recunosc că am rămas impresionat în fața celor trei robinete: fierbinte, rece și rece ca gheața. Organizația de deservire Hilton dispune de un soi de stelaje cromate, adaptate special la băi. Care permit invalizilor ca mine să intre și să iasă singuri din apă.

M-am folosit cu prisosință de baie și de stelajele respective, după care m-am rostogolit în pat.

Eram mult prea obosit. Chiar și pentru ora New York-ului era târziu și aveam un câștig de cinci ceasuri. La Edinburgh, curând se va lumina de ziua. Totuși eram agitat și nu puteam dormi, drept care am aprins iarăși lumina și, stând lungit în pat, am început să privesc emisiunea televiziunii Americane, pentru prima oară după ani de zile. Timp de douăzeci și patru de ore pe zi, în tot cuprinsul anului, cu un ciclu constant de filme vechi și de reviste nocturne de ultimă oră, împeștriate la intervale ridicol de scurte cu reclame ridicol de lungi, e bătută apa în piuă pe numeroasele canale ale televiziunii pentru cei de peste Atlantic care suferă de insomnie. Filmele western și completările s-au dovedit somnifere și, aproximativ după o jumătate de oră, eram gata să sting televizorul cu ajutorul tabloului de comandă de la distanță, când am auzit un zgomot ușor și am băgat de seamă că mânerul aurit al ușii de la cameră se mișcă încetișor.

De când cu infirmitatea mea n-am mai încuiat niciodată ușile. M-am gândit că-i mai bine să fiu prădat decât să risc a ridica bariere între mine și lumea de-afară, în cazul c-aș avea urgentă nevoie de un ajutor. De când mă știu, am suferit de o ușoară claustrofobie, dar acum, neputința-mi de-a mă mișca a generat temerea asta în mine. Dar pe moment mi-a străfulgerat prin minte gândul c-ar fi trebuit să fiu mai prevăzător la New York; s-au auzit atâtea povești despre actele de violență ce se petrec aici după fiecare colț. Totuși, dispuneam de un telefon și de o sonerie, și unde mai pui că mă aflu la Waldorf.

Guthrie se strecură pe tăcute în cameră. Purta un

halat de mătase albastră, dar am observat că pe dedesubt era îmbrăcat ca de oraș. Aproape că nu și-a cerut scuze.

— Părea o ocazie prea bună ca s-o las să-mi scape, începu el, iar fața-i negricioasă s-a lățit într-un fel de-ai fi zis că îmi zâmbește.

Ne-am strâns mâinile.

— Noi locuim la etajul al douăzecilea și după colțul camerei mele se află o scară. Waldorf e o construcție caraghioasă, continuă el, de parcă și-ar fi petrecut toată viața în locul ăsta. Mai cu seamă în timpul Adunării Generale a Națiunilor Unite, toate camerele sunt luate de delegațiile miniștrilor și diplomaților din toate țările de sub soare. E un climat nemaîînchipuit de anonim.

Când Guthrie isprăvi de vorbit, ușa camerei se deschise din nou și Tesco, cu o surprinzătoare dibăcie, veni repede, drept în spatele lui. Spre uimirea mea bruscă, îmi păru că are o armă în mână. Apoi îl recunosc pe Guthrie.

— Scuză-mă, zise Tesco. Nu suntem niciodată îndeajuns de prudenți. Ai fi putut fi unul din oamenii lui Campbell.

Cu toții ne-am pornit pe un râs nervos. Mi-am dat seama încă o dată ce individ multilateral e Tesco și cât de bine păzit eram. Mi-a venit să-l întreb de unde a luat arma.

— Îmi face plăcere că te văd, am zis eu, și o spun sincer. Ceea ce faci e extraordinar.

— Nu-i decât începutul. Guthrie păru teribil de serios.

Dar întrevăd o răzleață licărire de lumină.

— Nu te-a văzut nimeni venind?

— Afară de domnul Tesco, aici prezent, toți dorm

buștean. Campbell de epuizare nervoasă, iar de Laski e cu o prostituată antropofagă.

Uitasem televizorul deschis. Un program religios era în curs de desfășurare; un episcop stătea de vorbă cu un cântăreț de „*blues*”. Părea să fie un spectacol pe viu și mă întrebam cui puteau ei să-l dedice la vremea aceea a nopții. Am început să caut butonul ca să sting televizorul, dar Tesco m-a oprit

— E ceea ce în practica spionajului e cunoscut sub numele de acoperirea sunetului, nu-i așa domnule Tesco? rânji Guthrie.

Părea că-i place situația. Nu-l mai văzusem niciodată așa până atunci. Acum era un om mult mai încrezător în sine decât ființa aceea care intra în camera mea, tăcut și eficient în calitatea de secretar particular. Miniștrii prea adeseori cad în cursă, acceptându-și și tratându-și funcționarii ca pe niște roboți eficienți, lipsiți de personalitate. Totuși, în nouăzeci și nouă de cazuri dintr-o sută, șeful politic e înconjurat de oameni nu numai de un nivel intelectual infinit superior, dar și cu vederi mai largi asupra vieții.

M-am apucat să-i pun întrebări lui Guthrie, deși mort de oboseală. Mi-am dat seama că vorbeam ca și cum aș fi privit situația de la mare distanță. El mi-a tăiat-o scurt.

— N-am timp. Trebuie să mă întorc înapoi. Am venit numai ca să vă înmânez aceasta.

Și-mi dădu un plic mare sigilat.

— Ce-i asta?

— E un proiect. Într-un fel, este dezvoltarea tezei mele de doctorat de la Institutul Economic din cadrul Universității Harvard. Dar veți vedea că nu e numai o bază pur și simplu teoretică: e un întreg plan de campanie.

Începusem să deschid plicul, dar el mi-a spus să las până a doua zi dimineață.

— E foarte complicat, domnule ministru, zise el. Puneți-l bine, poate că domnul Tesco, având o armă, ar putea să-l păzească în locul dumneavoastră. S-ar putea să fie dinamită, dacă aprindem fitilul albastru în locul unde trebuie și la timpul care trebuie.

Abia după ce amândoi părăsiră camera și după ce stinsesem lumina, mi-am dat în sfârșit seama că Guthrie îmi spusese *domnule ministru*.

DOUĂZECI

La Ravenscliff, nervii începuseră să se dezlănțuie de atâta încordare. Prea mult timp fără să se arate nimic la orizont. Întrunirea de azi-dimineață a fost un dezastru și asta mai mult din vina mea. Doctorul McKinnon venise cu încă o platitudine: ceva ce suna cam așa; să nu se renunțe la o servitute în schimbul alteia, fără de luptă. La care eu am făcut o remarcă disprețuitoare și McKinnon mi-a întors riposta cu o droaie de invective îndreptate împotriva conducerii exercitate de mine, dintre care aproape că nu-mi amintesc niciuna, afară de ultima-i remarcă:

— Cum ar putea cineva să ia în serios pe un om pe care-l cheamă Mockingham⁹?

Și a ieșit. A trebuit să râd și mai mulți din cei de față au făcut la fel, dintr-asta dar se vede la ce nivel meschin ne coborâsem. Am reluat bunele raporturi cu McKinnon după aceea, dar lucrurile nu mai puteau merge așa. Era nevoie să intrăm în acțiune.

Se împliniseră două săptămâni de la dezbaterile Consiliului de Securitate. Și ce se realizase între timp? Prea puțin care să conteze. Eram un grup de intelectuali activi între două vârste, desprinși de viețile noastre dinainte și despărțiți de familiile noastre actuale, locuind într-o considerabilă lipsă de confort, într-o casă mare, la multe mile depărtare de

⁹ În limba engleză, *to mock* înseamnă: a lua în râs.

orice punct. Era simbolic faptul că un timp din ce în ce mai mare era petrecut în simple acte de autogospodărire. Uneori aveam impresia că Ravenscliff seamănă mai mult cu o mănăstire decât cu o popotă de ofițeri și, de fapt, Matthews se apucase să semene într-o bucătică de grădină semințe de lăptucă, ca și cum s-ar fi așteptat cu tot dinadinsul să culeagă recolta.

Aveam puține trăsături comune, afară de scopul pe care-l urmăream și de experiența de absolvenți ai închisorii. Ne călcam pe nervi unii altora; nu slujea la nimic să vorbim despre asemenea lucru și, mai primejdios decât toate, se iviră semne de neîncredere categorică, care creștea pe măsură ce ajungeam să ne dăm seama câți dintre foștii noștri colegi fuseseră mituiți de conducerea Corporației Bondi. Unii care fuseseră arestați ca și noi, erau acum în libertate, în plină activitate și reintegrați în posturile vechi. Nu puteam decât să presupunem că primiseră ceea ce li se oferise. Și dacă li s-a putut întâmpla lor, nu se putea oare întâmpla, nu se putea cumva nimeri ca unii dintre noi să fie tentați de perspectiva reînțoarcerii la o viață aproape normală? Apelurile familiilor colegilor mei se infiltrau peste tot. Până și MacDowall cu fiica sa erau îngrijorați. Aflaseră că doamna MacDowall era destul de bine, deoarece știrile umblaseră clandestin de la unii la alții, dar asta nu putuse risipi neliniștea lor. Era ceva ce chiar și eu am încercat să înțeleg. Oamenii se săturaseră.

Fapte, fapte. Aveam sprijin internațional. Dar în realitate sprijinul lor era fără sens. Noi eram oameni civilizați și asasinatul aproape că nu intra în vederile noastre, chiar de-am fi avut mijloacele. A găsi sprijin pentru noi în Scoția era de asemeni îndoielnic,

deoarece multe din numele noastre, ca al meu de pildă, fuseseră cu eficiență discreditate în fața publicului, pentru fraudă și corupție. Nu prea eram în situația de a fi întâmpinați ca oameni cinstiți, mai cu seamă într-o ambianță din ce în ce mai totalitară, în care mediul social și condițiile de viață erau atât de strict controlate. Primeam ziarele scoțiene și când numele noastre erau cumva menționate, lucrul acesta avea loc într-un context de ridiculizare mai curând decât de atac: cea mai bună armă psihologică. Dacă noi ne consideram un soi de guvern în exil, eram considerați de alții aproape ca o ceată de criminali de cel mai înalt grad, fugiți de frica justiției. Opinia publică străină, rezultatele unor acțiuni cum ar fi dezbaterea în Consiliul de Securitate, dacă erau vreodată publicate, erau prezentate în Scoția în lumina cea mai părtinitoare cu putință. Deplângeam faptul că oamenii pot fi atât de naivi ca să creadă toate acestea, fără să ținem seamă de o regulă elementară: anume că minciunile sunt consfințite prin constanța lor repetare.

Am întocmit o listă de prime țeluri și sarcini. Pe ea figurau douăzeci și patru de nume: Consiliul de Miniștri Bondi, șeful poliției, noul guvernator al Băncii Naționale și așa mai departe. Dintre aceștia, la o examinare mai profundă și mai atentă, aproape jumătate erau de import, oamenii regimului Bondi sută la sută, cei mai mulți dintre ei luați la întâmplare cu pașapoarte americane în buzunar. Rămâneau destul de puțini oameni cu care să poți avea de-a face, și nu eram chiar atât de naivi încât să credem că înlăturarea acestora ar lichida problema. Întreaga suprastructură a noului Stat era bine oțelită în spatele lor. O contralovitură, uzarea de forță, nici vorbă de-

așa ceva, dar cum altfel ai putea ajunge la fondul, la rădăcina problemei?

Târziu într-o după-amiază. Ploaia slăbise schimbându-se într-o burniță fină și Ealasaid, împreună cu mine, ne hotărâram să facem o scurtă plimbare. Spunând cele de mai sus, subînțeleg că ea avea să umble, împingându-mă pe mine cu căruciorul. Terenul era prea accidentat ca să încerc să umblu și eu și, pe lângă asta, mersesem prea mult în ultimul timp și un specialist, pe care îl consultasem în lipsa forțată a profesorului Taller mă sfătuisese din toate puterile să nu forțez nota prea mult și prea curând. Uneori, mușchii pulpelor și ai coapselor mă dureau cumplit.

Am pornit pe aleea lungă și ne-am întors printr-un loc ce fusese cândva o grădină înconjurată de ziduri. Acum era atât de năpădită de buruieni că te prindea mila; numai într-un colț al grădinii erau câteva straturi cultivate din primăvară, cu niște răsaduri de varză, aproape mâncate de viermi, plantate de bătrânul care trecea drept grădinar. Nu suferea nicio comparație cu îngrijirea și ordinea care mă întâmpinaseră la sediul Bondi din provincie, unde fusesem depus, după răpire, cu câteva luni mai înainte.

Din capătul depărtat al grădinii, se făcea o cărare care mergea pe malul râului. Copacii dădeau în frunză și ploaia stârnise un miros plăcut și înviorător. Ealasaid și cu mine discutam despre problemele noastre. O dată sau de două ori, nu de mult, încercasem să fiu cât mai intim și familiar, încercasem să mă întorc la firescul și simplitatea convorbirilor noastre de pe vremea când ne-am văzut pentru întâia oară. Dar ea-mi păru că ezită, ca și cum

s-ar fi ținut cumva în rezervă. Văzând asta, n-am silit nota.

— Nu ți-a venit niciodată pofta să renunți? m-a întrebat ea pe neașteptate.

M-am întors în cărucior și mi-am aruncat privirile în sus spre ea. Se uita serios la mine.

— Toată lumea asta de-aici, dumneata, eu. Ce căutăm noi cu toții aici? Nu ți se pare că e extrem de nefiresc?

— Ba foarte adesea.

— Cât timp avem s-o mai ducem așa? Cu toții am început să simțim tensiunea. La început a fost foarte bine, pentru voi toți. Ați găsit în locul de-aici libertatea atât de binevenită. Dar acum? Văd dezamăgirea ce a început să-l mineze până și pe tata. În primul rând, n-are aproape nimic de făcut și e îngrijorat grozav pentru mama. Planuri și așa mai departe, toate bune, dar nu există pentru el niciun lucru concret de care să s-apuce; nu există nici pentru vreunul dintre noi ceilalți. N-ar fi oare timpul să-i punem capăt?

— De, nu știu, am răspuns eu printre dinți. Dar la ce bun să tot repetăm...

M-am oprit. Se vede că până și ea mă enerva acum.

— Îmi pare rău. E atât de limpede... N-ar fi trebuit să spun cele de mai sus, răspunse ea.

— Era nevoie să le spui.

M-am cufundat în tăcere un timp. Avea dreptate. Fără îndoială că avea dreptate. Ne dădeam într-un spectacol ridicol, făcând pe Guvernul în Exil, când ar fi trebuit să ne întoarcem acasă ca să culegem resturile și să facem pace cu cei de la putere. Mai la urma urmei, nu era oare vorba de invidie? Ne dăduseră

afară și-acum eram invidioși din cauza puterii pe care o avusesem și n-o mai aveam. Să fi fost oare ceva mai mult decât atât? Doar nu toți cetățenii din țară protestaseră că se schimbaseră regimul. De ce-am fi protestat noi? Oare muncitorii o duceau mai rău? Să fie oare acum mai puține greve? Ori mai mulți șomeri decât au fost când eram cu ministru? Cifrele, desigur, nu arătau așa ceva, cu toate că ele ar fi putut fi falsificate. Nu erau, oare, părerile noastre prea străine de realitate, și subiective? Dacă poporul n-are nimic împotriva că are asemenea guvern, de ce ne-am pierde noi somnul pentru o chestie ca asta? De ce să nu facem și noi cum au făcut alții: să ne întoarcem și să ne împăcăm cu Ian Campbell și cu clica lui? *Campbell*. Numele mi-a rămas ca un nod în gât.

Elasaid a băgat de seamă că alunecasem într-o stare posomorâtă și a schimbat subiectul.

— Păcat că încă nu poți urca sus pe colină, în spatele casei, acolo sus, spuse ea. De acolo vine răul. Am urcat în vârful colinei, chiar în ziua când am sosit aici. Era o zi grozav de rece și un îngheț zdravăn. A fost tare frumos. Am dat peste un izvor care alimentează râul, lângă un lac mic, acolo sus, tocmai peste culme. Apa își croise drum prin pământ și înghețase în niște forme splendide. Se opri, iar eu am pus frâna la cărucior. Mai târziu, spuse ea, am să te iau acolo sus, să-ți arăt de unde vine. Când ai să te simți iarăși tare pe picioare.

Îmi zâmbi, uitându-se la mine și eu i-am întors zâmbetul. Mă simțeam tare fericit.

Stăturăm locului câteva clipe, fără să ne mișcăm, apoi ceva din cele ce-mi spusese îmi veni în minte. „De unde vine... Fără îndoială... Ce prostie!” Zâmbetul mi se schimbă repede într-un rânjet tâmpit

și-am început să râd. Ealasaid se uită la mine ciudat.

— Poate ar fi mai bine să ne întoarcem, spuse ea îngrijorată.

— Nu, stai! Ascultă! i-am răspuns eu. Am să le dau de lucru.

Îmi aruncasem privirile în grabă prin „proiectul” lui Guthrie, în avion, când mă întorceam de la New York, după care i-l înmânasem, iarăși lui Tesco, spunându-i că îl vom studia mai târziu. De fapt nu-i refuzasem soluția, doar că părea inaplicabilă în situația în care ne găseam. În orice caz, ne întorsesem la Ravenscliff îmbătați de victoria dubioasă a dezbaterei din Consiliul de Securitate, plini de încredere și convinși că va fi ușor să convertim națiunea iarăși pe o cale democratică. Abia acum, după două săptămâni, cu cruda realitate a încercărilor noastre inutile de a înlătura guvernul Bondi, aruncată atât de eficient în obraz, abia acum, zic, ideea lui Guthrie de a da lovitura la sursă prinsese viață cu adevărat. Până acum nu făcusem altceva decât să risipesc două săptămâni prețioase.

Depart de a fi ceva ușor de realizat, dar cel puțin ne oferea șansa unei acțiuni reale, ceea ce orice alt soi de complot nu reușea să facă. Entuziasmul meu de după plimbarea cu Ealasaid m-a însoțit la întrunirea pe care am convocat-o de îndată ce ne-am întors în casă. În cele din urmă, planul era destul de firesc ca să-i cucerească și pe ceilalți. Avură îndoieli cu grămada, dar cu toții le-am fi avut în diferitele stadii ale pregătirii planului.

La început a pornit-o prost. Cu toții ședeau în jurul mesei celei mari din bibliotecă așteptându-mă să le explic. Am început cerându-mi scuze că nu studiasem

ansamblul situației în amănunt. Guthrie imaginase o bază excelentă, dar o punere la punct minuțioasă și cel mai strict secret vor fi necesare dacă vrem să sperăm în succes. Am dezvoltat proiectul lui Guthrie.

— Am căzut de acord în repetate rânduri, ori de câte ori a venit vorba în timpul ultimelor luni, asupra dificultăților de a converti opiniile politice ale publicului. De asemeni, ne-am înțeles că forța... o lovitură... care ar putea reuși, este cu desăvârșire nepractică și inaplicabilă. În concluzie, nu puteam spera să schimbăm *status quo*. Dar stupiditatea situației e că ne-am concentrat privirile prea stăruiitor asupra produsului final, adică chiar asupra guvernului Bondi.

M-am uitat aprig jur-împrejur la colegii mei. S-au uitat și ei la mine fix dar indiferenți, cu privirile absente. L-am surprins pe doctorul McKinnon înăbușindu-și un căscat și m-am întrebat o clipă dacă nu cumva imaginam și debitam absurdități.

— Noi trebuie să mergem direct la sursă, am spus triumfător.

Din nou fețele colegilor se vădeau a fi absente și indiferente. Numai în expresia lui Sir Alexander MacDowall am descoperit o nuanță de interes stârnit de spusele mele.

— E greu de creat o clătinare serioasă a încrederii într-un guvern oarecare atâta timp cât lucrurile nu merg într-adevăr prost. Dar s-a dovedit și se știe bine că e chiar foarte ușor de pus la cale o zdruncinare a creditului în lumea comercială internațională, și asta avem noi de făcut cu Corporația Bondi.

— Dar e un consorțiu multimilionar. Sigur și solid ca Banca Angliei, mormăi protestând McKinnon.

Majoritatea celor din cameră păru să fie de acord

cu el.

— E adevărat. Și probabil că va rămâne adevărat și pe viitor. Dar ceea ce trebuie să născocim noi, ceea ce trebuie să încercăm să facem e să creăm, măcar pe-un termen scurt, o scădere bruscă, o depreciere a respectabilității Corporației Bondi în lumea afacerilor. Bursa din Londra și Wall Street-ul în New York vor face restul pentru noi.

McKinnon fornăi pe nas, se sculă și porni să se uite afară pe fereastră. M-am ridicat și eu pe picioare, păstrându-mi echilibrul. Cu toate că acum nu mai țineam secret, mulți dintre ei nu mă văzuseră încă stând pe picioare. Cu asta am reușit să le câștig atenția.

— Cât timp mai port răspunderea conducerii, vom căuta să facem încercarea.

Am privit încruntat jur-împrejurul încăperii. Se făcuse tăcere. Nu eram sigur cum aveau să primească propunerea mea. Cu coada ochiului l-am zărit pe MacDowall mișcându-se ca și cum ar fi vrut să spună ceva. Apoi se opri. Doctorul McKinnon se întoarse în cadrul ferestrei. Era cu fața spre mine.

— Foarte bine, s-auzim mai departe despre ce e vorba, făcu el. E o șansă. Poate că e singura.

M-am așezat mulțumit iarăși pe scaun.

Am întocmit un plan ca pentru o operație militară. În săptămânile care urmară, fură întocmite liste cu toți redactorii șefi și corespondenții celor mai importante gazete din Statele Unite și Europa, vreo douăsprezece de toate, din cele mai importante orașe. Ca să pregătim terenul am studiat planul, până în cele mai mici amănunte, cu specialiști în afaceri, agenți de bursă și directori de investiții, demni de

încredere. Cu sarcini similare de investigație în Statele Unite, i-am investit pe MacPake și pe americanii fideli cauzei noastre. Într-un termen de trei săptămâni, lucrând după proiectul lui Guthrie, eram în posesia unei scheme cât mai complete cu puțință a întregii structuri Bondi, chiar până la cele mai amănunțite diagrame a organizării societății, pe care le-am fixat în ținte pe pereții bibliotecii. Am repartizat fiecăruia dintre noi anumite sectoare ale organizației, făcând investigații și cercetând cât mai detaliat materialul pe care-l aveam la îndemână, privind modalitățile și stilul lor în materie de tranzacții comerciale și investiții.

Ziua declanșării atacului avea să fie luni, 2 mai. Cu trei zile înainte, Matthews și alți doi și-au luat zborul spre New York. McKinnon plecă a doua zi la Basel, iar Sir Alexander MacDowall se duse să trateze la Frankfurt și Düsseldorf. Cu toții aveau listele persoanelor cu care să ia contact. Cu toții se înarmaseră cu unicul echipament de care aveau să aibă nevoie: un program, o agendă și un telefon. La Ravenscliff noi așteptam.

Eficacitatea întregii povești a constat în simplitatea ei. La data prestabilită au început telefonările: Corporația Bondi se află în stare de insolvabilitate: faliment. Cauza: grave greșeli administrative.

Zvonurile s-au răspândit dintr-odată. În fiecare țară am pornit-o chiar de la ora deschiderii Bursei. Dar numai zvonurile nu puteau fi de ajuns pentru precauții agenți de bursă și pentru prudenții redactori șefi ai secțiilor comerciale. Ei sunt la fel de obișnuiți cu răspândirile intenționate a informațiilor false, ca și vânzătorii de ponturi la cursele de cai. Ca atare se apucară să cerceteze fondul poveștii și dovezile.

Dovezile, de asemeni fabricate cu grijă și dibăcie, erau puse la îndemână pentru cei interesați. Scara geografică pe care se întindea rețeaua noastră de inducere în eroare începu să-și producă dividendele.

— Dacă nu mă crezi, li se spunea misiților și ziariștilor neîncrezători de la Londra, verifică și controlează la colegii dumitale, la colaboratorii dumitale comerciali de pe Wall Street, sau printre informatorii din Zürich, Basel, Frankfurt, sau la Bursa din Paris.

Cu ajutorul lui MacPake, americanii plasaseră un om până și la Tokio. Era aproape convingător. Colegilor și colaboratorilor li se spunea aceeași poveste și erau serviți cu aceleași mărturii. Era din cale afară de mult. Ruinări colosale se mai întâmplaseră în trecut și era mai prudent și mai sigur să te ferești de ele. Și e o situație cu totul specială, în care publicul, dacă e vorba de buzunarul său, de investițiile, beneficiile și dividendele sale, pleacă urechea la zvonuri chiar mai mult decât atunci când e vorba să-și schimbe crezul politic.

A fost o reușită colosală. Pe parcursul câtorva ore, acțiunile Bondi au înregistrat scăderi în valoare de milioane de dolari, pe piețele burselor din lume. Prețurile acțiunilor au scăzut vertiginos. Bineînțeles, directorii Corporației Bondi au formulat rapid o declarație combătând și dezmințind cu vehemență zvonurile. Dar comitetele de conducere emit de obicei asemenea declarații fie că faptele corespund sau nu. În cazul de față, s-ar fi putut să capete oarecare crezare la protestele lor că sunt complet solvabili, dar noi eram gata pregătiți pentru asemenea caz cu un al doilea val de zvonuri. De data aceasta, povestea noastră avea să născocească cum că declarația

comitetelor de conducere a întreprinderilor Bondi n-a fost decât o acoperire menită să ascundă niște deficiențe cu mult mai serioase, ce puneau în joc viabilitatea Corporației. Am făcut să se strecoare la redactorii comerciali și la firmele principale ale agenților de bursă din orașe, amănunte privind atmosfera în care membrii și afiliații Bondi se sincronizau în acțiunea lor de camuflare. Erau folosite fapte suficiente pentru a da pondere elementelor fictive. Se concretizau fiind colportate fie anonim, fie strict confidențial, ceea ce sporea valoarea informației. Căderile vertiginoase a valorii acțiunilor erau aduse la cunoștință pe Wall Street sau la Londra în cartierul City.

În etapa a treia am pășit la specularea aspectului scoțian. Legenda relatată se înlănțuia cu dezbateră din Consiliul de Securitate în care guvernul Bondi fusese condamnat de lumea întreagă, ceea ce era un fapt consumat, incontestabil pentru speculanții vicleni și practici de la Bursă. Extrase de presă, completate în chip abil cu rezumatele confidențiale ale relatărilor unor ziariști aleși pe sprânceană, alimentau procesul complex. Făcusem apel la toate sistemele. Scandalul politic ieși la iveală și alimentă scandalul comercial, făcându-l mai eficace. Cel dintâi îl justifica pe cel din urmă. Dări de seamă de la Basel, Frankfurt și Paris veneau șuierând pe firele telefonice, arătând că germenii falimentului firmei Bondi... cel mai mare concern multinațional ce s-a năruit de la marele crah economico-financiar din 1929 – așa îl anunța titlul germenii falimentului, după cum spuneam, fuseseră implantați cu prilejul extinderii firmei peste măsură, prin înglobarea Scoției.

Totuși, chiar pe baza unor zvonuri atât de bine

pregătite, noi știam prea bine că un faliment comercial nu poate fi dus până la capăt în mod nefiresc. Consorțiul Bondi se sprijinea, după câte știam, pe o bază solidă și trainică și nu putea fi decât o chestiune de timp până ce directorii întreprinderii aveau să risipească panica. Ba chiar ar putea trage și foloase din ea. Trebuia să acționăm repede pe frontul patriei.

Evoluția procesului a decurs de la sine. Miercuri, 4 mai, cam pe la zece dimineața, un Chevrolet mare negru o apucă pe drum înspre Ravenscliff și se opri la ușa principală. În afară de șoferul în uniformă nu mai era decât o singură persoană în el: Dobbs, individul care mă răpise.

Ealasaid îl întâmpină la ușă; el își declină numele și ceru să mă vadă imediat. Mai adăugă în grabă că n-a venit în numele său propriu, ci că are o misiune personală pentru mine din partea lui Ian Campbell, ca și cum asemenea explicație s-ar fi dovedit suficientă ca să obțină liberă trecere. Am refuzat să-l primesc la început, spunându-i că dacă are o misiune pentru mine, poate s-o lase în scris. După câteva minute, Ealasaid se întoarse și-mi spuse că Dobbs refuză totuși să plece, și toate acestea, combinate cu argumentele ei, plus curiozitatea mea, m-au decis să-i îngădui să intre.

Dacă m-aș fi așteptat să-l văd cumva jenat sau încurcat la reînnoirea cunoștinței noastre, aș fi fost dezamăgit. Intră părând la fel de înfumurat, dar și la fel de anost corect, cum mi-l aminteam. Am băgat de seamă o ușoară mișcare a mâinii drepte; se întreba, probabil, dacă îi voi refuza mâna în cazul în care mi-ar întinde-o. Până la urmă se arătă înțelept, hotărându-se să fie prudent. Eu am stat jos, privindu-l cu

răceală, în timp ce el se apropia de masa la care mă aflam.

— Am fost trimis de domnul ministru cu un mesaj la dumneavoastră... Începutul fusese prost și Dobbs își dădu seama imediat... De domnul Campbell, se corectă el.

— Atunci dă-mi-l.

— E un mesaj verbal. Strict confidențial numai pentru dumneavoastră, între patru ochi.

Dobbs se întoarse încetișor și se uită la Ealasaid, care făcea o mișcare dând să plece.

— Nu. Stai te rog pe loc, domnișoară MacDowall. Acum, domnule Dobbs, te poftesc să spui ce ai de spus. Avem o mulțime de lucru în curs, așa cum ai să-ți dai seama de altfel.

Ochii lui Dobbs licăriră stânjeniți, în timp ce se întreba poate, dacă să ia loc. Până la urmă, rămase în picioare.

— Ar dori să aibă o întâlnire cu dumneavoastră.

— Locuiesc și lucrez aici. El știe unde să mă găsească.

— I-ar fi foarte greu să vină la sud de Border, în momentul de față.

— Ghinionul lui.

Începusem să fiu din ce în ce mai iritat de ținuta fostului locțiitor al Secretarului meu particular.

— Dorește să vă facă o propunere. Vă garantează că dacă veniți la Edinburgh pentru o întrevedere cu el, nu veți avea nimic de suferit. Nu se va face nicio încercare ca să fiți reținut.

— În asemenea caz, ar fi trebuit să trimită un emisar în care să fi putut avea încredere, mai ales în privința reținerii.

Dobbs s-a înroșit, a ezitat o clipă, apoi a continuat.

— Ar dori să vă întoarceți și să vă alăturați lui; să intrați în guvernul lui. Dorește să veniți ca să vă întâlniți și să discutați condițiile.

Preț de câteva clipe am fost pus complet în încurcătură de cuprinsul de necrezut al mesajului adus de Dobbs.

— Înțeleg că nominal mai există încă și un Prim Ministru, am răspuns eu încet. Titlul lui Campbell sigur că e doar cel de Ministru al Afacerilor Interne. În orice caz, trebuie să presupun că invitația a fost emisă de guvernul Bondi.

Mi-am întors căruciorul și m-am depărtat de masă. Pe geam l-am văzut pe șoferul lui Dobbs necăjindu-se să curețe noroiul de pe Chevrolet. M-am întors iarăși cu fața la el și atunci am zărit-o pe Ealasaid cu coada ochiului. Ședea în colțul cel mai depărtat al camerei, uitându-se atent și concentrat la noi.

— Iată motivul principal: domnul Ministru, domnul Campbell are nevoie de ajutorul dumneavoastră. Mi-a spus să vă comunic și să vă încredințez că totul a scăpat din frâu. Primul Ministru e cu totul dat la o parte. E ca și cum n-ar fi și în ultimele luni a îmbătrânit enorm. Dar dumneavoastră știți doar aceasta. Sigur că trebuie să știți, de asemenea, că domnul Campbell nu-i liber pe acțiunile sale și că directorii Corporației Bondi, Carlyle și de Laski și ceilalți, conduc totul. Ei îl au la mână și domnul Campbell vrea să scape din strânsoarea lor, să se întoarcă înapoi iarăși ca la început.

— Vrei să spui că domnul Campbell n-a știut ce face? Asta vrei, Dobbs? am repetat scos din fire. Dacă asta-i tot ce ai de spus nu mai pierde timpul, nici pe-al dumatăle, nici pe-al meu. Dumneata... el... voi toți cu grămada ați pășit în povestea asta cu ochii larg

cășcați și v-ați ales cu buzunarele pline. Acum treaba merge prost și dați fuga după ajutor.

Eram furios de-a binelea. Curajul impertinent al individului aproape că-mi tăiase vorba.

— Am venit să vă ofer din partea domnului ministru liberă trecere în Scoția și un portofoliu de ministru în guvern... a repetat Dobbs rigid, cu încăpățănare.

Dintr-odată mi-am dat seama că n-am să mai pot suporta și că voi fi silit să-l lovesc pe individul ăsta dacă nu pleacă numaidecât.

— Pleacă, Dobbs, am spus eu printre dinți. Du-te naibii, până ce nu...

Am strâns tare brațele căruciorului și m-am împins la margine până am văzut că mă pot ridica pe picioare. Încheieturile degetelor de la mâini se făcuseră albe. Totuși, ceva m-a reținut în loc și-am rămas ținut. Dobbs s-a uitat fix la mine de parcă i-ar fi fost aproape frică.

A mai trecut o clipă-două de tăcere, după care am răcnit:

— *Ieși afară!*

Am văzut-o pe Ealasaid că se scoală și vine spre mine, ca și cum ar fi vrut să mă potolească. Nici nu m-am uitat la ea.

— Domnul Guthrie a spus...

Dobbs era în clipa aceea alb ca varul. Trupul-i durduliu tremura.

Din nou mi-am aruncat privirile spre el și un licăr de nesiguranță pe care mi-o strecurase trebuie să fi ieșit la iveală, pentru că numaidecât își recăpătă încrederea.

— Mi-a spus să vă comunic că e de cea mai mare importanță.

— Ceea ce a putut sau n-a putut spune Guthrie nu

mă interesează și nu mă privește absolut deloc, am spus intenționat.

Speram să nu fi arătat nici urmă de entuziasm, dar poate c-am răspuns un pic prea repede ca să pară sincer. Dobbs întrezări altă ieșire și o folosi.

— Zicea să vă spun că el sprijină cererea domnului ministru. Aveți să înțelegeți, zicea el.

M-am văzut pus într-o dilemă instantanee. În niciun caz nu trebuie să-l las cumva să creadă că Guthrie era pentru mine altceva decât un secretar particular transfug. Dar pe de altă parte îmi dădeam destul de bine seama ce semnificație putea să aibă mesajul: ori că Dobbs era sincer... ori că Guthrie fusese descoperit și că numele lui era folosit pentru cine știe ce motive încă ascunse mie.

Nu puteam face nimic. Nu mă puteam încrede în mine ca să răspund mai departe fără să dau în vileag că mă aflu în încurcătură, așa că, cedând unui impuls, am învârtit roțile căruciorului, întorcându-mă cu spatele la Dobbs.

— Ieși afară, am mai spus o dată încet.

Pândeam chipul lui reflectat în geamul ferestrei. L-am văzut așteptând preț de o clipă-două, el însuși pus în încurcătură de felul în care reacționasem. Apoi strânse din umeri, ca și cum ar fi fost singur, se întoarse brusc și părăsi repede camera.

Tesco intră și veni la noi îndată după ieșirea lui Dobbs.

— Am ascultat de-afară, începu el să spună. Un adevărat eveniment.

— Nu cred niciun cuvânt din toate acestea, am intervenit eu brusc. Cu toate că trebuie să recunosc că, aducând numele lui Guthrie pe tapet, Dobbs m-a luat prin surprindere.

— Și ce înseamnă asta? Întrebă Ealasaid.

— Eu cred că am răspunsul, strigă Tesco ca și cum aproape ar fi dezlegat problema. Uitați-vă ce ne-a expediat tânărul Torrance din Edinburgh. Și-mi înmână un teanc de pagini dactilografiate, pătate și pline de greșeli. De la Biroul Sarcini Speciale îmi spuse el. S-au pus iarăși pe lucru. Le-a luat o bucată de timp, dar lucrează acum în niște condiții teribil de dificile, nemaifiind în stare să prelucereze și să convingă lumea prin telefon cum făceau înainte.

Se așează liniștit într-un fotoliu, scoase un pachet boțit de țigări și aprinse una.

— Până acumă încă nu te-am văzut fumând Walt, am spus eu, cumva străin de subiect.

Tesco se încruntă și nu zise nimic. Apoi am început să citesc.

Punctuația textului era lăsată pe seama lectorului, deoarece timpul fusese lucrul cel mai esențial din toate, dar după prima pagină am înțeles expresia îngrijorată a lui Tesco. Era stenograma convorbirii a trei oameni. Unul era Campbell, cei cu care vorbea, după cum limpede se văzu nu puteau fi decât de Laski și Carlyle.

Campbell — Vreți să vorbiți cu mine?

De Laski — Stai jos, Campbell. Nu prea avem timp.

Campbell — Am auzit de zvonurile de pe Wall Street și din City. E adevărat ce se spune?

De Laski — Sigur că nu-i adevărat, prostule.

Campbell — Foarte bine, foarte bine, dar nu-i nevoie să mă insultați. Am întrebat doar. Și ce aveți de gând să faceți?

De Laski — Probabil că vom putea face față. Dar ne-au luat prin surprindere. Cine a făcut-o știe cam prea multe. Bănuiala noastră e că din spate lucrează

Mockingham și MacDowall, dar ei trebuie să capete informațiile de undeva. Ai vreo idee despre așa ceva?

Urmează o pauză.

Campbell — Nu, n-am niciuna; de ce să am? Eu n-am de a face decât cu latura politică. Dumneavoastră sunteți experți în materie comercială. Știți doar, eu n-am cap pentru asemenea soi de probleme... Și ce propuneți?

De Laski — Nu te monta așa, Campbell. Carlyle și cu mine am putea crede că ți-e conștiința încărcată.

Campbell — Nu știu despre ce vorbești.

De Laski — Despre secretarul dumatăle particular...

Campbell — Dobbs?

De Laski — Nu, celălalt.

Campbell — A, da, Guthrie. E foarte capabil.

De Laski — El vede tot ce faci dumneata?

Campbell — Bineînțeles. Asta e atribuția lui. Știți, e cu mult mai priceput și inițiat în atribuțiile lui decât Dobbs.

De Laski — Așa cum am bănuir. Așa că dacă dumneata înțelegi sau nu toate hârțiile care-ți vin în legătură cu Corporația Bondi, Guthrie poate să le înțeleagă?

Campbell — Ei asta-i! Ce vrei să spunei? Guthrie e un băiat foarte bun, să știți.

De Laski — Guthrie a fost văzut ieșind din camera lui Mockingham la Waldorf în New York. Era pe la miezul nopții, Campbell. Nici asta nu te izbește ca ceva cam ciudat?

Iarăși urmează pauză.

Campbell — E chiar așa? Chiar da?

De Laski — E chiar așa, Campbell. Acuma ce ai de gând să faci în privința asta?

Campbell — Ce am de gând să...? Dar, dar

dumneavoastră trebuie să vă fi gândit la ceva. Și pe dumneavoastră vă privește. Spuneți-mi ce vreți. Eu voi...

De Laski — Lasă-mă să-ți explic încetișor, Campbell, în termeni comerciali. Știi, când o asociație de mărimea Concernului Bondi e declarată în faliment pe piețele Bursei din întreaga lume, ceva trebuie să se fi întâmplat, ceva trebuie să fi ieșit în vileag.

Campbell — Dar sunteți o... enormă, multinațională, tot atât de solidă... tot atât de sigură...

De Laski — Din punct de vedere financiar poate, și chiar și așa aud că e cam dubios; dar politicește nu suntem siguri deloc. Acel fiasco de la Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite, în care dumneata, Campbell, *dumneata* ți-ai dat cărțile pe față atât de proteste, ne-a băgat într-o mulțime de încurcături. Încrederea în noi s-a dus și pe deasupra chiar și Departamentul de Stat începe să fie neliniștit. Mă întrebam când o să se întâmple asta. Toate au mers bine cât timp nu s-a făcut nicio zarvă și cât timp America n-a fost implicată direct, dar acum au început să se formeze grupuri care să influențeze Congresul și așa mai departe. E foarte bine când Biroul Central de Securitate își desfășoară activitatea într-o țară în curs de dezvoltare, ținându-i pe revoluționari în frâu și păstrând niște marionete ca dumneata la putere, dar aici e cu totul altceva. Directorii Corporației Bondi, la sediu, în Dallas, sunt hărțuiți de o anchetă a Congresului. Și știi dumneata, Campbell, ce înseamnă asta? Asta înseamnă un convoi de necazuri.

Urmează încă o pauză.

Campbell — Dar ce trebuie să fac eu? (Pauză) Vai,

Doamne!

De Laski — Foarte simplu. Trebuie s-aduci iarăși la putere un guvern democratic; unul mai presus de orice bănuială, curat, cinstit și demn de tot respectul pe plan internațional. Asta e tot. Noi avem să ne ținem un timp departe. Evident, va trebui să vezi pe cine poți găsi să ți se alăture, de vreme ce numele dumitale e împrășcat de noroi, Campbell. Numește-l guvern de Reconstrucție Națională dacă-ți place. De fapt asta-i o idee foarte bună. Gândește-te la ea. Ai câteva minute de gândire.

Pauză.

Campbell — Și dacă nu pot?

De Laski — Atunci e foarte simplu, Campbell. Luăm lucrurile așa cum sunt, Bondi se retrage, și te lasă pradă lupilor.

Stenograful a însemnat pe stenogramă că în acel moment Campbell a rămas ca trăsnit. După câteva minute, în cursul cărora au fost aduse băuturi întăritoare, convorbirea a continuat.

Campbell — Am să-l iau pe Mockingham. El are să se întoarcă.

De Laski — Crezi? Eu nu.

Campbell — Am să încerc.

De Laski — Timpul e foarte scurt.

Campbell — Și ce-i cu Guthrie?

De Laski — Asta e altă problemă. Ea pune în joc siguranța Concernului Bondi. Eu cred că trebuie...

Aici se încheia stenograma.

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat liniștit pe Tesco.

— Cineva din sala de ascultare a întors butonul care nu trebuia. Eroare umană. Sunt tare necăjiți.

DOUĂZECI ȘI UNU

Am încercat o senzație unică în felul, ei, când am ajuns în sfârșit deasupra culmei Soutra și am văzut aburul acela cenușiu, atât de familiar, al Edinburgh-ului, ce se întindea până departe spre Nord, apoi silueta neagră a colinei Arthur's Seat și a Piscului Salisbury care se înălțau luminoase și clar conturate deasupra pâclei de dimineață. Am trăit un moment emoționant și cu toții eram tulburați, plini de îngrijorare și încordare. N-aveam nicio idee precisă de ceea ce ne așteaptă.

Tesco era la volan, Ealasaid lângă el în față iar eu ședeam cu MacDowall în fund. M-am opus dorinței ei de a ne însoți, dar Ealasaid a insistat și, până la urmă, tatăl ei a cedat. Am ajuns la Edinburgh în mai puțin de trei ore de mers în viteză, singurele opriri fiind una scurtă la Border pentru formalitățile de vamă și alta în Jedburgh ca să cumpărăm gazeta „Scotsman” din dimineața aceea. Mi-am aruncat ochii prin ea și mi-a făcut impresia că am descoperit după semne, că cenzura se ridicase. Pentru prima oară de la eliberarea mea și de la reluarea contactului cu ziarele, principalul articol de fond critica guvernul. Pe prima pagină era publicat, la loc de frunte, un titlu despre îngrijorarea sindicatelor muncitorești cu privire la șomajul masiv pe care prăbușirea posibilă a vastei rețele industriale Bondi l-ar putea aduce odată cu apariția evenimentului.

Hotărârea noastră nu fusese luată decât după ce discutasem și argumentasem ceasuri de-a rândul; până la urmă, nici unul dintre noi nu era sigur că făcuserăm ceea ce era bine. Dar perspectiva unei acțiuni s-a dovedit mai convingătoare decât nesiguranța pe care o prevestea continuarea șederii prelungite la Ravenscliff. Așa că ne întorceam acum înapoi, eu împreună cu consilierii mei, hotărâți să împingem lucrurile până la ultima limită, într-un fel sau altul. Existau multiple și diverse rațiuni. N-aveam nicidecum intenția să răspund solicitării lui Campbell dar, ținând seama de situația revelată de convorbirea interceptată, și în plus și de cuprinsul informațiilor, că oamenii concernului Bondi. Plănuiseră să se țină deoparte pentru o bucată de vreme, mă întorceam ca să-i trag pe sfoară cu propriile lor mijloace. Eram pregătit să-mi asum toate riscurile implicite, pretinzând că sunt de acord să cooperez cu Campbell în conformitate cu oferta lui, și apoi, folosindu-mă de poziția mea să încerc să-l distrug. Nu sunt de felul meu nici vindicativ, nici sadic, dar asta doream s-o fac.

Vestea că Departamentul de Stat începuse să se îngrijoreze, și perspectiva unei anchete a Congresului, oferea posibilități vaste de a zdrobi guvernul Bondi. Dar mai presus de orice, Guthrie trebuia înștiințat că e urmărit și încă era de văzut de nu-i prea târziu. Așadar graba era vitală.

Am trecut prin cartierele mărginașe, apoi prin fața Universității, apoi am luat-o la stânga pe Strada Principală spre noul edificiu al Adunării Naționale de pe vârful The Mound. Am socotit că la ceasul ăsta al zilei îl voi găsi pe Campbell la birou. Intrând pe porți, am traversat curtea din față, și Tesco opri mașina la

intrarea principală, cam prea sigur de sine. Prin geamul mașinii am recunoscut chipurile familiare a doi ușieri plini de fireturi, de la Adunarea Națională, care ieșiră pe ușile mari de sticlă ca să se uite la noi. În timp ce Tesco și MacDowall se căzneau să-mi pună pe roate căruciorul și să mă așeze în el, cei doi se apropiară curioși, poate ca să dea o mână de ajutor, poate ca să ne întrebe ce căutăm într-o zonă interzisă. Apoi m-au recunoscut. Am văzut cum uimirea s-a așternut pe rând pe fețele vârstnice și milităroase ale celor doi bărbați. Și-au îndreptat după aceea ochii spre MacDowall și unul dintre ei își ridică încetisor mâna ca să facă un salut prompt. După o clipă de ezitare, și celălalt îi urmă exemplul.

— Să trăiți Excelență, domnule Mockingham, Excelență, spuse unul într-un răsuflet, alb la față ca varul.

Consternarea lui fu ca un tonic pentru nervii mei și i-am răspuns c-un salut distant, binevoitor zâmbindu-i ca și cum ieri ar fi fost ultima oară că ne-am văzut.

Tot el își luă inima-n dinți și întrebă febril:

— Îmi dați voie să v-ajut, Excelență, sau domniei voastre Sir Alexander, Excelență?

Cuvântul Excelență se poticnea în năvalnica-i repetare din dorința omului de a rosti ceea ce se cuvenea.

— Am venit să-l vedem pe domnul Campbell, am spus eu scurt. Cred că e aici.

— Vai, da, Excelență, este. A stat aici toată noaptea. A fost tare ocupat zilele astea din urmă. Vă așteaptă, Excelență?

N-am răspuns la întrebare, ignorând-o.

— Să mă duc să-l înștiințez... să-i spun?

Portarul se întoarse gata să intre în clădire. Colegul

său se codea, nehotărât, lângă el.

— Nu.

— Cum ați spus, vă rog, Excelență?

— Nu, am repetat eu. O să am nevoie de ajutorul vostru ca să mă urcați cu căruciorul sus pe scări.

Nu doream să fiu anunțat mai devreme decât era nevoie.

Am urcat scările, apoi, trecând spre lifturi prin atât de binecunoscutul vestibul, ne-am dus direct la primul etaj. Întreaga clădire era pustie. Iată-ne de-a lungul coridoarelor austere către fostul meu birou. Iată și cuiul bătut în perete, lângă ușa biroului, de care stătuse cândva agățat portretul meu.

MacDowall păși înainte și deschise larg ușa de la anticamera biroului. Dobbs se ridică, clătinându-se, în timp ce eu am pătruns înăuntru cu căruciorul. Tesco și Ealasaid, urmați de-aproape de cei doi ușieri, veneau din urmă.

— Spune-i că am venit, m-am răstit eu poruncitor.

Dobbs se năpusti spre ușa dublă ce da din anticameră în biroul lui Campbell și o deschise larg. Mai înainte de a fi avut timp să scoată un cuvânt, eu m-am repezit cu toată puterea înăuntru, încât Dobbs a fost silit să sară într-o parte din calea mea, ferindu-se să nu-l izbesc cu căruciorul.

— Bună dimineața, Campbell, am început eu.

El se ridică în picioare dindărătul biroului mare de lemn de trandafir, la care lucra. În spatele lui, ferestrele lungi încadrau minunat vederea asupra orașului care strălucea în bătaia soarelui blând de mai. Campbell arăta palid și schimonosit la față, dar mai mult am presupus că era așa fiindcă sub înfățișarea asta putu să ascundă senzația de șoc pe care o încercase la sosirea noastră.

— Mă bucur că, în cele din urmă, ați venit, totuși, spuse el după un moment. Pași nesigur de după birou și se îndreptă spre mine. Îmi întinse mâna ca să mă salute, dar eu m-am făcut că nu-l văd. El șovăi puțin, apoi se întoarse și spuse:

— Bună dimineața, Sir Alexander.

MacDowall, posomorât, cu ochelarii în semilună așezați ca de obicei pe jumătatea nasului, dădu ușor din cap în semn de răspuns dar nu scoase niciun cuvânt.

— Vreți să luați loc, domnilor. Al... domnișoara MacDowall, presupun, și domnul...

Am băgat de seamă că Dobbs dispăruse, se vede că plecase să aducă ajutoare. Ședeam într-un soi de semicerc, cu fața la Campbell. Era evident neliniștit. Preț de o clipă mi-a fost milă de el și eram gata să-i spun ceva ca să îndulcesc situația, când, de-odată, ca un potop a țâșnit din el, rostogolindu-se într-un crescendo isteric, înspăimântător:

— Am dat de dracu! În ce bucluc am intrat... E groaznic. M-au legat de mâini și de picioare și nu pot mișca un deget fără voia lor. Am nevoie de ajutorul dumneavoastră. Putem scăpa de ei împreună, Mockingham. Dumneata și cu mine putem scăpa de ei. De Laski și cu Carlyle m-au băgat în comedia asta. M-au șantajat. O mică indiscreție financiară care s-a petrecut cu ani în urmă, dar ei au fost niște experți în a mă face să-mi compensez greșeala prin compromis. Trebuie să mă credeți. *Trebuie să mă credeți.*

Cuvintele țâșneau din el ca niște strigăte.

I-am tăiat-o scurt.

— Unde sunt acum?

— Cine?... Carlyle... de Laski?

— Da.

— Pleacă chiar azi de dimineață în Statele Unite, la Dallas. Are loc o întrunire neprevăzută a Comitetului de Conducere. Încearcă să pună la cale ce au de făcut pe viitor. I-ați pus în grea încurcătură. Nu se întorc decât peste trei zile, cel puțin. Dumneata și cu mine, Mockingham, îi putem împiedica să se mai întoarcă înapoi în țară. Putem...

Campbell stătea în picioare cu fața spre noi. Noi ședeam cu spatele spre ușă. L-am văzut deodată amuțind de spaimă. M-am întors pe jumătate în căruciorul meu, tocmai când de Laski și Carlyle, urmași de Dobbs și Guthrie, intrau în cameră. Guthrie mergea cu un pas mai în față. Dobbs îl urmărea cu pistolul din spate.

— Bună dimineața, domnule Mockingham. *Doamne Sfinte!* Sir Alexander, domnișoara MacDowall, și dumneata trebuie să fii domnul Tesco. Prea bine, prea bine! Iată o bonificație, curat neașteptată.

De Laski își scoase pipa din gură și zâmbi radios în vreme ce se îndreptă încetișor spre centrul încăperii.

După o oră, încă mai ședeam cu toții ca într-un comitet: MacDowall, Ealasaid, Tesco și cu mine așezați de o parte a mesei; de Laski, Carlyle, Campbell și Dobbs de cealaltă parte. Numai Guthrie părea să fi fost strămutat la un capăt de masă. Pistolul lui Dobbs dispăruse, dar se iviseră doi agenți americani în uniforme, care stăteau pe loc repaus, lângă ușă, iar nouă ni se pusese în vedere că sunt mai mulți afară.

De Laski, care nu părea să știe că amicul Campbell se afla în toiul încercării de a se descotorosi de lanțurile care-l legau de Bondi, începu prin a ne informa fățiș că îl prinseseră pe fiul lui Torrance la

întoarcerea lui din ultima-i călătorie la Ravenscliff. Îl pândiseră câteva zile după suprimarea tuturor legăturilor lui Guthrie. Avea încă asupra lui un exemplar al conversației transcrise, Așa ceva era mai mult decât o simplă neglijență.

— Dac-am fi plănuît-o noi, și n-ar fi putut ieși mai bine, spuse de Laski. Dumneavoastră știați ce intenționam noi; ați venit din proprie voință, nesiliți de nimeni. Acum va trebui să rămâneți aici, vrând, nevrând, și să ne gândim iarăși ce-i de făcut. Știți, noi eram gata să ne prezentăm la raport directorilor din Dallas... nu chiar căzuți în dizgrație, înțelegeți dumneavoastră, dar, la drept vorbind, nici n-aveau de ce fi mulțumiți. Acum că vă avem aici, orice s-ar întâmpla, avem mijloacele de a arăta că, în ceea ce privește opinia mondială, guvernul e gata să se prefacă iarăși într-unul democratic. Cum te-ar aranja preluarea din nou a portofoliului Ministerului de Interne, domnule Mockingham? De Laski zâmbea și pe toată fața i se așternuse o încântare. O situație fictivă, înțelegeți dumneata. Ne dai numele ca să-l folosim în public, iar noi vom lucra efectiv. Presupun că ramolitul nostru de Prim Ministru nici n-are să observe.

— Ce naiba vrei să spui? scheună Campbell jalnic.

— Taci, Campbell. Pe dumneata te facem ministrul lucrărilor publice, sau cam așa ceva, zbieră sarcastic de Laski. A! Pe deasupra, dumneata, domnule Mockingham vei pune capăt campaniei pe care ai întreprins-o. Trebuie să te felicit pentru încercarea dumitale de a ruina Corporația Bondi. Nu cred c-ai fi reușit până la urmă.

— Păraai a vorbi altfel în stenogramă, când îl terorizai pe Campbell, am spus eu.

Apoi, fiindcă socoteam că n-ar fi rău să încerc să adâncesc dezbinarea din rândurile lor, am început a da în vileag cum Campbell încercase să încheie o trampă cu mine înainte de venirea lor. Campbell, alb ca varul la față de frică, începu a se miorlăi, zicând că toate-s minciuni, dar de Laski ridică doar din umeri trecând cu vederea asupra celor aflate, cu un remarcabil *sang froid*¹⁰ și fără nici măcar o urmă de surprindere.

— Să nu uiți, domnule Mockingham că eu și Carlyle suntem oameni de afaceri. Acest Campbell, de altfel ca și dumneata, e un pretins politician, deși ți-o recunosc, nu sunteți de același soi. Dar niciunul dintre dumneavoastră nu aveți nevoia obligatorie de a vă ține de cuvânt. Politica, de altfel ca și diplomația, este arta măiestrită a vicleșugului și răspundeți de minciunile pe care le proliferați în fața credulilor și naivilor alegători, numai din cinci în cinci ani. Asta e tot ce-aștept de la Campbell. Noi, pe de altă parte, trebuie să răspundem în fața Comitetului de direcție și, prin el, în fața acționarilor, în termeni preciși monetari și materiali. Noi n-am intrat în joc pe propria noastră răspundere, decât indirect prin faptul că urmărim buna stare și prosperitatea Corporației Bondi. Răsplata noastră stă în rezultate.

— Orice se explică cu asemenea scuză.

Mai mult m-am amuzat decât m-am înfuriat de felul forțat și exagerat în care de Laski descria cinstea și integritatea negoțului mondial.

— Făcându-ți datoria față de statul tău, ca și față de patronul tău, poți justifica o mulțime de lucruri, am continuat eu. Așa ceva poate oferi motivul acțiunii,

¹⁰ Sânge rece. (fr.).

dar în niciun caz nu poate scuza. Soldatul nazist lupta pentru el doar în al doilea rând. În primul rând venea Patria Mamă. Pentru dumneata Patria Mamă e Corporația Bondi. Nu văd nicio diferență.

— A, iată-te, domnule Mockingham, că iarăși dramatizezi lucrurile. Dar într-un fel ai dreptate. Mijloacele și metodele pentru mine sunt justificate de scopuri. De data aceasta alegerea, scopul, e mai simplu, dar mai riguros. Dumneata ni te vei alătura, ne vei da sprijinul dumitale ca să construim felul nostru de democrație, de vreme ce alternativa nu poate fi decât domiciliul forțat. Nu putem, cred că înțelegeți, să vă lăsăm să ne scăpați, sau să riscăm să fugiți a doua oară. Prima oară a fost o neglijență; a doua greșeală ar întâmpina o mustrare severă de la Consiliul de Administrație Bondi. Carlyle și cu mine nu putem risca așa ceva. Aici, în primul rând vin interesele noastre, după cum vedeți.

— Așadar ce ne propuneți acum? am întrebat eu.

— Vă dăm cele trei zile, cât suntem noi plecați, ca să vă obișnuiți cu ideea. Cred că cel mai bun lucru ar fi pentru dumneavoastră să fiți duși iarăși la sediul nostru din provincie.

De Laski părea mai curând să gândească pentru el cu voce tare, decât să ni se adreseze nouă sau lui Carlyle.

— Ne putem bizui pe toți de acolo. Și, cred, domnule ministru Campbell, că dumneata ar fi mai bine să le ții tovărășie. Am toată încrederea că-i vei supraveghea bine, că de nu, ai s-o plătești scump de tot, de asta poți să fii sigur. Poate că în fierbințeala clipei vei fi uitat, dar noi te putem nimici de tot. De aceea, vezi bine, mai pot avea încredere în dumneata. Acum, *trebuie* să plecăm. Avionul ne

așteaptă și avem nouă ore de zbor cu acest avion cu reacție al consorțiului.

De Laski s-a întors și a început să dea ordine lui Dobbs și unuia dintre agenții de securitate americani. Am ascultat ca fascinat. Era o listă de instrucțiuni precise, clare și, după părerea mea, atât de bine orânduite că nu puteau da naștere nici unei confuzii.

Trecuseră patru ceasuri și noi tot mai așteptam în biroul lui Campbell. Din agitația și iureșul înconjurător am dedus că avionul cu reacție al consorțiului Bondi avea un defect tehnic și mare parte din tot acest timp fusese afectat reparației lui. Nerăbdarea și tensiunea în care se aflau personajele principale mi-au dezvăluit foarte multe lucruri din cele întâmplate, iar noi, cei patru, fuseserăm între timp mai mult sau mai puțin ignorați. Ni se interzisese să vorbim între noi, dar, slavă Domnului, ni s-a adus cafea și o mulțime de sandvișuri învelite în foiță de hârtie, pentru un întârziat mic dejun. Eu am cerut un whisky și mi s-a dat unul mare, nediluat și cald. Mi-a fost de mare ajutor ca să trec cu ușurință într-o transă de neîncredere indiferentă. Poate că pentru Ealasaid și Tesco să fi fost mai greu decât pentru noi, ceilalți doi, care până de curând experimentasem din plin o inactivitate forțată. Din nou Guthrie ședea încruntat, retras într-un colț al camerei.

Ceasurile treceau încet. De Laski și Carlyle dispăruseră primii. Apoi a plecat și Dobbs cu Campbell. Evident, Dobbs era și el trup și suflet cu cei din Dallas. Acum apăruseră trei gardieni înarmați. Făceau cu rândul ca să ne escorteze la toaletă, trecându-ne prin anticameră.

Cam pe la șase fără un sfert, Campbell s-a întors singur. Am cam mirosit o nouă stare de lucruri. Părea că-și recâștigase ceva din încrederea în sine, din felul în care a ordonat unuia dintre gardieni să telefoneze și să-i aducă la cunoștință dacă avionul își luase zborul. Aproape în aceeași clipă, i se aduse știrea că cei doi pleaseră.

De îndată ce află vestea, Campbell luă situația în mână. Ordonă celor trei gardieni să-și continue obligațiile de asigurare a securității afară din birou. Cei trei părăsiră încăperea în silă: era contra instrucțiunilor pe care le primiseră. Dar se potoliră când Campbell le explică limpede că niciunul dintre noi n-ar putea să fugă din moment ce gardienii stau de pază afară, în fața biroului. El are niște negocieri importante și delicate de purtat cu noi, l-am auzit spunând în șoaptă comandantului agenților de securitate americani. Domnul de Laski n-ar fi încântat dacă n-ar ajunge la niciun rezultat cu negocierile din cauza amenințării vizibile și a prezenței forței polițienești.

De îndată ce agenții de securitate părăsiră camera Campbell încuie ușa, se întoarse și trecu repede la birou său. Deschise sertarul principal.

Ați observat cât e de extraordinar, începu el să spună, că lucrurile cele mai fundamentale sunt ignorate în momentele de criză și de tensiune?

Scoase un pistol, izbi cu putere sertarul, închizându-l și se întoarse cu fața la noi. În cealaltă mână ținea un amortizor de zgomot; îl fixă la armă în timp ce ne supraveghea. Era limpede că-l mai încercase.

— Nimeni să nu miște; nu mă oprește niciun scrupul să mă folosesc de armă și dacă o fac am

toate scuzele.

— Ce-ai de gând, Campbell? am întrebat eu scurt. Încetează cu jocul ăsta și lasă-ne să plecăm.

Campbell se întoarse, arătându-și colții, și mă înfruntă.

— Sunteți cu toții legați la ochi, spuse el dintr-odată. Mai ales dumneata, Mockingham. Ai pretins tot timpul că nu-s decât o marionetă ce oscilează așteptând pe alții să tragă sforile. Dar te-ai înșelat, te-ai înșelat grozav, Mockingham. Nici măcar de Laski și Carlyle n-au aflat cât de bine am tăiat eu sforile acelea și încă de câtă vreme. M-am uitat lung la el, fără să-l înțeleg.

Din colțul cel mai depărtat în care se afla, Tesco ridică mâna ca să-și mascheze un strănut, dar făcu o mișcare cam prea bruscă și Campbell se răsuci spre el cu pistolul, gata să tragă. Se vedea că era nervos, dar dobândise agerimea omului ieșit din minți. Campbell cel incapabil, dar bine-crescut, cu vocea pițigăiată și cu bărbia teșită, dispăruse. Tensiunea îi contractase mușchii feței încât părea o mască a încordării.

— *Am spus să nu vă mișcați*, se rătoi el scurt printre dinții încleștați. Nu uitați că puțin îmi pasă care cade primul. Poate credeți că-s un prost, dar știu să folosesc arma destul de bine.

Încetșor, Tesco își lăsă mâna în jos, la loc pe șold.

Trecuse câțva timp până ce-am băgat de seamă cum își arunca privirile amicul Campbell spre ceasul fixat pe peretele biroului. Arăta șase fără două minute, ceea ce păru să aibă asupra lui efectul unei ușoare relaxări, pentru că se așeză oarecum nepăsător pe marginea biroului, bălăngănindu-și picioarele suspendate de parcă n-ar fi avut nicio grijă

pe lume, fie cât de mică. Numai pistolul era încleștat în mâna-i dreaptă, gata să se descarce. Preț de câteva clipe, nimeni nu scoase o vorbă.

— Hai, Campbell, renunță cât nu-i prea târziu, până nu rănești pe cineva cu drăcia aceea.

MacDowall se aplecă în față pe scaunul său, punând liniștit capăt tăcerii, ca un bătrân ce-ar da sfat unui copil. Campbell nu dădu niciun semn c-ar fi auzit, dar se opri din legănatul picioarelor, uitându-se din când în când la ceasul din perete.

— Merge înainte cu cinci minute, știi asta, Mockingham? Începu el în sfârșit să vorbească. De săptămâni de zile merge așa, dar astăzi după-masă am controlat în special și am avut grijă ca nimeni să nu-l îndrepte. Doream să mă asigur că veți înțelege.

— Să te asiguri de ce? am întrebat eu.

Eram uluit de comportarea lui care fluctua cu repeziciune, trecând prin toată gama spectrului, de la isterie până la beatitudinea încremenită dinaintea morții.

— Acum e șase fără două minute, să știți, cu toate că ceasul arată șase și trei minute. Așa că a cam venit timpul.

Sedeam cu toții uitându-ne țintă la el. Înnebunise de-a binelea. Își zâmbea prosteste sieși. Apoi făcu un efort, și deveni iarăși vigilent și ager. Se ridică în picioare și începu să se miște lateral către fereastră, mereu cu fața spre noi, cu pistolul ținut strâns în mâna-i încleștată.

— Mockingham, am o treabă pentru dumneata. Treci la birou și ridică receptorul telefonului cu orașul. Am să te pun să telefonezi cuiva în numele meu și-atunci ai să vezi cine-a fost prostul, cine-a fost marioneta.

M-am uitat țintă la el, neînțelegându-l.

— Haide, acum! Repede! N-avem timp de pierdut! Și încep să agite pistolul cu violență în direcția mea. Vreau s-aud ultimele sfori plesnind.

Supus, am pornit cu căruciorul spre birou și am ridicat receptorul.

— A venit tonul?... Așa, bine. Acum formează numărul pe care-l vezi scris pe blocul din fața dumată. Când îți răspunde centrala aeroportului Turnhouse, cere turnul de control. Comunici numele meu în baza căruia ceri să vorbești cu cine e de serviciu.

Am făcut cum mi s-a spus, și am primit numaidecât legătura cu comandantul șef.

— Întrebă-l dacă mai e în contact prin radio cu avionul special care tocmai și-a luat zborul cu Carlyle și de Laski.

Am comunicat întrebarea și, după o clipă, comandantul mi-a răspuns cu amabilitate că este încă.

— Spune-i să se pună din nou în contact cu avionul, acum, cât așteptăm. Să-i comunice pilotului că are de transmis un mesaj lui de Laski din partea mea, continuă să spună Campbell.

— Ce mesaj? am întrebat. Nu prea gustam asemenea joc copilăresc.

— Comunică doar atât: Campbell îi spune adio.

— Ce? am întrebat eu neîncrezător.

— Ai auzit. Dă-i drumul, că altfel va fi prea târziu.

Campbell urlă și izbi din toate puterile cu patul pistolului în biroul îmbrăcat în piele.

În silă, am transmis mesajul. L-am auzit pe comandantul șef din turnul de control, cerându-mi cu oarecare ezitare să repet mesajul. M-a întrebat dacă-i

pot confirma că un asemenea mesaj monden e important. N-am mai avut chef să discut cu Campbell în acest sens, așa că am spus: „Da, este”. I se va comunica mai târziu de ce e important, i-am explicat eu. Nu știam nimic, dar am avut dreptate.

— Rămâi pe fir până ce auzi că mesajul a fost transmis, îmi porunci Campbell.

Docil, i-am spus comandantului că aștept la telefon. Mi-am dat seama că omul trebuie să fi crezut că eu sunt cel nebun. M-am uitat la ceasul meu. Era exact șase. Ceasul din perete arăta șase și cinci.

Adevărul mi s-a dezvăluit în momentul în care am auzit vocea nedumerită și zăpăcită a comandantului din turnul de control spunând că intrase în contact cu avionul, dar când era gaia să transmită mesajul, contactul a fost întrerupt. Era prea curând ca să afirme, dar avionul părea să fi dispărut de pe ecranul radar.

Am pus încetișor receptorul în furca telefonului și m-am uitat fix la Campbell.

— A! S-a întâmplat deci, exclamă el. O văd pe fața dumitale. Sper că de Laski mi-a primit mesajul la timp. Abia așteptam clipa de față. Știi, se opri o clipă ca dus pe gânduri, m-am temut ca nu cumva Dobbs să pună pe careva să cerceteze cu de-amănuntul toate bagajele. Dar și el s-a dovedit un dobitoc. Da, și el a fost un dobitoc.

Poate vreo cinci minute am rămas cu toții tăcuți, uitându-ne țintă la Campbell, în vreme ce el își bălăngănea fericit picioarele, lovindu-le de birou. Fredona ceva încetișor, ca pentru el, dar la cea mai mică mișcare de-a noastră, pistolul se ațintea asupra-ne cu o precizie de expert. La un moment dat, cineva veni și bătu în ușa încuiată a camerei în care ne

aflam, și Campbell s-a agitat o vreme până ce să strige că suntem încă în conferință și nu trebuie să fim deranjați.

Când în sfârșit rupse tăcerea, începu să vorbească limpede. Pielea feței i se întinsese iarăși pe mușchii încordați.

— Mai am și-o a doua valiză, bineînțeles. De data asta am s-o aranjez pentru șase și jumătate, sau șase și treizeci și cinci dacă vă luați după ceasul din perete. Dumneata ai știut, Mockingham, că mi-am făcut armata la pionieri. Acum când mă gândesc, pot spune că m-am dovedit un element foarte bun. M-au decorat chiar și cu Crucea Militară. Totuși nu sunt curajos din fire, Mockingham. Nu, nu mai sunt. După ce sergentul meu și copilul acela au fost uciși, ei zic că mi-am pierdut capul și că am fugit și m-am ascuns. Curtea Marțială a fost o farsă. Fusesem decorat și reputația regimentului era în joc, așa că nu m-au putut pune sub acuzare. Dar a fost adevărat, Mockingham, că am fugit și m-am ascuns. Am fugit pentru că voiam să trăiesc. Se punea problema ori ei ori eu și ce însemnătate aveau pentru mine un orfan francez și un oarecare nespălat de sergent din Glasgow.

În vreme ce vorbea, am băgat de seamă că ochii lui Campbell erau roșii de parcă ar fi plâns. Dar n-aveau nici urmă de lacrimi.

— Da, mai este o valiză și valiza e plină cu exploziv. O vezi, Mockingham, sub biroul meu? O valiză de piele cafeniu închis, cu monograma mea deasupra.

Ignora pe toți ceilalți din cameră și continua să mi se adreseze numai mie. Puținele lui cuvinte trădau o poveste grozavă. A urmat aceeași tăcere.

Campbell s-a întors încetișor ca să se uite afară pe fereastră la peisajul ce începuse a se întuneca repede și atunci Guthrie s-a pus în mișcare. Repezindu-se de pe scaun, se aruncă asupra lui Campbell și în parte reuși. Dar numai în parte nu era de ajuns. A urmat o plesnitură din pistolul cu amortizor și Guthrie se clătină și se prăbuși, zvârcolindu-se pe parchet. Ealasaid se năpusti spre el și se aplecă deasupra rănitului ce gemea.

— Dă-te la o parte, strigă Campbell, spaima licărindu-i în ochi.

Dar Ealasaid, după ce-și ridică privirea în fugă spre el, fără să-l mai ia în seamă, porni să-i dea o mână de ajutor lui Guthrie. Cu o groază neputincioasă, priveam cum degetul lui Campbell începu să se încleșteze pe trăgaci, dar după un timp ce-mi păru cât un secol, slăbi strânsoarea degetului, ridică din umeri și, în felul lui de schizofrenic cu care ne și deprinsesem, păru că a și uitat de ei.

— Trebuie să-i aducem un doctor, spuse Ealasaid. Sângerează rău de tot.

Campbell se sculă în picioare.

— Nu cred că mai e timp, spuse el ca și cum ar fi vorbit cu sine. Cinci minute sunt de ajuns, să știți.

Zâmbi dulce, dar ochii îi priveau în gol. M-am uitat la ceas. Era șase și treizeci de minute. Atunci telefonul de pe birou începu să sune. Cu mâna stângă, Campbell ridică receptorul. Cineva întreba ce a fost cu împușcătura.

— A sărit dopul la o sticlă de șampanie, răspunse Campbell vesel și trânti receptorul în furcă. Mai rămăseseră patru minute și n-aveam niciun motiv să cred că amicul Campbell nu-și va executa planul la timp.

— Să vă spun ce-am să fac, zise el. În trei minute, cu precizie, am să plec din camera asta după ce pun mecanismul în funcție, lucru pe care-l fac trăgând sârmulița pe care o vedeți acolo, pornind de la valiză la birou. Odată pus în funcțiune, nu-l mai poți opri. Am calculat sarcina de exploziv cu foarte multă precizie și am mai adăugat un plus ca să fiu sigur. De îndată ce am încuiat ușa, nu veți mai fi în stare s-o zbughiți afară într-un minut. Nu, de vreme ce dumneata, Mockingham, și Guthrie nu sunteți în stare să dați o mână de ajutor. Odată ieșit de-aici, am să mă adăpostesc în dosul lăzilor cu cantități abundente de sârmă de metal pe care generosul meu guvern le-a așezat în anticameră. Nici n-ai putea dori o mai bună armură blindată împotriva exploziei. Iar după aceea va fi cam greu să găsești vinovatul pentru explozii. O bucată de vreme ați complotat împotriva guvernului, ceea ce e ușor de demonstrat, și la fel și sârmanii de Laski și Carlyle... ați avut un plan bine urzit care în parte a dat greș, nu-i așa?

Campbell s-a sculat și s-a întins spre firul subțire de sârmă de cupru.

Ceva neprevăzut și necontrolat a încolțit în mine.

— Astâmpără-te, Campbell, am spus eu c-o voce poruncitoare cum niciodată n-am avut. S-a întors plin de uimire ca să se uite la mine. Apoi a izbucnit în râs.

Am pornit cu căruciorul, îndreptându-mă spre el și am pus frâna la roți drept în fața lui, pregătindu-mă.

— Ești un prost, Mockingham, zise Campbell. Un schilod nenorocit și-un prost. Și când te gândești că odată mă temeam de dumneata!

Și se apucă iarăși să caute să pună mâna pe sârma de cupru.

— Dă-mi pistolul, Campbell, am repetat eu, și lasă-

ți bomba în pace. Nu-ți dai seama că ești un om pierdut? Prea multă lume știe ce faci, Campbell. Ai să fii urmărit.

Am văzut că pleoapele îi tremurară și un pic de ezitare îmi arată cum i se înfățișase pentru o clipă realitatea. Asta îmi dădu curaj.

— Nu ești decât un biet schilod nenorocit, zise el iarăși.

— Te înșeli, Campbell, am răspuns eu răspicat. Ești nebun sau visezi. Nu sunt schilod Campbell. *Trebuie să fii nebun.*

M-am uitat ținută la el, fixându-l în ochi. Nici n-am cutezat să clilesc.

El izbucni iar în hohote de râs. Atunci încet, foarte încet, m-am sculat în picioare. Și-a întors ochii spre mine îngrozit, în timp ce eu am întins mâna spre el.

— Dă-mi pistolul, Campbell.

Mai nutream încă speranța că el nu știe. Și, într-adevăr, nu știa.

— Dă-mi pistolul, am repetat și-am început să pășesc către el, încet dar ferm, cu mâna întinsă ca să-l ajung și să-i iau arma.

— *Dă-mi pistolul.*

Gâfâia tare, cu ochii ținută la mine, ieșiți din cap, când m-a văzut mergând. Dar pistolul lui stătea încă îndreptat spre pieptul meu. Eram aproape gata să pun mâna pe el. Apoi, cu groază, mi-am dat seama că șocul de a mă fi văzut umblând, precum și încercarea mea de amator de a-l hipnotiza se destrămau în grabă. Era prea mult și le încercasem prea târziu. Nu fusese îndeajuns de tulburat ca rezistența să-i slăbească pe un timp mai îndelungat.

Dar îi slăbise totuși atât cât a trebuit ca Tesco să vină pe la spate și să-l lovească cu o lampă de masă

în cap. L-a lovit al dracului de tare.

DOUĂZECI ȘI DOI

A trecut o oră de când au venit și au ridicat cufărul vechi. Acum stau și-aștept, având în juru-mi câteva valize, pardesiul, servieta și o pereche de cârje de aluminiu, ce strălucesc de noi ce sunt. Ingram trebuie să sosească din moment în moment.

Sunt singur, dar îi aștept să vină în salonul Persoanelor Foarte Importante, ca să mă conducă la plecare. N-aștept cu plăcere asemenea clipă.

Când ești singur, ultimele momente înainte de plecare îți par ca în pragul iadului. Dar în clipa de față sunt în stare să-mi adun limpede gândurile, cu toate că durerea din picioare e prezentă încă și, ca de obicei, încearcă să-mi cuprindă spiritul. Vor fi cu toții acolo. Va fi și Ealasaid ca să-și ia rămas bun. Ceilalți nu știu că ea are să vină să stea cu mine după ce se va încheia campania alegerilor pentru tatăl ei. Și Sir Alexander va fi de față. A expus amănunțit un program politic de o grandoare egală cu înalta-i reputație de *factotum* al Consiliului de Miniștri. Mă aștept ca la timpul oportun să rămână succesorul nu numai al circumscripției electorale a fostului Prim Ministru, ci să-i ocupe și fotoliul din Adunarea Națională, fiindcă Matthews, oricât de puternic e, nu poate fi decât un deținător temporar al locului celui mort.

M-au rugat să nu plec, să intru iarăși în guvern. Dar le-am spus că doresc să mai aștept. Nu toate

calomniile cu care am fost onorat pot fi spulberate peste noapte. Așa că am primit oferta Universității Harvard ca profesor invitat pentru catedra de relații internaționale. Îndatoririle mele sunt mai curând onorifice, încât voi avea timp să-mi termin de redactat materialul asupra lui John Law. Am aranjat să primesc regulat prin avion ziarele scoțiene, așa că voi fi în măsură să văd și să constat progresul, împuținarea grevelor, mersul încet dar sigur al legislației în Parlament și în justiție în problema naționalizării bunurilor deținute de Corporația Bondi. Nu-i va fi ușor doctorului McKinnon, ministrul de resort, și nici lui Matthews nu-i va fi.

Mulți din ei au să vină să mă conducă. Sigur va fi și Tesco cu gura lui ce-i miroase îngrozitor. Ce păcat! Altfel e un om dibaci și plăcut, dar cu lipsuri de comportare în societate. Nu pot să cred că s-ar stabili aici; preferă confortul american. Și Guthrie va veni, datorită unei scurte învoiri medicale, de la spitalul de convalescenți de pe colinele Cheviot, unde se află.

Am uitat unde-l țin pe Campbell. Se crede că are să trăiască, chiar în cazul unei afectări grave și serioase a creierului. Walt Tesco s-a întristat când a auzit, pentru că de felul lui nu-i deloc o fire violentă. Când stă să se gândească, se simte mai puțin vinovat decât noi toți, în privința rămășițelor lui de Laski, Carlyle și Dobbs, risipite cine știe unde deasupra estuarului Clyde. Și tocmai mi-am adus aminte că MacManus, individul din închisoarea Peterhead, care m-a sortit să stau încremenit în cărucior, se întoarce astăzi la soție și la copii, iar eu măcar în privința asta mă pot lăuda c-am fost indulgent și caritabil.

Va fi pentru mine și pentru ei o luptă lungă. O bătălie într-un război de durată, fără niciun învingător

fățiș.

Și, la drept vorbind, pe Angela de ce s-o mai pomenesc? Angela, fosta mea soție.

Mă întind spre sticla de whisky de pe etajera din hol ca să-mi torn o porție înainte de plecare și să sparg paharul. E gol. Se crapă, dar nu se sparge. Și sticla e aproape goală. De câteva zile stau pe un scaun obișnuit, mai scund decât căruciorul, și poate că el e de vină de stângăciile mele. Ridic paharul crăpat de sub scaunul meu și-mi torn o porție bună. Îmi potolește durerea, dacă nu și nervii. Îmi las capul pe spate și închid ochii preț de-o clipă și, deodată, încep a vedea valuri și iar valuri și un castel de nisip al unui copil, aproape șters de pe fața pământului. Dar nisipul, pietricelele albe și scoicile au rămas.

De-afară, s-aude motorul unei mașini.

SFÂRȘIT